PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, PETEK, 7. MAJA 1965 • LETO VI., ŠTEVILKA 121 • CENA 30 DIN

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JOŽE SMOLE
ODGOVORNI UREDNIK DUŠAN BENKO

Prva izdaja

Naše delegacije v Moskvi in Pragi

Udeležile se bodo proslav 20-letnice zmage nad fašizmom

MOSKVA, 6. maja (Tanjug) — Danes je prispela v Moskvo jugoslovanska delegacija, ki se bo udeležila proslave 20-letnice zmage nad fašizmom. Na moskovskem letališču so jo sprejeli član prezidija CK KP SZ Kirilenko, namestnik ministra za zunanje zadeve ZSSR Orlov in drugi.

Delegacijo, ki je odpotovala v ZSSR na povabilo prezidija CK KP SZ in ministrskega sveta Sovjetske zveze, vodi član izvršnega komiteja CK ZKJ in predsednik zveznega odbora SZDLJ Lazar Koliševski. V delegaciji so sekretar CK ZK Hrvatske Marjan Cvetković, sekretar CK ZK Slovenije Albert Jakopič in podpredsednik glavnega odbora SZDL Makedonije Boško Stankovski. V Moskvi se bo delegaciji pridružil veleposlanik SFRJ v Sovjetski zvezi Dobrivoje Vidić.

Z istim letalom je prispela v Moskvo tudi delegacija JLA z načelnikom generalštaba generalpolkovnikom Radom Hamovićem na čelu, ki se bo udeležila proslave 20-letnice na povabilo sovjetske vojske. Člani delegacije so generalpolkovnik Pero Kosorić in generalpodpolkovnik Radoslav Jović, Ivan Mišković in Franjo Tavčar.

Na moskovskem letališču so delegacijo JLA pričakali prvi namestnik obrambnega ministra ZSSR maršal Sovjetske zveze Grečko, pomočnik obrambnega ministra general armije Penkovski in drugi.

PRAGA, 6. maja (Tanjug) — Na povabilo CK KP Češkoslovaške in vlade ČSSR je prispela v Prago partijsko-državna delegacija Jugoslavije, ki se bo udeležila proslave 20-letnice zmage nad fašizmom. Delegacijo vodi sekretar CK ZKJ in član izvršnega komiteja CK ZKJ Veljko Vlahović. V delegaciji so članica CK ZKJ Anka Berus, generalpodpolkovnik JLA in član CK ZKJ Nikola Ljubičić in veleposlanik SFRJ v ČSSR Nikola Vujanović.

Razširjeno sodelovanje z NDR

Predvidena je zlasti širša industrijska kooperacija

BERLIN, 6. maja (Tanjug) Razvijanje čedalje tesnejših prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Nemško demokratično republiko bo prispevalo k nadaljnji izgradnji socializma v obeh državah. S to ugotovitvijo so danes zaključili pogovore v jugoslovansko-nemškem odboru za gospodarsko in znanstveno-tehnično sodelovanje, ki je tu zasedal od 3. do 6. maja. Jugoslovansko vladno delegacijo je vodil podpredsednik ZIS Boris Kraigher, delegacijo NDR pa podpredsednik vlade Julius Balkow.

V skupnem sporočilu o delu odbora je rečeno, da so razpravljali o rezultatih, ki so jih dala skupna posvetovanja planskih in gospodarskih organov obeh držav o razvoju gospodarskih odnosov. Doseženo je bilo soglasje o sodelovanju v metalurški, kemijski, kovinski, lahki in živilski industriji, o razširitvi blagovne izmenjave in poglobitvi znanstveno-tehničnega sodelovanja, o razvijanju specializacije in kooperacije v proizvodnji in o sodelovanju v kmetijstvu, prometu in bančništvu.

Dosedanji rezultati dela jugoslovansko-nemškega odbora se kažejo predvsem v povečanju blagovne izmenjave med obema državama, ki se je lani povečala v primerjavi z letom 1957 za 52 odstotkov. V protokolu o izmenjavi v tem letu je predvideno povečanje za okoli 30 odstotkov.

Na sedanjem zasedanju odbora so sklenili sporazum o industrijskem sodelovanju in določili pogoje za sklenitev in izvajanje sporazuma o kooperaciji v okviru industrijskega sodelovanja gospodarskih organizacij in podjetij obeh držav. Konec tega leta bo sklenjen dolgoročni trgovinski sporazum za obdobje od 1966. do 1970. leta. Določili so skupni program znanstveno-tehničnega sodelovanja do leta 1970 in podpisali sporazum o pogojih, ob katerih se bo to sodelovanje razvijalo. Prav tako so se dogovorili o načelih sodelovanja v kmetijstvu.

Danes v „Delu"

2. stran
Jubilejna parada ob 20-letnici zmage

3. stran
Utrip srca urejuje transistor

4. stran
Socialdemokratski weekend

5. stran
Prijateljstvo na meji

6. stran
V eni sapi: radost in razočaranje

7. stran
Ljubljana včeraj — danes — jutri

8. stran
Kazni ga niso spametovale

9. stran
Cvetice na jubilejni razstavi

VOJSKA ZAKONITE OBLASTI V DOMINIKANSKI REPUBLIKI — Po zadnjih poročilih je vojaško-civilno gibanje, ki mu poveljuje začasni predsednik Dominikanske republike polkovnik Caamano, utrdilo borbene položaje na vseh sektorjih. V zadnjih dneh so se oboroženi bataljoni legalistov pojavili tudi v severnih predelih dežele. Na sliki: oborožni civilisti v predmestju San Dominga.

AP

Intervencija ZDA v Dominikanski republiki

Dvetretjinska večina v OAD

Proti so glasovale Mehika, Čile, Peru, Ekvador in Urugvaj — Nekaj držav je že ponudilo svoje vojaške kontingente za »mirovne čete«

WASHINGTON, 6. maja. — Ministrski svet organizacije ameriških držav (OAD) je davi sprejel resolucijo o ustanovitvi medameriških »mirovnih sil«, ki naj bi šle v Dominikansko republiko in tam zagotovile mir in red. Tako se je ZDA po tridnevnih razpravah in zasebnih posvetovanjih posrečilo pridobiti za svoj predlog 14 držav in s tem dvetretjinsko večino. Pet držav je glasovalo proti (Mehika, Čile, Peru, Ekvador in Urugvaj), Brazilija, Venezuela, Paragvaj in Kostarika so že ponudile svoje vojaške kontingente za medameriške »mirovne čete«.

Za zdaj še ne ve, kdaj bodo ustanovili medameriške »mirovne sile«, kolikšne bodo in kdaj naj bi šle v Dominikansko republiko in zamenjale ameriške čete, ki so tam intervenirale.

Tuje agencije poročajo, da so na sestanku ministrskega sveta sprejeli kompromisno resolucijo in da so v prvotni ameriški predlog vnesli več sprememb, v skladu z amandmajem, ki so ga predložile Argentina, Brazilija, Kolumbija, Kostarika in Venezuela. V končni redakciji določa resolucija vzpostavitev medameriških sil, ki naj »v nepristranskem duhu« pomagajo vzpostaviti normalen položaj v Dominikanski republiki. Naloga »mirovnih sil« naj bi bila, zagotoviti varnost prebivalstva, zavarovati njihove temeljne pravice in »vzpostaviti atmosfero miru in sprave, ki bi omogočila demokratično vladavino«. Vzpostavili naj bi »skupno poveljstvo OAD, tako da bi zagotovili koordinirano in uspešno akcijo teh sil«, sestavljenih na podlagi »progresivne paritete«. Ta poslednja klavzula dejansko pomeni, kakor poudarjajo, da bi vojaške sile ZDA, ki so zdaj na dominikanskih tleh, »progresivno zmanjšale«, vojaške enote drugih dežel, ki bodo prispevale svoje kontingente, pa »progresivno povečali«. Skupno poveljstvo OAD naj bi odločilo o tem, koliksen bodi skupen kontingent. V določbe resolucije so sprejeli tudi nekatere določbe iz včeraj podpisanega sporazuma med nasprotnima stranema v Dominikanski republiki. »Mirovne sile« bodo popolnoma odgovorne, da bo obveljal sporazum o prenehanju bojev in da bodo varno evakuirani ljudje, ki so se bili zatekli v tuja veleposlaništva in želijo zapustiti Dominikansko republiko. O tem, kdaj naj bi se »mirovne sile« umaknile iz Dominikanske republike, pa bo sklepal ministrski svet OAD na enem izmed svojih prihodnjih zasedanj.

Brazilski obrambni minister Costa de Silva je izjavil, da pomeni odhod brazilskega vojaškega kontingenta v Dominikansko republiko »upravičen ukrep solidarnosti celine v boju proti komunistični nevarnosti«. Venezuelski predstavnik v ministrskem svetu OAD je izjavil, da je njegova vlada pripravljena poslati v Dominikansko republiko pehoto, mornarico in letalske sile. Enako pripravljenost je izrazil paragvajski delegat. Kostariški predstavnik je dejal, da njegova dežela sicer nima vojske, da pa bo prispevala policijske enote.

V Riu de Janeiru so potrdili, da lahko Brazilija takoj pošlje letalstvo in pehoto v Dominikansko republiko. Brazilski vojaški šefi so tudi predlagali, naj bi poslali tja več »prostovoljskih enot«. Kakor je znano, je brazilska vlada že prej pošiljala materialno pomoč silam dominikanske desnice.

Voditelji mnogih brazilskih strank so protestirali proti takšnemu stališču brazilske vlade in kongresa. Več sto uglednih brazilskih znanstvenikov, umetnikov in drugih državljanov je objavilo »manifest ljudstvu«, v katerem obsojajo sklep brazilske vlade.

Medtem poročajo iz St. Dominga, da se sporazum o prenehanju bojev uveljavlja »razmeroma uspešno«, čeprav se dogajajo še vedno manjši incidenti. V glavnem mestu Dominikanske republike se od časa do časa razlega streljanje med ameriškimi »marinci« v »coni varnosti« (koridorju, ki so ga bili vzpostavili) in med uporniki. Po zadnjih vesteh so bili v teh spopadih ubiti štirje uporniki, medtem ko so bili ranjeni štirje ameriški vojaki. Uporniki so danes objavili, da imajo za talca nekega ameriškega »marinca«. Hkrati uporniki po radiu pozivajo civiliste, naj streljajo na »yankeeje«.

Člani posredovalne misije OAD so sinoči zapustili Dominikansko republiko. Kakor so izjavili, so uspešno opravili svojo nalogo, ki je bila v tem, da dosežejo sporazum o prenehanju bojev v St. Domingu. Sporazum so podpisali predstavniki ustavne vlade polkovnika Francisca Caamana-Denoa, vojaške junte in člani komisije OAD. Podpisniki sporazuma so se zavzeli, da bodo spoštovali meje tako imenovane »cone varnosti« v St. Domingu.

Ameriški uradni krogi, ki so že prej izražali svoje nerazpoloženje do začasnega predsednika Caamana-Denoa, pristaša bivšega ustavnega predsednika Juana Boscha, so danes še izraziteje nastopili proti njemu s trditvijo, da po »zanesljivih podatkih« Boschev naslednik »čedalje bolj prihaja pod vpliv komunističnih elementov«. Trdijo, da se je predvčerajšnjim sestal s skupino »komunističnih prvakov«. Ameriški krogi vedo celo povedati, da so ti »komunistični prvaki« zahtevali od začasnega predsednika važen položaj zase v vladi, če pa »se položaj ne bo razvijal po načrtih«, potem naj jim zagotovi neoviran odhod iz dežele.

Na drugi strani pa sodijo, da kljub doseženemu sporazumu o prenehanju bojev, po desetdnevnih bojih, v katerih je bilo ubitih okrog 2000 ljudi, položaj še zdaleč ni ugoden za politično ureditev kri-

● Nadaljevanje na zadnji strani

POLKOVNIK FRANCISCO CAAMANO — začasni predsednik Dominikanske republike

Val ogorčenja se širi po vsem svetu

Demonstracije v Latinski Ameriki, tudi časopisje v ZDA ne podpira Johnsona

RIO DE JANEIRO, 6. maja (Tanjug-TASS-AFP-Reuter). V mnogih latinskoameriških državah je prišlo do množičnih demonstracij in ostrih protestov proti ameriški vojaški intervenciji v Dominikanski republiki. V Argentini, Čilu, Venezueli, Peruju in Urugvaju so velike demonstracije že pet dni. Demonstranti zahtevajo, naj se ameriške čete takoj umaknejo in naj ZDA spoštujejo načelo samoodločbe latinskoameriških narodov.

V Caracasu so včeraj napadli ameriško veleposlaništvo s strojnicami, vendar ni bilo človeških žrtev. Več tisoč ljudi je potem organiziralo množične antiameriške demonstracije. Tudi vse politične stranke so javno obsodile ameriško intervencijo.

Antiameriške demonstracije so bile sinoči tudi v Montevideu. Vnelo se je streljanje, pri čemer je bilo ranjenih 6 ljudi. Policija je zelo brutalno nastopila proti demonstrantom, ki so protestirali pred sedeži ameriških družb in institucij.

Val protiameriških demonstracij je včeraj in danes zajel vso Argentino. Na ulicah Buenos Airesa in več drugih mest so protestirali desettisoči demonstrantov. Le-ti so sprejeli osebnega odposlanca predsednika Johnsona, veleposlanika Harrimana, z vzkliki »Yankee, ven iz St. Dominga!« Policija je nastopila proti demonstrantom s solzilnim plinom in gumijevkami. Precej je bilo ranjenih.

V Peruju so številni listi, politične stranke in družbene organizacije protestirale proti ameriški intervenciji. Konfederacija bolivijskih univerz je objavila protest proti kolonialni politiki ZDA.

Francoski predsednik de Gaulle je danes na seji vlade obsodil »intervencijo tujih čet v Dominikanski republiki«, rekoč, da bi se morale te sile umakniti. Po seji so sporočili, da francoska vlada zdaj razpravlja o tem, da bi priznala vlado polkovnika

●● Nadaljevanje na zadnji strani

Tiskovna konferenca v DSZZ

Predsednik Tito bo v ponedeljek odpotoval na obisk na Norveško

Dva dni bo gost kralja Olafa V., dva dni pa vlade

BEOGRAD, 6. maja (Tanjug) — Predstavnik državnega sekretariata za zunanje zadeve Dušan Blagojević je obvestil domače in tuje novinarje, da bo predsednik Josip Broz Tito z ženo uradno obiskal Norveško od 10. do 14. maja in da ga bo na tej poti spremljal državni sekretar za zunanje zadeve Marko Nikezić z ženo.

Pri tem je Blagojević poudaril, da temeljijo odnosi med Jugoslavijo in Norveško na prijateljstvu, ki je bilo skovano med narodi obeh dežel v zadnji vojni v boju proti nacizmu in da se je to prijateljstvo v povojnem obdobju še bolj razširilo in poglobilo. Izrazil je prepričanje, da bo izmenjava mnenj o mednarodnih in bilateralnih vprašanjih med Titovim obiskom na Norveškem koristila obema državama. Povedal je tudi, da je predsednika Tita povabil kralj Olaf V. in da bo dva dni njegov gost, dva dni pa da bi ga pod norveške vlade.

vu, ko se občan vprašanje o uradnem kar seveda ni i do sovjetsko-franco- ienost in dom oročila, v katerem je misli, da po da je vprašanje Indo- ogoče rešiti samo z a se hladitvijo sklepov ženevske konference iz leta 1954, je odgovoril, da mora vsaka rešitev vietnamskega problema temeljiti na sklepih omenjene konference in da zasluži zato francosko-sovjetsko stališče podporo. Blagojević je nadalje dejal, da bi morala po sodbi Jugoslavije politična rešitev vietnamske krize zagotoviti uresničenje osnovnih intencij in sklepov ženevskega sporazuma iz leta 1954, predvsem pa tistih, ki se nanašajo na vzpostavitev miru, konec tujega vmešavanja, prepoved tujih vojaških oporišč in dovažanje tujih čet in orožja, da bi tako zagotovili polno neodvisnost in suverenost Vietnama in omogočili vietnamskemu narodu, da bi sam odločal o svoji usodi.

Ko je odgovarjal na vprašanje dopisnika agencije MEN glede jugoslovanske ocene predloga za sklicanje konference o Kambodži, ki bi posredno obravnavala tudi vprašanje Vietnama, je Blagojević dejal, da vsaka pobuda, ki je v prid pomiritvi položaja na tem področju, zasluži podporo vsega miroljubnega sveta. Dodal je, da je Jugoslavija vedno podpirala iniciative za zagotovitev in mednarodno krepitev nevtralnosti in ozemeljske nedotakljivosti Kambodže.

Blagojević je govoril nato o prvem zasedanju komiteja OZN za trgovino in razvoj, ki je po oceni jugoslovanske vlade znova aktualiziralo zahteve po novi mednarodni politiki na področju trgovine in razvoja. Omenil je, da so skušale vodilne zahodne industrijske države na zasedanju komiteja prenesti težišče na proučevanje problemov, da pa so na zahteve držav v razvoju privolile na razpravo o ukrepih za izvajanje priporočil ženevske konference.

Nov voditelj BAAS

DAMASK, 6. maja. (TASS) Tu je bila 8. vseafriška konferenca socialistične stranke arabskega preporoda - Baas, na kateri so obravnavali organizacijske, ideološke in politične probleme iz dela te stranke, ki ima svoj sedež v Damasku. Na konferenci so izvolili novo vodstvo stranke na čelu z Munifom Razazom, vodjo jordanske izpostave stranke Baas, ki je zamenjal dolgoletnega generalnega sekretarja in pa enega izmed ustanoviteljev stranke Michela Alfaka.

Libijski veleposlanik odšel iz Bonna

BONN, 6. maja (MEN). Libijski veleposlanik v ZR Nemčiji Wanis Gaddaf je danes odpotoval v Tripoli. Včeraj je obvestil zahodnonemško zunanje ministrstvo, da je libijska vlada sklenila odpoklicati svojega veleposlanika iz Bonna, v skladu z resolucijo zunanjih ministrov arabskih držav.

V primeru, da bo ZR Nemčija priznala Izrael, bo pretrgalo odnose z njo 11 arabskih držav. Svoje veleposlanike so doslej odpoklicale iz Bonna vse arabske države, razen Tunizije in Maroka.

Saigon trdi, da je položaj »stabilen«

Po mestu krožijo oklepna vozila — Spet bombe na DR Vietnam

SAIGON, 6. maja — Ameriška reaktivna letala so danes spet napadla ozemlje DR Vietnama. Tokrat je 50 letal napadlo skladišče orožja okrog 190 km južno od Hanoia.

Reuter poroča, sklicujoč se na dobro poučene saigonske kroge, da bo v kratkem prišlo v Južni Vietnam še okrog 3000 pripadnikov ameriške mornariške pehote, kot okrepitve za ameriško letalsko oporišče Da Nang. S prihodom novih čet — 1200 »marincev« je že prispelo — se bo število ameriških vojaških sil povečalo na okrog 40.000 mož. Od teh jih bo 10.000 razporejenih v Da Nangu.

Ameriški predstavnik je povedal, da so enote južnovietnamskega osvobodilnega gibanja zelo napadalne. V zadnjih 24 urah so izvedle številne akcije. Včeraj pa so pripadniki osvobodilnega gibanja uspešno izvedli pet napadov. V Saigonu govore o hudih izgubah, ki so jih pri tem pretrpele vladne čete.

V Saigonu so danes razpustili svet oboroženih sil, v katerem je bilo 20 južnovietnamskih generalov. Takoj nato je odstopil tudi dosedanji premierov namestnik in minister oboroženih sil v saigonski vladi general Nguyen Van Thieu. O razpustitvi tega sveta, ki so ga bili ustanovili zavoljo »stabilizacije« političnih razmer v deželi, so objavili uradno sporočilo. V njem je rečeno, da so ta sklep sprejeli potem, ko so ugotovili, da je položaj »stabilen« in da bi se svet oboroženih sil lahko docela posvetil vojskovanju proti osvobodilnim silam.

V Saigonu pa še vedno krožijo govorice, da utegne ob vsaki priložnosti izbruhniti državni udar. Po mestu patruljirajo oklopna vozila.

Rusk se je pogovarjal z Dobrininom

WASHINGTON, 6. maja (AFP). Ameriški zunanji minister Dean Rusk in sovjetski veleposlanik v ZDA Dobrinin sta se sinoči eno uro prijateljsko pogovarjala na diplomatskem sprejemu v Beli hiši. Rusk je izjavil, da se je » s pridom« pogovarjal z Dobrininom o azijskih problemih.

Korak k pomiritvi v Jemenu

Konferenca plemenskih poglavarjev je utrdila republikanski režim

KAIRO, 6. maja. (Tanjug) Jemensko mirovno nacionalno konferenco, ki je bila pravkar končana v kraju Hamra, so tu ocenili kot velik korak k trajnemu miru v Jemenu in kot močan udarec tujim netilcem spopadov v tej deželi. Na konferenci, prvi te vrste, odkar so pred 30 meseci vrgli monarhijo v Jemenu, so se zbrali predstavniki večine jemenskih plemen. Konferenca je bila deležna popolne podpore vlade, njene sklepe pa je včeraj sprejel tudi predsednik republike El Salal.

Na konferenci so ustanovili stalni organ devetih članov — pet plemenskih šejkov in štirje ulême — za nadzor nad izpolnjevanjem sklepov o zagotovitvi miru, stabilnosti in nacionalne enotnosti. Prva naloga tega organa je, da naveže stike s tistimi plemeni, ki so se borili na strani vrženega kralja El Badra. Razen tega je njegova naloga, da pomaga jemenski vladi pri opravljanju njenih dolžnosti. Na konferenci so izglasovali zaupnico novi vladi Ahmeda Muhameda Numana in zahtevali od nje, da dosledno uresničuje svoj program, predvsem da doseže prenehanje bojev in normalizacijo položaja. Druge resolucije zahtevajo revizijo ustave v skladu z nedavno ustanovitvijo predsedniškega sveta. Ob zaključku konference so sprejeli poziv za opustitev sovražnosti med plemeni.

Menijo, da je konferenca v Hamri utrdila republikanski režim, jemenski vladi pa dala široko reprezentativno podlago.

Johnson: »ZRN je edina zakonita«

WASHINGTON, 6. maja (ISIA). Predsednik Lyndon Johnson je ob 10-letnici ZR Nemčije poslal predsedniku Lübkeju pismo, v katerem pravi, da bo Zahodna Nemčija za ZDA — dokler ne bo Nemčija ponovno združena — »edina zakonita predstavnica nemškega naroda«. »ZDA ponovno potrjujejo svojo obveznost, da prispevajo k ureditvi nemškega problema. Stvar miru terja, da se Nemčija ponovno združi na podlagi samoodločbe.

9 milijonov izgubljenih dni

Bolezenskih izostankov je bilo lani v Sloveniji znatno več kot v kateremkoli poprejšnjem obdobju. Povprečje se približuje 5%, kar nikakor ni v sorazmerju z le nekaj številnejšo zaposlenostjo. V izgubo je šlo 2 milijona delovnih dni več kot 1963. leta, saj je skupno zaradi bolezni izpadlo 9,650.000 delovnih dni.

Te podatke zbira služba socialnega zavarovanja, njeni samoupravni organi pa upravičeno opozarjajo, da to nikakor ni le problem skladov socialnega zavarovanja in večjega trošenja družbenih sredstev za nadomestilo osebnih dohodkov v času bolezni, temveč gre za pojav, ki neposredno zadeva nacionalno gospodarstvo. Splošna gospodarska škoda je še neprimerno večja, če jo računamo z vidika zmanjšanja proizvodnje, ki jo tak izpad povzroča.

Premalo bi storili, če bi ugotovitvam statistične službe sledil preprost poziv, naj se zdravstvena služba potrudi, da z ostrejšim režimom omeji bolniške dopuste. Tako kampanjsko upiranje pojavu, ki nam je neljub in ki je škodljiv skupnim interesom, rodi navadno sicer hiter, trenuten uspeh, a ta je prejkone le navidezen, nepopoln in kratkotrajen. Tudi zavarovancem to ne bi bilo dobrodošlo, saj bi zaradi izgovora na poostrene ukrepe marsikdo ostal dlje na delovnem mestu, kot bi to zdravje dopuščalo. Namesto takega poziva je treba vsekakor predlagati, kaj naj storimo, da čimprej odpravimo vzroke, zaradi katerih se veča število bolezenskih izostankov. Sproti tega ni moč storiti. Vzroke je treba namreč najprej poznati in vedeti, zakaj, kdaj in kje nastaja in se širi takšno ali drugačno obolenje.

Mimo predvidevanj in mnenj, da se zdravstveno stanje Slovencev na splošno ne slabša, mimo navajanja občasnih logičnih vzrokov za številnejše izostajanje z dela, ki ga prinese določena infekcijska bolezen, kot je na primer gripa, naša zdravstvena služba za sedaj še ne razpolaga z znanstveno opredeljenim analitičnim prikazom zdravstvenega stanja prebivalstva, s poudarkom na vzroke obolevnosti.

V komunalnem, decentraliziranem sistemu pripada ta naloga medobčinskim zdravstvenim centrom, vodilna akcija v analizi vzrokov obolenj pa republiškemu zdravstvenemu centru. Samo na tej osnovi lahko nato zdravstvena služba ukrepa: odmeri sredstva za preventivne ukrepe, prilagodi organizacijo dela in da pobudo za smotrno politiko investicijskih vlaganj za gradnjo tistih kapacitet, ki so najbolj kritične. Po tako zastavljenem delu bi bilo znižanje odstotka bolezenskih izostankov dejansko odraz učinkovitosti zdravstvene službe in ne le kratkotrajen, kampanjski dosežek.

MARIJA NAMORŠ

Manjšinsko vprašanje na seji deželne vlade Furlanije — J. krajine

Nesmiselna je sedanja delitev slovenske manjšine na tri dele, Beneškim Slovencem ni zagotovljen niti pouk v materinskem jeziku, na Goriškem imajo le nekaj šol v lastnem jeziku in le Tržaški Slovenci uživajo del narodnostnih pravic

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

TRST, 6. maja (Po telefonu). V Trstu te dni razpravljajo na sejah deželne vlade Furlanije — Julijske krajine o deželnem proračunu in o programski izjavi, ki jo je dal glede deželne politike minuli teden predsednik vlade Alfredo Brezanti. Med drugimi vprašanji je bilo na dnevnem redu včerajšnje seje tudi stališče avtonomne dežele do slovenske narodne manjšine.

Obširno je o tem vprašanju govoril svetovalec z liste »slovenske skupnosti« dr. Jože Škerk. Kritiziral je odlok ustavnega sodišča, ki deželi jemlje pravico in pristojnost pri reševanju vprašanj, tičočih se narodne manjšine, z utemeljitvijo, da je za taka vprašanja pristojna zgolj osrednja državna oblast. — Konkretno je šlo takrat za razveljavitev sklepa deželnega sveta, da lahko en sam deželni svetovalec, če je predstavnik narodne manjšine, ustvarja v deželnem svetu posebno parlamentarno skupino. Dr. Škerk je nadalje poudaril, da bi morala začeti deželna vlada z večjo doslednostjo izvajati tretji člen posebnega deželnega statuta, ki govori o pravicah narodne manjšine. Ena izmed posebnih dolžnosti avtonomne dežele bi morala biti, je dejal dr. Škerk, da zaščiti narodno manjšino, tako da zagotovi ohranitev njenih izročil, kulture in običajev. Predstavnik »slovenske skupnosti« je v tej zvezi omenjal škodljive posledice fašistične vladavine za Slovence v Italiji in ocenil kot nesmiselno sedanjo delitev slovenske manjšine glede na pravice, ki jih uživa, na tri dele. Tržaškim Slovencem, na katere se nanašajo določila londonskega sporazuma, je omogočeno vsaj delno uživati narodnostne pravice, medtem ko je za Slovence na Goriškem začetek in konec teh pravic v tem, da jim je zgolj priznana pravica do nekaterih šol v lastnem jeziku; beneški Slovenci pa so še vedno brez osnovnih pravic in jim ni zagotovljen niti pouk v materinskem jeziku. Ko je Škerk omenil pogostokrat poudarjene zahteve slovenskih predstavnikov, je dejal, da bo slovenska manjšina sodila demokratičnost v državi po tem, kako bodo z njo ravnali.

O manjšinskem problemu je na včerajšnji seji govoril tudi krščansko-demokratski svetovalec Coloni, ki je poudaril pomen tistega dela programske izjave predsednika vlade Berzantija, ki se nanaša na vlogo dežele kot mostu med sosedi in ki zagovarja tesno sodelovanje s Koroško in Slovenijo. V ta okvir, je dejal krščansko demokratski predstavnik, je treba vključiti tudi položaj narodne manjšine, ki naj po sodbi papeževe enciklike »Mir na zemlji« olajšuje odnose med raznimi kulturnimi izročili in civilizacijami, nikakor pa se ne bi smela tu porajati trenja, ki ustvarjajo škodo in nazadovanje.

»Poudarjamo obveznost,« je dejal pri kraju svetovalec Coloni, »da bomo upoštevali predpise statuta, ki v svojem tretjem členu določa enake pravice in enako ravnanje z vsemi državljani, ne glede na to, h kateri jezikovni in kulturni skupnosti pripadajo. Nikakor se nočemo otepati naših dolžnosti do narodnih manjšin. Dejstvo, da je ustavno sodišče razsodilo, da dežela ne more sprejemati zakonov o zaščiti manjšin, ne pomeni, da dežela ne more prispevati k pozitivnemu reševanju vprašanj, ki sodijo v njeno splošno dejavnost.«

D. KOSMRLJ

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, PETEK, 7. MAJA 1965 • LETO VI., ŠTEVILKA 121 • CENA 30 DIN

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 8. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JOŽE SMOLE
ODGOVORNI UREDNIK DUŠAN BENKO

Druga izdaja

Naše delegacije v Moskvi in Pragi

Udeležile se bodo proslav 20-letnice zmage nad fašizmom

MOSKVA, 6. maja (Tanjug) — Danes je prispela v Moskvo jugoslovanska delegacija, ki se bo udeležila proslave 20-letnice zmage nad fašizmom. Na moskovskem letališču so jo sprejeli član prezidija CK KP SZ Kirilenko, namestnik ministra za zunanje zadeve ZSSR Orlov in drugi.

Delegacijo, ki je odpotovala v ZSSR na povabilo prezidija CK KP SZ in ministrskega sveta Sovjetske zveze, vodi član izvršnega komiteja CK ZKJ in predsednik zveznega odbora SZDLJ Lazar Koliševski. V delegaciji so sekretar CK ZK Hrvatske Marjan Cvetković, sekretar CK ZK Slovenije Albert Jakopič in podpredsednik glavnega odbora SZDL Makedonije Boško Stankovski. V Moskvi se bo delegaciji pridružil veleposlanik SFRJ v Sovjetski zvezi Dobrivoje Vidic.

Z istim letalom je prispela v Moskvo tudi delegacija JLA z načelnikom generalštaba generalpolkovnikom Radom Hamovićem na čelu, ki se bo udeležila proslave 20-letnice na povabilo sovjetske vojske. Člani delegacije so generalpolkovnik Pero Kosorić in generalpodpolkovnik Radoslav Jović, Ivan Mišković in Franjo Tavčar.

Na moskovskem letališču so delegacijo JLA pričakali prvi namestnik obrambnega ministra ZSSR maršal Sovjetske zveze Grečko, pomočnik obrambnega ministra general armije Penkovski in drugi.

PRAGA, 6. maja (Tanjug) — Na povabilo CK KP Češkoslovaške in vlade ČSSR je prispela v Prago partijsko-državna delegacija Jugoslavije, ki se bo udeležila proslave 20-letnice zmage nad fašizmom. Delegacijo vodi sekretar CK ZKJ in član izvršnega komiteja CK ZKJ Veljko Vlahović. V delegaciji so članica CK ZKJ Anka Berus, generalpodpolkovnik JLA in član CK ZKJ Nikola Ljubičić in veleposlanik SFRJ v ČSSR Nikola Vujanović.

Razširjeno sodelovanje z NDR

Predvidena je zlasti širša industrijska kooperacija

BERLIN, 6. maja (Tanjug) Razvijanje čedalje tesnejših prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Nemško demokratično republiko bo prispevalo k nadaljnji izgradnji socializma v obeh državah. S to ugotovitvijo so danes zaključili pogovore v jugoslovansko-nemškem odboru za gospodarsko in znanstveno-tehnično sodelovanje, ki je tu zasedal od 3. do 6. maja. Jugoslovansko vladno delegacijo je vodil podpredsednik ZIS Boris Kraigher, delegacijo NDR pa podpredsednik vlade Julius Balkow.

V skupnem sporočilu o delu odbora je rečeno, da so razpravljali o rezultatih, ki so jih dala skupna posvetovanja planskih in gospodarskih organov obeh držav o razvoju gospodarskih odnosov. Doseženo je bilo soglasje o sodelovanju v metalurški, kemijski, kovinski, ladjedelniški in živilski industriji, o razširitvi blagovne izmenjave in poglobitvi znanstveno-tehničnega sodelovanja, o razvijanju specializacije in kooperacije v proizvodnji in o sodelovanju v kmetijstvu, prometu in bančništvu.

Dosedanji rezultati dela jugoslovansko-nemškega odbora se kažejo predvsem v povečanju blagovne izmenjave med obema državama, ki se je lani povečala v primerjavi z letom 1963 za 52 odstotkov. V protokolu o izmenjavi v tem letu je predvideno povečanje za okoli 30 odstotkov.

Na sedanjem zasedanju odbora so sklenili sporazum o industrijskem sodelovanju in določili pogoje za sklenitev in izvajanje sporazuma o kooperaciji v okviru industrijskega sodelovanja gospodarskih organizacij in podjetij obeh držav. Konec tega leta bo sklenjen dolgoročni trgovinski sporazum za obdobje od 1966. do 1970. leta. Določili so skupni program znanstveno - tehničnega sodelovanja do leta 1970 in podpisali sporazum o pogojih, ob katerih se bo to sodelovanje razvijalo. Prav tako so se dogovorili o načelih sodelovanja v kmetijstvu.

VOJSKA ZAKONITE OBLASTI V DOMINIKANSKI REPUBLIKI — Po zadnjih poročilih je vojaško-civilno gibanje, ki mu poveljuje začasni predsednik Dominikanske republike polkovnik Caamano, utrdilo borbene položaje na vseh sektorjih. V zadnjih dneh so se oboroženi bataljoni legalistov pojavili tudi v severnih predelih dežele. Na sliki: oborožni civilisti v predmestju San Dominga. Foto: AP

Intervencija ZDA v Dominikanski republiki

Dvetretjinska večina v OAD

Proti so glasovale Mehika, Čile, Peru, Ekvador in Urugvaj – Nekaj držav je že ponudilo svoje vojaške kontingente za »mirovne čete«

WASHINGTON, 6. maja. — Ministrski svet organizacije ameriških držav (OAD) je davi sprejel resolucijo o ustanovitvi medameriških »mirovnih sil«, ki naj bi šle v Dominikansko republiko in tam zagotovile mir in red. Tako se je ZDA po tridnevnih razpravah in zasebnih posvetovanjih posrečilo pridobiti za svoj predlog 14 držav in s tem dvetretjinsko večino. Pet držav je glasovalo proti (Mehika, Čile, Peru, Ekvador in Urugvaj), Brazilija, Venezuela, Paragvaj in Kostarika so že ponudile svoje vojaške kontingente za medameriške »mirovne čete«.

POLKOVNIK FRANCISCO CAAMANO — začasni predsednik Dominikanske republike

Za zdaj se še ne ve, kdaj bodo ustanovili medameriške »mirovne sile«, kolikšne bodo in kdaj naj bi šle v Dominikansko republiko in zamenjale ameriške čete, ki so tam intervenirale.

Tuje agencije poročajo, da so na sestanku ministrskega sveta sprejeli kompromisno resolucijo in da so v prvotni ameriški predlog vnesli več sprememb, v skladu z amandmajem, ki so ga predložile Argentina, Brazilija, Kolumbija, Kostarika in Venezuela. V končni redakciji določa resolucija vzpostavitev medameriških sil, ki naj »v nepristranskem duhu« pomagajo vzpostaviti normalen položaj v Dominikanski republiki. Naloga »mirovnih sil« naj bi bila, zagotoviti varnost prebivalstva, zavarovati njihove temeljne pravice in »vzpostaviti atmosfero miru in sprave, ki bi omogočila demokratično vladavino«. Vzpostavili naj bi »skupno poveljstvo OAD, tako da bi zagotovili koordiniranо in uspešno akcijo teh sil«, sestavljenih na podlagi »progresivne paritete«. Ta poslednja klavzula dejansko pomeni, kakor poudarjajo, da bi vojaške sile ZDA, ki so zdaj na dominikanskih tleh, »progresivno zmanjšali«, vojaške enote drugih dežel, ki bodo prispevale svoje kontingente, pa »progresivno povečali«. Skupno poveljstvo OAD naj bi odločilo o tem, koliksen bodi skupen kontingent. V določbe resolucije so sprejeli tudi nekatere določbe iz včeraj podpisanega sporazuma med nasprotnima stranema v Dominikanski republiki. »Mirovne sile« bodo popolnoma odgovorne, da bo obveljal sporazum o prenehanju bojev in da bodo varno evakuirani ljudje, ki so se bili zatekli v tuja veleposlaništva in želijo zapustiti Dominikansko republiko. O tem, kdaj naj bi se »mirovne sile« umaknile iz Dominikanske republike, pa bo sklepal ministrski svet OAD na enem izmed svojih prihodnjih zasedanj.

Brazilski obrambni minister Costa de Silva je izjavil, da pomeni odhod brazilskega vojaškega kontingenta v Dominikansko republiko »upravičen ukrep solidarnosti celine v boju proti komunistični nevarnosti«. Venezuelski predstavnik v ministrskem svetu OAD je izjavil, da je njegova vlada pripravljena poslati v Dominikansko republiko pehoto, mornarico in letalske sile. Enako pripravljenost je izrazil paragvajski delegat. Kostariški predstavnik je dejal, da njegova dežela sicer nima vojske, da pa bo prispevala policijske enote.

V Riu de Janeiru so potrdili, da lahko Brazilija takoj pošlje letalstvo in pehoto v Dominikansko republiko. Brazilski vojaški šefi so tudi predlagali, naj bi poslali tja več »prostovoljskih enot«. Kakor je znano, je brazilska vlada že prej pošiljala materialno pomoč silam dominikanske desnice.

Voditelji mnogih brazilskih strank so protestirali proti takšnemu stališču brazilske vlade in kongresa. Več sto uglednih brazilskih znanstvenikov, umetnikov in drugih državljanov je objavilo »manifest ljudstvu«, v katerem obsojajo sklep brazilske vlade.

Medtem poročajo iz St. Dominga, da se sporazum o prenehanju bojev uveljavlja »razmeroma uspešno«, čeprav se dogajajo še vedno manjši incidenti. V glavnem mestu Dominikanske republike se od časa do časa razlega streljanje med ameriškimi »marinci« v »coni varnosti« (koridorju, ki so ga bili vzpostavili) in med uporniki. Po zadnjih vesteh so bili v teh spopadih ubiti štirje uporniki, medtem ko so bili ranjeni štirje ameriški vojaki. Uporniki so danes objavili, da imajo za talca nekega ameriškega »marinca«. Hkrati uporniki po radiu pozivajo civiliste, naj streljajo na »yankeeje«.

Člani posredovalne misije OAD so sinoči zapustili Dominikansko republiko. Kakor so izjavili, so uspešno opravili svojo nalogo, ki je bila v tem, da dosežejo sporazum o prenehanju bojev v St. Domingu. Sporazum so podpisali predstavniki ustavne vlade polkovnika Francisca Caamana-Denoa, vojaške junte in člani komisije OAD. Podpisniki sporazuma so se zavzeli, da bodo spoštovali meje tako imenovane »cone varnosti« v St. Domingu.

Ameriški uradni krogi, ki so že prej izražali svoje nerazpoloženje do začasnega predsednika Caamana-Denoa, pristaša bivšega ustavnega predsednika Juana Boscha, so danes še izraziteje nastopili proti njemu s trditvijo, da po »zanesljivih podatkih« Boschev naslednik »čedalje bolj prihaja pod vpliv komunističnih elementov«. Trdijo, da se je predvčerajšnjim sestal s skupino »komunističnih prvakov«. Ameriški krogi vedo celo povedati, da so ti »komunistični prvaki« zahtevali od začasnega predsednika važen položaj zase v vladi, če pa »se položaj ne bo razvijal po načrtih«, potem naj jim zagotovi neoviran odhod iz dežele.

Na drugi strani pa sodijo, da kljub doseženemu sporazumu o prenehanju bojev, po desetdnevnih bojih, v katerih je bilo ubitih okrog 2000 ljudi, položaj še zdaleč ni ugoden za politično ureditev kri-

●● Nadaljevanje na zadnji strani

Val ogorčenja se širi po vsem svetu

Demonstracije v Latinski Ameriki, tudi časopisje v ZDA ne podpira Johnsona

RIO DE JANEIRO, 6. maja (Tanjug-TASS-AFP-Reuter). V mnogih latinskoameriških državah je prišlo do množičnih demonstracij in ostrih protestov proti ameriški vojaški intervenciji v Dominikanski republiki. V Argentini, Čilu, Venezueli, Peruju in Urugvaju so velike demonstracije že pet dni. Demonstranti zahtevajo, naj se ameriške čete takoj umaknejo in naj ZDA spoštujejo načelo samoodločbe latinskoameriških narodov.

V Caracasu so včeraj napadli ameriško veleposlaništvo s strojnicami, vendar ni bilo človeških žrtev. Več tisoč ljudi je potem organiziralo množične antiameriške demonstracije. Tudi vse politične stranke so javno obsodile ameriško intervencijo.

Antiameriške demonstracije so bile sinoči tudi v Montevideu. Vnelo se je streljanje, pri čemer je bilo ranjenih 6 ljudi. Policija je zelo brutalno nastopila proti demonstrantom, ki so protestirali pred sedeži ameriških družb in institucij.

Val protiameriških demonstracij je včeraj in danes zajel vso Argentino. Na ulicah Buenos Airesa in več drugih mest so protestirali desetisoči demonstrantov. Le-ti so sprejeli osebnega odposlanca predsednika Johnsona, veleposlanika Harrimana, z vzkliki »Yankee, ven iz St. Dominga!« Policija je nastopila proti demonstrantom s solzilnim plinom in gumijevkami. Precej je bilo ranjenih.

V Peruju so številni listi, politične stranke in družbene organizacije protestirale proti ameriški intervenciji. Konfederacija bolivijskih univerz je objavila protest proti kolonialni politiki ZDA.

Francoski predsednik de Gaulle je danes na seji vlade obsodil »intervencijo tujih čet v Dominikanski republiki«, rekoč, da bi se morale te sile umakniti. Po seji so sporočili, da francoska vlada zdaj razpravlja o tem, da bi priznala vlado polkovnika

●● Nadaljevanje na zadnji strani

Danes v „Delu"

2. stran
Jubilejna parada ob 20-letnici zmage

3. stran
Utrip srca urejuje tranzistor

4. stran
Socialdemokratski weekend

5. stran
Prijateljstvo na meji

6. stran
V eni sapi: radost in razočaranje

7. stran
Ljubljana včeraj — danes — jutri

8. stran
Kazni ga niso spametovale

9. stran
Cvetice na jubilejni razstavi

Tiskovna konferenca v DSZZ

Predsednik Tito bo v ponedeljek odpotoval na obisk na Norveško

Dva dni bo gost kralja Olafa V., dva dni pa vlade

BEOGRAD, 6. maja (Tanjug) — Predstavnik državnega sekretariata za zunanje zadeve Dušan Blagojević je obvestil domače in tuje novinarje, da bo predsednik Josip Broz Tito z ženo uradno obiskal Norveško od 10. do 14. maja in da ga bo na tej poti spremljal državni sekretar za zunanje zadeve Marko Nikezić z ženo.

Pri tem je Blagojević poudaril, da temeljijo odnosi med Jugoslavijo in Norveško na prijateljstvu, ki je bilo skovano med narodi obeh dežel v zadnji vojni v boju proti nacizmu in da se je to prijateljstvo v povojnem obdobju še bolj razširilo in poglobilo. Izrazil je prepričanje, da bo izmenjava mnenj o mednarodnih in bilateralnih vprašanjih med Titovim obiskom na Norveškem koristila obema državama. Povedal je tudi, da je predsednika Tita povabil kralj Olaf V. in da bo dva dni njegov gost, dva dni pa gost norveške vlade.

Na vprašanje o uradnem stališču do sovjetsko-francoskega sporočila, v katerem je rečeno, da je vprašanje Indokine mogoče rešiti samo z uresničitvijo sklepov ženevske konference iz leta 1954, je odgovoril, da mora vsaka rešitev vietnamskega problema temeljiti na sklepih omenjene konference in da zasluži zato francosko-sovjetsko stališče podporo. Blagojević je nadalje dejal, da bi morala po sodbi Jugoslavije politična rešitev vietnamske krize zagotoviti uresničenje osnovnih intencij in sklepov ženevskega sporazuma iz leta 1954, predvsem pa tistih, ki se nanašajo na vzpostavitev miru, konec tujega vmešavanja, prepoved tujih vojaških oporišč in dovažanje tujih čet in orožja, da bi tako zagotovili polno neodvisnost in suverenost Vietnama in omogočili vietnamskemu narodu, da bi sam odločal o svoji usodi.

Ko je odgovarjal na vprašanje dopisnika agencije MEN glede jugoslovanske ocene predloga za sklicanje konference o Kambodži, ki bi posredno obravnavala tudi vprašanje Vietnama, je Blagojević dejal, da vsaka pobuda, ki je v prid pomiritvi položaja na tem področju, zasluži podporo vsega miroljubnega sveta. Dodal je, da je Jugoslavija vedno podpirala iniciative za zagotovitev in mednarodno krepitev nevtralnosti in ozemeljske nedotakljivosti Kambodže.

Blagojević je govoril nato o prvem zasedanju komiteja OZN za trgovino in razvoj, ki je po oceni jugoslovanske vlade znova aktualiziralo zahteve po novi mednarodni politiki na področju trgovine in razvoja. Omenil je, da so skušale vodilne zahodne industrijske države na zasedanju komiteja prenesti težišče na proučevanje problemov, da pa so na zahteve držav v razvoju privolile na razpravo o ukrepih za izvajanje priporočil ženevske konference.

Saigon trdi, da je položaj »stabilen«

Po mestu krožijo oklepna vozila – Spet bombe na DR Vietnam

SAIGON, 6. maja — Ameriška reaktivna letala so danes spet napadla ozemlje DR Vietnama. Tokrat je 50 letal napadlo skladišče orožja okrog 190 km južno od Hanoia.

Reuter poroča, sklicujoč se na dobro poučene saigonske kroge, da bo v kratkem prišlo v Južni Vietnam še okrog 3000 pripadnikov ameriške mornariške pehote, kot okrepitve za ameriško letalsko oporišče Da Nang. S prihodom novih čet — 1200 »marincev« je že prispelo — se bo število ameriških vojaških sil povečalo na okrog 40.000 mož. Od teh jih bo 10.000 razporejenih v Da Nangu.

Ameriški predstavnik je povedal, da so enote južnovietnamskega osvobodilnega gibanja zelo napadalne. V zadnjih 24 urah so izvedle številne akcije. Včeraj pa so pripadniki osvobodilnega gibanja uspešno izvedli pet napadov. V Saigonu govore o hudih izgubah, ki so jih pri tem pretrpele vladne čete.

V Saigonu so danes razpustili svet oboroženih sil, v katerem je bilo 20 južnovietnamskih generalov. Takoj nato je odstopil tudi dosedanji premierov namestnik in minister oboroženih sil v saigonski vladi general Nguyen Van Thieu. O razpustitvi tega sveta, ki so ga bili ustanovili zavoljo »stabilizacije« političnih razmer v deželi, so objavili uradno sporočilo. V njem je rečeno, da so ta sklep sprejeli potem, ko so ugotovili, da je položaj »stabilen« in da bi se svet oboroženih sil lahko docela posvetil vojskovanju proti osvobodilnim silam.

V Saigonu pa še vedno krožijo govorice, da utegne ob vsaki priložnosti izbruhniti državni udar. Po mestu patruljirajo oklopna vozila.

Nov voditelj BAAS

DAMASK, 6. maja. (TASS) Tu je bila 8. vseafriška konferenca socialistične stranke arabskega preporoda - Baas, na kateri so obravnavali organizacijske, ideološke in politične probleme iz dela te stranke, ki ima svoj sedež v Damasku. Na konferenci so izvolili novo vodstvo stranke na čelu z Munifom Razazom, vodjo jordanske izpostave stranke Baas, ki je zamenjal dolgoletnega generalnega sekretarja in pa enega izmed ustanoviteljev stranke Michela Alfaka.

Libijski veleposlanik odšel iz Bonna

BONN, 6. maja (MEN). Libijski veleposlanik v ZR Nemčiji Wanis Gaddaf je danes odpotoval v Tripoli. Včeraj je obvestil zahodnonemško zunanje ministrstvo, da je libijska vlada sklenila odpoklicati svojega veleposlanika iz Bonna, v skladu z resolucijo zunanjih ministrov arabskih držav.

V primeru, da bo ZR Nemčija priznala Izrael, bo pretrgalo odnose z njo 11 arabskih držav. Svoje veleposlanike so doslej odpoklicale iz Bonna vse arabske države, razen Tunizije in Maroka.

Korak k pomiritvi v Jemnu

Konferenca plemenskih poglavarjev je utrdila republikanski režim

KAIRO, 6. maja. (Tanjug) Jemensko mirovno nacionalno konferenco, ki je bila pravkar končana v kraju Hamra, so tu ocenili kot velik korak k trajnemu miru v Jemenu in kot močan udarec tujim netilcem spopadov v tej deželi. Na konferenci, prvi te vrste, odkar so pred 30 meseci vrgli monarhijo v Jemenu, so se zbrali predstavniki večine jemenskih plemen. Konferenca je bila deležna popolne podpore vlade, njene sklepe pa je včeraj sprejel tudi predsednik republike El Salal.

Na konferenci so ustanovili stalni organ devetih članov — pet plemenskih šejkov in štirje uleme — za nadzor nad izpolnjevanjem sklepov o zagotovitvi miru, stabilnosti in nacionalne enotnosti. Prva naloga tega organa je, da naveže stike s tistimi plemeni, ki so se borili na strani vrženega kralja El Badra. Razen tega je njegova naloga, da pomaga jemenski vladi pri opravljanju njenih dolžnosti. Na konferenci so izglasovali zaupnico novi vladi Ahmeda Muhameda Numana in zahtevali od nje, da dosledno uresničuje svoj program, predvsem da doseže prenehanje bojev in normalizacijo položaja. Druge resolucije zahtevajo revizijo ustave v skladu z nedavno ustanovitvijo predsedniškega sveta. Ob zaključku konference so sprejeli poziv za opustitev sovražnosti med plemeni.

Menijo, da je konferenca v Hamri utrdila republikanski režim, jemenski vladi pa dala široko reprezentativno podlago.

Johnson: »ZRN je edina zakonita«

WASHINGTON, 6. maja (ISIA). Predsednik Lyndon Johnson je ob 10-letnici ZR Nemčije poslal predsedniku Lübkeju pismo, v katerem pravi, da bo Zahodna Nemčija za ZDA — dokler ne bo Nemčija ponovno združena — »edina zakonita predstavnica nemškega naroda«. »ZDA ponovno potrjujejo svojo obveznost, da prispevajo k ureditvi nemškega problema. Stvar miru terja, da se Nemčija ponovno združi na podlagi samoodločbe.

Rusk se je pogovarjal z Dobrininom

WASHINGTON, 6. maja (AFP). Ameriški zunanji minister Dean Rusk in sovjetski veleposlanik v ZDA Dobrinin sta se sinoči eno uro prijateljsko pogovarjala na diplomatskem sprejemu v Beli hiši. Rusk je izjavil, da se je » s pridom« pogovarjal z Dobrininom o azijskih problemih.

Manjšinsko vprašanje na seji deželne vlade Furlanije – J. krajine

Nesmiselna je sedanja delitev slovenske manjšine na tri dele, Beneškim Slovencem ni zagotovljen niti pouk v materinskem jeziku, na Goriškem imajo le nekaj šol v lastnem jeziku in le Tržaški Slovenci uživajo del narodnostnih pravic

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

TRST, 6. maja (Po telefonu). V Trstu te dni razpravljajo na sejah deželne vlade Furlanije — Julijske krajine o deželnem proračunu in o programski izjavi, ki jo je dal glede deželne politike minuli teden predsednik vlade Alfredo Brezanti. Med drugimi vprašanji je bilo na dnevnem redu včerajšnje seje tudi stališče avtonomne dežele do slovenske narodne manjšine.

Obširno je o tem vprašanju govoril svetovalec z liste »slovenske skupnosti« dr. Jože Škerk. Kritiziral je odlok ustavnega sodišča, ki deželi jemlje pravico in pristojnost pri reševanju vprašanj, tičočih se narodne manjšine, z utemeljitvijo, da je za taka vprašanja pristojna zgolj osrednja državna oblast. — Konkretno je šlo takrat za razveljavitev sklepa deželnega sveta, da lahko en sam deželni svetovalec, če je predstavnik narodne manjšine, ustvarja v deželnem svetu posebno parlamentarno skupino. Dr. Škerk je nadalje poudaril, da bi morala začeti deželna vlada z večjo doslednostjo izvajati tretji člen posebnega deželnega statuta, ki govori o pravicah narodne manjšine. Ena izmed posebnih dolžnosti avtonomne dežele bi morala biti, je dejal dr. Škerk, da zaščiti narodno manjšino, tako da zagotovi ohranitev njenih izročil, kulture in običajev. Predstavnik »slovenske skupnosti« je v tej zvezi omenjal škodljive posledice fašistične vladavine za Slovence v Italiji in ocenil kot nesmiselno sedanjo delitev slovenske manjšine glede na pravice, ki jih uživa, na tri dele. Tržaškim Slovencem, na katere se nanašajo določila londonskega sporazuma, je omogočeno vsaj delno uživati narodnostne pravice, medtem ko je za Slovence na Goriškem začetek in konec teh pravic v tem, da jim je zgolj priznana pravica do nekaterih šol v lastnem jeziku; beneški Slovenci pa so še vedno brez osnovnih pravic in jim ni zagotovljen niti pouk v materinskem jeziku. Ko je Škerk omenil pogostokrat poudarjene zahteve slovenskih predstavnikov, je dejal, da bo slovenska manjšina sodila demokratičnost v državi po tem, kako bodo z njo ravnali.

O manjšinskem problemu je na včerajšnji seji govoril tudi krščansko-demokratski svetovalec Coloni, ki je poudaril pomen tistega dela programske izjave predsednika vlade Berzantija, ki se nanaša na vlogo dežele kot mostu med sosedi in ki zagovarja tesno sodelovanje s Koroško in Slovenijo. V ta okvir, je dejal krščansko demokratski predstavnik, je treba vključiti tudi položaj narodne manjšine, ki naj po sodbi papeževe enciklike »Mir na zemlji« olajšuje odnose med raznimi kulturnimi izročili in civilizacijami, nikakor pa se ne bi smela tu porajati trenja, ki ustvarjajo škodo in nazadovanje.

»Poudarjamo obveznost,« je dejal pri kraju svetovalec Coloni, »da bomo upoštevali predpise statuta, ki v svojem tretjem členu določa enake pravice in enako ravnanje z vsemi državljani, ne glede na to, h kateri jezikovni in kulturni skupnosti pripadajo. Nikakor se nočemo otepati naših dolžnosti do narodnih manjšin. Dejstvo, da je ustavno sodišče razsodilo, da dežela ne more sprejemati zakonov o zaščiti manjšin, ne pomeni, da dežela ne more prispevati k pozitivnemu reševanju vprašanj, ki sodijo v njeno splošno dejavnost.«

D. KOSMRLJ

9 milijonov izgubljenih dni

Bolezenskih izostankov je bilo lani v Sloveniji znatno več kot v kateremkoli poprejšnjem obdobju. Povprečje se približuje 5%, kar nikakor ni v sorazmerju z le nekaj številnejšo zaposlenostjo. V izgubo je šlo 2 milijona delovnih dni več kot 1963. leta, saj je skupno zaradi bolezni izpadlo 9,650.000 delovnih dni.

Te podatke zbira služba socialnega zavarovanja, njeni samoupravni organi pa upravičeno opozarjajo, da to nikakor ni le problem skladov socialnega zavarovanja in večjega trošenja družbenih sredstev za nadomestilo osebnih dohodkov v času bolezni, temveč gre za pojav, ki neposredno zadeva nacionalno gospodarstvo. Splošna gospodarska škoda je še neprimerno večja, če jo računamo z vidika zmanjšanja proizvodnje, ki jo tak izpad povzroča.

Premalo bi storili, če bi ugotovitvam statistične službe sledil preprost poziv, naj se zdravstvena služba potrudi, da z ostrejšim režimom omeji bolniške dopuste. Tako kampanjsko upiranje pojavu, ki nam je neljub in ki je škodljiv skupnim interesom, rodi navadno sicer hiter, trenuten uspeh, a ta je prejkone le navidezen, nepopoln in kratkotrajen. Tudi zavarovancem to ne bi bilo dobrodošlo, saj bi zaradi izgovora na ostrene ukrepe marsikdo ostal dlje na delovnem mestu, kot bi to zdravje dopuščalo. Namesto takega poziva je treba vsekakor predlagati, kaj naj storimo, da čimprej odpravimo vzroke, zaradi katerih se veča število bolezenskih izostankov. Sproti tega ni moč storiti. Vzroke je treba namreč najprej poznati in vedeti, zakaj, kdaj in kje nastaja in se širi takšno ali drugačno obolenje.

Mimo predvidevanj in mnenj, da se zdravstveno stanje Slovencev na splošno ne slabša, mimo navajanja občasnih logičnih vzrokov za številnejše izostajanje z dela, ki ga prinese določena infekcijska bolezen, kot je na primer gripa, naša zdravstvena služba za sedaj še ne razpolaga z znanstveno opredeljenim analitičnim prikazom zdravstvenega stanja prebivalstva, s poudarkom na vzroke obolevnosti.

V komunalnem, decentraliziranem sistemu pripada ta naloga medobčinskim zdravstvenim centrom, vodilna akcija v analizi vzrokov obolenj pa republiškemu zdravstvenemu centru. Samo na tej osnovi lahko nato zdravstvena služba ukrepa: odmeri sredstva za preventivne ukrepe, prilagodi organizacijo dela in da pobudo za smotrno politiko investicijskih vlaganj za gradnjo tistih kapacitet, ki so najbolj kritične. Po tako zastavljenem delu bi bilo znižanje odstotka bolezenskih izostankov dejansko odraz učinkovitosti zdravstvene službe in ne le kratkotrajen, kampanjski dosežek.

MARIJA NAMORŠ

Izrazit samoupravni značaj volitev

Med izvoljenimi odborniki in poslanci manj proizvajalcev in žensk

BEOGRAD, 6. maja (Tanjug). Volilna komisija zveznega odbora SZDLJ je danes pod predsedstvom Lidije Šentjurc obravnavala osnutek poročila o letošnjih volitvah polovice poslancev vseh skupščin. V osnutku poročila je rečeno, da se letošnje volitve po stopnji demokratičnosti ter neposrednejšem in širšem sodelovanju delovnih ljudi v vodenju kadrovske politike razlikujejo od vseh dosedanjih in da presegajo mnoga propagandna obeležja, ki so jih imele prejšnje volitve. Letošnje volitve so bile po splošnem prepričanju izrazito delovnega in samoupravnega značaja.

Med drugim so ugotovili, da je med izvoljenimi odborniki in poslanci sorazmerno manjši odstotek neposrednih proizvajalcev in žensk. Med zveznimi poslanci je bilo prej 32, sedaj pa je 23 delavcev. V treh zborih zvezne skupščine novega sklica (v zveznem, prosvetno-kulturnem in socialno-zdravstvenem) ne bo nobenega delavca. Tudi v zborih novega sklica bo mnogo družbeno-političnih delavcev, direktorjev delovnih organizacij itd. Samo v gospodarskem zboru zvezne skupščine je 67 direktorjev podjetij.

Zvezna volilna komisija je sprejela stališče, da se morajo volilne komisije Socialistične zveze zavzeti za to, da bodo novim odbornikom in poslancem ustvarjeni pogoji za uspešno opravljanje zaupane jim funkcije.

Naši borci na poti na proslavo v Dachau

BEOGRAD, 6. maja (Tanjug). Na povabilo mednarodnega taborišč nega komiteja Dachau je danes odpotovala v München delegacija Zveze borcev NOV Jugoslavije, ki se bo 8. in 9. maja udeležila slovesne proslave 20-letnice osvoboditve tega bivšega nacističnega koncentracijskega taborišča.

V delegaciji Zveze združenj borcev NOV Jugoslavije sta Henrieta Kara Oglanović in ing. Stane Šinkovec, razen njiju pa se bo spominske slovesnosti udeležila tudi večja skupina bivših jugoslovanskih internirancev tega zloglasnega taborišča.

Jubilejna parada ob 20-letnici zmage

Izjava komandanta parade generalmajorja Dimitrija Piskoviča

BEOGRAD, 6. maja (Tanjug). »Letošnjo jubilejno parado, posvečeno 20-letnici zmage nad fašizmom, pripravljamo s posebno pozornostjo, da bi čim bolj prikazali stopnjo izvežbanosti, oborožitve, discipline in opremljenosti naše vojske,« je izjavil na današnji tiskovni konferenci komandant parade generalmajor Dimitrije Pisković. Pripomnil je, da se kljub neugodnemu vremenu vsi oficirji in vojaki, ki bodo sodelovali na paradi, z največjo vnemo zavzemajo za to, da bo mimohod na ustrezni višini.

Ko bodo fanfare 9. maja zjutraj dale znak za začetek parade, bo na širni prostor pred zvezno skupščino, kjer bo svečana tribuna, prvi stopil ešalon vojnih zastav — simbol zmage nad fašističnimi osvajalci. Vojaki — rojeni leta 1945 — bodo nosili 279 zastav vojnih brigad, pod katerimi bodo korakali z ramo ob rami s svojimi starejšimi tovariši, nosilci »spomenice 1941« in narodnimi heroji. Osem mladih vojakov in mnogi drugi bodo nosili vojne zastave slavnih proletarskih in udarnih brigad, v katerih so se borili njihovi očetje.

Za vojnimi zastavami in enotami, ki bodo simbolično prikazale bratstvo in enotnost naših narodov, bo nastopilo šest skupin pripadnikov JLA.

Generalmajor Dimitrije Pisković je poudaril, da smo v zadnjih nekaj letih storili velik kvalitetni korak v vežbanju in opremljanju naših oboroženih sil. V letošnji paradi bosta bolj kakor prejšnja leta prevladovala sodobno orožje in oprema, ki sta večine izdelana v domačih tovarnah.

Največjo pozornost bodo tudi letos najbrž vzbudile raketne enote protitankovske in protiletalske obrambe. V oklopnem oddelku bodo najsodobnejši tanki, ki imajo največjo odpornost proti atomskim udarcem, operirajo z enako učinkovitostjo ponoči in podnevi, z lastno opremo pa se gibljejo tudi pod vodo. Najsodobnejša reaktivna letala bodo letala na dan parade s hitrostjo nad 1000 km na uro. Na paradi bodo prikazani tudi najnovejši tipi orožja, konstruirani in izdelani v Jugoslaviji.

Martin Greif beograjskim študentom

AJDOVŠČINA, 6. maja. — Študentom strojne fakultete iz Beograda, ki so včeraj dopotovali v Ajdovščino, od koder bodo odšli na tradicionalni partizanski pohod bratstva in enotnosti v sestavu odreda »Franc Kluk«, je govoril Martin Greif, eden izmed prvih partizanov na Primorskem, o pomenu narodnoosvobodilne vojne in o dogodkih na tem območju. Brigada je zatem položila venec ob spomeniku padlih borcev, nato pa nadaljevala pot preko Predmeje, Vojskega, bolnišnice Franje in Cerknega, 9. maja pa bo prispela v Ljubljano. Med pohodom bodo priredili mladinci strojne fakultete več športnih in zabavnih prireditev, kjer jim bodo govorili znani primorski partizani. L.

Sprejemi in obiski

MOSKVA — Veleposlanik SFRJ v Moskvi Dobrivoje Vidić je obiskal člana prezidija CK KP SZ in namestnika predsednika sveta ministrov ZSSR D. Poljanskega in se zadržal z njim v prisrčnem pogovoru.

— V Moskvo je prispela jugoslovanska delegacija, ki jo vodi direktor sveta za mednarodno tehnično sodelovanje Blagoje Bogavac. Udeležila se bo 13. zasedanja jugoslovansko-sovjetske mešane komisije za znanstveno-tehnično sodelovanje.

WASHINGTON — Jugoslovanska kmetijska delegacija, ki jo vodi zvezni sekretar za kmetijstvo in gozdarstvo Jože Ingolič, je obiskala ameriškega sekretarja za kmetijstvo Orvilla Freemana ter pomočnika sekretarja za zunanje zadeve v State Departmentu Richarda Daviesa.

BEOGRAD — Zvezni sekretar za finance Kiro Gligorov je sprejel namestnika generalnega direktorja GATT Pinna Gundelacha. Razgovarjala sta se o pristopu Jugoslavije v polnopravno članstvo GATT in o sodelovanju Jugoslavije v trgovinskih razgovorih »Kennedy«.

— Član ZIS ter predsednik zveznega komiteja za turizem Jože Brilej je sprejel izrednega in pooblaščenega veleposlanika Afganistana v Beogradu dr. Abdula Hakima Tabibio.

— Zvezni sekretar za informacije Gustav Vlahov je sprejel delegacijo tunizijskih novinarjev, ki je prispela k nam na obisk kot gost zvezega sekretariata za informacije.

DUNAJ — Ob jugoslovanskem dnevu na spomladanskem sejmu v Gradcu so priredili sprejem za kakih 300 povabljencev, ki sta se ga udeležila tudi šef pokrajinske vlade Štajerske dr. Schachner — Blazicek in dr. Koren.

Zadnji seji okrajnih odborov SZDL v Mariboru in Celju

MARIBOR, 6. maja — Na današnji zadnji seji okrajnega odbora SZDL so sklenili, da prenehajo delati vsi njegovi organi Sklenili so tudi, da občinski odbor SZDL Maribor Center prevzame ustanoviteljske pravice za založbo Obzorja, ustanoviteljske pravice za časopis Večer pa občinski odbori SZDL Center, Tabor, Tezno, Radlje, Ptuj, Ormož, Slovenska Bistrica in Ravne. Drugim občinskim odborom SZDL v bivšem mariborskem in celjskem okraju pa so priporočili, da prevzamejo ustanoviteljske pravice. Predlagali so naj bi plenum GO SZDL Slovenije proučil problematiko finansiranja časopisa Večer. Ob koncu seje se je predsednik okrajnega odbora Zvone Canjko zahvalil vsem članom okrajnega odbora občinskim in krajevnim funkcionarjem SZDL za plodno in požrtvovalno delo ter sodelovanje v preteklem obdobju. M. K.

CELJE, 6. maja. — Tudi v Celju je bila danes zadnja seja okrajnega odbora SZDL, ki se v teh dneh v skladu z ukinitvijo okrajev, ukine. Na dnevnem redu je bilo poročilo o poteku predvolilnih priprav in o izvedbi volitev na območju bivšega celjskega okraja. Približno 6-mesečno obdobje intenzivnih priprav na volitve je aktiviralo domala sleherno organizacijo SZDL, še posebno obeležje pa je tem pripravam dalo evidentiranje kandidatov.

Na seji okrajnega odbora so razen tega poslušali še poročilo o dosedanjem delu okrajnega odbora, to je od zadnje konference v aprilu 1963 pa do danes. F. K.

Čedalje večji vpliv občanov na urbanistične odločitve

Začel se je tretji kongres Zveze urbanistov

REKA, 6. maja (Tanjug). Danes se je začel na Reki tretji kongres Zveze urbanistov Jugoslavije. Na njem bodo proslavili 10-letnico ustanovitve Zveze. Na kongresu se je zbralo kakih 300 delegatov. Udeležujejo se ga tudi zvezni sekretar za zdravstvo in socialno politiko Dragutin Kosovac, predsednik odbora za komunalna vprašanja zveznega zbora zvezne skupščine Antun Pavlinić, predsednik mednarodne federacije za urbanizem, stanovanje in ureditev prostora prof. dr. Karel Schweyr, predstavniki urbanistov Sovjetske zveze, Avstrije in ZDA ter izvedenci iz Poljske in Grčije, ki sodelujejo pri urbanističnem načrtu Skopja.

Predsednik zveze urbanistov inž. Saša Sedlar je poudaril, da je urbanizem stopil iz zaprtih strokovnih in političnih krogov in postal splošna stvar občanov, ki čedalje bolj vplivajo na odločitve na tem področju. Urbanistična zveza Jugoslavije, v kateri je včlanjenih 17 republiških in krajevnih organizacij, je organizirala številna strokovna posvetovanja o mnogih pomembnih temah — o družbenem upravljanju na torišču urbanizma, o načelih urbanizacije stanovanjskih con na bazi enote sosedstva, o regionalno-prostornem planiranju in sodelovanju urbanističnih organizacij v javnem življenju. Za svojo stalno nalogo je Zveza sprejela tudi strokovno, kadrovsko in organizacijsko pomoč prizadetemu Skopju.

Danes popoldne bo dvanajsto posvetovanje urbanistov, na katerem bodo razpravljali o urbanističnem razvoju mest v Jugoslaviji.

VSE OBČANE IN DELOVNE ORGANIZACIJE NA OBMOČJU LJUBLJANE

pozivamo, da 8. in 9. maja, ko tudi naše mesto proslavlja 20-letnico osvoboditve, izobesijo državne in republiške zastave na svojih poslopjih ter tako izvršijo svojo patriotsko dolžnost.

MESTNI SVET LJUBLJANA

4091

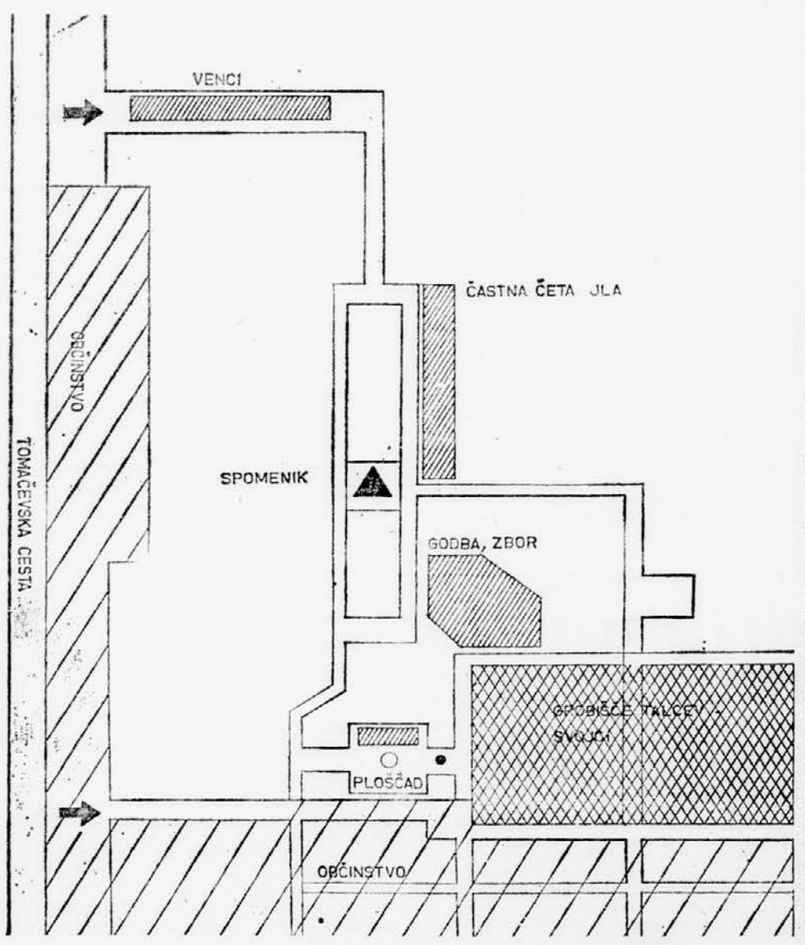

Obvestilo udeležencem slovesnosti na Žalah

Odbor za proslavo 20-letnice osvoboditve obvešča svojce žrtev, občinstvo, delovne in družbene organizacije, da bo 7. maja ob 17. uri svečano odkritje spominskega parka borcev in talcev na Žalah s polaganjem vencev.

Obenem obveščamo udeležence, da je prostor za svojce ob grobovih pokopanih, za občinstvo na stezah okrog grobišča in na Jarški cesti, za govornika pa na ploščadi ob spomeniku. Prostor za parkiranje avtomobilov je pred vhodom na Žale.

Počastite s svojo prisotnostjo padle borce iz NOB!

Odbor za proslavo 20-letnice osvoboditve

Nagrade trem poljskim strokovnjakom

PRIŠTINA, 6. maja (Tanjug). Ob začetku obratovanja novega dnevnega kopa v kosovskem premogovnem bazenu je delavski svet rudarsko-energetsko-kemijskega kombinata »Kosovo« v Obiliću nagradil z denarnimi nagradami tri strokovnjake iz Poljske, ki so montirali gumijaste tekoče trakove na dnevnem kopu. Prvo nagrado v znesku 150.000 dinarjev je dobil ing. Anton Krakowski, inženirja Stanislaw Šmit in Stanislaw Ester pa sta dobila po 120 tisoč za nesebično vnemo in uspešno opravljanje del na tem velikem objektu.

Po svoji konstrukciji, dolžini in transportni zmogljivosti je ta tekoči trak edinstveno delo v naši deželi. Vsak dan prenese 10.000 ton premoga nad 2.5 km daleč.

Rekorden izvoz tekstila in obutve

BEOGRAD, 6. maja. (Tanjug.) — Po cenitvi strokovnjakov sveta za tekstil, usnje, gumo in obutev zvezne gospodarske zbornice bodo proizvajalci tekstila izvozili do konca polletja približno za 13 milijard deviznih dinarjev blaga. Če ga bodo izvozili toliko, bo izvoz tekstila v prvem polletju letošnjega leta za 22 odst. večji, kakor v istem obdobju lani. Vrednost izvoza tekstilnih izdelkov v prvih treh mesecih letošnjega leta je znašala blizu 5.5 milijarde deviznih dinarjev.

V svetu poudarjajo, da so zelo velike uspehe dosegli v izvozu proizvajalci usnja in obutve. V prvem četrtletju so izvozili za 43 odst več izdelkov, kakor lani v istem času. To je posledica izpolnitve lani sklenjenih dogovorov.

V Ljubljani se bo zbralo kakih 6500 upravljavcev

Na zborovanju bo govoril Edvard Kardelj

LJUBLJANA, 6. maja — V soboto, 8. maja, bo v športni dvorani v ljubljanskem Tivoliju, kot smo že poročali, osrednja republiška proslava 20-letnice osvoboditve — veliko zborovanje samoupravljavcev iz vse Slovenije. Govoril bo predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj, pričakujejo pa še kakih 15 govornikov iz družbeno-političnih organizacij, predstavniških in samoupravnih organov.

Zborovanje sklicuje glavni odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, ki je na nedavni seji določil 44 članov predsedstva zborovanja; vodil ga bo sekretar CK ZKS Miha Marinko. Sodeč po dosedanjih prijavah se bo zborovanja udeležilo kakih 6500 ljudi: delegati delovnih organizacij, občinskih skupščin, mestnih svetov, republiške skupščine in družbeno-političnih organizacij, člani glavnega odbora SZDL in njegovega nadzornega odbora ter številni gostje. Zlasti številno delegacijo bodo poslale organizacije Zveze združenj borcev NOV.

Delegati so že dobili osnutek poslanice, ki jo bodo sprejeli na zborovanju.

V soboto popoldne bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani proslava 20-letnice osvoboditve glavnega mesta Slovenije. Na slavnostno sejo odbornikov ljubljanskih občinskih skupščin so povabili aktiviste OF in borce enot, ki so osvobodile Ljubljano, predstavnike bratskih mest, bivše borce iz zamejstva, predstavnike slovenskih organizacij iz zamejstva itd. Na tej slavnostni se ji bo govorila tovarišica Lidija Šentjurc. V kulturnem sporedu bosta sodelovala APZ »Tone Tomšič« in Partizanski invalidski pevski zbor ter orkester RTV Ljubljana.

Jutri, v petek, bodo ob enajstih dopoldne odprli prenovljeno zbirko muzeja revolucije SRS. Na otvoritvi bo govoril tovariš Franc Kimovec — Žiga. Ob isti uri bodo v veliki dvorini mestnega sveta na ljubljanskem Magistratu podelili nagrade Ljubljane za dosežke v kulturi.

Jutri ob 17. uri bo ob otvoritvi spominskega parka borcev in talcev na Žalah žalna slovesnost. Na to slovesnost so povabili številne aktiviste in bivše borce.

Jutri zvečer bo v veliki dvorani Gospodarskega razstavišča v Ljubljani slavnostni koncert umetniškega ansambla doma JLA iz Beograda. Na sporedu bo med drugim simfonijska pesnitev Marijana Kozine »Ilova gora«.

V soboto ob 17. uri bodo v steklenem paviljonu ob veliki dvorani na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani odprli razstavo generalnega urbanističnega načrta mesta Ljubljane. V soboto zvečer bo v veliki dvorani mestnega sveta na ljubljanskem Magistratu koncert Slovenskega okteta.

V središču Ljubljane bodo v soboto zvečer zabavne in druge prireditve.

V nedeljo dopoldne bo pohod po poteh partizanske Ljubljane, na stadionu v Šiški pa bo ob treh popoldne consko svetovno prvenstvo v speedwayu.

B. K.

Razprava o obračunu stroškov

Drugi dan simpozija o stroškovnem računovodstvu

BLED, 6. maja — Na blejskem simpoziju o sodobnih metodah v stroškovnem računovodstvu so včeraj popoldne imeli referate trije inozemski strokovnjaki. Iz Nemške demokratične republike je prof. dr. Ernest Kupfernagel prikazal normativni obračun stroškov v NDR, iz Poljske je razpravljal o isti temi dr. Zdzislaw Fedak, prof. dr. Eufemiusz Terbucha pa o teoretičnih problemih stroškovnega računovodstva. O standardnih stroških kot instrumentu poslovne politike v ZDA je referiral prof. dr. inž. Franjo Krajčević iz Zagreba, prof. dr. Leon Jerovec o budžetiranju in standardnih stroških in Jovan Mitrović iz Beograda o možnosti uporabe standardnih stroškov v naših pogojih.

Na današnjem dopoldanskem zasedanju, ki se ga je udeležil tudi član republiškega izvršnega sveta ing. Viktor Kotnik, so prišli do besede trije profesorji z visoke gospodarske šole v Zagrebu. Inž. Roko Brant je podal teoretične osnove obračuna proizvodnih stroškov po direktnih stroških (direct costing), inž. Rudo Rosner o ugotavljanju variabilnih in fiksnih stroškov za potrebe poslovne politike in Viktor Franc o obračunu po variabilnih stroških v ekonomskih enotah. O zgodovinskem prikazu obračuna stroškov pri nas je referiral prof. inž. Božidar Race iz Subotice, ki je med drugim omenil zasluge inž. Metoda Dularja pri sestavi prvih odlokov AVNOJ o poenotenju knjigovodstva v letu 1945. Za njim je prof. inž. Metod Dular ocenil sedanje stanje organizacije obračuna stroškov. Sledili so referati docenta dr. Ivana Turka o sodobnih metodah v stroškovnem računovodstvu in o kalkulacijah v dohodkovnem sistemu, nadalje referat prof. dr. Franceta Černeta o obračunu stroškov in cenah ter Janeza Bukovca o analizi stroškov v pogojih inflacije. Po referatih Draga Kotnika o problemih komercialnih stroškov in prof. dr. Alojzija Vadnala o optimalni alokaciji finančnih sredstev v podjetju Iskra se je razvila razprava, v kateri so sodelovali dr. Blaženka Košmelj, Ciril Mikl, Ivan Vlahović iz Zagreba in prof. dr. Kosta Vasiljević iz Beograda.

F. S.

Pozdrav Titu z vrha Triglava

JESENICE, 6. maja. — Kot vsako leto bodo tudi letos gorenjski planinci ponesli štafetno palico z vrha Triglava za 73. rojstni dan maršalu Titu. Jutri zjutraj se bo odpravilo na pot okoli 40 gornikov z Jesenic, Javornika, Mojstrane in Gozd Martuljka. Kljub neugodnim snežnim razmeram bodo v nedeljo odnesli štafetno palico z vrha Triglava v Mojstrano, kjer bo v ponedeljek zjutraj slovesen sprejem. Od tu bodo nosilci štafetne palice nadaljevali pot preko Jesenic, Krope, Starega vrha, Lubnika do Škofje Loke, kjer se bodo 13. maja priključili zvezni štafeti. P. K.

Štafeta mladosti na poti proti Zaječaru

NIŠ, 6. maja (Tanjug). Na Trgu osvoboditve v Nišu je danes na desettisoče prebivalcev, učencev in študentov niških šol ter pripadnikov garnizije JLA sprejelo in pozdravilo štafeto mladosti, ki je prispela iz Leskovca. Hkrati je prispelo v Niš tudi nad 20 krajevnih in okrajnih štafet, ki so šle zadnje dni skozi vse naseljene kraje tega območja.

Po krajšem bivanju v Nišu je štafeta krenila proti Svrljigu, Knjaževcu in Zaječaru.

Letošnjo proizvodnjo preprog prodali Švici

KRIVA PALANKA, 6. maja (Tanjug). Podjetje za izdelovanje preprog »Vera Jocić« iz Krive Palanke je zadnja leta znatno napredovalo v izdelovanje in prodaji svojih izdelkov v tujino. Lani je približno 2000 m² preprog ali četrtino vse proizvodnje tega razmeroma majhnega podjetja šlo v Švico. Letošnja proizvodnja, ki bo dvakrat večja od lanske, je že prodana švicarskim tvrdkam. V podjetju pravijo, da bodo prevzete obveznosti do tujine izpolnili.

Pisma bralcev

Pristanišče ali luka Koper?

Pismo izvršnega odbora glavnega odbora SZDL Slovenije o dragocenosti domače besede — objavljeno v izvlečku v »Delu« dne 23. aprila 1965 — me je vzpodbudilo, da še enkrat ponovim vprašanje, ki sem ga načel s prispevkom v Pismih bralcev pod naslovom »Posledice togega mišljenja«, objavljenim v »Delu« dne 21. februarja letos. Na tisto svoje pismo nisem prejel niti odgovora niti ugovora, v začetku navedeno pismo pa me potrjuje v prepričanju, da najvišji organ naše najbolj množične organizacije želi, da naj bo stalna naloga organizacij in občanov »sistematično spremljati in kritizirati vse primere nepravilne in nedosledne rabe slovenščine v imenih podjetij, izdelkih, v dopisih in podobnem . . .«

Kako je prišlo do tega, da nam s tiskano besedo vsiljujejo »luko«, ko pa medtem vsi govorimo o pristanišču? Po mojem je tega krivo to, da si je prevajalec Zakona o iskoriščanju luka i pristaništa (Sl. list FNRJ št. 24/61) pravec olajšal delo, kar je zlasti nevarno pri prevajanju iz sorodnega jezika v drug sorodni jezik. Če prevajamo takole preprosto: iskoriščavanje je izkoriščanje, luka je luka, pristanište je pristanišče, bomo nujno dobili napačen prevod: Zakon o izkoriščanju luk in pristanišč (slov. izdaja Ur. lista FLRJ št. 24/61). Ker slovenščina nima posebnega izraza za »luko« in posebnega za »pristanišče«, bi si moral prevajalec pač pomagati z opisom in bi bil boljši prevod navedenega besedila: Zakon o uporabljanju morskih in rečnih pristanišč. Ko je bila storjena ena napaka, ji je seveda sledila takoj še druga, saj sicer ne bi bili Slovenci, če ne bi z njo pohiteli in prekrstili pristanišče v »luko«. Ali bomo res krivi še tretje napake, da bomo trdoglavo vztrajali pri izposojenem imenu?

Vsi, ki nam je pri srcu to naše okno v svet, bi želeli tudi več obvestil o delu, razvoju in načrtih, ki jih ima prizadevna delovna skupnost mladega pristanišča. Prav gotovo bi bila to lahko velika vzpodbuda za njegovo nadaljnjo rast. RTV Ljubljana bi morala v svoji priljubljeni oddaji o morju in pomorščakih vsak petek vsaj nekaj svojega časa posvetiti našemu pristanišču, prav tako bi moral o njem več pisati tudi dnevni in gospodarski tisk. »Gospodarski vestnik« je v času Trgovinske zbornice LRS redno poročal o tem, zdaj skoraj nima več besede zanj. In vendar bi morali uporabiti vsa občila za to, da bi čim bolje spoznali, kakšnega pomena je za nas in za naše gospodarstvo naše lastno pristanišče. Kaj vemo o gradnji železnice do Kopra, o financiranju te gradnje, o možnostih, ki se s tem odpirajo pristanišču za njegov razvoj in tako naprej? Spomnimo se, da smo pred zadnjo vojno kakor riba na suhem hlastali za zrakom in iskali pot na Sušak, zdaj, ko imamo natanko začrtano pot, ko imamo možnost, da jo razširimo in utrdimo, ko vemo, kje dobiti zraka za svoja pljuča, pa o tem molčimo in puščamo javnost nepoučeno in nezainteresirano. Veliko smo pa tuji krivdi v preteklosti glede morja zamudili, zato moramo tem več zdaj, ko imamo za to možnost, nadomestiti.

ALBIN PEČAR,
Ljubljana-Medno 38

Pol filma za celotno vstopnino

Španski barvni film »Mati, poslušaj pesem mojo« je zelo priljubljen, saj ga je videlo že mnogo ljudi v mnogih kinematografih.

Med prvomajskimi prazniki je bil ta film na sporedu tudi v kinu Hrušica pri Ljubljani in obiskovalcev je bilo veliko. 2. maja sem film gledala tudi jaz. Predstava se je začela ob 19. uri. Za predfilmom, ki je trajal slabih 10 minut, so začeli vrteti film. Prve slike so bile v redu, toda postopoma so začele nastajati motnje: slika je bila pretemna itd., potem pa je sledila prekinitev filma (tudi pri drugih filmih se to često ponavlja). Po nadaljevanju sem opazila, da se prizori ne vrste zaporedno in da so kar v skupinah izpuščeni. Proti koncu filma pa se je eden izmed prej izpuščenih prizorov vrinil na mesto, kamor je najmanj spadal. Ves čas pa je predvajanje filma spremljalo publiskavanje, pokanje, migotanje in vse mogoče druge motnje.

Meni, ki sem ta film sedaj že tretjič videla, ni bilo težko dojeti vsebine in slediti dogajanjem v filmu, klub mnogim izpuščenim slikam. Kaj pa gledalci, ki so film prvič videli? Ti ga gotovo niso razumeli in dojeli. Zaradi izpuščenih prizorov je bil film seveda občutno krajši, saj se je končal ob 20.25 uri. Da sem videla tak film v Hrušici, ni bilo prvič. Že za marsikateri film sem zvedela tudi od drugih gledalcev, da je četrtina filma izpuščena. S tem pa film nima nobene vrednosti in celotne vsebine.

Če mislijo v kinu Hrušica predvajati polovične filme, naj bo tudi vstopnina polovična, ker se tak film za celotno vstopnino res ne izplača gledati.

Zato prosim tiste, ki so odgovorni za filme v Hrušici, naj bolje opravljajo svoje delo in naj se zavedajo, da si s takim predvajanjem filmov ne povečajo število obiskov, temveč gledalce odbijajo. Če pa že dobijo tako slabe filme, kar je malo verjetno, naj jih ne prevzamejo.

DANICA GERDIN,
Ljubljana,
Hruševska 22

V Ljubnem pogrešamo filmov

V »Delu«, dne 14. aprila t. l., smo v tej rubriki brali pismo, ki načenja vprašanje združitve kinopodjetij v radovljiški komuni. Kaže, da je žrtev opisanih razmer tudi kino v Ljubnem, ker je pred nedavnim prenehal s filmskimi predstavami. S tem smo še posebno prizadeti delavci »Gradisa« in »Slovenija-ceste«, ki gradimo na tem območju novi del ceste Naklo—Podvin. Preko 300 delavcev, ki stanujemo v barakah v Ljubnem, smo tako ostali brez edinega razvedrila. Po napornem delu nam je obisk kino predstav enkrat ali dvakrat tedensko krajšal čas in nas seznanjal z dogodki po svetu. Delavcem sedaj ne preostane drugega kot gostilna.

Znano nam je, da si krajevna skupnost prizadeva, da bi z združitvijo kinopodjetij, oziroma s priključitvijo k kakemu večjemu podjetju obnovila obratovanje kina. Ne razumemo, da odločilni organi tega prizadevanja ne podpro. S tem bi napravili Ljubnemu in okolici, predvsem pa delavcem navedenih podjetij, veliko uslugo.

Za sind. podr.
»Gradisa«
gradbišče Ljubno:
BRANKO RAJKOVIČ
Za sind. podr.
»Slovenija-ceste«
gradbišče Ljubno:
IVAN RAJKOVIČ,
predsednik

USTANOVA v Ljubljani

namesti

VRATARJE

s polno ali delno zaposlitvijo.

Ponudbe pošljite v ogl. odd. »Delo« pod »Junij 65«. 4040

Delavski svet podjetja **»GABER«** lesna industrija **STARI TRG**

razpisuje po 78. čl. statuta podjetja delovno mesto

RAČUNOVODJE podjetja

Pogoj: srednja strokovna izobrazba z večletno prakso v vodenju finančnih poslov.

S stanovanjem podjetje ne razpolaga.

Razpis velja do 15. maja 1965. Prijave sprejema »GABER« les. ind. Stari trg pri Ložu. 4032

Inštitut Jurij Vega
Ljubljana,
Kotnikova ulica 18

razpisuje delovna mesta za

2 KOVINOREZKALCA
1 KOVINOSTRUGARJA

Nastop službe mogoč takoj, ostalo po dogovoru. 4021

Komisijska trgovina **»Posrednik«** Stari trg 1, Ljubljana,

sprejema v prodajo vse vrste **domačih in perzijskih preprog,** različnih dimenzij. 4037

KUHARICO, NATAKARICO in GOSPODINJSKO POMOČNICO

sprejmemo

Gostilna »Dolenjc«
Ljubljana, Dolenjska c. 3
8350

Poslovno združenje v Ljubljani

razpisuje prosto mesto

SAMOSTOJNEGA ZUNANJETRGOVINSKEGA REFERENTA

Kandidat mora imeti visoko ali višjo šolsko izobrazbo s 3 oziroma 5-letno prakso v zunanjetrgovinskih organizacijah, registracijo za opravljanje zunanjetrgovinskih poslov, obvladati mora vsaj en svetovni jezik. Prednost imajo kandidati s prakso iz črne ali barvne metalurgije. Osebni dohodki po pravilniku. — Nastop službe takoj ali po dogovoru. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Pismene ponudbe v ogl. odd. »Dela« pod »Združenje«. 4094

AGROKOMBINAT KZ GROSUPLJE

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za prodajo

RAZNIH KMETIJSKIH STROJEV, ORODJA IN OPREME

Licitacija bo v petek, 14. maja 1965 za družbeni sektor od 8.—11. ure, po 11. uri pa za zasebni sektor.

Javna licitacija bo na obratu strojni park na Grosupljem. 4112

PETER MOŽOLEC NJEGOVE KVALIFIKACIJE

Ilustriral MARJAN BREGAR

Utrip srca urejuje transistor

Nove uspešne srčne operacije na ljubljanski kliniki

Dva bolnika, še pred nedavnim hudo bolna na srcu, sta na poti do okrevanja in spet bosta lahko zaživela kot zdrava, brez misli na smrt in sposobna za dnevne posle in lažje delo. Kirurški ekipi ljubljanske klinike je uspel nov operativni poseg na srcu, o kakršnih so zadnja leta poročale tuje klinike, zlasti pariška, in s katerim smo sedaj tudi pri nas premagali novo zapreko v boju za življenje in zdravje bolnikov.

Kratko povzeto: transistor, vsajen v človeško telo, je prevzel nalogo regulatorja za normalen utrip obolelega srca. Z novim medicinskim tehničnim pripomočkom je po zaslugi strokovnega znanja in veščine zdravnikov dosežen nov, pomemben uspeh.

S prevodom električnih impulzov – spet normalen utrip srca

Pri operaciji, prvi te vrste pri nas, so kirurgi vsadili v trebušno steno majhen transistor, ki vsebuje baterije z električno energijo. Vsa naprava je velika približno toliko kot dve škatlici vžigalic, 5-krat 5 cm, in je ovita v plastično maso, kot jo uporabljajo za umetne žile in ki jo organizem lahko prenaša. S te aparature speljejo kirurg platinirane elektrode skozi prsni koš v samo srčno mišico. S tem je omogočen prevod električnih impulzov, dražljajev, s trajanjem 2 tisočinki sekunde in z jakostjo 14 miliamperov pri napetosti 7 voltov, ki vzbujajo umetno srčno akcijo. Baterije, ki so vgrajene v transistor, delujejo do 5 let, na kar jih z manjšim operativnim posegom zamenjajo in ponovno podaljšajo njihovo delovanje. S tem je dosežen pri bolniku normalen utrip srca z enakomernim ritmom med 70 in 80 na minuto.

Opis te prav gotovo zapletene operacije je za laika nenavaden, vendar pa je lepo in dobro vedeti, kaj vse danes že lahko opravijo naši medicinski strokovnjaki in da skoraj že ni več bolezni, ki bi jo drugod lahko pozdravili, medtem ko bi bili naši bolniki prepuščeni usodi.

Uspešno so operirali 69 let staro ženo in 43-letnega moža, očeta treh otrok. Taka operacija je potrebna v razmeroma redkih primerih, rešuje pa pacienta takrat, če oboli za kompletnim srčnim blokom, ko je okvarjen prevodni srčni sistem, ki prevaja dražljaje za vzbujanje srčnega delovanja. Včasih je tako obolenje prirojeno, v obeh primerih, ki so ju operirali, pa so okvare v steni prekatov nastale kasneje. Tako obolenje je lahko posledica zamašitve žile, ki oskrbuje srčno mišico, zaradi česar začne odmirati stena s prevodnim sistemom. Lahko je tudi posledica srčne revme, kaže pa se v silno počasnem delovanju prekatov, ki delujejo neodvisno od preddvorov, iz katerih izhajajo normalni impulzi za srčno akcijo, zaradi česar telo in predvsem možgani niso oskrbovani z zadostnimi količinami krvi in kisika. Poleg tega pride do občasnih zastojev srca ali pa srčnega treperenja, zaradi česar pade bolnik v nezavest in pri takem napadu ga lahko dohiti tudi smrt.

Pri ženi, ki so jo operirali prvo, in tudi pri drugem bolniku, ki so mu vgradili transistor, se je bolezen že hudo razmahnila. Bolnik je bil že dolgo časa na bolniškem dopustu in od zadnje zime so bila obdobja, ko je izgubljal zavest še skoraj vsakih 10 do 15 minut.

Na operacijo te vrste so na naši kirurški kliniki v Ljubljani mislili že dalj časa, odkar so tuji strokovnjaki prišli preko začetnih zaprek do prvih operativnih uspehov. Aparaturo, ki jo pri operaciji vgradijo v telo in ki prevzame funkcijo regulatorja za normalen utrip srca, so dobili iz inozemstva, stane pa posamična okrog 300 dolarjev. Po obeh doseženih uspehih pri operacijah, oba operiranca sta na najboljši poti do okrevanja, se je še enkrat pokazalo, kaj pomenijo sredstva, vložena v nabavo kirurške opreme in zdravstvenih pripomočkov, brez katerih še tako vešča roka strokovnjaka ne bi mogla preprečiti smrti.

Sodobna oprema omogočila strokovnjakom vrhunske operacije

Moderna medicinska tehnika se je še enkrat pokazala kot nepogrešljiv sestavni del zdravstvenega napredka. Naša zdravstvena služba ni na to nikoli pozabljala. Hkrati, ko smo si v Sloveniji prizadevali izšolati čimveč zdravstvenih delavcev, dvigniti njihovo strokovno raven, zgraditi čimveč novih zdravstvenih zavodov, so zdravstveni kolektivi in forumi z isto skrbjo odmerjali tudi sredstva za nabavo nove, sodobne zdravniške opreme in tehničnih pripomočkov. Medtem ko bolnišnične kapacitete v širšem obsegu šele ustvarjamo, so v opremi že zelo napredovale. Zlasti kirurgična klinika je — čeprav v pretesnih prostorih — dobila in vložila znatna sredstva za uvoženo in domačo opremo tako, da se sedaj lahko lotijo tudi najbolj zahtevnih vrhunskih operacij, posegov, brez katerih bi bilo sicer zdravljenje brezupno.

Primer obeh pacientov, ki so ju operirali konec preteklega meseca in ju rešili smrti ter jima vrnili zdravje, prepričuje bolj kot tisoč načelnih besed, čemu in zakaj se za ta napredek borimo in čemu je tako zelo važno, da v sorazmernem izpopolnjevanju zdravstvenih delavcev, pravtako pa tudi pri nabavi sodobne opreme, sproti sledimo tujini in tudi sami odkrivamo novosti na področju medicine. Kirurški ekipi pa gre nedvomno priznanje za ta nov lep uspeh naše kirurgije.

MARIJA NAMORŠ

OPATIJA — Novi hotel »Ambasador« (A kategorija s tremi zvezdicami) bo gotov — če bo šlo vse po sreči — do prvega avgusta. Hotelsko podjetje »Kvarner« bo tako pridobilo približno še 450 ležišč, gostom pa bosta razen komforta, ki spada v A kategorijo s tremi zvezdicami, na voljo še letni in zimski bazen. Foto: V. Černelč

Koliko velja občan kot stranka?

Zaupanje med uslužbencem in stranko naj bo obojestransko

Družbenega položaja ne kaže soditi samo po zunanjem videzu občanove veljave, ki se zrcali, denimo, v odnosu uslužbenca do občana kot stranke. Prav tako pa tudi ni razlogov za to, da bi ga podcenjevali. Pogosto smo namreč priča pojavu, ko se občan kot stranka v uradu ne počuti dobro, za kar seveda ni kriv sistem, ampak največkrat le napihnjenost in domišljavost tega ali onega posameznika, ki misli, da pooseblja vso oblast tega sveta. Prav v tem pa se nazorno vidi, kako pomemben je tudi zunanji videz človekove vrednosti, saj en sam prenapet uradnik pogosto lahko zasenči vrednost tako naprednega predpisa, kot je na primer zakon o upravnem postopku ali kateri drugi. Je pač tako, da mnogi ljudje presojajo predpis po tem, kakor ga čustveno doživljajo, in ne zmeraj po tem, kakor bi ga kazalo razumsko dojemati.

Že pred leti sem opozoril na vprašanje, kako sprejemajo občana, ko se priseli iz druge občine ali pa ko odhaja drugam. Vem, da sem predlog malce idealiziral, kar pa ne pomeni, da sploh ni uresničljiv. Gre za to, da bi morali človeku, ki se za stalno naseli v občini, pomagati, da bi se hitreje seznanil z glavnimi značilnostmi in problemi občine, v kateri bo živel in prispeval svoj delež k njenemu razvoju. Zdaj se prvi stik z občino omeji zgolj na formalno izpolnitev prijavnice. Človeku so potrebni meseci in leta, da spozna svojo občino in najde svoje mesto v njej. Če bi mu pri tem pomagali, bi šlo veliko lažje. Seveda ne mislim, da bi to lahko storil uslužbenec prijavno-odjavnega urada sam, čeprav je tudi od njega v mnogočem odvisen prvi vtis, ki si ga ustvari občan, ko pride v drugo, njemu še neznano občino. Nove občane (več skupaj!) bi mogel sprejeti predstavnik občine, ki bi lahko izrabil to priložnost, da seznani povabljence z dolžnostmi in pravicami občanov.

Drugi predlog se nanaša na vabila strankam. Posebej bi bilo treba paziti, da ne bi po nepotrebnem izražali nezaupanja v človeka, na primer tedaj, kadar ga opozarjamo na prisilne sankcije, čeprav to ni neogibno potrebno. Leopold Rener, tajnik sežanske občinske skupščine, je pravil, da je v dvajsetih letih upravne službe doživel samo en primer prisilne privedbe stranke, pa še za tega dvomi, če je bil sploh potreben. Čemu potem ne bi smeli zaupati občanu in ga vabiti v upravnem postopku brez navedbe sankcije, ko pa verjamemo, da se bo odzval vabilu tudi brez tega?

Zgodi se, in to bom kdaj drugič tudi dokazal, da ta ali oni uradnik vabi stranko v starem avstroogrskem stilu, nevljudno, birokratsko. Primerilo se je, da je celo delovna organizacija, kot je kmetijska zadruga, ki lahko koga samo povabi in ki ne more ukrepati, če se stranka ne odzove, poslala vabilo, ki se je glasilo takole: »V izogib posledic Vas pozivamo . . .« Uslužbenec, ki je pisal vabilo, očitno ne ve, da stopajo kmetje v poslovne odnose z zadrugo prostovoljno. Enakopravnega poslovnega partnerja je možno vljudno povabiti, ni pa ga mogoče pozivati ali celo strašiti s posledicami. Tudi organizacija rezervnih oficirjev in podoficirjev se ne bi smela v vsakem primeru sklicevati na zakon o narodni obrambi, ko vabi svoje člane na predavanje ali kaj podobnega.

Nemalokrat take ustanove, kot so uprava občinske skupščine in podobne, poveličujemo, ko jim že vnaprej zaupamo, ker so pač institucije, čeprav so v njih tudi ljudje, ki niso imuni proti napakam ali pa so lahko celo nemarni in neodgovorni. Nasproti taki ustanovi je občan le stranka, ki ji že vnaprej ne zaupamo. Na enem izmed posvetovanj pravnikov so navedli tole možnost: občan bo na upravi za dohodke osebno oddal davčno prijavo, za kar ne bo dobil potrdila. Po kakem naključju ali nemarnosti uslužbenca se bo prijava izgubila. Ko bodo ugotavljali, kdo ni izpolnil svoje davčne obveznosti, bo med ugotovljenimi ne bo verjel, da je oddal prijavo. Verjeli bomo instituciji.

Zaupanje včasih ni obojestransko. Medtem ko se bo urad, če bo poslal stranki vabilo, odločbo ali kaj podobnetudi naš občan, ki mu nihče ga, zavaroval z vročilnico, bo občan oddal svojo vlogo, prijavo ali kaj podobnega na zaupanje. Občan ima sicer možnost, da zahteva potrdilo, toda v uradih to ni praksa, saj celo nimajo za to potrebnih, vnaprej pripravljenih obrazcev.

Območja sedanjih občin so precej velika. Kadar občan le ne more opraviti zadeve na krajevnem uradu in mora na sedež občine, bi morali paziti, da mu ne delamo nepotrebnih stroškov in da mu ne krademo dragocenega časa. Vsega obsojanja so vredni primeri, ko uslužbenec po nepotrebnem, zgolj zaradi svoje lagodnosti, naroči stranki, naj se zglasi spet čez dva ali več dni, čeprav bi lahko z malo več dobre volje takoj uredil njeno zadevo. Tudi sprejemne pisarne niso zmeraj v duhu nove ustave in zakona o upravnem postopku, predpisov, ki terjata od upravnih organov, da pomagajo stranki pri urejanju njenih zadev. Sprejemna pisarna, ki ima nalogo, da po vsi sili prestreza stranke, da ne bi mogle do referentov, ne dosega svojega pravega namena. Označevati vrata pisarn s številkami namesto z navedbami referatov lahko pomeni, da se gremo z občanom skrivalnico.

Na kratko: občanu niso potrebne le velike besede o njegovi vlogi, osebnosti, dostojanstvu, ampak mu je ljubše, da vse to občuti, ko kot stranka prihaja v urade urejat svoje male in velike probleme.

F. ŠETINC

Premalo čebel in preveč medu?

Na rob razprav na občnem zboru čebelarjev

Na občnem zboru slovenskih čebelarjev so med drugim obravnavali dve važni vprašanji, ki sta v tesni medsebojni odvisnosti, a hkrati v taki protislovnosti, da ju je težko zbližati oziroma uskladiti. Vsaj na občnem zboru jim to ni uspelo.

Premalo čebel — preveč medu! — tako lahko z nekaj besedami označimo ta dva, menda najvažnejša problema slovenskih čebelarjev. Nisem zamešal besed, čeprav trditev zveni zelo čudno. Tako so trdili čebelarji in tako dokazovali s prepričljivimi podatki.

Toda če bodo čebelarji še povečali število čebeljih družin, kot predvidevajo, da bi zadovoljili potrebe sadjarstva, bo naraščal tudi presežek medu, ki jim že zdaj povzroča hude težave. Med se bo kopičil v skladišču zlasti še takrat, če ga bodo od čebelarjev odkupovali po 700 din kilogram, kar se jim zdi nujno za spodbujanje čebelarjev k povečevanju števila čebeljih družin. Dvomim, da bo brošura o uživanju medu, ki jo bodo kmalu pripravili, prispevala k povečanju potrošnje medu vsaj toliko, kolikor bo naraščala proizvodnja ob predvidenem razvoju čebelarstva. Če bo odkupna cena medu 700 din, bo namreč prodajna cena v kozarcih v trgovini okrog 900 ali celo 1000 din. To pa bo za mnoge kupce preveč.

Po poročilu Zveze čebelarjev, »odprtem pismu« in razpravi na občnem zboru slovenskih čebelarjev torej še vedno tičimo v slepi ulici. Nekaj bo treba spremeniti ali, da se lepše sliši, dopolniti. Le tako bomo našli izhod.

SAMOSTOJNA ALI STRANSKA DEJAVNOST V SADJARSTVU?

Če hočemo dati slovenskemu čebelarstvu takšen pomen za naše sadjarstvo, kot navaja »odprto pismo«, se moramo vprašati: ali naj pri-števamo čebelarstvo med samostojne gospodarske dejavnosti ali med dodatne dejavnosti sadjarstva oziroma kmetijstva nasploh? Ali mora biti čebelarstvo v vsakem primeru rentabilno kot samostojna dejavnost ali lahko ali celo mora del njegovih stroškov kriti sadjarstvo oziroma kmetijstvo?

Čebelarsko in sadjarsko dejavnost lahko tesno povežemo. Najpristnejšo povezavo med njima pa dosežemo takrat, da bo sadjar hkrati čebelar. Zlasti v večjih družbenih sadovnjakih. Zasebnim sadjarjem pa je lahko čebelarstvo neke vrste »konjiček«, razvedrilo, kot lovcem lov in ribičem ribolov. Koliko je lovcev in ribičev, ki pri svoji dejavnosti sploh kaj zaslužijo? Skoraj vsi morajo takšno razvedrilo še pošteno plačati. Sadjarji-čebelarji pa bodo imeli od svojega konjička — nekaj čebeljih družin — najmanj toliko koristi kot stroškov. Če medu ne bodo prodajali, ga bo vsaj družina imela zastonj, stroške za čebele pa bo kril večji pridelek v sadovnjaku; zlasti tistim, ki imajo precej sadnega drevja.

Če bomo pospeševali čebelarstvo tako, odkupljene količine medu ne bodo naraščale, rastla pa bo potrošnja na deželi, kar bo koristilo zdravju ljudi. Takrat tudi ne bo treba zviševati odkupne cene medu, ki že zdaj ne ustreza našim potrošnikom, niti za izvoz. Če bo cena medu bolj uskladena s cenami drugih živil, bo potrošnja v mestih naraščala. Pri »nizki« odkupni ceni medu bodo čebelarji opuščali prevažanje čebel na dobra medišča in pridelek medu se bo zmanjševal. Takšna proizvodnja medu bo sicer manj intenzivna od sedanje — omogočila pa bo, da se bo razmerje med potrebnim številom čebel, proizvodnjo in potrošnjo medu zbliževala. Tako pa bo gotovo tudi manj škode, ko če bi družba morala dajati visoke premije za izvoz medu ali celo za prodajo po znižani ceni domačim kupcem, da ne bi predolgo obležal v skladiščih.

NOVA VSEBINA SPODBUJANJA

Posebno vprašanje je: koliko so naši sadjarji že poučeni o tem? Doslej so menda vsi čebelarji obravnavali čebelarstvo kot pridobitno gospodarsko dejavnost in ocenjevali le izkupiček za med, ne pa tudi koristi pri oplojevanju cvetja sadnega drevja. Če pri zasebnih sadjarjih ne bo moči kmalu zbuditi večjega zanimanja za čebele, pa tega gotovo ne bo težko doseči pri sadjarjih, ki negujejo velike družbene sadovnjake. Spodbujanje pa bo treba utemeljevati z dokazi, kako čebele vplivajo na pridelek sadja, in ne z računi, koliko je mogoče zaslužiti z medom, ki ga nabero čebele. Takšne razlage lahko dopolnimo še z utemeljitvami, kako koristno je uživanje medu za človeško zdravje in njegovo sposobnost za delo.

S takšnim pospeševanjem čebelarstva bomo koristili sadjarstvu, ne da bi se zaradi tega kopičile zaloge medu pri »Medeksu«. Velika in intenzivna ali industrijska proizvodnja medu pa je zaradi visokih proizvodnih stroškov, ki niso dovoljevali ustreznih cen pri prodaji domačim potrošnikom niti omogočali konkurence na svetovnem trgu, že pri »Agromelu« doživela popoln polom.

J. PETEK

Nove maloprodajne cene za sadne konzerve

Tik pred 22. marcem, ko je začel veljati odlok o zamrznjenju cen, je zvezni zavod za cene odobril proizvajalcem zvišanje cen za konzerve s sadjem in vrtninami, upoštevajoč zvišanje proizvodnih stroškov zaradi odprave regresa na pločevinasto in stekleno embalažo za ta namen. Glede na zamrznjenje maloprodajnih cen si trgovina ni mogla nabaviti novega blaga po višjih nabavnih cenah. Te dni pa je zvezni zavod za cene dal soglasje za ustrezno zvišanje maloprodajnih cen teh konzerv, hkrati je dal republiškim in lokalnim zavodom za cene napotila glede revizije trgovinske marže pri teh proizvodih, ker so sedanje marže, ki jih zaračunava trgovina, nerealno visoke. Lokalni zavodi bodo opravili revizijo teh marž v trgovini na malo, republiški zavodi pa revizijo teh marž v trgovini na veliko.

Iz registra gospodarskih organizacij

Ustanovljeno je novo podjetje Industrija za proizvodnjo in predelavo plastičnih mas »Plama« v Podgradu, ki je nastalo z izločitvijo dosedanjega obrata s samostojnim obračunom Industrije plastičnih mas in umetnih smol »Iplas« v Kopru, kar je odobril delavski svet podjetja »Iplas« (direktor novega podjetja do konstituiranja je Ivan Valenčič). — Izbrisana je prisilna uprava Gostinskega podjetja »Cerknica«, ki se mu je pripojilo Gostinstvo »Loška dolina« v Starem trgu pri Rakeku (v. d. direktorja je dosedanji prisilni upravitelj Franc Klemenc). — Pri Gostinskem podjetju Hotel »Zora« v Izoli je vpisan novi direktor Ivan Brečko, pri Gostinskem podjetju hotel »Triglav« v Kopru pa novi direktor Lojze Oblak.

Včeraj v koprski luki

V luki so naslednje ladje: domači ladji »Novi Vinodolski«, »Labin«, grške ladje »Eleni«, »Megara«, »Kate A« in panamska ladja »Ferax«. Pričakujejo pa domače ladje »Banat«, »Nikola Tesla« in »Primorje«, grški ladji »Calypso« in »Enosis« ter nizozemsko ladjo »Ranhall«.

vezane vloge — KB višje obresti

Odslej bo vsakdo zavarovan

Vse žrtve v avtomobilskem prometu zaščitene

Po daljših pripravah je končno vendarle izšel zakon o obveznem zavarovanju avtomobilske odgovornosti za vsa vozila, ki so podvržena registraciji, čeprav so v privatni lastnini.

Glavna značilnost tega zakona je v tem, da je vsaka žrtev v avtomobilskem prometu zaščitena in da je upravičena zahtevati odškodnino naravnost od zavarovalnice, ki jamči za celotno povzročeno škodo brez vsake omejitve. Po dosedanjih zavarovalnih pravilih je bilo jamstvo zavarovalnice vedno omejeno na določeni znesek in tako najtežje škode niso bile vedno v celoti krite z zavarovanjem.

Nastaja pa vprašanje, če novi predpis tudi obvezno spreminja dosedanjo prakso pri reševanju odškodninskih zahtevkov, ki jih uveljavljajo žrtve avtomobilskega prometa. Doslej je bil zavarovanec nujen posrednik med žrtvijo in zavarovalnico, žrtev je naslavljala odškodninske zahtevke na zavarovanca, ta pa jih je odstopal v reševanje zavarovalnici. Dasi novi predpis odpravlja vlogo zavarovanca kot posrednika, menimo, da bo sodelovanje zavarovanca pri reševanju odškodninskih zahtevkov še vedno koristno in potrebno. Računamo celo, da bo dosedanji postopek še hitreje pripeljal do plačila odškodnine žrtvi.

Vedeti moramo, da je za obravnavo odškodninskega zahtevka poklicana le tista zavarovalnica, pri kateri je povzročitelj nezgode — zavarovanec zavarovan, seveda, če je ta znan. Tako je nujen in neizbežen stik žrtve z zavarovancem. Priporočljivo je seveda, da ima zavarovanec zavarovalne listine s seboj, da po potrebi žrtvi že postreže s potrebnimi podatki.

Zakon, ki nudi žrtvam tako veliko zaščito, umljivo nalaga lastnikom motornih vozil tudi obveznost, da se zavarujejo pred odgovornostjo za neomejene zneske. Predpis je bil objavljen v Uradnem listu SFRJ štev. 15/65 in je začel veljati že dne 6. aprila tl. Pod pretnjo denarne kazni do din 50.000 so bili vsi lastniki motornih vozil — tudi lastniki motornih koles s prostornino valja motorja nad 50 ccm — dolžni skleniti zavarovanje pred odgovornostjo v roku 30 dni, tedaj do 6. maja tl.

Posamezne zavarovalnice so izdale za uporabnike in lastnike motornih vozil na svojem območju navodila, mnoge zavarovalnice so organizirale sklepanje zavarovalnih pogodb tudi na sedežih občin. Z izjemo večjih zavarovalnic, kjer je zavarovalnih obvezancev — lastnikov motornih koles ogromno, računamo, da bo zavarovanje v glavnem v roku končano.

Vsi zamudniki pa, ki svojih motornih vozil še sploh nimajo zavarovanih pred odgovornostjo, bodo morali svojo dolžnost čimprej izpolniti, da se izognejo neprijetnim posledicam. Zavarovalnice so namreč dolžne žrtvi plačati škodo ne glede na obstoj zavarovanja, izplačano odškodnino pa nato zahtevajo od nezavarovanega lastnika ali uporabnika.

Vsi zavarovanci pa so dolžni že sklenjena zavarovanja glede zavarovalnih vsot uskladiti s predpisi. Zavarovalnice, ki so organizirale sklepanje zavarovanj po sedežih občin, so zajele tudi te zavarovance, medtem ko bodo druge zavarovalnice pozvale k ureditvi zavarovanj po svojih zastopnikih.

Omenjeni zakon torej pomembno povečuje pravice občana.

Ob otvoritvi spominskega parka borcev in talcev

V spomin turjaškim žrtvam

Dne 10. maja 1945 se je slovenska komisija za ugotavljanje zločinov okupatorjev in njihovih pomagačev kot odsek SNOS oz. vlade preselila iz osvobojenega ozemlja v Ljubljano. Že prve dni se je pri njej javil Silvo Šivic v družbi z Antonom Preinfalkom, ki sta bila člana Mestne komisije za ugotavljanje zločinov pri okrožnem odboru OF v Ljubljani; prijavila sta, da so ljudje, ki so bili na prisilnem delu v Ribnici, domov grede zveděli, da je bil najden v okolici Turjaka svež grob ljudi, ki so bili verjetno pripeljani iz Ljubljane in ubiti nekaj dni pred osvoboditvijo. Predsednik komisije Fedor Košir je imenoval za preiskavo posebno komisijo, v kateri sta bila člana dr. Franc Hribar, univerzitetni profesor in predstojnik Patološko-anatomskega inštituta Medicinske fakultete v Ljubljani, in Coro Skodlar, uslužbenec Ministrstva za prosveto v Ljubljani; za vodjo komisije je imenoval pisca teh vrstic kot člana komisije, za zapisnikarico pa Ivo Nosanovo.

Komisija se je podala takoj na Turjak in tam poslovala dva dni — 15. in 16. maja. — Po zaslišanju kmetice Ane Hočevar in poštarice Pavle Peterlin je ugotovila tole:

Noč med 3. in 4. majem 1945 je bila zelo nemirna. Po cesti skozi Turjak so švigali avtomobili sem in tja, posebno živahen promet pa je bil proti jutru. Po 4. uri zjutraj so ljudje zaslišali, da so se avtomobili ustavili na cesti prav v bližini Turjaka in gozdiča, ki se imenuje »Veliko smrečje«. Tako Hočevarjeva kakor Peterlinova sta skriti za oknom in za zaveso zasledovali potek dogodkov. Kmalu po 5. uri zjutraj so domobranci ustrelili v bližini glavne ceste nekega moškega (pozneje se je ugotovilo, da je bil to eden od bratov Tuma), ostale so imeli zvezane in močno zastražene. Ubitega moškega sta dva domobranca prijela in ga vlekla v gozd, kamor so gnali tudi vse ostale. Nekaj časa za tem so ljudje zaslišali več strelov, nakar so se domobranci vrnili, zasedli avtomobile in se odpeljali proti Ljubljani.

Ko se je vse umirilo, so domačini po krvnih sledovih ubitega moškega zasledovali in odkrili grob, v katerem so bila zakopana trupla ustreljenih. Grob je bil izravnan, na njem je bilo zakurjeno, tako da bi nihče ne mogli slutiti, da je to grob, ampak bi mislil, da je sveže pogorišče.

Pomagala sta nam domačina delavec Bruno Zgonc in kmet Anton Levstik s Turjaka. Pokazala sta prostor, kjer so se domobranci ustavili in ubili prvo žrtev; to sta potrdili tudi priči Hočevarjeva in Peterlinova. Prostor je nekako 150 m oddaljen od zadnje hiše na Turjaku, in to tam, kjer se odcepi steza in vštric z njo poljska pot, ki vodi od glavne ceste Škofljica—Kočevje v gozd »Veliko smrečje«. Že 20 korakov od ceste smo našli večjo mlako strjene krvi. Domačini so nas nato peljali po poljski in gozdni poti do groba. Ta je bil v črnem gozdu z iglastim drevjem. V gozdu je veliko okroglih jas, kjer so včasih delavci žgali apno ali kuhali oglje, svet pa nato izravnali. Zemlja nad pokazanim grobom je bila podobna eni teh jas in je tedaj morala biti tudi tu včasih apnenica ali oglarska kopa. V bližini smo našli več praznih tulcev od italijanske puške. Sledovi strelov na bližnjem drevju so pokazali, da so žrtve pri umoru morale klečati, kar se je dalo sklepati po višini. Komisija je našla tudi veliko mlak krvi različne velikosti.

Začelo smo kopati in že po kakih 15 cm prišli do trupel; bila so torej zelo slabo zakopana, tako da bi jih žival lahko odkopala. Ko smo grob odkrili, je bilo videti, da ni več kakor 4 do 5 trupel; pri nadaljnjem kopanju pa se je ugotovilo, da je bilo v zemljo stlačenih 13 moških in eno žensko truplo. Mrliče je bilo treba izvleči iz groba, a ni bilo prirokah vrvi. Zato je nekdo nasvetoval, da bi si lahko pomagali s srobotom; res sva ga šla dva urezat kakih 100 metrov stran od groba. To je bilo usodno, kajti našla sva mesto, ki se nama je zdelo zelo sumljivo in je kazalo vse znake drugega groba.

Nadaljevali smo delo pri prvem grobu in izvlekli iz njega žrtve. Pri vseh smo našli sledove vrvi na zapestjih, kar je kazalo, da so bili ljudje zvezani, saj so bili nekateri še v grobu zvezani. Vsi so bili izmaličeni in pretepeni, trupla so bila polna podplutb. Ta je imel iztaknjeno oko, druga žrtev je imela levo roko v mavčni obvezi, tretji je bil golorok in brez suknjiča. Žrtve so bile tako iznakažene, da jih ni bilo mogoče prepoznati, posebno še, ker so bili pokriti s krvjo in z zemljo. Tako ni bilo mogoče prepoznati nikogar, po sledovih pa se je lahko ugotovilo, da trupla niso bila dolgo časa v zemlji, saj ni bilo nobenega zadaha.

Dobro sem poznal dr. Vita Kraigherja, s katerim sva se v partizanih velikokrat pogovarjala, saj je tožilčevo delo bilo precej podobno delu članov komisije za ugotavljanje zločinov. Spominjam se, da sem sodeloval pri izvlačenju trupla, ki je bilo oblečeno v angleško vojaško srajco. Prepoznati ga nisem mogel, pozneje, ko so truplo umili, so ugotovili, da je to truplo dr. Vita Kraigherja.

Ker ljudi nismo mogli identificirati, pri sebi pa niso imeli nobenih izkaznic, smo sklenili, naj trupla odpeljejo na pokopališče v Ljubljano, kjer naj žrtve umijejo, da jih bo mogoče prepoznati.

Ko smo bili gotovi s prvim grobom, smo se lotili dela tam, kjer smo sumili, da je drugi grob. Po natančnem pregledu okrog groba smo našli dve večji mlaki strjene krvi in več praznih tulcev od brzostrelke, kar je naš sum še bolj potrdilo. Jama, v kateri je bil grob, je bila spretno zamaskirana in bi je nihče ne našel, če bi ne bilo suma. Zato smo začeli kopati in ne zaman; v jami smo našli 12 iznakaženih trupel, od katerih so bile 4 ženske in 8 moških. Treba je potrditi, da je kazalo, da se je storilcem zelo mudilo, sledovi mučenja pa so bili občutnejši kakor pri truplih v prvi jami. Sploh je kazalo, da so bili ljudje umorjeni v naglici, saj so nekateri bili še zvezani, dve ženski sta imeli razbiti lobanji, drugi pa so bili streljani. Po zadahu je bilo mogoče sklepati, da so bile žrtve v tem grobu prej umorjene, lahko pa je ta občutek bil zaradi drugačne zemlje.

Domačini so istega dne našli nekako 2 km stran še tretji grob, v katerem so bili zakopani dve ženski in en moški; vsi znaki so kazali, da so bili le-ti zakopani isto jutro kakor žrtve iz prvega groba, to je v jutru 4. maja 1945. Od le-teh je bila prepoznana samo Marica Arko, po domače Logarjeva iz Ribnice

Trupla žrtev so na žalah umili in ljudje, posebno svojci, so prepoznali iz prvega groba te-le:

Tonček Čop, pravnik z Jesenic; Martin Gorišek, zidar, Ljubljana; Viktor Kamnikar, obrtnik, Ljubljana; Franc Kaplan iz Velikih Poljan; dr. Vito Kraigher, javni tožilec Slovenije; dr. Franc Mesesnel, konservator, Ljubljana; dr. Mavricij Neuberger, zdravnik, Ljubljana; Milka Prijatelj iz Velikih Poljan; inž. Rihard Sever, tehn. uradnik, Ljubljana; Viktor Švegelj, Šentvid nad Ljubljano; dr. Boris Tuma, industrialec, Ljubljana; inž. Zoran Tuma, industrialec, Ljubljana; dva moška nista bila prepoznana.

V drugem grobu so bili zakopani:

Angela Dolhar, poslovodja, Ljubljana; Neda Gerzinič, diplomirana pravnica, Ljubljana; Anton Knez, tiskar, Ljubljana; Ignac Krištof, uslužbenec, Ljubljana; Karel Kurnik, zas. uradnik, Ljubljana; Rudolf Kurnik, zaseb. uradnik, Ljubljana; Marica Malahovsky, uradnica, Ljubljana; Nikolaj Polc, ključavničar, Ljubljana; Rudolf Ravbar, pravnik, Ljubljana; inž. Viktor Šuškovič, gozd. inženir, Ljubljana; dr. Stanko Tomšič, odvetnik, Ljubljana; neznano žensko truplo, verjetno Mekinda.

Žrtvam, ki niso bile identificirane, smo odvzeli in shranili koščke oblek, razen tega pa so bili natančno opisani znaki na truplu, npr. plombirani in novovstavljeni zobje i. pd.

Kdo so bili storilci? Kdo je odgovoren za te umore?

Po pričevanju verodostojnih prič in po zagovoru dr. Lovra Hacina so bili storilci iz specialnega voda policijskega zbora, ki ga je vodil zloglasni poročnik Jože Hlebec. Vse na Turjaku ubite žrtve so bile zaprte v bivši prisilni delavnici na Poljanah v Ljubljani, kjer so bili policijski zapori. Ker so zavezniške vojske v Nemčiji napredovale, ni bilo mogoče naših ljudi več pošiljati v nemška taborišča, zato so si izbrali nov satanski način mučenja: zaprli so jih v majhne celice, imenovane bunkerje, kjer so okna zazidali toliko, da je bila odprtina le za dlan velika in še ta pokrita z deskami. Na žvižg policista so morali ljudje po hrano, vstajati in iti spat. Kadar se je ponoči policistu zazdelo, je zažvižgal in ljudje so morali vstajati. Domobranci iz cele Slovenije so hodili gledat zapornike. Najhuje je bilo pri zasliševanju, kjer so svoje žrtve pretepali, ljudje so med pretepanjem glasno tarnali in rjoveli, zaporniki pa so morali to poslušati.

Upravnik policije v Ljubljani je bil tedaj dr. Lovro Hacin, vodja politične policije je bil pravnik Maks Loh, vodja nemške policije je bil SS Duscha.

Hacin je v svojem zagovoru izjavil, da so on, Duscha in Loh nekako 14 dni pred osvoboditvijo sestavili seznam posebno nevarnih oseb, ki so jih dali pod specialno stražo. Vsi ti ljudje so bili ubiti na Turjaku.

Po njegovi izjavi so smeli domobranci likvidirati samo tiste ljudi, za katere sta dala dovoljenje Duscha ali Hacin. Ker je bil Duscha dne 3. oziroma 4. maja 1945 verjetno že izven Slovenije, odgovarja tedaj za zločin na Turjaku Lovro Hacin.

Prav je, da se ob 20-letnici osvoboditve spomnimo tudi turjaških žrtev, saj so za svobodo žrtvovali svoja življenja.

Po zapiskih iz Državnega arhiva in izpiskih iz sodnih spisov sestavil

DR. JANKO LAVRIČ

HOTEL SLON
LJUBLJANA
Titova 10
VABI K SODELOVANJU:
– **obratne blagajničarke** (gostinska šola, praksa na tem delovnem mestu)
– **pomožnega uslužbenca** ZA RECEPCIJO (tuji jeziki, lepa pisava)
– **perico**
– **nekvalificirane delavke** (kuh. pomočnice, čistilke)
– **ženske moči** ZA ČIŠČENJE TOALETNIH PROSTOROV (honorarna zaposlitev)
Pismene ponudbe sprejema tajništvo vsak dan od 10. do 12. ure. 4029

SEATO razpada

V sredo zvečer se je v londonskem Lancaster Houseu končalo tridnevno zasedanje jugovzhodnoazijskega vojaškega pakta (Southeast Asia Treaty Organization — SEATO), deseto od ustanovitve v letu 1954. Pompozna protokolarna spremljava je bila v obratnem sorazmerju s pomembnostjo zasedanja.

Generalnega sekretarja pakta, Tajlandca Kontija Sufamongkona, so sprejeli kot suverena pomembne države, z defilejem častne čete kraljičinih letalcev in drugimi častmi, zasedanje je v enem izmed znamenitih zgodovinskih poslopij na Whitehallu slavnostno začel britanski premier in ob spremljavi vojaških godb so potegnili na visoki drog sinjemodro zastavo, simbol SEATO, simbol enotnosti osmih v jugovzhodni Aziji »prisotnih« držav: Avstralije, Nove Zelandije, Filipinov, Tajlanda, ZDA, Velike Britanije, Pakistana in Francije. Toda veličastna kulisa ni mogla skriti resničnosti.

Francoski opazovalec Achille Clarac je že na začetku prebral iz Pariza prineseno kratko izjavo, ki se je med drugim glasila: »Izkušnje kažejo, da med članicami SEATO ni in žal tudi ne more biti enotnega stališča glede pomembnih vprašanj, še manj pa pripravljenosti za enotno ravnanje«. Že v začetku je torej povedal, da se Francija ne more in noče solidarizirati s stališčem večine članic pakta glede njegovih najvažnejših »zadev«, glede Vietnama in Malezije, in da pakt zanjo torej sploh ne obstaja. Resnično je bilo londonsko zasedanje samo priložnost za glavna akterja, za ZDA in Veliko Britanijo, da razlagata in opravičujeta svoja politična dejanja v jugovzhodni Aziji. Pakt kot samostojna organizacija se na tem zasedanju sploh ni pojavil, ker so bile vse dosedanje njegove akcije v bistvu samostojne, ločene akcije dveh njegovih članov.

Dezintegracija pakta, ki se je praktično začela že lani, ko francoski zunanji minister ni hotel podpisati skupnega sporočila o devetem zasedanju, pa je dobila letos nov pospešek s poudarjeno distanciranim nastopom pakistanskega zunanjega ministra. V svojem enournem govoru ni niti z besedico omenil vietnamskega in malezijskega problema, temveč je nenehoma govoril o potrebi po gospodarski pomoči nerazvitim deželam jugovzhodne Azije. Skupno sporočilo je podpisal šele, ko so vključili stavek o »vznemirjenosti pakistanske valde zaradi morebitnih posledic, če bi se boji v Vietnamu nadaljevali«, in o »miroljubnih sredstvih«, s katerimi bi naj preprečevali vsako nadaljnje zaostrovanje indonezijsko — malezijskega spora. »Times« je upravičeno zapisal, da so se organizatorji zasedanja ves čas ukvarjali pravzaprav samo s problemom, kako preprečiti razdor s Pakistanom. Toda nobenega dvoma ni, da se je Pakistan odločil slediti francoskemu zgledu in verjetno se bo na enajstem zasedanju prihodnje leto v Camberri tako kot Francija pojavil samo z »opazovalcem«.

Ostale članice SEATO so rutinirano igrale vlogo, ki jim je bila namenjena od vsega začetka, skrbeti namreč za »mednarodni okvir« britanske, oziroma ameriške politične dejavnosti v jugovzhodnoazijskem prostoru. Posebno zunanja ministra Tajlanda in Filipinov sta zvesto ponavljala besedo ameriškega podsekretarja Balla o komunistični nevarnosti, ki se ji je treba z vsemi sredstvi upreti, in tudi Avstralija in Nova Zelandija nista zaostajali, čeprav je bilo očitno, da se ne želita preveč eksponirati in da bo njun prispevek v britansko-ameriškem boju za obstanek v Aziji bolj simbolične narave.

Jugovzhodnoazijski obrambni stolp ameriškega vojaškega sistema se je začel podirati. Dve od osmih članic pakta sta se jasno opredelili za politične rešitve problemov na tem področju, torej proti ameriški vojni v Vietnamu in proti britanskemu vojaškemu utrjevanju Malezije. ZDA in Velika Britanija stojita na političnem odru jugovzhodne Azije brez naličja, kot kolonialistični sili.

S. FRAS

Upravni odbor gostinskega podjetja
»BISTRA« — Črna na Koroškem
razpisuje delovno mesto
DIREKTORJA

Pogoji: višja ali srednja šolska izobrazba v gostinski ali ekonomski stroki s petletno prakso na vodilnem delovnem mestu — visoko kvalificiran gostinski delavec z 10-letno prakso na vodilnem delovnem mestu.

Ponudbe pošljite upravnemu odboru podjetja. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. 4031

VICKY PO JOHNSONOVI METAMORFOZI

GOLDWATERJEVA PREDVOLILNA PAROLA JE BILA: »V SRCU VESTE, DA IMAM PRAV«
»New Statesman« — London

Socialdemokratski weekend

Neuradni sestanek članov socialistične internacionale z Wilsonom

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

LONDON — Konec aprila je britanski premier Harold Wilson v vlogi voditelja laburistične stranke povabil v svojo podeželsko rezidenco Chequers kakih trideset socialnodemokratskih voditeljev iz trinajstih dežel. Razen Kanade in Izraela so bile vse druge zastopane dežele evropske. Med gosti sta bila dva ministrska predsednika — Tage Erlander (Švedska) in Jens Otto Krag (Danska) — in voditelj zahodnonemških socialnih demokratov Willy Brandt, ki upa, da bo jeseni postal kancler Zvezne republike Nemčije ali vsaj član nove koalicijske vlade.

Med žvenketanjem čajnih skodelic in kozarcev so se člani socialistične internacionale idilično in neuradno pogovarjali predvsem o odnosih med Združenjem za svobodno trgovino (EFTA) in Evropsko gospodarsko skupnostjo. Poleg Erlanderja, Kraga in Brandta so se Wilsonovega weekenda udeležili de Gaullov protikandidat Gaston Defferre, voditelj francoskih socialistov Guy Mollet, avstrijski podkancler dr. Bruno Pittermann, podpredsednik nizozemske vlade Arne Vonderling, belgijski socialist Victor Larock in drugi.

Srečanje med zahodnoevropskimi socialnimi demokrati je bilo popolnoma neuradno. Nobenih stenografk, magnetofonov, tolmačev. Sestanek v Chequersu ni bil niti uradna konferenca socialistične internacionale, ampak razgovor. Kljub temu je vzbudil veliko pozornost. Dva ministrska predsednika — poleg Wilsona — en podkancler in več članov raznih evropskih vlad sestavljajo dovolj tehtno družbo, da radovedno prisluhnejo ne samo politični opazovalci, ampak celo uradni diplomatski predstavniki.

Najvažnejša osebnost v Chequersu je bil brez dvoma Willy Brandt, od katerega si Wilson mnogo obeta in na katerem očitno gradi svojo evropsko politiko. Če bi jeseni v Zvezni republiki Nemčiji zmagali socialni demokrati, bi se ravnotežje v EGS obrnilo v prid Wilsonu. Ta je dovolj velik realist, da se zaveda, da ni lahke poti ne za pristop Velike Britanije k Evropski gospodarski skupnosti ne za integracijo med EFTA in EGS. De Gaullov veto pred dvema letoma v Bruslju je povzročil rano, ki se je komaj zacelila. Začeti je treba znova in temeljito. Wilson je kot dober ekonomist in realist začel izvajati dolgoročen načrt.

Nihče si ne dela utvar, da čas dela za zbližanje med dvema zahodnoevropskima skupnostima. Belgijski socialist Viktor Larock gotovo ni pozabil ne nedavni Spaakov govor v Belgiji, da je zmotno misliti, da se s časom večajo možnosti za pristop Velike Britanije k EGS. Čim bolj poteka čas, tem teže bo.

Udeleženci sestanka v Chequersu so menili, da je treba pri vseh poskusih zbližanja med EFTA in EGS pospešiti tako imenovano Kennedyjevo rundo pogajanj za znižanje carin, zboljšati finančno sodelovanje in pomoč, posebno takšno, kakršne je bila Britanija deležna od evropskih bank med krizo funta, okrepiti neposredno gospodarsko sodelovanje v smislu anglo-francoskih načrtov o proizvodnji letal in utrditi stike v okviru Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj.

Britanija bo skušala čim bolj okrepiti EFTA, da bi se lahko njene članice pogajale z EGS z ugodnih pozicij. Ker so bile na sestanku v Chequersu zastopane članice EFTA in EGS, je Wilson uspešno in spretno zasukal pogovore prav na odnose med obema skupnostima. Britanski premier je računal na sestanek ministrov članic EFTA, ki bo maja na Dunaju. Če bo položaj ugoden, se ga utegne sam udeležiti.

Vsekakor bo zanimivo prisluhniti odmevom, ki jih bo sestanek v Chequersu vzbudil v uradnih krogih Evropske gospodarske skupnosti. Wilson je svojim kolegom jasno povedal, da se britansko stališče do članstva EGS ni spremenilo in da so vsi pogoji za njen pristop ostali isti. Povedal jim je tudi, da so njegovi načrti o zbližanju med obema gospodarskima skupnostima dolgoročni. Kljub temu je njegova pobuda pomembna, ker dokazuje, da se bo skušala britanska laburistična vlada dosti bolj uveljaviti na »kontinentu« kot doslej.

To uveljavljanje pa sodi v splošni evropski socialnodemokratski okvir. Če bi jeseni zmagali na volitvah v Bundestag socialni demokrati, bi se zelo okrepil položaj britanskih laburistov. V gospodarskem pogledu to najbrž ne bi povzročilo revolucije v zahodni Evropi. Vprašanje je, kako bi bilo s političnim vzdušjem. Ali bi povečan vpliv socialnih demokratov utrl pot naprednejšemu in prožnejšemu konceptu evropskega združevanja? Ali bi olajšal dvogovor med Zahodom in Vzhodom v evropskem merilu?

Na to vprašanje je zelo težko odgovoriti v sedanjem spremenljivem evropskem in svetovnem položaju. Morda ni naključje, da ima Guy Mollet, človek, ki je skupaj z Edenom sklenil napasti Egipt leta 1956, razumevanje za Wilsonovo podpiranje ameriške politike v Vietnamu, medtem ko predsednik de Gaulle, ki ni nikakršen socialist ali socialni demokrat, obsoja ameriško politiko. In pri tem tudi ne gre pozabiti, da je Guy Mollet sredi toče paradižnikov in jajc na forumu v Alžiru pred toliko leti izgubil vso svojo odločnost in je bil spet de Gaulle tisti, ki je rešil Francijo alžirske more in osvobodil državnega udara.

Kljub neposrednim, praktičnim problemom, o katerih so se pogovarjali vodilni evropski socialni demokrati v Chequersu, je morala pred njimi vstati vizija zahodne Evrope, v kateri bi socialna demokracija igrala vodilno vlogo. Toda pri tem so jih navzlic možnostim, da zmaga Willy Brandt na volitvah v Zvezni republiki Nemčiji, motili dve stvari. Guy Mollet in Gaston Defferre pri najboljši volji nista človeka, ki bi lahko povedla francosko levico ali vsaj sredino k novim obzorjem. De Gaulle ima več obzorja kot oba skupaj. Druga neprijetna okoliščina ne samo za weekend v Chequersu, ampak tudi za socialistično internacionalo je to, da Nennijevi socialisti niso bili nikoli člani te internacionale.

Sestanek v Chequersu, ki je Wilsonu nedvomno koristil, je bil zanj uspešnejši, kot je marsikdo pričakoval. Tega sestanka ni »pokvarilo« vietnamsko vprašanje, kakor piše »Guardian«. Pričakovati je bilo, da bodo udeleženci Wilsona precej trdo prijemali zaradi njegove slepe podpore ameriški politiki. Nekaj govornikov je sicer kritiziralo Wilsona, toda splošno vzdušje je bilo polno prijateljstva in razumevanja za britanskega premiera.

Morda je bila to posledica Wilsonovega gostiteljskega talenta in prijetnega ozračja, ki ga je znal ustvariti. Toda s tem ni odgnal strahu iz dvorca, ki je baje strašil v Chequersu lani decembra. (Pozneje se je izkazalo, da je bila to sobarica, ki je v nočni srajci lovila mačko po vrtu.) Vietnam je drugačen strah, ki ga ni mogoče zakleniti v omaro in se potem delati, kakor da ga ni. Kljub prijetnemu in lagodnemu vzdušju angleškega weekenda so udeleženci sestanka v Chequersu čutili, da se neviden sprehaja med njimi.

BOŽIDAR PAHOR

Nov medarabski zaplet

Huda reakcija na Burgibove izjave in predloge

Neka izjava tunizijskega predsednika Habiba Burgibe je razplamtela duhove na Bližnjem vzhodu in še bolj zapletla razmere v tem sicer občutljivem področju. Vse se je začelo prve dni marca, ko se je Burgiba še mudil na uradnem obisku v Jordaniji. Ko je obiskal arabski del razdeljenega mesta Jeruzalema, je tunizijski predsednik izjavil: »Pustimo na miru orožje in tanke in naj politiki raje gledajo visoko in daleč . . .«

Ob tej priložnosti je prav tako izrazil prepričanje, da Arabci »še zmeraj morejo sodelovati z Židi na podlagi medsebojnega spoštovanja«. Prav tako so pomembne tele Burgibove besede: »Tedaj, ko ne bo več manjvrednostnih kompleksov, bo imela Palestina precejšnje možnosti, da bodo vse sekte živele skupno, v sodelovanju in razumevanju«. Ti Burgibovi namigi so sprožili vihar nezadovoljstva in protestov v arabskem svetu. Šlo je celo tako daleč, da so odpovedali že dogovorjena obiska v Siriji in Iraku. Navzlic temu mučnemu položaju pa je kazalo, da se bodo duhovi počasi pomirili in da bo vse skupaj ostalo v spominu kot ne tako redek nesporazum med arabskimi voditelji. Ko pa se je Burgiba vrnil v Tunizijo, je zelo jasno definiral svoje misli. Tunizijski predsednik je najpoprej na kongresu arabskih zdravnikov sredi aprila, nato pa pred študenti desturske stranke zavrnil dosedanjo politiko za rešitev palestinskega problema. V minulih sedemnajstih letih, je izjavil, so brezuspešno poskušali rešiti ta problem. Od izjav bi bilo treba preiti k dejanjem. Burgibov načrt je v grobem naslednji: Arabci naj bi priznali Izrael in zahtevali izvajanje resolucije Združenih narodov o palestinskem vprašanju. V povračilo bi Izrael odstopil del svojega ozemlja in s tem omogočil rešitev begunskega vprašanja. Seveda bi vlada v Tel Avivu morala privoliti v izvajanje resolucij OZN.

Pravzaprav izhaja Burgiba iz tega, da arabske države ne morejo začeti vojne proti Izraelu, ne da bi prišlo do širših mednarodnih zapletljajev. Zato bi morale z novo taktiko »prisiliti« Izrael, da bi izvajal resolucije OZN, kajti arabske države si za takšno politiko lahko zagotovijo podporo na svetu.

Burgibove razlage so povzročile, kot smo že zapisali, pravcati vihar nezadovoljstva v arabskem svetu. Uradni predstavniki več arabskih držav, med njimi ZAR, Jordanije, Sirije, Iraka, Kuvajta, Libanona, Sudana in Alžirije, so zavrnili njegove predloge. Tisk je začel obsežno kampanjo in položaj se je čedalje bolj ostril. Prišlo je celo do demonstracij, med katerimi so zažgali tunizijsko veleposlaništvo v Kairu, nato pa tudi veleposlaništvo ZAR v Tuniziji. ZAR in Tunizija sta pretrgali diplomatske odnose, Sirija in Irak pa sta odpoklicala svoja veleposlanika iz Tunizije.

Burgiba je ostal pri svoji zamisli. Z druge strani so brez pomisljanja izjavili, da je »vrnitev v Palestino oškropljena s krvjo.« Vsako drugo usmeritev so označili kot »izdajo«. Hkrati s tem so opozorili, da je največja nevarnost Burgibove akcije v tem, da grozi razbiti arabske vrste, ki so jih uredili po kairski in aleksandrijski konferenci šefov arabskih držav. Te arabske države izhajajo iz tega, da je izraelsko vprašanje politično, ne pa rasno. Poleg tega menijo, da ne gre za Izrael kot državo, temveč da stoji za njim imperializem in da se arabske države z namenom, da rešijo palestinski problem, bojujejo proti temu imperializmu.

Vsekakor so Burgibove predloge trikratno zavrnili. Arabska javnost je to storila zelo žolčno. Palestinska osvobodilna organizacija je sporočila, da omenjeni predlogi ne morejo biti podlaga za rešitev palestinskega problema, hkrati pa je tudi izraelska vlada zavrnila Burgibov načrt. V Tel Avivu so edino pozdravili dejstvo, da je eden izmed arabskih voditeljev »podrl zid, ki obkroža Izrael«. Predsednik svetovnega židovskega kongresa Nahum Goldman je izjavil, da so Burgibovi predlogi »pomembni ne toliko zaradi konkretne vsebine kot zategadelj, ker je prvič, da je kak arabski voditelj pozval na pogajanja z Izraelom«. Goldman je prav tako poudaril, da je zlasti potrebno izboljšati ozračje v izraelsko-arabskih odnosih, in napovedal je celo, da bodo v Italiji kmalu ustanovili židovsko-arabski odbor za mir.

Poleg teh glasov, naklonjenih Burgibovim predlogom, pa je bilo slišati tudi podoben odmev v Washingtonu in v nekaterih drugih zahodnih državah. To ujemanje stališč so v arabskem svetu zelo hitro poudarili. Burgiba je zavzel stališče ostre obrambe in kot poglavitni argument uporabil svojo aktivnost v preteklosti.

Zaradi vsega tega so se razmere na Bližnjem vzhodu zapletle in nastala je nova kriza, ki bo gotovo prinesla spremembe tudi v vsakdanji politiki posameznih arabskih držav. Po nedavni aferi v odnosih med Zvezno republiko Nemčijo in arabskimi državami se obeta nov trenutek, ki prav tako zahteva posamezno izrekanje arabskih držav in določanje stališč. Prva manifestacija tega novega položaja se bo pokazala na bližnjem sestanku predstavnikov šefov arabskih držav, ki se bodo sestali v okviru Arabske lige in preučili, kakšne so možnosti za izhod iz slepe ulice.

MIRKO AKSENTIJEVIC

Kurdski poziv arabskim državam

Stalni predstavnik kurdskega avtonomnega gibanja v Kairu Šavkar Akrui je v brzojavki generalnemu sekretarju arabske lige in predstavnikom šefov arabskih držav, ki so zbrani na kairski konferenci, navedel, da iraška vlada brez kakršnegakoli razloga mobilizira vse svoje sile, da bi začela neusmiljeno vojno proti kurdskemu narodu. Akrui je v brzojavki zapisal: »V imenu kurdskega naroda, zlasti žensk, otrok in starcev, ki so izpostavljeni bombardiranju z napalm bombami, vas prosimo, da zahtevate od iraške vlade, naj takoj ustavi svoje operacije in se pogaja za miroljubno rešitev tega problema. Kurdski narod apelira na vašo vest in zavrača vso odgovornost za vojno in njene posledice na iraško vlado.«

Akcije za odkritje spomenika v Miljah

TRST, 6. maja (Po telefonu). Na Tržaškem se nadaljujejo akcije, da bi odpravili ukrep, s katerim so oblasti prepovedale odkritje spomenika padlim borcem v Miljah 25. aprila letos zaradi tega, ker je na njem vklesan tudi napis v slovenščini. Te dni sta predstavnika KPI poslanka Marija Bernetič in senator Vitorio Vidali s posebnim pismom predsedniku vlade, prosvetnemu in notranjemu ministru, zahtevala, naj vlada posreduje, da bi ukinili prepoved in odkrili spomenik z vsemi dolžnimi častmi. Na seji občinskega sveta tržaške občine pa je svetovalec z liste »Slovenska skupnost« dr. Simčič zahteval, naj župan posreduje pri pristojnih oblasteh, da bi umaknili prepoved glede odkritja spomenika. Na županovo izjavo, da bi ne bilo primerno, če bi se tržaška občina vmešavala v zadeve miljske občine, je svetovalec Simčič poudaril, da gre za zadevo, ki zadeva vse Slovence v Italiji in vse demokrate ter antifašiste, ki so za odpravo slehernega šovinizma, ker je ta napravil že obilo gorja. Krivični ukrep oblasti, je dejal Simčič, ne rabi pomiritvi, marveč vodi k razdoru med obema narodnostima na Tržaškem. Splošni obsodbi vseh demokratičnih sil proti prepovedi dvojezičnega napisa na spomeniku se je bila že takoj na začetku pridružila tudi »Slovenska skupnost«, ki je s posebno resolucijo — ta je objavljena v zadnji številki »Novega lista« — ocenila prepoved za škandal in za žalitev padlih slovenskih prebivalcev Milj. Slovenci in njihove organizacije — pravi resolucija — ne bodo odstopili od svojih stališč glede dvojezičnega napisa v Miljah. Resolucija poziva italijanske stranke, zlasti vladne, naj ne dopuste, da bi se tako grobo teptali ideali odporniškega gibanja, za katere je steklo toliko slovenske krvi.

D. K.

Bližajo se monsumi

Američani se boje deževja v Vietnamu

V bližini ameriškega letalskega oporišča Da Nang se nadaljuje okrepljena obojestranska borbena aktivnost. Oporišče Da Nang je postalo nekakšna ameriška trdnjava v Južnem Vietnamu. Okrog njega je razporejenih 10.000 pripadnikov ameriške mornariške pehote.

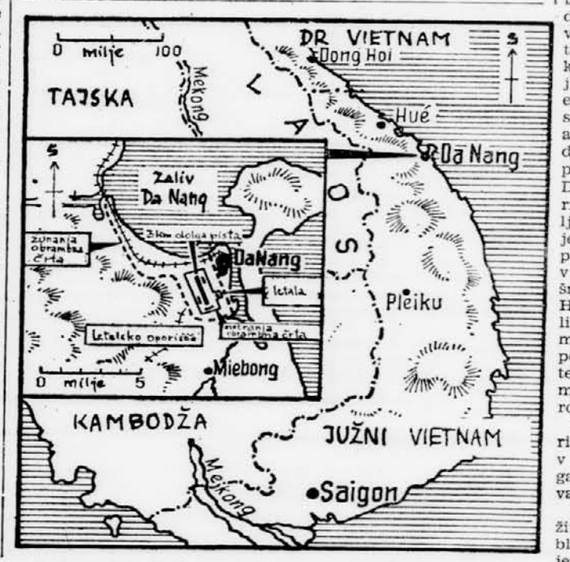

Ves prejšnji teden so se v bližini tega oporišča pa tudi dlje od njega, vnemali številni spopadi. Močnejše patrulje mornariške pehote med križarjenjem na tem področju redno padajo v zasede enot narodnoosvobodilne vojske. Način, kako operirajo ameriške enote, ki so osredotočene v oporiščih, zlasti pa okrog letalskega oporišča Da Nanga, kaže, da se Američani z vso naglico pripravljajo na monsunsko razdobje. V tej zvezi je ameriško poveljstvo poslalo na bojišča v Južnem Vietnamu precejšnje helikoptrske okrepitve. Helikopterje bodo uporabljali za manevriranje in za premeščanje rezerv na ogrožene položaje in oporišča. Vse čete, določene za helikoptrske manevre, že vadijo z vso paro.

Poleg teh ukrepov si ameriške sile prizadevajo, da bi v fortifikacijskem smislu organizirale tako imenovani varnostni pas okrog oporišč.

Da bo takšna taktika doživela hudo preizkušnjo med bližnjim monsunskim razdobjem, že potrjujejo čedalje pogostnejši spopadi ameriških »mornarjev« in padalcev s pripadniki enot narodnoosvobodilne vojske, katerih zasede in patrulje so čedalje gostejše okrog oporišča Da Nang.

Tako so nedavno v 24 urah našteli približno 30 različnih akcij pripadnikov osvobodilnega gibanja. Te akcije izvajajo Vietnamci večinoma ponoči ali zgodaj zjutraj.

V Saigonu so z zaskrbljenostjo ocenili okrepljeno aktivnost enot narodnoosvobodilne vojske v zadnjem tednu. V tem času so našteli 460 različnih »incidentov z gverilci«.

Vse to sovpada z bližajočim se monsunskim deževjem, ki bo že 15. maja spustilo svojo vodno zaveso nad celotnim indokinskim polotokom. Borbene okoliščine v monsunskem razdobju bodo približno enake nočnim. V ameriških krogih v Saigonu izražajo zaskrbljenost, da bodo takšne razmere v prid enotam osvobodilne vojske, kajti ameriška pomorska pehota, padalci in enote južnovietnamske vlade ne bodo imeli podpore motorizacije in letalstva.

Po nepopolnih podatkih so enote Patet Laa v prvih štirih mesecih letos sestrelile 58 ameriških letal, ki so sodelovale v napadih na laoška področja, katera nadzira osvobodilno gibanje Neo Lao Haksat.

KONFEKCIJA KROJ — ŠKOFJA LOKA
POSLOVNA ENOTA TEKSTILPROMET
LJUBLJANA, TITOVA 63
razpisuje prosti delovni mesti:

1. PRODAJALCA-KO
za prodajo konfekcije

2. RAČUNOVODJO
za poslovno enoto

Pod točko 2. je zaželen moški — upokojenec, ker bo delovno mesto predvideno trajalo 6 mesecev. Osebni prejemki pod točko 1. po učinku, pod točko 2. pa po dogovoru.

Nastop službe takoj. Prijave sprejema uprava poslovne enote Titova 63. 4093

Edda
elektrotehniško podjetje
ŠKOFJA LOKA
nudi vsem interesentom
USLUGE EMAJLIRANJA
v svojem obratu »EMAJL« — Vižmarje št. 39 pri Ljubljani.

Izdelujemo tudi
EMAJLIRANE HIŠNE ŠTEVILKE IN RAZNE DRUGE NAPISNE TABLE

Zahtevajte ponudbe!
Kratek rok! **Solidne cene!**
4024

ANTHONY EDEN:

OBRAČUN

19. nadaljevanje

Vedel sem: medtem ko je nam za skorajšnjo zvezo med vlado v Londonu in nacionalnim komitejem v Lublinu, ima sovjetska vlada dovolj razlogov za igro na čas.

9. OKTOBER — Po kratkem spanju me je strežnik zbudil okoli devetih dopoldne. Ko se je zbudil Churchill, sva imela imeniten zajtrk: k hladnemu fazanu sva pila belo vino. Dežela pod nami je bila lepa, jesenske barve so se prelivale v sončnih žarkih. Zdela se mi je manj otožna kot med prejšnjim obiskom.

Zmagoslavno smo pristali na napačnem letališču nekaj milj od Moskve. Ni bilo posebno dobro, Pug (Ismay) je dejal, da bo zaradi tega poleta še veliko razprav, zakaj letalsko ministrstvo ne bi smelo nadzorovati tudi civilnega letalskega prometa. Pol ure kasneje smo srečno pristali tam, kjer je bilo treba; običajni pozdravi na letališču.

MOLOTOV IN CHURCHILL na moskovskem letališču

Majski in Višinski sta me odpravila na veleposlaništvo, premier Churchill pa je šel na »dačo« (hiša na deželi — op. prev.), ki o njej nismo vedeli, da je oddaljena tričetrt ure. Po razgovoru z Majskim in Višinskim, ki sta bila še kar prijazna, sem se sredi popoldneva pridružil Churchillu na njegovi dači.

Pogovor o načrtih, nato pa nazaj, na prvi sestanek z Molotovom. Razgovor je bil prijateljski, potekal je brez težav, prav tako je bilo tudi na prvem sestanku z U. J. (Uncle Joe, stric Jože, Edenov vzdevek Stalinu — op. prev.), ki se je strinjal z nami, da bi bilo prav, če bi povabili Mikolajczyka in »iznova skušali« urediti poljske zadeve.

10. OKTOBER — Precej naporen dan. Po delu na veleposlaništvu sem šel na kosilo v naše konferenčno poslopje. Neskončno dolga ceremonija z več govori in zdravicami do štirih popoldne in čez; nič priložnosti za jed, kar naprej pijača, do onemoglosti. Takšne reči osebno prenesem le ponoči.

Po kosilu sva se sestala z Molotovom. O tem sem brzojavno obvestil Foreign Office:

»Z Molotovom sem imel precej oster razgovor o položaju v Bolgariji. Majski je bil za tolmača. Zjutraj smo prejeli več poročil, ki kažejo — sem rekel — da se Bolgari vedejo do nas bolj in bolj neprimerno. V grški Trakiji so si celo drznili spraviti naše ljudi v hišni pripor. S tem se ne moremo sprijazniti, sem rekel in dodal, da moram prositi sovjetske oblasti, naj dajo svojemu maršalu Tolbuhinu v Sofiji navodila, po katerih bi bil dolžan prisiliti Bolgare, da ne bi več počeli takih reči.

Molotov je bil spričo teh obtožb v zadregi. Zagotovil mi je, da bomo skupaj razpravljali o situaciji na vsem Balkanu, ko bo pripričan, da bi se mogli sporazumeti na vsej črti. Sovjetska vlada ne želi izvajati posebne ločene politike, je rekel in dodal, da mi mora zaupati skrivnost: maršal Tito je bil pred kratkim v Moskvi. Na maršalovo izrazito željo je ta obisk ostal v tajnosti. Prišel je z namenom, da bi se sporazumeli o skupnih vojaških operacijah v Jugoslaviji. Sovjetske sile v tej deželi so razmeroma šibke, zato jim je neizogibno potrebno sodelovanje partizanov pri učinkovitih akcijah proti nemškim armadam. To je razlog obiska, je rekel Molotov.

Odvrnil sem, da maršalu Titu zelo zamerimo takšno ravnanje in da smo užaljeni spričo dejstva, da nismo bili obveščeni o tem obisku. Maršal Tito je bil na otoku Visu pod zaščito kraljevske mornarice in RAF (britanskih kraljevskih letalskih sil). Če bi nam bil vljudno povedal, da namerava potovati v Moskvo, bi mu prav gotovo želeli srečno pot. Tako pa — niti njemu niti sovjetski vladi se ni zdelo potrebno, da bi mi karkoli vedeli o tem, čeprav smo prav mi oborožili in opremili maršala Tita ter mu tako omogočili vojaške operacije. Ponovil sem, da iz teh razlogov zamerimo, kar se je zgodilo.

Molotov je brž zvalil vso krivdo na maršala Tita. Kmet je, je rekel, prav nič se ne razume na politiko; samosvojo skrivnostnost uganja, nikomur ne zaupa svojih načrtov. Molotov je ponovno zatrdil, da bi bil zelo vesel, če bi se lahko še isti večer o vseh teh zadevah pogovoril z menoj.

Rekel sem mu, da bo prav gotovo razumel posledice, ki jih bodo imeli takšni pripetljaji za naše odnose. V Angliji je mnogo ljudi, ki pravijo, da izvaja sovjetska vlada na Balkanu svojo politiko, ne da bi se ozirala na nas. Obisk maršala Tita in ravnanje Bolgarov povsem upravičujeta to grajo, spričo katere je vlada njegovega veličanstva v nemogočem položaju. Molotov je dal še več pojasnil »o nevednosti jugoslovanskih kmetov . . .«

Med večernim razgovorom s Stalinom je Churchill obrazložil svoj predlog o »odstotkih« na Balkanu (Churchill, Druga svetovna vojna, 6. zvezek). Z Molotovom sva se spet sestala ob sedmih. Stalin je priznal, da sodi Grčija predvsem pod britanski vpliv, Molotov pa ni bil voljan barantati o odstotkih za druge dežele. Nazadnje sem mu rekel, da mi ni do številk in da želim samo zagotovila, da bomo imeli v Bolgariji in na Madžarskem več besede kot v Romuniji in da bi se morali sporazumeti o enotni politiki v Jugoslaviji.

Ob devetih zvečer sem se peljal na dačo k Churchillu na večerjo. Zaradi mojega poročila je bil v skrbeh. Ni skrival mnenja, da sem pokvaril ugodno vzdušje, ki ga je bil ustvaril prejšnji večer. Pojasnil sem mu, da gre za pravo bitko, v kateri ne morem in nočem popuščati.

11. OKTOBER — Lep, sončen dan; vstal sem pozno; po kosilu na veleposlaništvu kratek oddih na soncu. Z Molotovom sva se sestala ob treh popoldne, šlo je gladko in brez ovir, skoraj v vseh točkah smo dosegli, kar smo želeli. Na splošno lahko ocenim uspeh z 90 odstotki. Dejal je, da bodo še to noč odpoklicali Bolgare iz Grčije in Jugoslavije.

Razgovor s Stalinom o ujetnikih

Z olajšanjem sem sprejel novico, da je Tito povabil jugoslovanskega ministrskega predsednika v Srbijo na razgovor. Molotovu sem predlagal, da bi obema poslali spodbudne brzojavke.

Večerja na našem veleposlaništvu: gostje (Stalin, Molotov in spremstvo) so prispeli ob devetih. Sreča, da smo vsaj malo potešili lakoto, preden so se začele zdravice: razgovor z U. J. po posredovanju Pavlova, sovjetskega tolmača, ki je sedel med nama. Stalin je imel precej pripomb k tedanjemu vodstvu laburistične stranke. Kakor že prej je tudi tokrat trdil, da bi bilo popolnoma drugače, če bi bila Churchill in jaz na vladi v času Münchna ali pa leta 1938. Govorila sva tudi o Poljakih, nato pa je Stalin napeljal pogovor na vino in na skladišča, zaplenjena Nemcem na Krimu. Zdelo se mi je, da je imel v mislih zaloge ruskega vina, ker mi je ponudil dvesto steklenic. Se bo že kako uredilo, je rekel, ko sem omenil pomanjkanje prostora v letalu.

Novice

LJUBLJANA: **tekmovanje matematikov** — Na devetem republiškem tekmovanju matematikov srednjih šol, ki je bilo 26. aprila v Ljubljani, so dobili prvo nagrado Peter Legiša in Janez Sketelj iz Ljubljane ter Rudi Tomažič iz Nove Gorice; drugo nagrado so dobili Dragica Jelenc iz Škofje Loke ter Tomo Pisanski in Veljko Bole iz Ljubljane, tretjo nagrado pa Franc Beber in Barbara Hočevar iz Ljubljane, Edi Kramar iz Novega mesta, Jože Šrekel iz Celja in Alojz Serec iz Maribora. Devet dijakov je dobilo knjižne nagrade. Za zvezno tekmovanje v Beogradu, ki bo 16. maja letos, so bili izbrani Rudi Tomažič, Veljko Bole, Franc Beber, Gorazd Strobl, Janez Sketelj, Tomo Pisanski, Edi Kramar in Alojz Serec.

LJUTOMER: **medobčinska dramska revija** — Od 7. do 9. maja bo v Ljutomeru medobčinska dramska revija. Nastopili bodo: skupina Svobode Ljutomer s Kreftovimi »Celjskimi grofi«, madžarska narodnostna skupina Svobode iz Lendave z Dobričaninovo komedijo »Skupno stanovanje«, ki jo bodo izvedli v madžarskem jeziku, amatersko gledališče »Slava Klavora« iz Maribora s tragikomedijo Brendana Behana »Talec«, igralci gimnazije iz Murske Sobote s francosko bulvarko »Pero« in dramska skupina Svobode Črna na Koroškem z Borovo dramo »Raztrganci«. Revija bo tudi delovnega značaja s pogovori o predstavah in posvetovanjem gledaliških amaterjev. Reviji bo poleg gostov prisostvovala tudi republiška žirija, ki izbira predstave za republiško srečanje gledaliških amaterjev.

MARIBOR: **delo pionirskih dramskih skupin** — V zadnjem času je v Mariboru živahno delo pionirskih dramskih skupin. V občini Tezno so imeli posebno občinsko revijo pionirskih dramskih in lutkovnih skupin. Pionirska dramska skupina na šoli »Ivana Cankarja« v Mariboru pa je pripravila pravi musical, mladinsko delo Erika Vosa »Plesoči osliček«, ki so ga mladi gledalci sprejeli z navdušenjem.

KOSTANJEVICA NA KRKI: **na proslavi odlomki slovenskih dram** — Proslava 20. obletnice osvoboditve bo v domu kulture v nedeljo, 9. maja, ob 19. uri. Na sporedu bodo med drugim tudi odlomki iz Levstikovega »Tugomerja«, Cankarjevih »Hlapcev«, Žižkove »Miklove Zale« in iz drame Mire Miheličeve »Svet brez sovraštva«. Proslavo so pripravili člani prosvetnega društva »Lojze Košak« iz Kostanjevice.

KOPER: **spominska akademija** — Italijanski kulturni krožek v Kopru je priredil spominsko akademijo ob obletnici smrti Antonia Gramscija, ustanovitelja Komunistične partije Italije. O tem velikem italijanskem politiku, čigar ime nosi italijanski kulturni krožek, je spregovoril novinar Verardo Libero. Zatem so brali odlomke iz Gramscijevih »Pisem iz zapora«. Spominska akademija je bila tudi v italijanskem kulturnem krožku »Antonio Gramsci« v Pulju.

CIRKOVCE: **gostje iz Medžimurja** — V okviru IV. tedna bratstva in prijateljstva je folklorna skupina iz Nedelišča gostovala v Cirkovcah na Dravskem polju. Gostje so s pesmimi in plesi navdušili Cirkovčane. Tudi domačini so gostom na čast odplesali nekaj slovenskih plesov. Srečanje je bilo spontano in prisrčno, še po predstavi so gostje z domačini kar na cesti plesali narodno kolo. Nedeliščani so povabili Cirkovčane, naj jim vrnejo obisk. Tudi pionirji obeh šol so se dogovorili, da si bodo dopisovali in se obiskovali.

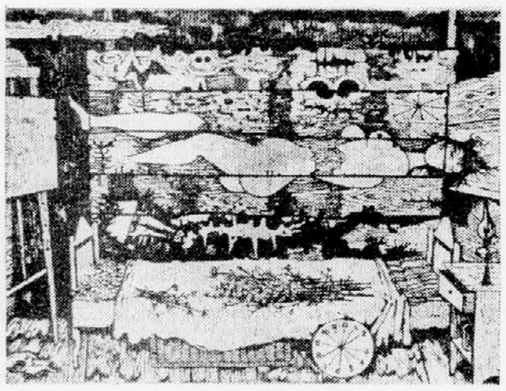

RAZSTAVA DEL FRANCETA MIHELIČA V KRUŠEVCU — V Umetnostni galeriji v Kruševcu so ob proslavi stoletnice kruševske gimnazije odprli retrospektivno razstavo del slovenskega slikarja in grafika Franceta Miheliča. Umetnik, ki je bil v šolskih letih 1934/35 in 1935/36 profesor risanja na kruševski gimnaziji, tokrat prvikrat razstavlja v Kruševcu. Na sliki: Dafne, lesorez, 1965

CELJE: **razstava 13 slikarjev — amaterjev** — V mali dvorani Uniona v Celju je likovna sekcija PD »France Prešeren« priredila razstavo slik svojih članov, slikarjev — amaterjev. Platna, akvarele in druga dela razstavlja 13 avtorjev. Večina je doslej že sodelovala na meddruštvenih razstavah. Del sedanje razstave je posvečen retrospektivi slikarske dejavnosti Vere Fišer — Pristovšek.

BEOGRAD: **dar romunske akademije** — Romunski veleposlanik v Beogradu Aurel Malnasan je simbolično izročil Srbski akademiji znanosti in umetnosti zbirko raznih znanstvenih knjig, ki jih romunska akademija znanosti poklanja naši sorodni instituciji. Na priložnostni slovesnosti je bilo več akademikov in sodelavcev akademije. Za lep in dragocen dar se je zahvalil v imenu akademije njen podpredsednik Velibor Gligorić.

PULJ: **prireditve ob praznovanju dvajsetletnice osvoboditve** — Tu so bile te dni slovesnosti ob 20-letnici osvoboditve Istre. Med številnimi gosti se jih je udeležila tudi delegacija Komunistične partije Italije iz Astija. V mestu je državni podsekretar za narodno obrambo Kosta Nadj odkril spomenik španskemu borcu Jurici Kalacu, odprli so razstavo upodabljajočih umetnosti ter razstavo z naslovom »Pulj po dvajsetih letih«. Italijanski kulturni krožek je priredil slovesno akademijo v počastitev tega velikega jubileja.

NIŠ: **začela se je peta gimnaziada** — V Nišu se je včeraj začela peta gimnaziada, na kateri sodelujejo najboljši učenci gimnazij »Moša Pijade« in »Zmaj Jovan Jovanović« iz Novega Sada, »Cvetan Dimov« iz Skopja ter »Svetozar Marković« in »Stevan Sremac« iz Niša. Do 9. maja bodo udeleženci teh petih gimnazij tekmovali v športnih disciplinah, med seboj pa se bodo pomerili tudi literarne družine, marksistični krožki ter geografski, kemijski in biološki krožki. Posebej bodo tekmovali še matematiki, fiziki in ljubitelji opisne geometrije. Prireditev v Nišu je tradicionalna. Vsako leto jo pripravi drugo srbsko oziroma makedonsko mesto na čast dnevu mladosti in rojstnemu dnevu predsednika Tita.

REKA: **druga jugoslovanska urbanistična razstava** — V okviru tretjega kongresa urbanistov so v Moderni galeriji na Reki odprli drugo jugoslovansko urbanistično razstavo. Na 160 panojih so razporedili številne zanimive prikaze urbanizacije naših mest: Beograda, Ljubljane, Skopja, Zagreba, Novega Sada in drugih, med drugim pa so prikazane tudi urbanistične zamisli, ki jih pripravljajo v manjših krajih. V kongresnih prostorih so odprli tudi razstavo »Reka včeraj, danes, jutri«, **ki prikazuje preteklost tega mesta in urbanistične načrte v razvoju mesta.**

TRST: **nastop združenih pevskih zborov s Koroškega** — Minulo nedeljo so v Trstu nastopili združeni pevski zbori s Koroškega. Na odru se je zvrstilo okrog 100 pevcev iz več slovenskih vasi ob Zili in Dravi. Mešani zbor je vodil pevovodja Vladimir Prušnik, moški zbor pa Valentin Hakman. Na sporedu so bile poleg slovenskih umetnih zvečine koroške narodne pesmi. To je bil prvi nastop koroških pevcev na Tržaškem, zato se je koncert spremenil v toliko bolj prisrčno manifestacijo med slovenskima manjšinama. Predsednik Prosvetne zveze v Trstu Ubald Vrabec se je s toplimi besedami zahvalil koroškim gostom. Vodja koroških gostov, predsednik Slovenske prosvetne zveze v Celovcu dr. Franc Zwitter, pa je v odgovoru dejal, da hočejo zamejski Slovenci tako v Avstriji kot v Italiji ostati živa vez mednarodnega zbliževanja, posredovalci kulture in poslaniki bratstva, miru in prijateljstva.

MADRID: **spet nagrada za »Skopje 63«** — Na desetem mednarodnem tednu religioznih filmov in filmov na temo človečnosti so nagradili v skupini filmov s humano vsebino z »zlatim klasom« jugoslovanski film Veljka Bulajića »Skopje 63«. Festivala se je udeležilo 14 dežel. »Zlate plakete« in izredne nagrade niso podelili, ker po oceni žirije noben film tega ni zaslužil.

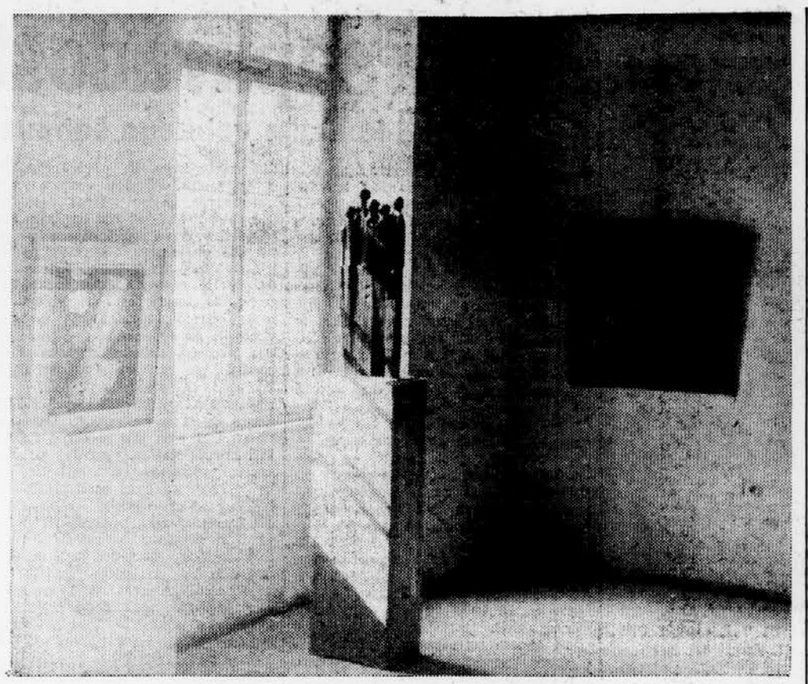

Z RAZSTAVE PRIMORSKIH LIKOVNIH UMETNIKOV V AJDOVŠČINI. Foto: J. M.

Likovna umetnost

Nastop primorskih umetnikov

Razstava ob prazniku v Ajdovščini

Med mnogimi prireditvami ob dvajseti obletnici osvoboditve in ustanovitve prve slovenske vlade so v Ajdovščini odprli tudi razstavo likovnih del primorskih umetnikov, združenih v pododboru društva slovenskih likovnih umetnikov v Kopru. Razstava je izrazito spremljevalna, nima kakšnega enotnega poslanstva in prikazuje trenutne, malone naključne izreze iz opusov posameznih udeležencev. Edina skupna poteza je — vendar ne pri vseh razstavljavcih — pretežno primorska motivika oziroma problematika.

Med tradicionalne krajinarje sodi gotovo Viktor Birsa z eno v klasični slikoviti maniri naslikano piransko veduto in dvema kraškima krajinama — ki kažeta z izrazito risarsko podlago razmeroma dobro zajeto kraško barvitost.

Razpoloženje Krasa je mnogo bolje zajel Rafael Nemec, ki se zlasti s »Prvim cvetjem na Krasu« precej približa poetični prepesnitvi krajine, kakršno poznamo iz najboljše slovenske krajinarske tradicije.

Z neproblematičnimi, na dobro akvarelno maniro naslonjenimi krajinami z Bovškega in Pirana se je predstavila Stanka Komac-Šraj.

Mire Cetin je pokazal že vsaj deloma znani triptihon na temo »Obala«. V njem studiozno, malone kaligrafsko obdeluje posamezne elemente kopališča, jih vključuje v splošen dojem morske (turistične) obale in išče nekatere izraznejše vrednote v posebnem dekorativnem redu.

Kipar Jože Pohlen se je tokrat predstavil kot slikar, vendar z manjšim uspehom: kljub temu da je ohranil tipično barvitost in tudi v plastiki zadnje čase že opazno nagnjenje k polni, sočni dekorativnosti.

Od modrikastih krajin z oljkami in neke vrste marin v pastozni tehniki slikanja lahko sledimo Hermanu Pečariču v nevsiljive, nekam dekorativno studiozne kompozicije brez posebnih pretenzij.

Kot zelo živobarven migljajoč kalejdoskop delujejo olja Ivana Varla. V njih izpoveduje svojevrstne kompozicijske vrednote in še vedno neokrnjen temperament.

Danilo Jejčič nadomešča svoje časopisne lepljenke vse bolj z lepljenkami, v katerih začenjajo prevladovati slikani in slikarski elementi nad grafizmi sestavljenih potiskanih papirjev. Še vedno jih s tenkim občutkom za skladje ureja v prijetne barvne in tonske kompozicije.

Čeprav v turobni osnovni barvi, vendar v niansirani tonski lestvici komponira svoje dinamične zamisli Ivo Lenščak-Pilon. Kot osnovna vrednota nastopa kompozicijska komponenta, ki je tudi močneje, dosledneje izražena kot doslej.

Zvest Apollonio je pokazal — po debenjakovski fazi in še ne povsem izčiščenem slikarskem intermezzu — zdaj ne tako dobro organizirane, vendar drobnopisno zelo lepo obdelane grafike.

Edini kipar na tej razstavi, ki je plastiko tudi razstavil, je Janez Lenassi. Razen že znanega »Srečanja« z dinamiko spajanja mehke in trde, ostre in oble oblike je presenetil z dvema majhnima oziroma srednjima plastikama v lesu. V njih izpoveduje svojevrstno monumentalnost na prvinske kube omenjenih oblik, ki jih druži v izrazne skupine.

Čeprav je razstava prirejena predvsem v počastitev pomembnega jubileja in nima večjih študijskih pretenzij, pa vendar pogrešamo še sodelovanje Komelja in Kovača in morda še koga izmed razkropljenih, včasih manj znanih primorskih likovnikov.

J. MESESNEL

Med revijami

Sodobnost 5

Uvodna študija Filipa Kalana »Problemi sodobne slovenske lirike«, prvo nadaljevanje, v peti številki Sodobnosti sodi po tehtni začetni obravnavi svojega predmeta na dodeljeno mesto. Kar velja ob napisanem posebej poudariti, je pregledna in v splošnem sprejemljivo utemeljena sistematizacija pesniških rodov in skupin od konca preteklega stoletja navzgor; toliko široka, da dopušča znotraj svojih razdelkov tudi obravnavo individualnih oziroma specifičnih likovnih pojavov pri posameznih ustvarjalcih. Posebno prodorno razmišlja pisec o dveh osebnostih naše moderne, o Murnu kot izhodiščnem avtorju čiste iracionalne lirike, ter Župančiču, čigar izrazna spremenljivost da odseva soustvarjalni vpliv moderne na vse slogovne smeri v obdobju med obema vojnama in čez. Ugotavlja skratka, »da ugaša ob tej novi Murnovi podobi nekoč tako priljubljena teza o literarni nerazdružljivosti četverice Cankar — Kette — Murn — Župančič v legendo in da se za današnjo sodbo prenaša pravi pesniški potencial nekdanje moderne čedalje bolj na dvojico Murn — Župančič«.

Sestavku sledijo »Tri pesmi« Franceta Pibernika. Odlikuje jih čista in kultivirana izraznost, označuje razbolelo, da ne zapišemo sentimentalno nostalgičen odnos z domačijsko patriarhalnostjo prežetega intelektualca do vsega izginevajočega v konkretni pokrajini in konkretnem miselnem svetu, razblinja pogostna retoričnost in patetika. »Uvod v komedijo« Anton na Gori izpod peresa Mire Miheličeve je humoreskno in brez poglobljene psihologije napisan sestavek, nezahtevna žanrska slika s karikiranimi odbleski zaostale vaške stvarnosti, hudomušno pripovedovanje zaradi hudomušnega pripovedovanja, utemeljujoče se v svoji zvrsti v podnaslovu s poudarjanjem komedijske lahkotnosti. »Symphonia poetica«, Fragment iz četrtega stavka, Evalda Flisarja je obsežno, a fragmentarično zasnovano pesniško delo, brez razločne epske niti, stilno še zelo raznorodno, vendar pohvalno jasno v svojih vizualnih predstavah in miselnih prepletih, tesno in neposredno naslonjeno na konkretno pokrajinsko kuliserijo. Z »Basnijo o bolniku in zdravniku«, objavljeno pod psevdonimom Kalist Fontanot, je v tej številki revije sklenjeno izvirno pisanje. Dejali bi izvirno leposlovno pisanje, ko bi omenjena črtica, drobno dnevno aktualna do občudovanja vredne mere, v strogem literarnem smislu presegla raven časopisne kozerije. Posebno doživetje nam je na področju prevodne literature pripravil T. Pavček s prevodom »Pesmi« Osipa Mandeljštama. Njegovo vseskozi nazorno, na vsakdanjost najsubtilnejše vrste vezano, pa vendar hkrati povsem prečiščeno iracionalno pesniško besedo je prelil v jezik sodobne pesniške slovenščine. V rubriki Zapiski iz predala razmišlja Beno Zupančič na podlagi obsežne literature tujih avtorjev tokrat o odnosu med tehnizacijo in humanizmom v sodobnem civiliziranem svetu. Sledita še rubriki »Problemi sodobne družbe« in »Kronika-likovna umetnost.«

JOŽE SNOJ

Zagrebška sezona

Kalejdoskop zvokov, besed in gibov

Začel se je XIX. majski festival študentov Jugoslavije

V Zagrebu se je v sredo slovesno začel XIX. majski festival študentov Jugoslavije, ki bo trajal do 11. maja. Slovesnost je bila v Zagrebškem dramskem gledališču pred številnimi udeleženci in gosti festivala. Prva festivalska prireditev je bil koncert moškega zbora »Goran« kulturnoumetniškega društva študentov »Ivan Goran Kovačić« iz Zagreba. Na programu so bile skladbe Matetića-Rongova, Gotovca, Matza in Krnica.

Letošnji majski študentski festival je tako glede repertoarja kot števila nastopajočih skupin zanimivejši kot lanskoletni oziroma prejšnji festivali. Tudi v organizacijskem pogledu je — kot je razvidno že iz datumov izvedb — veliko boljši, saj letos ne bo prišlo do kolizije. Prejšnja leta, zlasti pa lani, je bilo hkrati na sporedu po več predstav, tako da festivala v celoti ni bilo mogoče spremljati. Tudi letos je število izvedb veliko (po pet nastopov v enem dnevu na petih raznih zagrebških odrih), vendar so te predstave med seboj uskladene, tako da je celotni festivalski program zelo pregleden.

Opaziti je, da je glasbeni del festivala zelo obsežen. Akademski zbor kulturno umetniškega društva »Mirče Acev« iz Skopja in akademski zbor kulturnoumetniškega društva študentov »Ivan Goran Kovačić« iz Zagreba bosta nastopila na skupnem koncertu z deli Zajca, Gotovca, Mokranjca in Markovića. Ansambel za sodobno glasbo iz Zagreba bo prvič izvedel v Zagrebu »Requiem« Ivana Jezusa. Harmonikaški orkester, kvintet orglic, imenovan »Pet kakor eden«, in solisti akademskega kulturnoumetniškega društva »S. Marinković« iz Novega Sada bodo izvedli koncert popularne in resne glasbe. Na sporedu so dela Mozarta, Montija, Bacha, Rossinija in Hačaturjana. Trio »Miše Todorovića« iz mladinskega doma »Vračar« iz Beograda, akademski jazz-kvartet »B. Krsmanović« iz Beograda in jazz-orkester »Ad hoc« študentskega kulturno-umetniškega društva »Akademik« iz Ljubljane bodo priredili skupen koncert z naslovom »Matineja jazza«. Akademija za glasbo iz Ljubljane bo izvedla komorni solistični koncert z deli Scarlattija, Bartoka, Mozarta in Osterca. Komorni orkester mladinskega doma »Vračar« iz Beograda ima na programu skladbe Vivaldija, Ch. Bacha in Samartinija. Akademski zbor študentskega kulturnoumetniškega društva »Slobodan Princip Seljo« iz Sarajeva in mladinski zbor mladinskega kulturnoumetniškega društva »Ivo Lola Ribar« iz Beograda bosta pripredila zborovski koncert z naslovom »Viva la musica«.

V glasbenem delu festivalskega programa bo nastopil tudi visokošolski zbor iz Brna z deli Dvořaka, Lessoja, Svobode in Palestrine.

Na XIX. majskem študentskem festivalu bodo nastopile tudi številne dramske skupine študentskih društev. Študentska satirična skupina iz Zagreba bo uprizorila satiro R. Domanovića in B. Mihajlovića-Mihiza »Stradija«. Dramski eksperimentalni studio študentskega kulturnoumetniškega društva »Žikica Jovanović-Spanac« iz Beograda bo nastopilo s komedijo ustanovitelja srbskega gledališča Joakima Vujića »Šnajderski halfa«. Akademsko gledališče »B. Krsmanović« iz Beograda bo izvedlo recital poezije srbskih kmetov z naslovom »Ej, gori gora s'trista izvora«. Študentsko gledališče »Ivan Goran Kovačić« iz Zagreba bo uprizorilo praizvedbo poetične igre »Onstran zidu« Vladimira S. Orečića. Isto gledališče bo uprizorilo dramo Tome Arsovskega »Diogenov paradoks«. Dramski atelje mladinskega doma »Vračar« iz Beograda, znan pod imenom »Dadov«, bo izvedel naslednja dela: B. Čosića »Limburgovci«, M. Ilića »Mateja«, E. Albeeja »Zaboj za pesek« in kabaretni program »Sveci, sveca vam vašega« Ž. Srečkovića. Na programu bo še en kabaretni program, in sicer bo študentski oder kulturnoumetniškega društva »Študent« iz Maribora izvedel satirični program »Objektivne težave«. Univerzitetni eksperimentalni oder »Maksa« iz Beograda bo uprizoril dramsko balado v enem dejanju »Balada o dobrih ljudeh« Filipa Davida. To delo so izbrali za prvo dramsko besedilo na nedavnem natečaju Zagrebškega gledališkega studija in uredništva »Telegrama«. Študentsko gledališče iz Zagreba bo uprizorilo dramo Jeana Paula Sartra »Nepokopani mrtvec«, študentsko eksperimentalno gledališče iz Zagreba bo nastopilo z »Balado o veliki smrti« Michela de Ghelderoda, gostje iz Makedonije, in sicer akademski oder kulturnoumetniškega društva »M. Acev« iz Skopja, pa bodo nastopili s programom »Dramsko popoldne«.

Veliko bo tudi folklornih prireditev. Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov, večer jugoslovanske folklore, folklorni večer, večer pesmi in plesov jugoslovanskih narodov — vse te prireditve bodo izvajali ansambli narodnih plesov in pesmi kulturnoumetniških študentskih društev »Ivan Goran Kovačić« iz Zagreba, »S. Marinković« iz Novega Sada, »Ivo Lola Ribar« iz Beograda, »Žikica Jovanović-Spanac« iz Beograda in »Mirče Acev« iz Skopja. Na zaključni festivalski prireditvi v veliki dvorani študentskega centra bo skupina študentov iz Azije, Afrike in Latinske Amerike, ki študirajo na zagrebški univerzi, izvedla pesmi in plese narodov Azije, Afrike in Latinske Amerike.

Kot je razvidno, je festivalski program zelo zajeten. Ali bodo izvedbe tega programa presenečenje ali pa bodo nemara komaj konvencionalno povprečje — zlasti dramske — bomo kmalu videli.

JOCO PULJIZEVIĆ

Prijateljstvo na meji

OD NAŠEGA CELOVŠKEGA DOPISNIKA

Prijateljsko sodelovanje med Avstrijo in Jugoslavijo, ki se čedalje bolj uspešno razvija, bistveno prispeva k utrjevanju dobrega sosedstva. Zamisel »odprte meje« dobiva vedno bolj konkretne oblike, v vsakdanji praksi se uresničuje načelo, da državne meje niso ločnice, marveč se uveljavljajo kot mostovi med sosednimi državami in narodi. Avstrija in Jugoslavija v širšem ter Koroška in Slovenija v ožjem okviru sta v tem smislu lahko za vzor. Ob letošnjih medsebojnih obiskih gledaliških skupin iz Celovca in Ljubljane je bilo to znova naglašeno, ob nedavnem obisku avstrijske vladne delegacije v Beogradu pa je bil ta razvoj deležen tudi najvišjega priznanja.

Mimo teh uradnih stikov pa igrajo važno vlogo tudi neposredna srečanja na meji, kjer se pno mostovi od občine do občine, od človeka do človeka. Prvi korak v tej smeri sta pred leti napravili občini Borovlje in Tržič, zdaj pa sta temu zgledu sledili še občini Železna Kapla-Bela in Kranj. Ob gostovanju prosvetne skupine z Jezerskega v Železni Kapli so se srečali tudi uradni predstavniki obeh občin ter se dogovorili o načrtnem sodelovanju in izmenjavi na kulturnem, športnem, turističnem in komunalnem področju.

Načrt tega sodelovanja predvideva že v prvem letu celo vrsto medsebojnih obiskov: 29. maja bo imel koroški slovenski pesnik Valentin Polanšek literarni večer na Jezerskem; 23. junija bo nogometno moštvo iz Železne Kaple gostovalo v Kranju; za 11. julij je predviden obisk kranjske godbe v Železni Kapli in 12. septembra bo kapelška godba igrala v Kranju. Pozneje bosta nemški in slovenski pevski zbor iz Železne Kaple nastopila na Jezerskem in v Kranju, kranjski pevci pa bodo vrnili obisk s koncertom v Železni Kapli. Poleti se bodo sestali turistični funkcionarji obeh občin, da izmenjajo izkušnje ter se dogovorijo o oblikah bodočega sodelovanja. Za čim tesnejše sodelovanje pa se zanimajo tudi planinci in gozdarji obeh občin.

JANKO KOROSEC

Glasbeni dogodki

Perspektivno sodelovanje

V sredo je Šola za glasbeno in baletno izobraževanje priredila v svoji dvorani »Večer s slovenskimi skladatelji«, na katerem so gojenci zavoda izvajali skladbe devetnajstih slovenskih skladateljev. V slavnostno okrašeni dvorani, ki so jo do kraja zasedli mladi poslušalci, nijh starši in povabljeni skladatelji, je tekel spored v prisrčnem in slavnostnem vzdušju. Komentatorji iz vrst samih gojencev so osvetlili delo in pomembnost izvajanih avtorjev in tako ustvarili prisrčen odnos med izvajalci, poslušalci in skladatelji. Od koncu so pozdravili prisotne skladatelje, za kar se je v imenu Društva slovenskih skladateljev zahvalil v krajšem govoru predsednik prof. Radovan Gobec.

Primer, ki je vreden posnemanja, naj bi spodbudil naše ustvarjalce, da bi se povezali z našimi glasbeno-vzgojnimi ustanovami ter prispevali prepotrebna pedagoška dela za našo doraščajočo mladino. V tej smeri je bilo storjenih že nekaj korakov in ravno ta slavnostni koncert je mnogo pripomogel, da se bo to sodelovanje še okrepilo.

I. PETRIĆ

INŠTITUT ZA NARODNOSTNA VPRAŠANJA
V LJUBLJANI — CANKARJEVA 5-II

razpisuje delovno mesto

asistenta

(strokovnega sodelavca) za raziskovalno skupino za proučevanje manjšinske problematike ob zahodni meji SFRJ.

V poštev pridejo kandidati s končano (II. stopnjo) pravno, ekonomsko ali filozofsko fakulteto in z znanjem italijanskega jezika.

Ponudbe s kratkim življenjepisom in seznamom morebitnih strokovnih del predložite v tajništvu zavoda.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. 4010

Kmetijska zadruga
»4. JUNIJ«
ILIRSKA BISTRICA

razpisuje delovna mesta za:

1. direktorja
2. komercialista
3. geometra

Pogoji:
1. najmanj srednja strokovna izobrazba, 10 let prakse ali višja oz. visoka s 5-letno prakso — 2. srednja strokovna izobrazba z najmanj 5-letno prakso — 3. za geometra se zahteva državno pooblastilo.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. Osebni dohodki po pravilniku kmetijske zadruge. 4035

Zamenjamo LOKAL z izložbami,

primeren za servisno delavnico ali konsignacijsko prodajo, z dodatnimi prostori v skupni površini 120 m² v središču za

POSLOVNE PROSTORE, primerne za predstavništvo z najmanj tremi sobami, prav tako v središču Ljubljane.

Ponudbe v oglasni oddelek pod »Ugodna zamenjava«. 4114

Avtoturistično podjetje
„SLAVNIK" - Koper

razpisuje prosto delovno mesto

ELEKTROMEHANIKA — PREVIJALCA ELEKTROMOTORJEV

Zaželeno je znanje iz avtoelektričarske stroke ali pa večletna praksa vzdrževanja delavniških elektroinstalacij.

Ponudbe na razpis sprejema kadrovsko-socialna služba do 20. 5. 1965.

KADROVSKA SLUŽBA

4036

Razpisna komisija za imenovanje direktorja
Hotela „LEV"
LJUBLJANA

razpisuje delovno mesto

direktorja

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:
1. visoka ali višja strokovna izobrazba ekonomske smeri z najmanj 5-letno prakso na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu
2. srednja strokovna izobrazba z najmanj 8-letno prakso na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu

Znanje dveh svetovnih jezikov.

Ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o delu v delovnih organizacijah ter dokazili o izpolnjevanju gornjih pogojev pošljite razpisni komisiji HOTELA »LEV« — Ljubljana, Vošnjakova 1.

Razpis velja 15 dni od dneva objave. 4041

PENELOPA MORTIMER

SLADOKUSEC

1. nadaljevanje

»Tega še ne vemo, kajne da ne?«

»Ker hočem še enega otroka? Ali me je Jake zato poslal k vam? Ali želi, da bi me prepričali, naj se odrečem še enemu otroku?«

»Ne gre za to, da bi vas o čemerkoli prepričal. Prišli ste po svoji lastni volji.«

»Vse delam po svoji lastni volji. Jokam, se vznemirjam zavoljo prahu. Celo otroke rodim. Pa tega mi ne verjamete, kajne?«

»Ne gre za to, ali vam verjamem, gospa Armitege. To ni bistveno.«

»Kar naprej omenjate, da ne gre ne za to, ne za ono in ne za kaj drugega. Za kaj sploh gre?«

»Morda,« je rekel in se spet enkrat medlo nasmehnil, »prav sedaj za to, da bi ugotovil, zakaj me tako zelo sovražite. Ne, ne mislim mene osebno, seveda ne. Toda vi nekaj sovražite, nekaj drugega, ne prah?«

»Mar ne sovraži vsakdo?«

»Kaj je bilo prvo, kar ste sovražili? se lahko spomnite?«

»Ni bila stvar. Moški je bil. Gospod Simpkin . . .«

»Res?«

»In deklica z imenom . . . Ireen Douthwaite, ko sem bila še otrok. In ženska, ki se je pisala Philpot. Ne spominjam se . . .«

»Vaši prejšnji možje?«

»O ne. Ne. Rada sem jih imela.«

»Vaš sedanji mož? . . . Jake?«

»Ne!«

»Pripovedujte mi o Jaku.«

»Pripovedujem naj . . .?«

»Da. Dajte, pripovedujte mi o Jaku.« Slišalo se je, ko da bi me izzival. Zasmejala sem se, iztegnila roke in si jih ogledovala.

»Prav. Kaj . . . hočete vedeti?«

»Karkoli mi želite povedati.«

»No, Jake . . . Nemogoče je pripovedovati o Jaku.«

»Poskusite.«

Globoko sem zajela sapo. Čutila sem, da bi morala samo usta odpreti in že bi besede vrele iz mene brez konca in kraja. Čutila sem, da bi lahko razkrila svoje srce, ga dobesedno izpraznila in si ga olajšala. Sedaj bi lahko povedala resnico. Sapa mi je pošla. Ničesar nisem rekla. Čakal je.

»Ta hiša, ki v njej živimo,« sem začela. »Dnevna soba gleda proti jugu, ima velikanska okna, okna na smuk, in kadarkoli sije sonce, je res zelo vroče, kot v rastlinjaku. Seveda se v soncu razločno pokaže prah. Ko pridejo ljudje prvič v dnevno sobo, vedno pravijo, kako čudovita soba da je, nato, čez nekaj časa, opazim, da jim začno nekatere stvari zbujati pozornost. Največkrat ženskam, pa seveda tudi moškim. Nekoč je nekdo napisal članek o Jaku. Govorili so, da Jake kupuje knjige, ne jaht. Seveda ne kupuje ne enega ne drugega. Stvari, ki zbujajo pozornost, so zažgana mesta na preprogi in madeži na steni. Jake je pil dosti konserviranega piva; saj veste, kako brizgne, kadar preluknjaš konservo. Nato otroci. Pač nihče ni očistil sten, iz kakršnega koli razloga že, odkar smo jih prepleskali, približno pred dvema letoma.

Soba je seveda čudovita. Večinoma sem v tej sobi, pravzaprav živim v njej. Zares dobro jo poznam. Na stranski steni visi slika, prav tam, kjer vstopite skozi vrata, neka strašno rumena in zelena abstraktna stvar. Jakova je. Ne moremo se je znebiti, čeprav bolj neokusne slike sploh ne more biti. Tudi revij je na kupe. Ne znebimo in ne znebimo se raznih stvari. V lopi še vedno stoje kolesa, ki smo jih pred leti pripeljali s seboj z dežele. Popolnoma nerabna. Tako ni prostora za nova.

Pa kljub temu. Jake ima spodaj študijsko sobo; včasih je veliko delal v njej, dokler ni dobil te pisarne. Njegova pisarna je pri St. Jamesu, tja hodi delat sedaj. Že dolgo nisem bila tam. Nikoli ni rad delal doma v študijski sobi, počutil se je osamljenega. Vedno je prihajal navzgor, da bi se s kom pogovarjal, z otroki ali z menoj ali s komerkoli, ki je bil v hiši. Sam si je kuhal, vedno je bil lačen, rad se je vrtel po kuhinji. Seveda, Jake je bil edinec. Oba sva bila edinca. Imamo osem spalnic, pa eno samo kopalnico. Ne vem, kaj naj vam še povem.«

Potem je bilo dolgo časa tiho. Mislila sem, da je morda zaspal. Taka plinska peč bi vsakega uspavala, pred njo bi moral imeti posodo z vodo.

»Naj nadaljujem?«

»Prosim.«

»Ni že čas, da končam?«

»Po vaši mili volji.«

»Morali bi imeti posodo z vodo pred to plinsko pečjo, veste.«

»Vam je prevroče?«

»Neprijetno je le, da mečejo ljudje vžigalice vanjo. Potem plavajo nekaj dni tam notri. Potem se voda posuši.«

»Ne marate . . . nereda, kajne?«

»Res je. Ne trpim ga.«

»Prevzame vas strah.«

»Morda me res prevzame strah.«

»Je bil . . .« ozrl se je na papir . . . »gospod Simpkin poosebljen nered?«

»Da,« sem pritrdila. »Zdel se mi je poosebljen nered, zmeda najhujše vrste. Vam to kaj pove?«

Vstal je, se naslonil na mizo, kakor da bi hotel imeti govor po kosilu. »Mislim, da bova napredovala,« je rekel.

Jakov oče je dejal: »Upam, da vesta, kaj delata. Kaj pravijo k temu otroci?«

»Oni —«

»Pravzaprav se z njimi o tem nisva **pogovarjala,**« je dejal Jake. **Otroci** so, veš. Ni nama jih treba vprašati za privoljenje, ali ne?«

»Resnično,« je izjavil oče, »meni bi se zdelo to najbolj pomembno.«

»Ne razumem, zakaj se hočete poročiti z Jakom,« je nadaljeval in narahlo odgriznil konec sirove palčke. »Kratko in malo ne razumem.« Nasmehnil se je nekam proti meni in pri tem držal palčko pripravljeno za naslednji grižljaj.

»Vem, da nas je dosti, toda —«

»O, to me ne skrbi, to me nikakor ne skrbi. Domnevam, da Vam vaši prejšnji možje dajejo kakšno podporo in tako naprej?«

»Nekaj,« sem lagala.

Prvi absolventi triletne gostinske šole v Radencih

Vsi imajo zagotovljena delovna mesta

Te dni so se po končanem triletnem šolanju zaposlili v poklicu natakarjev in kuharjev prvi absolventi triletne radenske gostinske šole. Ob tej priložnosti je o uspehih in nekaterih problemih šole povedal direktor FRANC MOHORKO nekaj značilnih ugotovitev:

Do lani je pouk na gostinski šoli trajal le dve leti. Da bi lahko nudili učencem boljšo usposobljenost, smo po dogovoru vseh zastopnikov gostinskih šol Slovenije sklenili, da se na vseh dveletnih šolah podaljša pouk na tri leta, oziroma točno na 30 mesecev. Tako imamo letos prve absolvente triletne gostinske šole.

Od 34 vpisanih je opravilo zaključni izpit 32 učencev. Za kuharski poklic se je usposobilo 14, za natakarski pa 18 učencev oziroma učenk. Vsi učenci imajo že zagotovljena delovna mesta. Štipendisti so se zaposlili v zdravilišču in drugih gostiščih Pomurja, ostali pa so našli delovna mesta na Gorenjskem in Primorskem. Povpraševanju po gostinskem šolanem kadru je veliko.

Mimo rednih učencev imajo v Radencih tudi oddelek za odrasle, kjer je 16 slušateljev iz raznih gostinskih podjetij Pomurja za izpopolnitev znanja v treh strnjenih tečajih po 10 tednov predelalo snov redne šole, prirejene za odrasle. Med odraslimi se je z vestnostjo in rednim polaganejm izpitov zlasti odlikovala 57-letna Jolanka Vezer iz Murske Sobote, ki je napravila zaključni izpit s prav dobrim uspehom in je lahko za vzgled vsem mlajšim, ki nimajo dovolj poguma za nadaljnje izobraževanje na delovnem mestu — je poudaril tovariš Mohorko.

Po zaključnih izpitih je šola organizirala za prve absolvente triletne šole petdnevni poučni izlet, na katerem so si ogledali najuglednejše gostinske objekte v Beogradu, Plitvicah in Opatiji.

Prihodnje šolsko leto bodo sprejeli 50 novih učencev. Glede na možnost večjega vpisa novincev so sedanje zmogljivosti učnih prostorov in internata premajhne — potrebna bi bila nova gostinska šola.

I. KOVIČ

Tri tisoč spominskih kuvert

Predstavniki filatelističnega društva Maribor so povedali, da bodo v nedeljo, 9. maja, dopoldne na Slivniškem letališču izstrelili v počastitev 20-obletnice osvoboditve poštno raketo, ki jo je izdelala aeronavtska raketna sekcija v Celju. Za to priložnost bodo izdali 3000 spominskih kuvert. Na razpolago bo tudi poseben žig, ki ga je odobrila generalna direkcija PTT v Beogradu. Za 15. maj, v spomin na zaključne boje v drugi svetovni vojni, pa bo filatelistično društvo Maribor izdalo spominske kuverte, ki jih bo žigosala pošta v Slovenjem Gradcu.

K.

Slavnostno zborovanje v Krškem

Glavna proslava dvajsete obletnice osvoboditve bo v krški občini 9. maja. Na to proslavo se posebej pripravljajo vse organizacije v občini, zlasti pa sindikati, ki bodo hkrati proslavili 20-letnico ustanovitve te organizacije in 45-letnico sindikalnega gibanja v Jugoslaviji. Predsedstvo občin. sindikalnega sveta bo imelo 8. maja slavnostno sejo, na katero bodo povabili vse dosedanje sindikalne aktiviste, ki so delali v občinskem sindikalnem svetu. Ta dan pred devetim majem popoldne bo v Krškem velik sprevod, potlej pa slavnostno zborovanje pred tovarno celuloze. Tudi za ta večer pripravlja mladina kresove na vseh okoliških hribih. Slavnostno zborovanje bo združeno s kulturnim programom. (R)

Slaba strokovnost

Lani je delalo v upravi občinske skupščine Maribor-Center 212 ljudi. Pristojnosti občinske uprave so se povečale. Toda strokovnost uslužbencev je glede na zahtevnejše delovne naloge dokaj šibka. Deset uslužbencev nima predpisane visoke izobrazbe. Triintridesetim uslužbencem manjka višja šola, 35 zaposlenih pa nima predpisane srednje strokovne izobrazbe. Stanje, ki je očitno pereče, se bo nekoliko zboljšalo, ko bo končalo šolo 12 štipendistov. Vrh tega se je odločilo za izredni študij na visokih, višjih in srednjih šolah 15 uslužbencev v občinski upravi.

(R)

Slovesnost v Radencih

SLATINA RADENCI, dne 6. maja. — Organizacija ZB NOV v zdravilišču Slatina Radenci je v sodelovanju z upravo priredila danes lepo slovesnost, na kateri se je kolektiv oddolžil svojim članom, ki so zaposleni v tej delovni organizaciji neprekinjeno od leta 1945 dalje. Od skupnega števila 750 članov je namreč kar 70 delavcev in uslužbencev, ki so zaposleni v zdravilišču 20 ali več let. Najlepše priznanje za 40-letno neprekinjeno delovno razmerje gre 60-letnemu Antonu Lipiču, delavcu v slatinskem obratu Boračeva. Vsem jubilantom so izročili lepe knjižne nagrade. Zahvalni nagovor za zvesto delo v kolektivu pa je imel upravnik zdravilišča Bogo Verdev.

B. B.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri

SPLOŠNI BOLNIŠNICI GORICA pri Šempetru

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. za interni oddelek: **ZDRAVNIKA SPECIALIZANTA**
2. za otorinolaringološki oddelek: **ZDRAVNIKA SPECIALISTA ali SPECIALIZANTA**
3. za pediatrični oddelek: **ZDRAVNIKA SPECIALISTA ali SPECIALIZANTA**
4. za ginekološko-porodniški oddelek: **ZDRAVNIKA SPECIALISTA, 2 ZDRAVNIKA SPECIALIZANTA in ZDRAVNIKA ANESTEZISTA**
5. za bolniške oddelke: **20 MEDICINSKIH SESTER** s srednjo strokovno izobrazbo (splošna in otroška smer).

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Ponudbo s kratkim življenjepisom in dokazili o strokovni izobrazbi pošljite na naslov: UPRAVA SPLOŠNE BOLNICE GORICA v Šempetru pri Gorici. — Osebni dohodek je za vsa mesta določen s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov bolnice

SPLOŠNA BOLNICA GORICA

4025

SEJEM AVTOMOBILOV — V Jezdarski ulici v Mariboru in v bližnjih ulicah je vsako nedeljo sejem avtomobilov in drugih motornih vozil. Lastniki avtomobilov in kupci prihajajo iz raznih krajev severovzhodne Slovenije in celo iz Hrvatske. Foto: M. Kos

Vsako leto za 700 milijonov din škode

Nesreče pri delu na območju nekdanjega mariborskega okraja

Nesreče pri delu in poklicne bolezni v gospodarskih organizacijah povzročajo gospodarstvu precejšnjo škodo. V enem letu povzročijo nesreče pri delu na območju nekdanjega mariborskega okraja izgubo več kot 700 milijonov dinarjev. Poglaviten činitelj, ki vpliva na manjšo škodo zaradi nesreč in poklicnih bolezni, je higiensko-tehnično varstvo. Učinkovitost teh služb in spoštovanje HTV predpisov lahko torej prihrani družbi mnogo denarja. V številnih delovnih organizacijah se tega dobro zavedajo.

Na območju nekdanjega mariborskega okraja je higiensko tehnično varstvo že prišlo dokaj daleč. V 39 gospodarskih organizacijah so ustanovili posebne HTV službe. Glede na število zaposlenih bi moralo enako napraviti še 12 gospodarskih organizacij. Doslej je sprejelo posebne HTV pravilnike 161 gospodarskih organizacij. Vendar je treba povedati, da so mnogo teh pravilnikov pomanjkljivo sestavili. Da so ponekod sprejeli te pravilnike zgolj zaradi pravilnikov, priča dejstvo, da jih delavci komajda poznajo.

Precejšen pomen za učinkovito tehnično varstvo imata kvalifikacijska sestava HTV služb in, v neposredni zvezi s tem, izobraževanje varnostnih delavcev. Dosedanja sestava ni slaba. Zato pa je mnogo bolj kritično splošno izobraževanje varnostnih delavcev. Enajst varnostnih tehnikov je sicer končalo višjo tehnično šolo v Kranju, toda študijske prihodnosti so za kopico ostalih varnostnih tehnikov dokaj črne. Gospodarske organizacije morajo za šolanje odšteti precej denarja. Manjše delovne organizacije visokih izdatkov ne zmorejo. Treba bi jim bilo pomagati.

Pereča je tudi dopolnilna izobrazba varnostnih delavcev. Varnostna tehnika mora iti kajpak vštric z novostmi v industriji. Vendar pa so doslej našli kaj malo poti in denarja za dopolnilno učenje varnostnih delavcev. Te ljudi bi bilo treba poslati na različna posvetovanja in razstave (morda tudi na prakso) v tujino. Toda za take stvari v gospodarskih organizacijah večinoma nočejo odpreti blagajn.

Za higiensko tehnično varstvo je na voljo precej denarja. Vendar pa so ga vsaj do pred kratkim naložili dokaj nesorazmerno. Predlani so recimo na območju nekdanjega mariborskega okraja porabili za higiensko tehnično varstvo milijardo 180 milijonov dinarjev. Od tega so kakih 600 milijonov dinarjev odšteli za varstvena sredstva. Očitno je torej, da dajo za osebna varstvena sredstva preveč denarja, za ureditve sodobnih ali vsaj primernih delovnih pogojev pa ostanejo marsikdaj sila pičli zneski. Ni treba posebej poudarjati, da so slabe delovne razmere dostikrat krive za nesreče pri delu in poklicne bolezni.

Na širšem mariborskem območju higiensko tehnično varstvo torej ni na napačni poti. So sicer še zmeraj pereča vprašanja, ki pa jih ne bo težko odpraviti, če bodo imeli v gospodarskih organizacijah pred očmi škodo, ki jo povzročijo izgubljeni delovni dnevi zaradi nesreč in bolezni.

Ž

Lokalni štafeti mladosti

Občinski komite zveze mladosti Mozirje bo v sodelovanju drugih družbeno političnih organizacij pripravil medobčinsko štafeto mladosti, ki bo krenila 11. maja z Okrešlja. Od tam do planinskega doma v Logarski dolini, kjer bo tudi prenočila, jo bodo nosili planinci. Naslednjega dne bo nadaljevala pot do Mozirja in naprej proti Žalcu. V Letušu jo bo mladina mozirske občine izročila mladini žalske občine. Istega dne, to je 12. maja, bo krenila z vrh Črnivca občinska štafeta mladosti. Ta bo tekla po Zadreški dolini in se v Nazarju priključila medobčinski štafeti mladosti.

V obeh štafetah bo sodelovala prevsem šolska mladina, razen nje pa tudi gasilci, pripadniki TVD »Partizan« in avto-moto društva, v Logarski dolini pa tudi pripadniki JLA. Po vseh večjih krajih v občini bodo priredili slovesen sprejem obeh štafet.

R. Z.

Poglabljanje stikov s sosedi

Zbliževanje prebivalcev z bregov Mure

V Gornji Radgoni upravičeno zagotavljajo, da so se stiki med mejnima območjema Jugoslavije in Avstrije vsestransko poglobili, saj temeljijo na medsebojnem spoštovanju. Še več: v radgonski občini je maloobmejni promet neločljivo povezan z obmejnim turizmom, ki postaja čedalje bolj pomemben most za zbliževanje prebivalcev obeh bregov Mure. Samo lani je obiskalo radgonsko občino blizu 66 tisoč koristnikov maloobmejnih propustnic, Avstrijo pa je obiskalo v istem razdobju kar 166.000 prebivalcev iz Radgone.

Razen tega so lani zabeležili na mednarodnem mejnem prehodu v Radgoni obisk 21.760 tujih državljanov, zvečine turistov, ki so se ustavili v znanem letoviškem in zdraviliškem kraju Radenci.

Tudi dvolastniki, ki jih je na radgonskem območju sorazmerno največ, so pomemben činitelj za sodelovanje prebivalcev obeh mejnih območij. Gospodarske manifestacije, kot pomurski sejem v Radgoni, velesejem v Gradcu in razne gospodarske razstave so že pred leti postale domena tesnega sodelovanja. Tudi zdravilišče Radenci in tradicionalne moto dirke v Radgoni povezujejo domala na vseh prireditvah nastopajoče in udeležence z obeh bregov Mure.

Po oceni v Radgoni bi veljalo v prihodnje razširiti še sodelovanje na kulturnem in telesnovzgojnem področju, saj so pogoji tudi za take stike.

Vso pohvalo pa zasluži sodelovanje gasilskih organizacij Avstrije in Jugoslavije, kar ne prihaja do izraza samo na skupnih sestankih in razgovorih, ampak tudi v sili, ko hitijo gasilska društva v primeru potrebe čez mejo brez zadržka.

Prav je tudi, da se vse pogosteje sestajajo predstavniki lokalnih oblasti obeh obmejnih občin. Vsi dosedanji razgovori so ugodno prispevali k temu, da so lahko rešili vrsto lokalnih gospodarskih in drugih problemoy. V zadnjem času pa si na avstrijski kot na naši strani prizadevajo kar najprej uresničiti gradnjo novega mostu čez Muro. Ta most, ki je upravičeno dobil vzdevek »most dobrih sosedskih odnosov«, že lep čas ni več primeren za povečan osebni promet, medtem ko za tovorni promet sploh ni usposobljen. Predstavniki občinske skupščine v Radgoni zato upravičeno želijo, da bi kar najprej uresničili že sprejete sklepe o gradnji novega mostu med deželno vlado Avstrije in našimi republiškimi forumi.

B. B.

V eni sapi: radost in razočaranje

Pred koncem velikega šahovskega turnirja miru v Zagrebu

V nedeljo popoldne si bodo udeleženci prvega »turnirja miru«, prirejenega pod pokroviteljstvom FIDE (mednarodne šahovske zveze), segli ob slovesnem koncu v Zagrebu, še zadnjikrat v roke in se poslovili z besedami: »Na svidenje čez pet let (za zdaj še neznanokje)!« Zmagovalec pa bo prevzel kipec Augustinčićevega konjenika miru, seveda, če bo na zmagovito stopnično stopil en sam najboljši.

Kakor vse kaže, bo ta velika čast morda pripadla — v naše veliko veselje — jugoslovanskemu velemojstru in kandidatu za svetovnega prvaka Bori Ivkovu. Začel je sicer z ničlo (oh, ta Portisch!), potem pa, kakor da ga je ta poraz še prav posebno razhudil, knjižil v naslednjih 16 partijah nič manj ko 12 točk in v osmih zmagovitih partijah primoral h kapitulaciji med drugimi tudi velemojstre Gligorića, Bronsteina, Bisguierja, Larsena (prvega neposrednega tekmeca v pohodu proti šahovskemu Olimpu) in Antošina. In če dodamo še to, da je Ivkov, po Parmovi izjavi, prikazal skupaj s Portischom najboljšo igro, tedaj prav gotovo drži, da je njegov uspeh na vsej črti zaslužen, da pomeni po uspešnem izletu v Južno Ameriko pred 10 leti njegovo ponovno veliko renesanso! Delo v zveznem centru za napredek šaha se že začenja obrestovati.

Drugi (in obenem zadnji), ki nas je razveselil, je slovenski velemojster Parma. Od serije, ki je obsegala osvojitev svetovnega mladinskega prvenstva, osmo mesto na veleturnirju na Bledu in še osvojitev velemojstrskega naslova, je v formi zelo nihal, predvsem pa razočaral zaradi pretiranega in prehitrega remiziranja. Njegov prijatelj Matanović ga je takrat zelo dobro očital, češ da drobnolastniško čuva pridobljeni šahovski status. V Zagrebu je bil to čisto drug fant, kakor da ga je nekaj pičilo. Edini je ostal (vsaj do 17. kola) brez poraza, nanizal je pet vrednih zmag, v niti eni partiji mu ni kazalo sumljivo, remiji pa so bili vseskozi borbeni in največkrat sklenjeni šele, ko so bile vse možnosti za igro na zmago izčrpane. Pri tem pa je ostal še fair-borec, saj ni vztrajal pri kontumaciranju Golombeka, ki je, čeprav sam mednarodni šahovski sodnik, zapisal ob kuvertiranju potezo, ki jo je bilo mogoče tolmačiti na dva načina, kar pa ima po pravilih za posledico takojšnjo ničlo. Seveda je Parma partijo tudi brez tega dobil in se še nadalje obdržal v samem vrhu, med takimi asi, kakor so Ivkov, Uhlmann, Petrosjan, Portisch, Bronstein in Larsen. Enakopraven boj z njimi je doslej njegov največji uspeh, njegovo »ponovno rojstvo«, kakor je zapisal beograjski Šport.

Ostali Jugoslovani so bolj ali manj krepko razočarali, predvsem Gligorić in Matanović, dolgo naši prvi ekipni deski. Mar je to že napoved rotacije na teh mestih? Verjetno. Zadovoljen je lahko samo Zagrebčan Marović, ki je iz nacionalnega postal mednarodni mojster, pri tem pa še s svetovnim prvakom Petrosjanom kot botrom.

In tujci? Ti so našemu šahu, če spet izpustimo Ivkova in Parmo, pripravili kar dobro lekcijo, saj jih je na prvih sedmih mestih kar pet. Zadovoljni pa so in niso! Predvsem je nezadovoljen Petrosjan, svetovni prvak, ki tokrat ni blestel v vsem sijaju, pa tudi njegova igra je bila včasih precej bleda. Najbrž trenutna indispozicija, zaradi katere se je podrl njegov stalni igralni koncept: z belimi figurami zmagati, s črnimi remizirati, če ne gre drugače. Toda to pot je z belimi figurami kar trikrat moral pristati na delitev točke, enkrat pa je celo izgubil. In ker ni bilo ustreznega nadomestila s črnimi barvami, je štirikrat večerjal (zaradi »slabega počutja«) kar v sobi namesto v jedilnici. Svojevrstna reakcija! Portisch je predvsem zadovoljen zato, ker je med neposrednimi tekmeci dobesedno kosil in si tako pridobil, če nič drugega, vsaj dobre moralne adute, Bronstein je, kot po navadi, pesnikoval na črnobelih poljanah, Larsen je igral udarno, vendar neuravnovešeno, Uhlmann pa garaško in nabiral točke, zdaj po pravici, zdaj nezasluženo, da bi na kraju morda ponovil uspeh iz Havane 1964 in celo Ivkova obral za prvo mesto. Čakati bo torej treba še dve koli, kajti za zdaj sta v mrtvem teku z ramo ob rami, z 12 točkami ali točko na boljšem pred Parmo, Petrosjanom in Portischom.

FRANCEK BRGLEZ

Ivkov pred končno zmago?

ZAGREB, 6. maja (po telefonu) Rezultati 17. kola mednarodnega šahovskega turnirja miru: Bronstein : Parma remi (15), Gipslis : Gligorić remi (16), Matanović : Minić prekinjeno, Petrosjan : Golombek 1:0 (38), Bertok : Uhlmann prekinjeno, Bisguier : Marović remi (38), Larsen : Padevski remi (26), Udovčić : Portisch remi (26), Filip : Damjanović remi (22) in Antošin : Ivkov 0:1 (30).

Vse kaže, da je prva dirka za Augustinčićevega konjenika miru tak orekoč že odločena. Ivkov se je namreč z današnjo zmago nazadnje vedarle odlepil od Uhlmanna. Zdaj je na čelu kolone sam, z dragocene pol točke predosti. Ravno dovolj za končni triumf. Po igri, ki jo je doslej prikazal, bi normalno moral vzdržati . . .

Od dveh zmag, doseženih do prekinitve, je Petrosjanova z Golombekom potekala »normalno«, z običajnim spregledom angleškega internacionalca v peti uri igre. Istočasno pa so bili pogledi igralcev osredotočeni na partijo Antošin : Ivkov, v kateri je sovjetski velemojster podlegel v bitki s časom in odličnim nasprotnikom. Igral je tako počasi, da mu je po komaj 10 potezah ostalo le še kakih 35 minut. V ostri poziciji manjkajočih 30 potez seveda ni mogel izvleči. Žrtvoval je kvaliteto, toda črni mu ob velikem in odločilnem časovnem višku, ni ostal dolžan, žrtev kontiral in ga nazadnje postavil pred neubranljiv mat.

Iz množice remijev so omembe vredni le trije (računam, da bo Bertok odščipnil Uhlmannu pol točke). Udovčić je proti Portischu izbral varianto, v kateri se mu pri najboljši volji ni moglo nič hudega zgoditi. Isto velja tudi za Bertoka. Še več. Tako dosledno je igral na remi, da je malo boljšo pozicijo spremenil v končnico, ki je zanj za nianso slabša, vendar skoraj stoodstotno v mejah remija. In nazadnje še remi v neuradnem derbyju dneva Bronstein : Parma. Črni je že v otvoritvi, v veliko Davidovo presenečenje, žrtvoval figuro za dva kmeta. Nastala je izredno ostra pozicija, v kateri je imel Parma, kot so pokazale poznejše analize, možnosti celo za igro na zmago. Vendar si ni upal tvegati, čeprav je bil tudi čas na njegovi strani, saj je Bronstein porabil za 15 potez kar poldrugo uro, on sam pa veliko manj.

Še rezultati prekinjenih partij 16. kola: Damjanović : Udovčić 1:0, Portisch : Larsen 1:0 in Gligorić : Bronstein remi.

Padevski — Bisguier, remi, Marovič — Bertok 1:0, Golombek — Matanovič 0:1, Bertok — Uhlmann 0:1, Matanovič — Minić 1:0.

Vrstni red: Ivkov in Uhlmann po 12 točk, Parma, Petrosjan in Portisch 11, Bronstein 10,5, Larsen 10, Antošin, Filip in Matanović 8,5, Gligorić, Marović, Padevski 8, Damjanović, Gipslis, Minić 7,5, Bisguier 7, Udovčić 5,5, Golombek 4,5, Bertok 3,5 točke.

B. PARMA

IVER DNEVA

Nogometna žoga na otokih

To ni na jadranskih otokih, ampak na enem izmed otočičev sredi Oceanije, ki mu pravijo Paroia in je kakih 750 km oddaljen od Tahitija, kjer brezskrbni domačini prav tako radi tekajo za nogometno žogo. Ta igra pa je nekoliko prikrojena šegam in navadam . . . Ker na vsej kopnini ni nobenega primernega planega prostora, pod soncem brez drevja pa je vsepovsod silno vroče, so nogometno veselje prenesli v gaje kokosovih palm, ki dajejo prijetno senco. Na gol je mogoče ondi streljati z obeh strani — od sprednje in zadnje. Igralci v igro »priteguje-jo« tudi drevesa — kakor hokejisti leseno ograđo vzdolž ledene ploščadi. Sicer pa je najbolj prepovedano delati »sveče« (udarjati žogo naravnost in visoko kvišku), ker bi padajoča žoga lahko zbijala težke sadove po glavah nogometašev. Za tri take »prestopke« prisojajo tamkaj najstrožjo kazen — enajstmetrovko. Poznavalci pravijo, da so se ti nogometni neugnanci zaradi posebnih terenskih pogojev silno izpopolnili v neki samosvoji tehniki igranja, ki je nemara še bolj zrela, zlasti pa bolj izdelana kakor kjerkoli v nogometnem svetu.

Kdo pa ve, če nimajo kakšne žoge tudi že na Luni?

ZURICH — V tretji, odločilni polfinalni nogometni tekmi za pokal evropskih pokalnih prvakov je München 1860 odpravil Torino 2:0 (0:0).

DUBLIN — V kvalifikacijski nogometni tekmi za svetovno prvenstvo je Irska premagala Španijo 1:0 (1:0). Povratno srečanje bo oktobra v Španiji.

Odpoved teniškega dvoboja Norveška : J. Afrika?

OSLO, 6. maja — Norveška organizacija »Akcija proti aperthei-du«, v kateri so skoraj vse mladinske organizacije te države, je poslala teniški zvezi Norveške pismo, v katerem zahteva odpoved teniškega dvoboja Norveška : Južna Afrika v okviru II. kola Davisovega pokala. Predsednica te organizacije Christia Kjelland je izjavila, da bo zaprosila od policijskih oblasti dovoljenje za demonstracije na igrišču, če bo prišlo do dvoboja.

Člani te organizacije so preteklo leto med dvobojem Norveška : Južna Afrika vdrli na igrišče, porušili ograjo in mrežo ter uničili teren, da je moral biti dvoboj prekinjen. Letos bi moral biti dvoboj od 14. do 16. maja.

Dirka »Po Dolnji Avstriji«

DUNAJ, 6. maja — V tretji etapi kolesarske dirke po Dolnji Avstriji je zmagal Christian Frisch s časom 21:47,3 (na kronometer).

Vrstni red Jugoslovanov: 13. Kalan 23:32,5, 34. Pečnik 24:13,1, 38. Hvasti 24:22,7.

Po domačih krajih

Trešnjevka : Olimpija 2:2 (1:1)

LJUBLJANA, 6. maja — V prijateljski nogometni tekmi, katere čisti dobiček je bil namenjen za poplavljence v Zagrebu, sta Olimpija in Trešnjevka igrali neodločeno 2:2 (1:1). Tekmo je sodil Zorko iz Ljubljane. Strelci: Knez oba za Trešnjevko, ter Arslanagić in Kranjc za Olimpijo.

To je bila prava prijateljska tekma, v kateri si moštvi nista kdove kaj prizadevali. Igralci so se varovali vsakršnih tveganj, ki bi povzročila poškodbe. Po odmoru je Olimpija z nekoliko spremenjeno postavo zaigrala živahneje, predvsem po zaslugi mladega Škufca na levem krilu. Domačini so zapravili vrsto izrednih priložnosti za zadetek, zlasti vodja napada Zagorc.

AJDOVŠČINA — V počastitev 20-letnice prve slovenske vlade je bila včeraj tukaj nogometna tekma, v kateri je ljubljanska Olimpija premagala kombinirano moštvo Primorja in Nove Gorice s 7:3 (2:1). Strelci: Zagorc in Škufca po 2, Frančeškin in Srbu po 1 in Torlakovič avtogol, za domačine pa Hlede 2 in Uršič 1.

50 avtomobilistov na »Jadranskem rallyju«

— BEOGRAD, 6. maja — Okoli 50 avtomobilistov bo sodeiovalo na X. »Jadranskem rallyju«, ki bo v petek, soboto in nedeljo na 2.477 km dolgi progi. Tekmovalci bodo jutri startali v Zagrebu in v nedeljo, prispeli čez Pulo, Koper Ljubljano, Beograd, Skopje, Peć, Titograd in Dubrovnik v Split. V konkurenci najboljših vozačev iz Poljske, Madžarske, Češkoslovaške, Bolgarije, ZRN in Avstrije nimajo jugoslovanski avtomobilisti možnosti za visoko uvrstitev.

BEOGRAD — V nadaljevanju mednarodnega košarkarskega turnirja za ženske je Crvena zvezda premagala Slavijo (Sofija) 48:43, reprezentanca severne Italije pa ekipo Prage 46:41.

ZAGREB — Teniški dvoboj za Davisov pokal med Jugoslavijo in Rodezijo bo v dneh od 13. do 15. tega meseca v Zagrebu.

Pred sestankom Upravnega odbora NZJ

BEOGRAD, 6. maja — Na sestanku novega upravnega odbora Nogometne zveze Jugoslavije, ki bo 8. maja v Beogradu bodo med drugim predlagali za predsednika strokovnega odbora NZJ Rajka Mitića, za predsednika komisije za sestavo in priprave reprezentance pa Aleksandra Tirnanića.

OZTK Maribor zaključila poslovanje

MARIBOR, 6. maja — Včeraj se je zadnjič sestal IO Okrajne zveze za telesno kulturo Maribor, ki je s tem prenehala delovati. Prisotni so ugotovili, da je okrajna zveza v šestih letih dela opravila pomembne naloge pri dvigu telesne vzgoje, posebno še pri vzgoji kadrov, pri organizaciji velikih mednarodnih prireditev, pri čemer so bili od 21 strokovnih odborov najbolj aktivni: odbor za rokomet, smučanje in strelstvo ter odbor za splošno telesno vzgojo.

Na seji so soglasno izvolili skupen kadrovski center za območje bivšega mariborskega in celjskega okraja, ki bo nadaljeval delo dosedanjega okrajnega centra. Za predsednika je bil izvoljen Miran Kabaj, na profesionalno mesto upravnika centra pa Drago Čebular.

-sid

Francoska šola smučanja

O njej govori Marjan Lavtižar iz Kranjske gore

Med 115 udeleženci nedavnega tečaja Ecole nationale de sci e alpinisme v Chamonixu je bil tudi jugoslovanski smučarski učitelj Marjan Lavtižar iz Kranjske gore, ki je po treh tednih tečaja dobil naziv pripravnika smučarskega učitelja francoske šole. Po vrnitvi iz Francije je kranjskogorski smučar in gorski reševalec v pogovoru nanizal nekaj vtisov iz življenja v tej znani smučarski šoli v Franciji.

— V Chamonix me je vleklo, ker me je zanimala francoska šola smučanja in bi bil rad videl, v čem se bistveno razlikuje od avstrijske, ki smo jo privzeli pri nas.

V čem je razlika?

— Francozi, razen pri smuku poševno, vselej obremenjujejo obe smuči, kar se močno pozna pri odrsavanju. Po tem se francoska šola predvsem razlikuje od tiste, ki jo učijo v Avstriji.

Kako teče delo v chamoniški smučarski šoli?

— Šola ima lastno zgradbo, v kateri smo bili nastanjeni vsi tečajniki, razen mene sami Francozi. Razdeljene v 11 skupin so nas z avtobusi odvažali vsak dan do gondol, nakar se je na dolgih progah začel praktičen pouk. Prve dni smo imeli samo terenski smuk na 8 do 10 km dolgih progah. Zvečer so bila na sporedu predavanja in strokovni filmi.

Kakšni so pogoji za sprejem v šolo?

— Vsak tečajnik mora biti tekmovalec ali pa mora imeti za seboj vsaj tri tečaje, vrh tega pa mora biti vsakdo, ki je sprejet v šolo, tudi aktiven planinec.

Marjan Lavtižar je skupaj z nekdanjim tekmovalcem Francijem Mrakom učitelj v alpski smučarski šoli v Kranjski gori, ki jo vodi prof. Marjan Jeločnik. Nove skupšnje, ki si jih je nabral v Franciji, bodo prav gotovo koristile razvoju kranjskogorske šole, v kateri je bilo letos 16 otrok od 8. do 13. leta. Zavod v Kranjski gori, ki teži za tem, da bi najmlajši smučarji spoznali šolo smučanja in temelje tekmovalne zahteve v smuku, slalomu in veleslalomu, bo učence združevala tudi poleti, saj bodo otroci tja do junija dvakrat tedensko na snegu, poleti se bodo pripravljali kondicijsko, v oktobru pa bodo že spet na belih tleh.

Štafeta mladinskih planinskih odsekov

Tradicionalna štafeta mladinskih odsekov planinskih društev na Gorenjskem bo tudi letos startala z vrha Triglava, nato pa obiskala razne kraje.

Z zasneženega Triglava bodo 9. t. m. — na dan zmage — alpinisti in mladinci prenesli štafetno palico v Krmo. Naslednji dan bo štafetta tekla skozi Mojstrano, Jesenice, Dobravo, Vintgar, Gorje in Bled do Radovljice, kjer bo prenočila. 11. maja bo štafeta nadaljevala pot mimo Begunj do Tržiča in od ondod do Podnarta. 12. maja bo štafeta v Kropi, na Jamniku, v Dražgošah, Selcah in na Starem vrhu. Zadnji dan se bo spustila v Delnice, se povzpela na Lubnik in se v Škofji Loki priključila zvezni štafeti.

J. P.

Planinci ob nedeljah

Planinsko društvo Ljubljana-matica priredi v nedeljo, 9. t. m., enodnevni izlet na Zasavsko goro. Po daljšem času se bomo zopet odpravili v priljubljeni predel — v zgornje Zasavje. V Kresnicah se bomo s čolnom prepeljali čez Savo, nato pa nadaljevali pot skozi vas Vernek na Slivno (870 m) z lepim razgledom in dalje na Vače. Po krajšem postanku v tej vasi, ki je znana po prazgodovinskih grobiščih, se bomo vzpeli na Zasavsko goro (849 m), kjer se bomo v udobnem planinskem domu dobro okrepčali in odpočili. Vračali se bomo skozi Roviše in Leše (ali po želji udeležencev skozi Tirno) na železniško postajo Sava. Odhod iz Ljubljane z vlakom ob 6.40, povratek s Save pa ob 18.10. Skupne hoje je okrog 6 ur, pot pa je lepa in primerna za vsakogar. Cena izleta 420 dinarjev, vodja je Franc Šuštaršič.

Komisija za delovna razmerja pri

ZAVODU ZA STANOVANJSKO GOSPODARSTVO IN POSLOVNE PROSTORE

LJUBLJANA, Kersnikova 6

razpisuje prosta delovna mesta:

2 finančnih knjigovodij
pogoj: popolna srednja šolska izobrazba z nekajletno prakso na tovrstnih delovnih mestih

2 gradbenih tehnikov
pogoj: srednješolska izobrazba s strokovnim izpitom za delo pri vzdrževanju stanovanjskih hiš in poslovnih prostorov

kurirja

snažilke

Osebni dohodek po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov delavcev zavoda.

Pismene ponudbe sprejema tajništvo zavoda.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 4096

UPRAVNI ODBOR

ZDRAVILIŠČA „RADENSKA SLATINA“

v Slatini Radencih

razpisuje prosta delovna mesta za:

1. **ZDRAVNIKA SPECIALISTA**
2. **ZDRAVNIKA SPLOŠNE PRAKSE**
3. **NOTRANJEGA FINANČNEGA KONTROLORJA**

POGOJI:
pod 1. specialist internist
pod 2. opravljen strokovni izpit
pod 3. ekonomska fakulteta ali višja ekonomsko-komercialna šola z 10-letno prakso v finančni stroki.

Nastop službe lahko s 1. junijem 1965.

Ponudbe sprejema splošni sektor zdravilišča.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 4026

Vprašanja in odgovori

Izvršba na osebni dohodek delavca

C. L. — Nezakonski oče je v zaostanku s plačilom preživnine za več mesecev. Do kolikšnega zneska njegovega osebnega dohodka lahko poseže z izvršbo?

Odgovor: Po 82. čl. temeljnega zakona o delovnih razmerjih je mogoče seči z izvršbo za terjatve iz naslova preživnine največ na polovico čistega delavčevega osebnega dohodka.

Pokojninska doba

B. V. — Od leta 1937 do leta 1947 ste delali v mali podeželski trgovini svojega moža. Ali in ob kakšnih pogojih se vam bo ta čas priznal v pokojninsko dobo?

Odgovor: Če ste imeli predpisano trgovsko izobrazbo, se vam bo po 2. odst. 154. čl. in 1. odst. 156. čl. temeljnega zak. o pokojninskem zavarovanju štel od časa, ko ste delali v trgovini svojega moža pred 15. 5. 1945, v pokojninsko dobo toliko časa, kolikor ste bili v razdobju od 15. 5. 1945 do 31. 12. 1964 v delovnem razmerju s polnim delovnim časom, vendar le ob pogoju, če ste bili po 15. 5. 1945 v takem delovnem razmerju najmanj 5 let. Za vštetje časa, ki ste ga prebili na delu v moževi trgovini po 15. 5. 1945, pa v zakonu ni nobene podlage.

Nagrada vajencev

L. A. — Koliko znaša po novih predpisih nagrada vajencev?

Odgovor: Po 147. čl. temeljnega zakona o delovnih razmerjih nagrade vajencev za čas, dokler ne bodo izdani posebni predpisi o vajencih, ne smejo biti manjše kot 50 odst. oziroma v zadnjem letu učenja ne manjše kot 80 odst. od povprečnega osebnega dohodka nekvalificiranih delavcev v tisti delovni organizaciji. Podlaga za najmanjše zneske nagrad vajencev v delovnih organizacijah, ki ne zaposlujejo nekvalificirane delavce in pri zasebnih obrtnikih, pa je povprečni osebni dohodek nekvalificiranih delavcev v kraju, v katerem je delovna organizacija oziroma samostojni obrtnik. To povprečje ugotavlja pristojni občinski organ.

Dodatek na postrežbo in tujo pomoč vojaških vojnih invalidov

T. E. — Koliko znaša po spremenjenem in dopolnjenem zakonu o vojaških vojnih invalidih dodatek za postrežbo in tujo pomoč?

Odgovor: Po spremenjenem 1. odst. 22. čl. zakona o vojaških vojnih invalidih (Ur. l. SFRJ št. 16/1965) znaša dodatek za postrežbo in tujo pomoč vojaških vojnih invalidov 25.000 din mesečno. Ta zvišani dodatek gre invalidu od 1. januarja 1965. dalje.

Porodniški dopust

N. T. — Koliko traja po novem temeljnem zakonu o delovnih razmerjih porodniški dopust?

Odgovor: Po 73. čl. temeljnega zakona o delovnih razmerjih ima delavka za nosečnost in porod pravico do porodniškega dopusta, ki traja brez presledka 133. dni. Na podlagi zdravniškega izvida lahko delavka nastopi porodniški dopust 45 dni pred porodom, mora ga pa nastopiti 28 dni pred porodom.

Nadomestilo osebnega dohodka

K. Š. — Nadomestilo osebnega dohodka Vam je bilo odmerjeno na podlagi povprečja osebnega dohodka, ki vam je bil izplačan za obračunano trimesečje, preden ste postali začasno nezmožni za delo. Naknadno vam je bila pri zaključnem obračunu izplačana razlika od osebnega dohodka. Ali lahko zahtevate, da se vam znova odmeri nadomestilo z upoštevanjem te razlike?

Odgovor: Že po dosedanji praksi vrhovnih sodišč se naknadno izplačani osebni dohodek oziroma razlika osebnega dohodka ni mogla upoštevati pri izračunu osnove za nadomestilo. Po izrecni določbi noveliranega zakona o zdravstvenem zavarovanju pa je opravljeni obračun nadomestila osebnega dohodka dokončen in se poznejša izplačila osebnega dohodka za isto dobo ne vštevajo v osnovo za nadomestilo.

Dodatek za invalidnost

H. D. — Leta 1963 vam je bila kot delovnemu invalidu I. kategorije invalidnosti pri starosti 53 let priznana invalidska pokojnina na podlagi 22-letne pokojninske dobe. Ali vam bo ob prevedbi invalidske pokojnine priznan dodatek na invalidnost?

Odgovor: Do dodatka na invalidnost niste upravičeni. Po izrecni določbi 238. čl. temeljnega zakona o invalidskem zavarovanju ima namreč invalidski upokojenec, če njegova na podlagi pokojninske dobe prevedena invalidska pokojnina na dosega 85 odst. nove pokojninske osnove, poleg pravice do prevedene invalidske pokojnine še pravico do dodatka na invalidnost le, če je postal delovni invalid I. kategorije invalidnosti, preden je dopolnil starost 55 let (upokojenec) oz. 50 let (upokojenka).

Kupon za pravno posvetovalnico „DELA“

Razgovor za okroglo mizo v uredništvu „Dela"

ob 20-letnici osvoboditve Ljubljane

Ljubljana včeraj - danes - jutri

V glavnem mestu SR Slovenije živi danes okrog 180.000 prebivalcev

V zgodovini mesta Ljubljane bo ostal 9. maj 1945 za vse čase eden najsvetlejših, najpomembnejših mejnikov. Tega dne so že v jutranjih urah prikorakali v mesto borci Narodno osvobodilne vojske, ki jih je Ljubljana objela z nepopisnim navdušenjem. Tega dne je bilo za Ljubljano konec težkega, mračnega štiriletnega obdobja, konec trpljenja in silnega terorja, ki je v neuklonljivi, uporni Ljubljani uprizarjal fašistični okupator.

Ob prazniku 20-letnice osvoboditve Ljubljane, ki je hkrati 20. obletnica življenja glavnega mesta Slovenije v socialistični federativni Jugoslaviji, smo povabili v uredništvo »Dela« na razgovor za okroglo mizo predsednike nekdanjega MLO Ljubljana, Mestnega sveta Ljubljana in ljubljanskih občin, da bi v razgovoru oživili spomin na številne uspehe, ki so značilni za 20-letno rast Ljubljane. Seveda se je v razgovor vpletla tudi marsikatera beseda o težavah, ki smo jih doživeli in jih še doživljamo, kakor tudi o željah, da bi bila Ljubljana v prihodnosti še lepša in večja, življenje v njej pa prijetnejše.

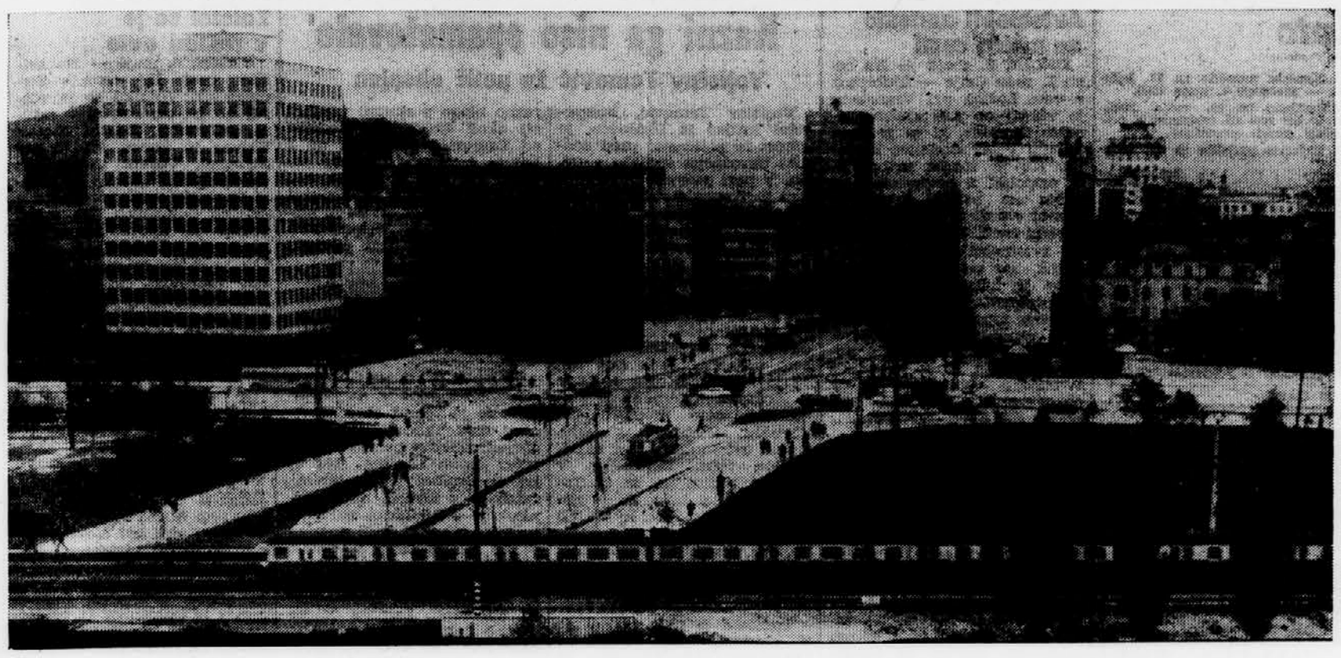

Celo za bolnišnico ni bilo vedno dovolj vode

JAKA AVŠIČ: Mislim, da tudi Ljubljana kot mesto v svojem razvoju ni neka izjema, saj se je, tako kot druga mesta, razvijalo v sklopu našega družbeno političnega sistema. Znano je, da so bile v prvih povojnih letih precej omejene finančne možnosti. Zato smo bili prva leta — kolikor se spominjam — precej na tesnem glede zadovoljevanja raznih potreb, ki pa so rasle iz dneva v dan. Spominjam se, da smo potem, ko je bila obnova končana, skušali ohraniti zgodovinske oblike Ljubljane, pa so rasli problemi kot gobe po dežju, zlasti v prometu, komunali, stanovanjskem gospodarstvu in še marsikje. Stanovanjski problem je bil tako pereč, da smo leta 1953 v takratnem mestnem ljudskem odboru razpisali brezobrestno interno posojilo v višini 300 milijonov dinarjev. S temi sredstvi smo hoteli poiskati notranje rezerve za gradnjo prepotrebnih stanovanj in šol. Seveda je bila prva leta po vojni še dolga vrsta problemov. Ulice so za promet postajale pretesne, nerešena vprašanja so bila v zdravstvu, komunali in podobno. Težak problem je bil tudi mestni vodovod. Včasih je bilo pomanjkanje vode tako pereče, da je ni bilo dovolj niti za bolnišnico. Pereče razmere so bile tudi v šolstvu. Znano je, da se je v tem času zmanjšalo število osnovnih šol. Nekatera šolska poslopja je prevzela JLA, med njimi nekdanjo »Mladiko« in gimnazijo v Šentvidu, osnovno šolo na Grabnu je prevzela fakulteta za arhitekturo in podobno. Marsikje so bila v šolah stanovanja in ta stanovanja je bilo treba postopoma izprazniti. Prav ta služba — razporejanje obstoječih prostorov — je bila takrat silno obremenjena in je zaposlila tudi predsednika MLO po nekaj ur dnevno. Pritisk ljudi, ki so prihajali s podeželja v mesto, je bil zelo močan, ker je pač v mestu rasla industrija. S pritokom novega prebivalstva v mesto pa je rasla tudi skrb za stanovanja teh ljudi in za vse ostale potrebe. Takrat industriji še na misel ni prišlo, da bi sama reševala stanovanjska vprašanja svojih delavcev, kakor je to danes. Takrat je vsa skrb padla na mesto, ki pa ni imelo za številne potrebe skoraj nobenih — ali bolje rečeno — zelo skromno odmerjena sredstva. Šele v zadnjih letih se z razvojem samoupravljanja in s povečavanjem sredstev v lokalne fonde stvari bolj in bolj urejajo.

Danes včasih slišimo pripombe o enotnosti mesta Ljubljane. Spominjam se, da je bila v tistem času popolna enotnost, saj smo imeli en sam mestni ljudski odbor, vrh tega pa še rajone, vendar se je o vsem odločalo na »magistratu«. Kakšen pa je bil rezultat? Enostavno tak, da smo morali skoraj vsa sredstva porabiti na bolj ali manj ozkem središču mesta. Želje in potrebe pa so rasle tudi na periferiji, vendar zaradi premajhnih sredstev ni bilo mogoče vseh zadovoljiti. Enotnosti torej ne moremo gledati čisto administrativno. Enotnost je v tem, da zadovoljujemo potrebe ljudi čimbolj socialistično, čimbolj enakomerno na vsem območju.

Ljubljana — veliko univerzitetno središče

BORIS MIKOŠ: V obdobju 1957 do 1960 se je precej sredstev iz razvitejših mestnih občin odtekalo v okviru ljubljanskega okraja na podeželje. S tem je mesto takrat pomagalo pri razvijanju širšega mestnega zaledja. Po letu 1960 pa je sledilo razdobje velikih naporov pri urejanju samega mesta. To bi nakazal na nekaj primerih: po vojni smo glede prometne mreže uredili samo nekaj vpadnic, ostale pa smo urejali počasi ali ne dovolj radikalno. V zadnjih petih letih pa smo priče radikalne ureditve prometne mreže mesta. V to obdobje sodi ureditev Karlovške ceste, gradnja obeh podvozov, dve fazi urejanja Celovške ceste, ureditev Tržaške ceste (Dolgi most) in druge gradnje. Seveda pri tem niso mogle sodelovati samo ljubljanske občine, marveč je bila potrebna tudi pomoč širšega območja — okraja in republike. Ta odnos mesto — okraj bi rad pokazal še z enim primerom. Menim, da je značilno za določeno razdobje v razvoju Ljubljane dejstvo, da je ravno okraj ustanovil Zavod za urbanizem, in to tisti zavod, ki je namenjen pretežno potrebam mesta. Po mojem mnenju je ravno z ustanovitvijo tega zavoda nastopila v razvoju mesta nova doba — doba smotrnejšega urejevanja odnosov med mestnim svetom in občinami. Prej je bila ta koordinacija čisto administrativna, danes pa postaja strokovna.

Ljubljana je po osvoboditvi dosegla kot univerzitetno središče silen razmah. Vsa univerza je praktično zrasla po osvoboditvi, hkrati pa so nastajali številni inštituti. Število študentov je bilo spomladi 1946 okrog 3500, danes pa jih je okrog 12.000. Tu je bil napravljen velik korak naprej. Strinjam se s tem, kar je prej rekel tov. Jaka Avšič, da je bilo osnovno šolstvo zelo prizadeto z odvzemom raznih objektov. Vendar pa beležimo prav v zadnjih letih ogromne napore občin, da bi radikalno urejale vprašanje šolskih prostorov. V tem kratkem času je bilo v Ljubljani zgrajenih šest ali sedem razmeroma velikih šolskih objektov. Tako kot smo naredili v visokem šolstvu velik korak dalje, pa menim, da ostaja velik dolg Ljubljane — dolg do kulture in športa. Tu se mi zdi, da smo naredili zelo malo. Strinjam se s tistimi, ki vidijo v novi športni hali ogromno pridobitev za Ljubljano.

Še nekaj lahko omenimo v tem obdobju. Smo sredi odločnega reševanja energetske situacije Ljubljane z izgradnjo nove toplarne. Energ. bilanca Ljubljane vsa povojna leta in že pred vojno ni bila urejena. Menim, da zlasti iz razrednih razlogov, kajti predvojna oblast ni želela v Ljubljani ustvariti proletariata. Za nastanek proletariata je potrebna industrija, le-ta pa mora imeti energijo. Morda je to eden izmed razlogov, da je industrija nerada prihajala v Ljubljano, saj je imela Ljubljana lastnih energetskih virov le v višini 2 odstotkov svojih potreb. Zato se mi zdi, da je velika toplarna ena izmed centralnih in najpomembnejših investicij.

MARJAN JENKO: Strinjam se s tov. Mikošem, da smo še premalo naredili za razvoj mreže in objektov telesne kulture kot tudi za razvoj kulturnih institucij. Premalo pa smo tudi naredili za razvoj osnovnega in drugostopenjskega šolstva. Deloma je ta problem rešen in se rešuje bolj zaradi koncentracije prebivalstva v samem centru. Tu mreža šol še nekako ustreza in omogoča prehod iz treh v dve izmeni ter iz dveh v eno izmeno. Vendar pa ta problem postaja akuten na območju mesta nasploh, zlasti še v prihodnosti, ko bomo morali v osnovni šoli uvajati eno izmeno in hkrati celodnevno bivanje otrok v šoli, ne toliko iz pedagoško socialnih vidikov, kot predvsem zaradi ekonomskih aspektov sproščanja družine, sproščanja delovnega človeka, matere in očeta, da bodo lahko vse svoje sile čimbolj vlagali v produktivno delo. Medtem ko lahko trdimo, da smo na najboljši poti, da poskrbimo za kapacitete visokega šolstva, pa bo treba v prihodnjih letih intenzivneje graditi mrežo osnovnega šolstva. Glede drugostopenjskega šolstva pa menim, da smo na najslabšem. Tu nismo naredili posebnega premika, zlasti na področju tehničnih šol. Mogoče je storjen korak naprej le na gradbeni in obrtni šoli.

BORIS MIKOŠ: Imamo urejeno samo vajeniško šolo, srednjo zdravstveno in srednjo administrativno šolo. Edino te smo solidno rešili, vse druge pa ne.

MARJAN JENKO: Glede fizkulturnih naprav je nedvomno, da je bil narejen prelom leta 1955, ko smo mesto razdelili na pet občin. Nasploh je treba ugotoviti, da se je ta razdelitev pozitivno odrazila na gospodarskem ter družbenem in kulturnem razvoju Ljubljane. Ne trdim, da mora taka delitev mesta kot oblika samoupravljanja ostati zakovana za vse čase. Vendar pa je treba ugotoviti, da se je po letu 1954 Ljubljana silno razmahnila, čeprav je treba hkrati upoštevati, da so se od takrat nenehno izboljševali ekonomski pogoji za ustvarjanje materialne osnove komunalnega sistema.

Na tisoče občanov sodeluje v samoupravnih organih

ROZIKA ŽIGON: Izhajala bi iz besed tov. Jake Avšiča, ko je govoril o vzrokih, ki so privedli tudi do administrativne delitve Ljubljane na več občin. Menim pa, da danes ne moremo govoriti o administrativni delitvi, marveč o delitvi, ki je močno podrejena splošnemu samoupravljanju vseh občanov mesta Ljubljane. Nedvomno drži, da smo s tem, ko smo Ljubljano razdelili na več občin, zelo povečali krog ljudi, ki aktivno sodelujejo v samoupravljanju in soodločanju o tistih problemih, ki so za mesto življenjskega pomena. Število občanov, ki zelo intenzivno sodelujejo v raznih samoupravnih organih občin, gre danes v tisoče.

V tem kratkem razdobju smo uspeli v Ljubljani zelo razširiti trgovinsko in gostinsko mrežo. Tu pa ne mislim samo na širjenje kapacitet, marveč tudi na to, da so se te dejavnosti zelo modernizirale. Danes imamo v Ljubljani prodajalne vseh vrst in zelo sodobne načine prodaje. Tudi v gostinstvu smo dosegli izredne uspehe, ne samo z gradnjo novih objektov, marveč z modernizacijo teh objektov. Predvsem pa se mi zdi, da je treba ob 20-letnici osvoboditve Ljubljane poudariti uspehe v zdravstvu. Približanje splošnega zdravnika slehernemu občanu in njegovemu stalnemu bivališču, izgradnja številnih zdravstvenih domov na območju mesta — vse to je velik uspeh.

Glede šolstva, o katerem je že bilo govora, je res včasih slišati očitke, da se ne razvija enakomerno in da so velike razlike med občinami. Vendar, če gledam mesto kot celoto, mislim, da danes na mestnem območju ni občine, ki ne bi dosegla izrednega vsebinskega premika na področju osnovnega šolstva. Res je pa, da smo premalo naredili na področju srednjega strokovnega šolstva. Nekoliko krivde je tudi v tem, da je Ljubljana sicer širila zmogljivosti šol druge stopnje, hkrati pa je zanemarjala stanovanjske pogoje dijakov in učencev, ki prihajajo v Ljubljano iz drugih krajev.

Ob 20-letnici ne bi smeli zamolčati tudi tega, da smo v odnosu do osvoboditeljev, do borcev, marsikaj zanemarili. Res so občine precej naredile za izboljšanje življenjskih pogojev borcev NOB. Vendar se mi zdi, da po 20 letih določena vprašanja v zvezi z borci ne bi smela biti tako akutna kot so še, zlasti stanovanjski problemi borcev, pa naj gre za borce, ki so zaposleni ali pa ne.

Kako izboljšati socialno strukturo Ljubljane?

VLADO ČERNE: Mnenja sem, da smo se v teh letih več ukvarjali z razvojem na raznih področjih, nekoliko pa smo zanemarjali razvoj industrije. Ljubljana naj bi v prihodnjih 20 ali 30 letih postala mesto s 300.000 prebivalci. To pa pomeni ,da bo treba nadaljnji razvoj industrije usmerjati bolj intenzivno kot doslej. Praktično v Ljubljani nimamo enotnega stališča, kakšno industrijo razvijati. Vemo samo to, da imamo na razpolago vodo, elektriko in pamet. Samo — kaj razviti v Ljubljani — to je še vedno odprto vprašanje. Imamo precejšnjo koncentracijo visoko strokovnih kadrov, vendar se le-ti vse preveč ukvarjajo s problemi, ki imajo malo skupnega z razvojem industrije. Delno je to vprašanje rešil generalni urbanistični plan Ljubljane, vendar le s tem, da smo rezervirali perspektivne površine za nadaljnjo rast industrije, zlasti na območju nekdanjega ljubljanskega letališča in v Šiški.

MIRAN GOSLAR: Ko sem poslušal tov. Avšiča, ko je našteval probleme, s katerimi se je pred 20 ali 15 leti ubadal mestni ljudski odbor, sem moral ugotoviti, da dejansko ni bistvenih sprememb od takrat do danes. Problemi, s katerimi so se ukvarjali v mestnem ljudskem odboru nekoč, so skoraj isti tudi danes, samo da so se odprli na znatno širši fronti, ker se Ljubljana pač širi in raste. Vse tisto, kar je nekoč MLO Ljubljana reševal v dokaj ozkih okvirih, rešujemo danes v znatno širšem formatu v vseh ljubljanskih občinah. Zdi se mi, da je značilno za naše dosedanje napore — ne toliko zaradi subjektivnih okoliščin, marveč bolj zaradi objektivnih pogojev, med drugim tudi zaradi pomanjkanja finančnih sredstev — da se v določenih obdobjih skoraj nikoli nismo mogli osredotočiti na nekatere trenutno najvažnejše stvari, marveč smo se vedno ubadali s celo vrsto dejavnosti, ker pač večina dejavnosti ni ustrezala potrebam srednjeevropskega mesta.

Zadnja leta je značilna za rast Ljubljane razmeroma intenzivna stanovanjska izgradnja. Vendar pa tudi tu še ne zadovoljujemo vseh potreb. Omejil bi se le na občino Šiška, ki je uspela med vsemi jugoslovanskimi občinami zbrati največ dodatnih sredstev. Kljub temu, da imamo v občini danes več kot 11000 varčevalcev, torej potencialnih interesentov za stanovanja, pa bo po zadnjem razpisu zgrajenih le 615 stanovanj. To pomeni, da kakih 500 interesentov še ne bo dobilo stanovanj. Skratka, ta pojav kaže na določeno nenehno zaostajanje za pobudo občanov, ki bi radi prišli do boljših, ustreznejših stanovanj, čeprav je hkrati tudi res, da smo prav v stanovanjski izgradnji zadnja leta dosegli velike uspehe. Ob razmeroma intenzivni stanovanjski graditvi pa vzporedno rastejo drugi, vedno novi problemi, ki jih ne moremo dovolj hitro urejati. Ne bi se strinjal s trditvijo, da smo po osvoboditvi kaj prida naredili v gostinstvu in sploh v terciarnih službah. Mislim, da smo na tem področju veliko naredili le v zdravstvu z izgradnjo številnih zdravstvenih domov. Skratka, v nekem smislu se ne moremo pohvaliti z intenzifikacijo urbanizacije. Tu mislim zlasti na komunalno opremljenost, zlasti v obrobnih predelih Ljubljane, ki so po stanovanjskem standardu pravzaprav čisto mestni predel, v večjem zaostanku pa so po vseh spremljajočih dejavnostih — gostinstvu, trgovini, obrti itd. Zdi se mi, da se bo treba na ta področja v prihodnosti osredotočiti mnogo bolj kot doslej.

Pereči problemi osnovnega šolstva

SLAVKO JAKOFČIČ: Ni dvoma o tem, kar smo že ugotovili, da je Ljubljana zlasti v zadnjih letih dosegla velik napredek. Vendar mislim, da bi zgrešili, če bi ta razvoj pripisovali zgolj ali v preveliki meri komunalnemu sistemu. Vsekakor je komunalni sistem v Ljubljani sprostil številne pobude in vključil v samoupravljanje na stotine občanov. Toda če pogledamo druga mesta, ki niso bila razdeljena na občine tako kot Ljubljana, bomo videli, da so tudi tam dosegli v zadnjih letih velik razvoj. Torej, vidimo, da je bil ta razvoj pogojen tudi z decentralizacijo sredstev, s tem, da so nižje družbeno politične skupnosti — konkretno komune — zadnja leta dobivale več in več sredstev.

Na današnjem razgovoru je bilo že nekajkrat omenjeno šolstvo, zlasti osnovno. Večkrat slišimo ali beremo v časopisih, da smo v Ljubljani že v fazi, ko bomo začeli uvajati v osemletkah eno izmeno in zagotovili otrokom celodnevno oskrbo v šoli. Po mojem pa je Ljubljana še daleč od tega. Morda so problemi šolstva ravno v viški občini najtežji. Čeprav vsako leto zgradimo po eno novo osemletko — in to že pet let zapovrstjo — se stanje bolj in bolj slabša. Lani smo morali uvesti tretjo izmeno v osnovnih šolah na mestnem območju. Bojim se, da tretja izmena ne bo ostala izjema, marveč, da bo postala množičen pojav, saj ponekod že grozi četrta izmena. Imamo otroške vrtce v nekdanjih hlevih. Vrtci so tudi prenapolnjeni. Te stvari so zbori volivcev postavili na tako ostrino, da je občanom že težko odgovarjati. Res je sicer, da se občani zavedajo velikega razvoja, ki smo ga dosegli v zadnjih letih. Ljudje tudi vedo, da ne moremo čez noč narediti skoka prek naših ekonomskih možnosti. Vendar pa občane moti določena neenakost, nenotnost tako rekoč »čez cesto«. Ne delam si utvar in ne odobravam uravnilovke, vendar pa je še vedno odprto vprašanje odnosov center — predmestje. Včasih govorimo, da te odnose odpravljamo, vendar bi, sodeč po primerih, skoraj rekel, da jih tu in tam še zaostrujemo. Najbrž bi bilo preveč terjati, naj bodo že vse ulice v Ljubljani asfaltirane. Zdi se mi pa, da bi bilo prav, da uredimo v Ljubljani na primer vsaj poglavitne vpadnice.

JOŽE POGAČNIK: V zadnjih letih so ostro udarile na površje prav terciarne dejavnosti. Prav tu je prišlo do neskladnosti in zato smo začeli razpravljati: ali ena ali pet občin. Če bi v Ljubljani enotneje urejali osnovno šolstvo, bi morda o tem vprašanju sploh ne razpravljali. Res je pa nemogoče, da ena občina uvaja enoizmenski pouk s celodnevnim šolskim varstvom, v drugi pa se še borijo s tremi izmenami. Ta neskladnost terja čim hitrejše rešitve. V Ljubljani bi bilo treba proučiti tudi vprašanje raznih zavodov, inštitutov in drugih znanstvenih ustanov, ki jih imamo precej, hkrati pa industriji v Ljubljani primanjkuje visoko kvalificiranega kadra. Tovarna »Elma« je lani 4 mesece brezuspešno iskala ekonomista, čeprav mu je zagotovila stanovanje.

BORIS MIKOŠ: Če primerjamo Ljubljano in njen razvoj z drugimi jugoslovanskimi mesti, ne smemo prezreti tega, da nismo razvijali samo slovenskega nacionalnega središča, marveč vsa slovenska naselja. To nas je sicer v urbanizaciji prevedlo v težko situacijo, ker imamo na 3 kvadratne kilometre po eno naselje, hkrati pa je komunalni standard vseh slovenskih naselij v povprečju precej napredoval. Ta usmeritev je seveda vplivala, da Ljubljana danes nima na primer trikrat več prebivalstva kot pred vojno.

Druga stvar pa je seveda koncept nadaljnjega razvoja in rasti Ljubljane. Kljub vsej kritiki, ki jo dnevno izrekamo, je treba priznati, da v Ljubljani žive pridni ljudje, ki žele in tudi dejansko ustvarjajo svoj standard z zaposlitvijo obeh zakonskih partnerjev. Razmeroma visoki sandard ljubljanske družine sloni v veliki meri prav na tem, da sta oba zakonca zaposlena. V Ljubljani imamo celo soseske, kjer smo glede odstotka zaposlenih žensk dosegli evropsko in celo povprečje najrazvitejših držav. To pa so stvari, s katerimi bi morali pri načrtovanju nadaljnjega razvoja Ljubljane nujno računati, da se izognemo nezaželenim posledicam, ki jih že danes čutimo tako glede družbenega kot ekonomskega razvoja. Zato menim, da je orientacija mesta na tiste dejavnosti, ki terjajo veliko intelektualnega dela, v naših pogojih popolnoma pravilna.

Ljubljana — mesto s polnim profilom

MARJAN TEPINA: Kadarkoli govorimo o razvoju in perspektivah tega ali onega mesta, vedno govorimo o tem, da je mesto središče nečesa, da je kulturno, prometno, gospodarsko ali upravno središče. Če bi hoteli odgovoriti za Ljubljano, bi zelo težko našli pridevnik, ki bi popolnoma ustrezal profilu Ljubljane. Mislim, da je za Ljubljano značilno, da ima poln profil mesta. Za to govori vrsta pogojev, za to govori njena bližnja in daljna zgodovina, njena geografska lega in še marsikaj. Ljubljana je danes ne samo upravno središče socialistične republike, marveč tudi središče slovenskega nacionalnega življenja, je največje mesto našega nacionalnega prostora.

Razvoj nekega mesta je zelo odvisen od tega, koliko vanj investiramo. Moč vsakega mesta je v njegovi infrastrukturi. Ravno v zadnjih 20 letih smo k infrastrukturi Ljubljane mnogo prispevali, celo na področju kmetijstva. Konec koncev lahko rečemo tudi za »Agrokombinat«, da je eden najsodobnejših kmetijskih obratov. Čeprav morda še ne daje zaželenih gospodarskih rezultatov, je gotovo dosti prispeval k razvoju kmetijstva v Sloveniji nasploh. Isto govorimo o prometu, trgovini, kulturi ali političnem razvoju tega prostora, na katerega Ljubljana vpliva. Že med vojno je bila Ljubljana središče vsega političnega življenja in tudi danes je glavni živec v političnem dogajanju v naši republiki.

Posebej je treba omeniti industrijo. Če težimo k polnemu profilu mestnega središča, mora imeti tudi industrija svoje odrejeno mesto. Večkrat je bilo v razgovoru poudarjeno, da industrija v ljubljanskem prostoru, če jo primerjamo z ostalimi dejavnostmi, nekoliko zaostaja. Ljubljana zares ni tipično industrijsko mesto. Industrija je po Sloveniji precej razkropljena in poznamo vrsto drugih, bolj perspektivnih lokacij za razvoj industrije. Toda če imamo pred očmi poln profil sodobnega mesta, potem mora Ljubljana imeti svojo industrijo, ne samo z gospodarskega aspekta, marveč tudi zaradi tega, da dosežemo ustrezno strukturo oziroma družbeno politično fiziognomijo prebivalstva. Struktura prebivalstva Ljubljane je nezadovoljiva. Zanimiva je pa ugotovitev, da se po udeležbi industrijskega prebivalstva v celotni strukturi prebivalstva Ljubljana nahaja na zadnjem mestu med mesti svoje velikosti v Jugoslaviji. To odločno govori za to, da bo treba v prihodnosti razvoju industrije v Ljubljani posvetiti znatno več pozornosti, čeprav ne težimo za ekstenzivnim razvojem industrije. Pri tem bi omenil obstoj vrste znanstveno raziskovalnih inštitutov, ki jih imamo v Ljubljani. Prepričan sem, da v teh inštitutih počivajo latentne možnosti, ki še zdaleč niso polno izkoriščene, in da še ni prišlo do ustrezne integracije med proizvodnjo ter znanstveno raziskovalnimi inštituti. V integraciji znanstveno raziskovalnega dela z industrijo so ugodni pogoji za nadaljnji razvoj industrije v Ljubljani, seveda moderne industrije z visoko stopnjo produktivnosti dela, takšne industrije, ki terja manj fizičnega dela in materiala, zato pa čimveč umskega dela.

Lahko torej ugotovimo, da se je v smeri polnega profila Ljubljana razvijala že doslej, vendar morda bolj spontano. V nas vseh je živelo prepričanje, da k takšnemu razvoju prispevata tudi okraj in republika. V prihodnosti bi morali tak razvoj podpirati bolj zavestno, s tem da bi resnično znanstveno analizirali in pretehtali posamezne elemente razvoja Ljubljane in da bi bolj skrbeli za tiste dejavnosti, ki so doslej najbolj zaostajale in najbolj zavirale skladno rast mesta kot celote.

Ob koncu bi omenil še investicije, čeprav smo sredi prizadevanj za zoževanje investicijske fronte. Danes je slišati najrazličnejše kritike, celo takšne, da ni moralno, če se nekdo poteguje za investicije. Mislim, da so to zmotna mnenja. Vitalnost nekega mesta se vedno kaže v njegovih prizadevanjih za izgradnjo mestnega ambienta. S tem seveda ne oporekam težnjam, da bi investicije umirili in jih spravili na pravo mero. Mislim pa, da je investicijam treba posvetiti vso pozornost, seveda ne zato, da bi jih prekoračevali, marveč zato, da bi v mestu vodili politiko intenzivne in racionalne izgradnje, boljšega proučevanja lokacij, boljšega soočevanja, kako se posamezne investicije med seboj usklajajo in podobno.

JAKA AVŠIČ: Ljubljana je po vojni veliko naredila tudi v mednarodnem merilu. Gostoljubno smo sprejeli na stotine tujih študentov, čeprav so v naših domovih včasih zasedli tretjino in še več razpoložljivega prostora. To je bil velik prispevek socialistični skupnosti v najširšem merilu.

MIRAN GOSLAR: Zelo pomembno je, da Ljubljana ob svoji 20-letnici življenja v socialistični Jugoslaviji daje v razpravo generalni urbanistični plan Ljubljane. Morda smo pri tem nekoliko pozni, če se primerjamo z drugimi jugoslovanskimi mesti. Mislim pa, da to ni slabost, marveč rezultat dosedanjega razvoja mesta in temeljitih študij o nadaljnjem razvoju mesta Ljubljane.

Gradivo priredil:
IGOR PREŠEREN

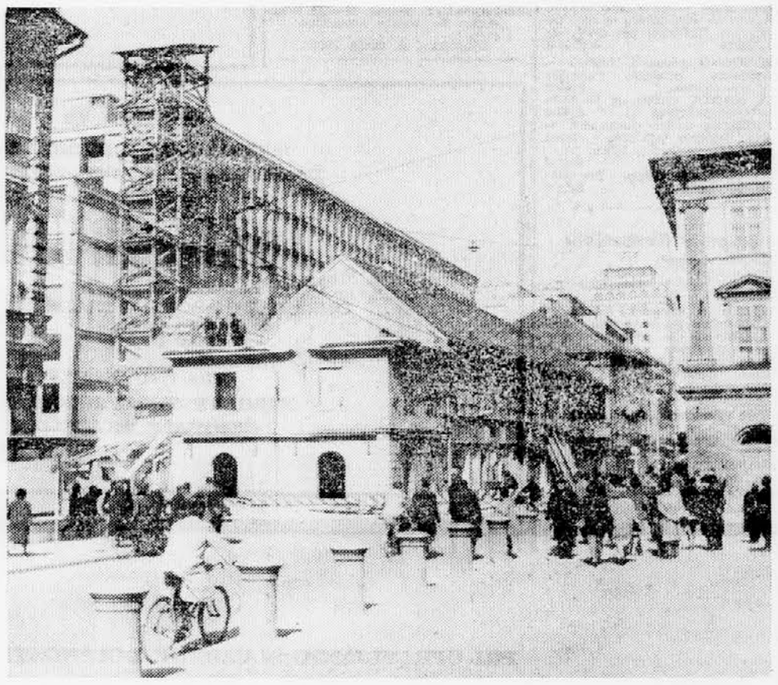

Mesto Ljubljana je imelo l. 1945 okrog 96.800 prebivalcev, danes pa jih ima okrog 180.000 (vseh 5 ljubljanskih občin pa ima približno 220.000 prebivalcev). Po predvidevanjih generalnega urbanističnega plana naj bi imela Ljubljana leta 2000 okrog 360 tisoč prebivalcev.

Leta 1945 je bilo v industriji zaposlenih 7026 delavcev, leta 1955 18.141, lani pa okrog 28.000 delavcev. Do leta 2000 naj bi ljubljanska industrija zaposlila približno 54.000 delavcev.

Ljubljana v številkah

Povprečni Ljubljančan je leta 1940 porabil dnevno 193 l vode, leta 1945 okrog 230l, lani pa že okrog 300 litrov vode.

Leta 1946 je bilo v Ljubljani zgrajenih 119 stanovanj, leta 1950 403, od leta 1946 do 1951 pa skupno 1888 stanovanj. V letu 1964 smo jih zgradili 2465, torej precej več kot po vojni v šestih letih. Danes je v Ljubljani 46.000 stanovnj, na prebivalca odpade 14,3 m².

Po predvidevanjih generalnega urbanističnega plana Ljubljane naj bi bilo leta 2000 v Ljubljani približno 130.000 stanovanj, na prebivalca pa bi prišlo 20,6 m² stanovanjske površine.

Leta 1940 je bilo v Ljubljani 33 osnovnih šol z 8793 učenci, leta 1945 pa le še 23 šol s 7220 učenci. Leta 1950 je bilo šol še manj kot po osvoboditvi (samo 21). Danes je v Ljubljani 37 osnovnih šol z 22.955 učenci. Leta 2000 naj bi Ljubljana imela 61 osnovnih šol, ki jih bo obiskovalo okrog 43.000 učencev.

Leta 1945 je bilo v mestnem javnem prometu nad 15 milijonov potnikov (tramvaj), leta 1955 nad 28 milijonov potnikov, lani pa so trolejbusi in avtobusi prepeljali v Ljubljani nad 48 milijonov potnikov. Generalni urbanistični plan Ljubljane računa, da bo treba okrog l. 2000 v Ljubljani prepeljati približno 150 milijonov potnikov letno.

Leta 1940 je bilo v Ljubljani registriranih približno 700 osebnih avtomobilov, lani pa že okrog 14.000 (v zasebni lastnini).

Leta 1952 je na staro ljubljansko letališče prispelo in bilo odpremljenih 188 letal. Lani pa je na letališču Brnik pristalo in bilo odpremljenih 2134 letal, od teh 882 domačih in 1415 inozemskih.

Leta 1952 je v Ljubljano prispelo 2297 potnikov z letali, lani pa že 75.862 domačih in inozemskih potnikov.

Še nekaj let po osvoboditvi so v Ljubljani odvažali smeti s konjsko vprego. Danes ima »Snaga« 40 modernih avtomobilov - smetnjakov, v Ljubljani pa je 19.846 kovinskih posod za odvoz smeti.

Leta 1935 je bilo v Ljubljani porabljeno na prebivalca 150 kilovatnih ur električne energije, leta 1945 210 ur, leta 1955 pa že 770 ur. Lani je prišlo na gospodinjstvo v Ljubljani okrog 2400 kilovatnih ur električne energije. Statistiki računajo, da bo prišlo leta 2000 na gospodinjstvo že nad 4500 kilovatnih ur električne energije.

V Ljubljani se je po osvoboditvi zelo zboljšala tudi zdravstvena služba. Še l. 1945 je znašala umrljivost novorojenčkov 10,8 %, leta 1955 je že padla na 3,56 %, lani pa na 2,5 %, s čimer je Ljubljana presegla evropsko povprečje.

Vodovodno omrežje je bilo l. 1945 v Ljubljani dolgo 185,7 km, danes pa meri 356 km.

Leta 1945 je ljubljanska plinarna proizvedla okrog milijon kubičnih metrov plina, lanska proizvodnja pa se je povzpela na 7,5 milijona kubičnih metrov. Od te količine porabijo gospodinjstva približno 54 %.

Razgovora so se udeležili: JAKA AVŠIČ, nekdanji predsednik MLO Ljubljana, VLADO ČERNE, predsednik občinske skupščine Ljubljana-Moste-Polje, MIRAN GOSLAR, predsednik občinske skupščine Ljubljana-Šiška, SLAVKO JAKOFČIČ, predsednik občinske skupščine Ljubljana-Vič-Rudnik, MARJAN JENKO, nekdanji predsednik Mestnega sveta Ljubljana, BORIS MIKOŠ, nekdanji predsednik OLO Ljubljana, MATIJA MALEŽIČ, nekdanji predsednik MLO Ljubljana, JOŽE POGAČNIK, predsednik občinske skupščine Ljubljana-Bežigrad, MARJAN TEPINA, predsednik Mestnega sveta Ljubljane in ROZIKA ŽIGON, podpredsednica občinske skupščine Ljubljana-Center.

Loto

1. Končno poročilo za 17. kolo lota — žrebanje 4. maja 1965.

Objavljeno bo 13. maja 1965, ker je bil rok za reklamacije podaljšan zaradi praznikov.

2. Začasno poročilo za 18. kolo lota.

Peterke	340.862 din
Četverke	4130 din
Trojke	305 din

Izžrebane številke: 12, 14, 20, 21, 24, 26 in dodatna 39.

Dobitki v Sloveniji:

Četverke:

Ljubljana (12)
1-A-660532/4 5-J-733008/4
5-J-733097/4 5-J-733102/4
5-J-733163/4 5-J-733166/4
5-J-733170/4 7-J-732144/4
7-J-732245/4 14-J-711913/4
14-J-711919/4 14-J-712117/4

Celje (2)
24 — 225105/2 24-J-429343/4

Cerknica (1)
26-J-688225/4

Maribor (1)
57-J-693688/4

Murska Sobota (1)
63-J-696184/4

Novo mesto (1)
66-J-696813/4

Upravni odbor

PD MEDVODE

razpisuje naslednja prosta delovna mesta za planinske postojanke V TAMARJU ter na SLAVKOVEM DOMU:

– za kvalificirano strežno osebje

– za priučeno strežno osebje

Hrana ter stanovanje sta priskrbljena v domu.

Osebni prejemki po delovnem uspehu ter dobri delovni pogoji vas bodo prav gotovo privabili, da pošljete svojo ponudbo na naslov: PD Medvode. 4113

Avtomobil zaneslo na mokri cesti

CELJE, 6. maja — Na cesti I. reda Celje — Ljubljana v vasi Ločica pri Vranskem je včeraj ob 5.20 zjutraj zaneslo »kombi«, ki ga je vozil 39-letni Peter Štefanec iz Celja. Ko je voznik avtomobila pripeljal z betonskega cestišča na asfalt, je začelo kombi zanašati na mokri in spolzki cesti. Štefanec je skušal avtomobil obdržati na cestišču, kar pa mu ni uspelo. Avto je zdrsnil s ceste in se prevrnil. Pri nesreči sta se dva sopotnika in voznik laže ranili, sopotnica Danica Osole pa se je huje poškodovala in so jo odpeljali v celjsko bolnišnico. Škodo na avtomobilu cenijo na približno 600 tisoč dinarjev.

Še o nesreči v Medvodah

LJUBLJANA, 6, maja — Poročali smo o prometni nesreči, ki se je pripetila v torek ob 15.45 na cesti I. reda v Medvodah. Osebni avtomobil znamke »opel olympia« je vozil 40-letni avtomehanik Jože Paulin, zaposlen pri podjetju »Avtotehna« na Celovški cesti. Paulin je z avtom podrl dve dekleti, ki sta šli po desni strani ceste, in potem pobegnil. Izsledili so ga včeraj.

Komunalno obrtno podjetje Hrastnik

nudi po zmerni ceni

usluge

S KOMPRESORJEM FAGRAM 702

Naročajte po telefonu št. 81-653. 4039

Kazni ga niso spametovale

Vojislav Tomović že petič obsojen

Vojislav Tomović, brezposelni krojač iz Uroševca, je tokrat že petič stal pred sodniki okrožnega sodišča v Celju. V prvi polovici novembra lani je Tomović storil kar štiri kazniva dejanja. Najprej je vlomil v veleblagovnico trgovskega podjetja »1. junij« v Trbovljah. Prilastil si je transistor, razna oblačila in še druge predmete v vrednosti 176.000 din. Nekaj dni nato je Tomović skupaj z že obsojenim Stankom Zupancem vzel avtomobil fiat 750, ki je bil last Kurta Kopača iz Kočevja. Avtomobil je stal na parkirnem prostoru pri gostišču »Ojstrica« v Celju. S tem avtomobilom sta se odpeljala proti Hrastniku, v njegovi bližini pa se je Tomović zaletel tako, da je nastalo na avtomobilu za 500.000 dinarjev škode. Tomović in Zupanc sta pustila avtomobil ob cesti, še prej pa iz njega pobrala razne predmete v vrednosti 160.000 din.

Tomović je nato vlomil še v samopostrežno trgovino »Otok« v Celju. Skupaj z že obsojenim Kapićem je odnesel iz trgovine gotovino in razno blago v skupni vrednosti okoli 68.000 din. Sodniki so Tomovića kaznovali na 2 leti in 4 mesece strogega zapora. Pri tem so upoštevali, da je bil Tomović že štirikrat kaznovan zaradi tatvin in vlomov in da je delomrznež. Tomović mora tudi povrniti povzročeno škodo.

OK

Ubil ga je električni tok

TRBOVLJE, 6. maja — Pri nakladanju hlodov na tovornjak se je včeraj ob 14.30 na cesti med Trbovljami in Zagorjem smrtno ponesrečil delavec Anton Lanišek, star 35 let, iz Duplice pri Kamniku, zaposlen v tovarni »Stol«. Lanišek je z žerjavom nakladal les. V višini devetih metrov se je ročica žerjava dotaknila električnega voda visoke napetosti (35 kilovatov), ki je speljan mimo kraja, kjer so nakladali. Laniška je vrglo po tleh. Pri tem se je še napetosti (35 kilovoltov), ki je bil pod napetostjo.

Umrl je na mestu nesreče.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega zlatega sina

Milivoja Zupančiča

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, nam pomagali v žalostnih dneh, darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Vsem prisrčna hvala

Globoko žalujoči:

ZUPANČIČEVI IN SORODNIKI

Zaletel se je v rešilni avto

CELJE, 6. maja — Na križišču ceste III. reda v Strmecu pri Vojniku se je včeraj ob 14. uri zaletel v rešilni avtomobil 25-letni Štefan Krivec iz Socke št. 30 pri Strmecu. Voznik avtomobila 40-letni Miloš Bevčič je iz vasi Razdelje vozil porodnico v celjsko bolnišnico. Na nujni vožnji je uporabljal sireno in še zvočni signal. V križišču je z desne strani pripeljal mopedist, ki prednosti rešilnega avta ni upošteval in je trčil v njegov prednji del. Pri padcu se je mopedist ranil po levi nogi in so ga z rešilnim avtom, v katerega se je zaletel, odpeljali v celjsko bolnišnico. Škodo cenijo na nekaj manj kot 200 tisoč dinarjev.

Z mopedom podrl pešca

NOVO MESTO, 6. maja — V Bučni vasi pri Novem mestu je včeraj zjutraj ob 5.50 mopedist, 22-letni Jože Saje iz vasi Dolenje Kamenje št. 15 podrl 40-letnega Antona Junca iz Golušnika 11 pri Novem mestu. Junec je šel po cesti, za njim je pripeljal mopedist in se pri prehitevanju zaletel vanj. Pešec je obležal na tleh, pri padcu in od udarca mu je počila lobanja. Odpeljali so ga v novomeško bolnišnico.

Upravni odbor

kavarne »EVROPA«
v Ljubljani

sprejme
v delovno razmerje

dve nočni snažilki in kvalific. natakarja

Nastop službe takoj!
Interesenti naj se zglase v upravi podjetja od 7. do 12. ure. 4089

Splošno gradbeno podjetje

GORNJA RADGONA

V REDNI LIKVIDACIJI

razpisuje

JAVNO LICITACIJO za prodajo osnovnih sredstev:

1. **petih avtomobilov ČEPEL in PIONIR**
2. **goseničar »ČEPEL« z ravnalno desko**
3. **eskavator**
4. **delovni stroji za gradbeništvo — teracerstvo — elektromotorji in vsa ostala osnovna sredstva**

Javna licitacija bo 15. maja 1965, ob 8. uri v Gornji Radgoni na sedežu podjetja

Če ta licitacija ne uspe, bo ponovljena 22. maja v zgoraj navedenem kraju in času.

Vse informacije o prodaji in cenah bodo na razpolago dan pred licitacijo v upravi podjetja. Vsi, ki se želijo udeležiti javne licitacije, morajo pred začetkom predložiti licitacijski komisiji potrdilo o zagotovljenih finančnih sredstvih od pristojnega finančnega zavoda.

Kolikor ni interesentov iz soc. sektorja, bo 22. maja od 10. ure dalje prodaja tudi za zasebnike

4033

ZAHVALA

Bridko prizadeti
ob izgubi naše ljube in skrbne mame

Alojzije Birsa

roj. Pečenko

izražamo iskreno zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so žalovali in sočustvovali z nami. Hvala za nesebično pomoč dobrim sosedom. Posebej se zahvaljujemo vsem, ki so se poslovili od nje, jo spremljali na zadnji poti, posebej žel. godbi Zidani most, ter vsem organizacijam, kolektivom in posameznikom, ki so darovali vence in cvetje.

Vsem iskrena hvala!

Žalujoči:

sinova Vlado in Tone z družinama ter hčeri Slavka in Marica

Zidani most, 26. aprila 1965

MESTNI SVET LJUBLJANE

OBVEŠČA

občane mesta Ljubljane in vse trgovske organizacije, da je zaradi nemotene preskrbe mesta na praznik Dneva zmage določen naslednji minimalni delovni čas trgovin z živilskimi izdelki:

SOBOTA, 8. MAJA 1965

V soboto, 8. maja, poslujejo vse trgovine živilske stroke na območju mesta Ljubljane brez opoldanskega premora

NEDELJA, 9. MAJA 1965

V nedeljo, 9. maja, bodo imele vse trgovine živilske stroke običajno nedeljsko dežurno službo, odprte bodo tudi vse samopostrežne trgovine »Prehrane«, vse bodo odprte od 7.30 do 12. ure.

PONEDELJEK, 10. MAJA 1965

V ponedeljek, 10. maja, bodo odprte samopostrežne trgovine »Mercator« Celovška 134, Poljanska 15, »Delikatesa« Titova 28 in »Agrokombinat Emona« Gosposvetska, vse bodo odprte od 7.30 do 12. ure.

Kruh bodo prodajale vse prodajalne živilskega kombinata »Žito« in prodajalna »Pekarne Center« Titova c. od 7. do 11. ure. Prodajalne mleka, sadja in mesa bodo imele običajno nedeljsko dežurno službo.

MESTNI SVET LJUBLJANA

4090

Nenadoma je preminil tovariš

Franc Dolinar

dolgoletni član Občinske gasilske zveze Škofja Loka in poveljnik Prostovoljnega gasilskega društva Stara Loka

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, 7. maja 1965, ob 16.30 izpred Gasilskega doma v Stari Loki.

Dobrega in zvestega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

Prostovoljno gasilsko društvo Stara Loka
Občinska gasilska zveza Škofja Loka

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO PODJETJE DELO, LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 1 — TELEFONI 23-522 DO 23-526 — OGLASNI ODDELEK: LJUBLJANA, TITOVA 1, TELEFON 21-896 — PODRUŽNICA LJUBLJANA, TITOVA 1, ODDELEK ZA LJUBLJANSKE NAROČNIKE 21-832, ZA ZUNANJE NAROČNIKE 20-463, POŠTNI PREDAL 29 — BRZOJAVNI NASLOV: »DELO«, LJUBLJANA, ŽIRO RAČUN PRI NARODNI BANKI LJUBLJANA 600-11-1-167 — MESEČNA NAROČNINA 850 DINARJEV — ROKOPISOV NE VRAČAMO.

Telefon dežurnega urednika: 20:646

Gledališče

DRAMA

Petek, 7. maja, ob 20. uri: Krleža: V AGONIJI (dvodejanska verzija). Abonma ZŠJ 2 in izven. Nekaj vstopnic je tudi v prodaji.

Sobota, 8. maja, ob 20. uri: Albee: KDO SE BOJO VIRGINIJE WOOLF (komedija). Izven abonmaja. Vstopnice so v prodaji.

Ob 20. uri: Zupančič: DOLINA NESTETIH RADOSTI (komedija). Gostovanje v Radovljici. — Predstava v počastitev dneva zmage.

Nedelja, 9. maja, ob 20. uri: LITERARNI VEČER DRUŠTVA SLOVENSKIH KNJIŽEVNIKOV. Izven abonmaja. Vstopnice so v prodaji.

Opozarjamo na jutrišnjo nepreklicno zadnjo ponovitev komedije »KDO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF« v tej sezoni, nadalje na LITERARNI VEČER Društva slovenskih književnikov v nedeljo, 9. maja, ko bo iz svojih del bralo dvanajst slovenskih pesnikov s sodelovanjem članov Drame SNG Vide Levstikove, Andreja Kurenta in Branka Miklavca. Vstopnice za obe izvenabonmajski prireditvi ob dnevu zmage lahko tudi telefonično rezervirate (št. 21-402). Predvideno predstavo Kopitove igre »OH, OČKA, UBOGI OČKA ...« v nedeljo, 9. maja bomo odigrali v nedeljo, 16. maja ob 20. uri — že kupljene vstopnice veljajo torej za predstavo čez teden dni.

OPERA

Petek, 7. maja, ob 20. uri: Borodin: KNEZ IGOR. Izven abonmaja. Vstopnice vseh vrst so še v prodaji.

Opozarjamo na nocojšnjo izvenabonmajsko predstavo Borodinove opere »Knez Igor«. Nastopijo: Edvard Sršen, Vilma Bukovčeva, Rajko Koritnik, Danilo Merlak, Friderik Lupša, Božena Glavakova, Drago Čuden, Ladko Korošec, Slavko Štrukelj, Vanda Ziherl in Milica Polajnar. Dirigira Demetrij Žebre. Vstopnice vseh vrst so še v prodaji.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
Gledališka pasaža

Petek, 7. maja, ob 20. uri: T. Williams: MAČKA NA VROČI PLOČEVINASTI STREHI. Abonma Kolektivi B in izven. (Vstopnice tudi v prodaji.) — (Mladini neprimerno.)

Sobota, 8. maja, ob 20. uri: A. P. Čehov: PLATONOV. Abonma Kolektivi C in izven. (Vstopnice tudi v prodaji.)

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana — Mestni dom

Petek, 7. maja, ob 16. uri: Jurčič-Marinc: JURIJ KOZJAK, SLOVENSKI JANIČAR, ljudska igra. Zaključena predstava.

Sobota, 8. maja, ob 20. uri: Maugham: DEŽEVJE, igra. Izven.

Nedelja, 9. maja, ob 16. uri: Golar: DVE NEVESTI, veseloigra. Izven.

Ob 19.30: Držić: SKOPUH, komedija. Izven.

Ponedeljek, 10. maja, ob 16. uri: Golar: DVE NEVESTI. Izven. Rezervacije po tel. 31-2860.

MALO GLEDALIŠČE
Ljubljana — Komenskega 12

Petek, 7. maja, ob 16. uri: M. Camoletti: BOEING — BOEING — komedija.

Ob 20. uri: J. Bernard Luc: PHILEMONOV KOMPLEKS — komedija. Predprodaja vstopnic od 11. do 12. in eno uro pred predstavo. Rezervacije po tel. 313-584.

Pionirski dom

trg VII. kongresa ZKJ 1

MLADINSKO GLEDALIŠČE

Ob 11. uri: PARTIZANSKI MITING — z enodejanko Mileta Klopčiča »MATI«. Ob 20. uri — za osn. šolo »Boris Kidrič«.

MLADINSKI KINO

sovj. barvni film OGNJENA LETA — ob 15, 17 in 19.30.

KINO PIONIR

šved. film HUDIČEVO OKO — ob 10, 15, 17 in 19.30.

GORIŠKO GLEDALIŠČE
NOVA GORICA

Petek, 7. maja, ob 17. uri: Hans Weigel: NAMIŠLJENI ZDRAVNIK, komedija v treh dejanjih. **Predstava za dijake osnovnih šol — v gledališču.**

VITEŠKA DVORANA KRIŽANKE

Petek, 7. maja, ob 20. uri: RECITAL ŠTUDENTSKE POEZIJE. Sodelujejo slušatelji AGRFTV in AG. Vstop prost.

Koncert

SLAVNOSTNI KONCERT ZBORA IN ORKESTRA JLA iz Beograda v počastitev 20. obletnice osvoboditve bo drevi ob 20. uri na Gospodarskem razstavišču. — Spored obsega Kozinovo simf. pesnitev Ilova gora, Obradovićevo kantato Simfonični epitaf na tekst Vukosavljevićeve Kadinjače (solist Dragomir Bojanić, prvak Jug. dramskega gledališča) ter simfonične in zborovske odstavke iz oper Moč usode, Nabucco, Trubadur, Don Pasquale, Halka, Prodana nevesta in Knez Igor. Koncert bo dirigiral Franc Klinar. Vstopnice so naprodaj v Turističnem biroju, Titova 11 (palača Narodne banke) ter pol ure pred koncertom na GR. K

SAP LJUBLJANA

ODDELEK ZA TURIZEM

organizira za praznik dneva zmage prijetno dvodnevno bivanje v PORTOROŽU in UMAGU

Odhod iz Ljubljane v soboto (8. 5.) ob 16. uri. Povratek iz Umaga v ponedeljek (10. 5.) ob 18. uri. Znatno znižane cene — samo 5500 din, z lastnimi vozili 3500 din. — Vabimo kolektive in posameznike.

Prijave do petka, 7. maja 1965, do 14. ure sprejemajo:

Poslovalnica SAP — Titova 38, tel. 314-421,

Turistični informacijski biro Titova 11, tel . 23-212 in vse poslovalnice SAP v Idriji, Zagorju, Trbovljah in Hrastniku. O

RTV Ljubljana

SPORED ZA PETEK

5.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Radovan Gobec: Njegovo ime je legenda, kantata; 8.40 Melodije za razvedrilo; 8.55 Pionirski tednik; 9.25 Pihalna godba RTV Ljubljana; 9.35 Pet minut za novo pesmico; 10.15 Novi in stari posnetki Komornega zbora RTV Ljubljana; 10.35 Novo na knjižni polici; 10.55 Glasbena medigra; 11.00 Nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vrtna opravila v maju; 12.15 Na kmečki peči; 12.30 Arije iz oper Wolfganga Amadeusa Mozarta; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam . . .; 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — Janez Menart: Kuriček; 14.35 Čajanka ob stari glasbi; 15.25 Napotki za turiste; 15.30 Domače viže; 15.45 Novo v znanosti; 16.00 Vsak dan za vas; 16.40 Blaž Arnič: Gozdovi pojo, simfonična pesnitev; 17.00 Prenos svečanosti ob otvoritvi spominskega parka s spomenikom Boljke in Kalina padlim borcem in talcem na Žalah v Ljubljani; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Simfonična dela slovenskih skladateljev; 19.00 Obvestila; 19.05 Glasbene razglednice; 19.30 Večerni radijski dnevnik; 20.00 Zvočni mozaik; 20.30 Tedenski zunanjepolitični pregled; 20.40 Svetovne operne hiše; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.10 Za ljubitelje jazza; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Zeleni se gaj . . .

TELEVIZIJA

Na kanalih 3, 5, 6, 11 s pretvorniki

10.00 TELEVIZIJA V ŠOLI: Naše elektrarne — Glasbene marginalije (Zagreb)
16.50 GOVORIMO RUSKO — 11. lekcija (Zagreb)
17.10 UČIMO SE ANGLEŠČINE — 75. lekcija (Zagreb)
17.40 TELEVIZIJA V ŠOLI: Umetnost Juraja Dalmatinca — S kamero po Jugoslaviji: Simino selo (Zagreb)
18.10 PIKA NOGAVIČKA — I. del TV slikanice (Ljubljana)
18.25 NAPOVED IN TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.45 RDEČI SIGNAL — oddaja o prometu (Beograd)
19.15 SAMI SO IZBRALI — oddaja narodne glasbe (Beograd)
19.45 PODELITEV NAGRAD MESTA LJUBLJANE — (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.30 RETROSPEKTIVA SLOVENSKEGA FILMA: »Družinski dnevnik« (Ljubljana)
22.15 Montreaux: V. FESTIVAL ZLATE VRTNICE — (Evrovizija)
22.45 TV OBZORNIK (Ljubljana)

Na kanalu 9 — Sljeme

18.25 INFORMATIVNA ODDAJA — (Zagreb)
19.45 PROPAGANDNA ODDAJA — (Zagreb)
20.30 DESANT NA DRVAR — jugoslovanski celovečerni film (Zagreb)
22.45 OSVOBODITELJI ZAGREBA — reportaža (Zagreb)
22.55 INFORMATIVNA ODDAJA — (Zagreb)

Kino

SPORED ZA PETEK

KINOTEKA — Miklošičeva c. 28: PROGRAM DOKUMENTARNIH ZAPISOV IZ SLOVENIJE OB 20. OBLETNICI OSVOBODITVE, ob 16, 18. in 20. uri. Prodaja vstopnic od 13. ure dalje.

KINO UNION: amer. barv. CS film DVA TEDNA V DRUGEM MESTU. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri. Zadnjič! Ob 10. uri matineja: premiera sovj. filma KUPIL SEM OČKA.

KINO KOMUNA: prem. sovj. CS filma KUPIL SEM OČKA. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri.

KINO SLOGA: amer. pustolovski film PODAJ ROKO HUDIČU. Igrajo James Cagney, Don Murray, Dany Wynters in Glynis Jvhns. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri. Zadnje predvajanje v Ljubljani, ker filmu poteče licenca.

KINO VIČ: ital.-franc. barvni CS spektakl MONGOLI. Igrajo Jack Palance, Anita Ekberg in Antonella Lualdi. Predstave ob 15, 17.30 in 20. uri. Zaradi izredne dolžine filma cene vsotpnic zvišane.

KINO ŠIŠKA: amer. CS film NAJDALJŠI DAN. Tednik F. N. 18. Predstavi ob 16 in 19.30. Cena vstopnic dvojna.

LETNI KINO BEŽIGRAD: angl.-amer. barvni CS film BECKET. Tednik F. N. 18. Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave. Zadnjič!

PRODAJA VSTOPNIC v vseh kinematografih od 14. ure dalje.

KINO TRIGLAV: jugoslov. film SKUPNO STANOVANJE, ob 16, 18 in 20. uri. Prodaja vstopnic od 15. ure dalje.

KINO VEVČE: franc. barvni film TRIJE MUŠKETIRJI (II. del), ob 20. uri.

KINO DRAVLJE: amer. barvni CS film PREPOVEDANE STRASTI, ob 20. uri. Zaradi izredne dolžine doplačilo 20 din.

KINO »CANKARJEV DOM« — VRHNIKA: amer. film PATROLA SMRTI, ob 20. uri.

KINO DOMŽALE: nemški VV film SOVRAŠTVO BREZ USMILJENJA, ob 20. uri.

POTUJOČI KINO DOMŽALE: amer. CS film DNEVNIK ANE FRANK, gostovanje v JARŠAH, ob 20. uri.

KINO »SORA« — ŠKOFJA LOKA: angleški barvni CS film OGNJENA FREGATA, ob 18 in 20. uri.

KINO RADOVLJICA: ital. vojni film PET OSTRIŽENIH ŽENA, ob 20. uri.

KINO BLED: mehiški film PESEM ZA KARABINKO, ob 18 in 20.30.

KINO CENTER — KRANJ: angl. barvni VV film 39 STOPNICA, ob 18. uri.

KINO STORŽIČ — KRANJ: angl. barvni VV film 39 STOPNICA, ob 16. uri. Ital. barvni CS film NORMANI, ob 18. uri. franc.-rom. barvni CS film KODIN, ob 20. uri.

KINO RADIO — JESENICE: japonski CS film HIROŠIMA, ŽALOST MOJA, ob 17 in 19. uri.

KINO PLAVŽ — JESENICE: franc. film ZLOČIN V BARCELONI, ob 18 in 20. uri.

KINO KRANJSKA GORA: amer. barvni VV film ZAJTRK PRI TIFFANYJU.

KINO DEL. DOM — TRBOVLJE: amer. barvni CS film GARSONJERA ZA ŠTIRI, ob 18 in 20. uri.

KINO »KRKA« — NOVO MESTO: amer. barvni CS film KOMANČEROSI, samo ob 18. uri.

KINO ČRNOMELJ: ameriški film ZLATO SEDMIH GRIČEV, ob 17. uri.

KINO SVOBODA, TRBOVLJE II: ital. barvni CS film GEPARD, ob 16 in 19. uri (zaradi izredne dolžine).

KINO ROGAŠKA SLATINA: češki CS film UPANJE, ob 20. uri.

KINO »SOČA« — NOVA GORICA: francoski film ZADNJIH 15 MINUT.

KINO »SVOBODA« — ŠEMPETER PRI GORICI: špan.-ital.-franc. film LEPA LOLA.

KINO SOLKAN: franc. barvni film GROF MONTE CHRISTO (I. del)

KOMPAS OBVEŠČA

2000 MILJ PO SREDOZEMLJU — 9-dnevno krožno potovanje z motorno ladjo »JUGOSLAVIJA« s pristankom v zanimivih pristaniščih Italije, Jugoslavije, Grčije in otoka Malte. Prijavite se čimprej.

BUDIMPEŠTA — PRAGA — DUNAJ — 7-dnevno poletno potovanje z avtobusom. Prijave do 30. maja.

PARIZ — 8-dnevno potovanje z avtobusom in vlakom. Prijave do 20. maja.

AVSTRIJA IN ČSSR — 7-dnevni KOMPASOV RALLY z osebnimi avtomobili. Prijave do 20. maja.

RIM — RAZSTAVA ELEKTRONIKE. Prijave do 15. maja.

VABIMO NA NAŠE IZLETE PO DOMOVINI OLIMPIJA — MARIBOR — 16. maja na ogled nogometne tekme s posebnimi avtomobili.

VODSTVOM ŠOL — Za šolsko mladino smo pripravili več majskih izletov po Sloveniji. Po želji organiziramo tudi druge izlete in zaključna maturantska potovanja. Posvetujte se z nami. Svetovali vam bomo najboljše, najcenejše.

ZELENICA — SMUČARJI! Sončna pobočja Zelenice vabijo na idealno spomladansko smuko. KOMPASOVA ŽIČNICA obratuje vsak dan.

Prijave za izlete sprejemajo vse poslovalnice KOMPASA, kjer dobite tudi programe posameznih izletov.

Obvestila

SKUPŠČINA OBČINE LJUBLJANA-CENTER obvešča, da bosta v soboto, 8. maja 1965, od 12. ure dalje zaprti Cankarjeva cesta in Puharjeva ulica, hkrati pa bo zaprt tudi ves parkirni prostor pred poslopjem Metalke.

Voznike motornih vozil zato opozarjamo, naj 8. V. 1965 do 12. ure odstranijo svoja vozila iz navedenih predelov mesta. — V nasprotnemu primeru bo treba vozila odstraniti na stroške njihovih lastnikov. O

ZVEZA ARHITEKTOV SLOVENIJE obvešča, da je razstava del dunajskega arhitekta prof. dr. Rolanda Rainerja podaljšana do vključno 9. maja 1965. Razstava je odprta vsak dan od 10. do 18. ure v Moderni galeriji Ljubljana. O

SKLAD za komunalno urejanje zemljišč občine Ljubljana-Šiška obvešča vse uporabnike prometnih poti, da bo Vodnikova cesta v Šiški zaprta za ves promet na odseku od križišča v Šišensko cesto do Kamnogoriške od 10. maja do 31. avgusta 1965. Promet po tej cesti se preusmeri na stranske in sosedne ulice. — Sklad za komunalno urejanje občine Ljubljana-Šiška. O

Čestitke

Na pravni fakulteti je diplomirala **MARJETKA MORELA**. Iskreno čestita Sonja z družino. 731-

Zapora cest

Republiški sekretariat za gospodarstvo SRS obvešča, da bo v petek, dne 7. maja 1965 zaprta cesta Škofja Loka — Most na Soči v odseku Podbrdo — Petrovo brdo od 14. do 17. ure za ves promet zaradi gorske avtohitrostne preizkušnje. O

Mali oglasi

POŠTENEGA NAJDITELJA fotoaparata »Altex« na Zaplani pri Vrhniki 2. maja t. l. prosim, da ga proti nagradi vrne, ali vsaj film zaradi nenadomestljivih družinskih posnetkov, na naslov: Popovič, Pražakova 6-II, Ljubljana. 8708-8

NOV VW 1200 prodam. Naslov: Švegl, Ljubljana, Lepodvorska 20. 8703-3

MIZO, okroglo, raztegljivo in mizico (orehova korenina), prodam. Pajk, Ruska 9-II. 8697-4

ZASTAVO 750, grafitne barve, letnik 1963, prodam. Lorbek, Kajuhova 32, tel. 311-805. 8695-3

RENAULT 4 L, tovarniško nov — prodam. Podmilščakova 11, pritl. 8686-3

DVOSTANOVANJSKO VILO na idealni legi v Prlekiji, z lepim sadovnjakom in velikim vrtom, ugodno prodam. Hiša je v celoti vseljiva. Ponudbe pod »Enkratna priložnost«. 10.000-7

SPREJMEM pošteno sostanovalko, ki plača nekaj gotovine vnaprej. Zglasite se v nedeljo dopoldne. Dolenjska cesta 4. 8689-6

SOBO nujno iščeta zakonca brez otrok, kjerkoli v Ljubljani ali okolici. Ponudbe pod »Čimprej«. 8691-6

FIAT 750 prodam. Tržaška c. 91, Ljubljana. 8687-3

DOBER ZASLUŽEK nudim risarju, ki riše na blago. Ponudbe pod »Takoj«. 8638-1

SKRBNI ŽENSKI dam v varstvo otroka 4 ure dnevno. Ponudbe pod »Takoj«. 8656-8

ZASTAVO 750, 31.000 km, ugodno prodam. Ogled v četrtek, petek od 14. do 16. ure pri Juren Pavel, Ljubljana, Gornji trg 27. 8523-3

FIAT 600, odlično ohranjen, italijanski (50.000), ugodno prodam. Ogled v petek popoldne, soboto, nedeljo ves dan. Frič, Ljubljana, Hradeckega 8 (pri dolenjskem mostu). 8559-3

FIAT 600 D, odlično ohranjen — 8000 km po generalni (zaradi gradnje) in italijanski kombiniran otroški voziček, poceni prodam. Ogled v popoldanskih urah. Tržaška 87, Vulkanizer, Ljubljana. 8501-3

SUPER RIFLE

KAVBOJKE raznih znamk, nylon plašče, terital krila in srajce dobite po najugodnejših cenah

CASA IMPERMEABILE — TRST Via S. Nicolo 22

BREZPLAČNO DOBITE ANGLEŠKI DEŽNI PLAŠČ, če kupite dežni plašč iz teritala, makoa ali nylona

CASA IMPERMEABILE — TRST Via S. Nicolo 22

ANGLEŠKO BLAGO za moške in ženske obleke, plašče ter kostume dobite po zelo ugodnih cenah

MAGAZZINI STOFFE INGLESI TRST — Via S. Nicolo 22

ZAVESE TERITAL, katerih ni potrebno likati, pohištveno blago iz brokata in velurja, volnene odeje dobite po najnižjih cenah

MAGAZZINI STOFFE INGLESI TRST — Via S. Nicolo 22

PARCELO prodam za weekend. Poizvedbe: Studenčice 4, p. Medvode. 8634-7

OPREMLJENO SOBO išče mlajša medicinska sestra v Ljubljani. Ponudbe pod »Medicinska sestra«. 8649-6

IŠČEM SOBO, lahko pomagam dvakrat v gospodinjstvu ali samo plačam. Ponudbe pod »Nujno«. 8655-6

FELICE – TRST
CARDUCCI 41

prodaja srajce, nogavice, pletenine, delovne obleke, cowbojke — originalne RIFLE, bunde in nylon plašče po znižanih cenah

VRSTNI RED fiat 750 odstopim za gotovino. — Ponudbe pod »1,200.000«. 8613-3

SOBO išče študent — absolvent v središču mesta. Ponudbe pod »1. junij«. 8695-6

PRALNI STROJ REX superavtomatik (4 kg) prodam. Ponudbe pod »220«. 8661-4

SPREDNJE STEKLO za fiat 1300, italijansko, novo, prodam. Ponudbe pod »Vetrobran«. 8660-3

IŠČEM SOBO, plačam po dogovoru. Ponudbe pod »Poštena in mirna žena«. 8663-6

Agrokombinat Barje
STROJNI OBRAT
Ljubljana, Dolenjska 47

razpisuje prosta delovna mesta za:

2 MEHANIKA - mojstra

Pogoj: mehanik z mojstrskim izpitom ali kvalificiran mehanik z večletno prakso za popravilo gradbenih strojev.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Osebni dohodki po pravilniku. Pismene ponudbe s kratkim opisom pošljite na naslov. Razpis velja do zasedbe razpisanega mesta. 4022

NOV CANDY superavtomatik (3 do 5 kg) prodam — plačljivo tudi v čekih. Ponudbe pod »Candy 350«. 8659-4

IŠČEM skromno sobico za trikrat tedensko pomoč v gospodinjstvu. Ponudbe pod »Center — Šiška«. 8665-6

ČEK zamenjam za gotovino. Ponudbe pod »460«. 8666-8

SOBO iščem. Ponudbe pod »Tudi pomagam«. 8667-6

POPOLNOMA NOV volkswagen prodam za gotovino. Ponudbe pod »2900«. 8671-3

SOBO kjerkoli v Ljubljani ali okolici išče študent — uslužbenec. Ponudbe pod »Čimprej«. 8672-6

STANOVANJE s posebnim vhodom nudim za pomoč na polju. Vižmarje 39. 8677-6

DKW F 102, dvobarvni, prodam. Ponudbe pod »Takoj«. 8680-3

KMEČKO SOBO, stilizirano, v macesnu, ugodno prodam. Dr. Varl, Drenikova 37. 8681-4

MLAJŠO UPOKOJENKO iščem k tričlanski družini. Pogoji ugodni. Zglasite se vsak dan od 8. do 10. ure pri Hriberšek, Na jami 12. 8717-1

ZASTAVO 750 (22.000 km), italijanski otroški voziček, žensko kolo, televizor Panorama 43, pralni stroj — centrifuga in ženski usnjen črn plašč — ugodno prodamo. Vožarski pot 8-IV, levo, Prule. 8741-3

VODOVODNO napravo (hišno) — kompletno, prodam. Ponudbe pod »Vodovod«. 8740-9

BELI PSIČEK »špic« se je zatekel. Bernekarjeva 11. 8733-8

KREDENCO, dobro ohranjeno — večjo, ugodno prodam. Ogled popoldne. Železnik, Ježica 18. 8717-4

SOBO potrebuje dekle. Ponudbe pod »Poštena«. 8718-6

Ta teden v Komunistu

»Na dan zmage«;
Komentarji;
Razprava na V. kongresu ZK Hrvatske;
Podjetja v kamniški občini v luči letošnjih gospodarskih ukrepov »Bistvena je pravilna proizvodna usmeritev«;
Zorka Peršič: Založniki o sebi »Plodno sodelovanje Mladinske knjige z domačimi in tujimi založniki«;
Rajko Tomović: »Kibernetika in družba«;
Gavro Altman: Poti francoske politike »Mik neodvisnosti«;
Milojica Pantelić: Ob 20-letnici konca druge svetovne vojne »Največja zmaga in izkušnja človeka«;

FIAT 600, dobro ohranjen, dva mopeda dvosedežna T 11 in šivalni stroj MINERVA, ugodno prodam. Miha Cesar, Celje, Ul. 14. divizije 2. 732-3

GARAŽO oddam. Pečar, Celovška 68. Zglasite se 7. 5. od 17. do 19. ure. 8712-3

KEMIKI, FARMACEVTI — POZOR! Opravljam usluge tabletiranja. Ponudbe pod »Solidnost — kvaliteta«. 8739-8

UPOKOJENKA, intelektualka — materialno in rodbinsko neodvisna, bi gospodinjila zakoncema brez otrok ali samski osebi, na severnem Jadranu ob morju. Ponudbe pošljite podružnici »Dela« Celje pod »Jadran«. 729-8

LEPO dnevno sobo prodam. — Ogled v nedeljo. Domžale, Taborska 24. 8775-4

Dotrpela je naša sestra, teta in svakinja

APOLONIJA JENKO

rojena Remic

Pogreb pokojnice bo v petek, 7. maja 1965, ob 16.15 iz Petrove mrliške vežice na Žalah.

Žalujoči: sestra Marija, brat Franc ter ostalo sorodstvo.

Ljubljana, 6. maja 1965

NEOPREMLJENO sobo iščeta mlada zakonca pri starejši osebi, kateri bi zato nudila brezplačno hrano. Ponudbe pod »Nogometaš«. 8762-6

ZLATO za zobe prodam. Ponudbe pod »Zlato«. 8768-4

FIAT 1100 E, letnik 1952, poceni prodam. Franc Krašovec, Titova c. 98 a. 8725-3

PRODAM dober kratek klavir; delno plačljivo tudi s čekom. Ogled popoldne. Klemenčič, Jezdarska 8, Maribor. 730-4

Dotrpel je v 87. letu življenja naš dragi oče

Anton Tribušon

Na poslednji poti ga bomo spremili v Ljubljani v soboto, 8. maja 1965, ob 16.45 izpred Krištofove mrliške vežice na Žalah.

TRIBUŠONOVI

Ljubljana, Tržič, 6. maja 1965

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST,
DA JE UMRL NAŠ BIVŠI SODELAVEC

JOŽE GRUDEN

OHRANILI GA BOMO V TRAJNEM SPOMINU.

DELOVNI KOLEKTIV
NARODNE BANKE JUGOSLAVIJE
CENTRALE V LJUBLJANI

PRI OPRAVLJANJU SLUŽBENE DOLŽNOSTI SE JE SMRTNO PONESREČIL NAŠ SODELAVEC

ANTON LANIŠEK

ŠOFER

POGREB BO V PETEK, 7. MAJA 1965, OB 17. URI NA POKOPALIŠČU V KAMNIKU

OHRANILI GA BOMO V TRAJNEM SPOMINU!

DELOVNI KOLEKTIV INDUSTRIJE POHIŠTVA »STOL« — KAMNIK

DROBTINICA

Piše: POLONCA KOVAČ – Riše: MELITA VOVK

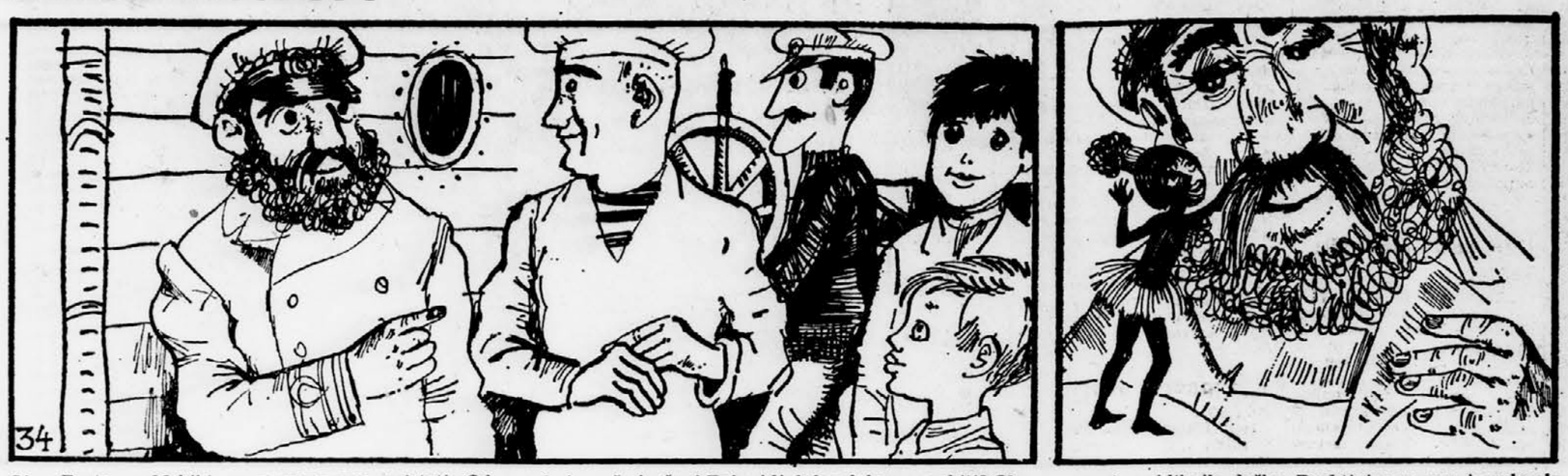

34. »Fanta, v Mehiki ne nameravamo pristati. Odpraviti se moramo takoj na kraj, kjer najbrž leži školjka z rožnatim biserom. Pojdita z nami, nazaj grede pa vaju bomo izkrcali na obali,« je Petru in Franku nekega dne dejal kapitan Gaston.

Franko in Peter sta se spogledala. Misel, da bi pomagala iskati rožnati biser, je bila prav vabljiva. Toda, kaj pa, če ju Črni Roko kljub brodolomu prehiti? Oba hkrati sta odkimala z glavo in Peter je rekel:

»Strašno rada bi šla z vami, toda v Mehiko morava priti čimprej.«

»Hrm ... hrm ... No, če je pa tako, je najbolje, da vama dam čoln in da se sama preveslata do obale.«

»O, kapitan Gaston! Hvala kapitan Gaston!« sta veselo vzkliknila dečka, Drobtinica pa mu je splezala na ramo, ga prijazno pocukala in rekla:

»Prijazen pa si prijazen. Saj ti niti ni preveč škodovalo, da si odrasel.«

»Beži, muha nadležna, beži! Hrm ... hr ... hrm ...« je zagodrnjal kapitan Gaston, toda videti je bilo, da mu njihova hvaležnost dobro de.

Vrtimo globus

KAIRO — V bližini vasi Abšvej v gornjem Egiptu je avtobus zdrsnil s ceste in se prevrnil v Nil. Bilo je več smrtnih žrtev.

SAN SALVADOR — Po uradnih podatkih je v srednjeameriški državi Salvador zaradi nedavnega potresa brez strehe okoli 7.000 ljudi. Med potresnim razdejanjem je bilo nad sto smrtnih žrtev, okoli petsto prebivalcev pa je dobilo razne poškodbe. Kakor poroča AP, so v tej državi v sredo ponovno čutili potresne sunke, vendar zaradi njih ni bilo večje škode.

ŽENEVA — Švicarski raziskovalec morskih globin Jacques Piccard namerava v svojem batiskafu »Auguste Piccard« šest tednov proučevati tokove in morsko življenje v Zalivskem toku med Floride in Novo Fundlandijo. Če bo le mogoče — je napovedal — se njegova »podmornica« ne bo niti enkrat dvignila na gladino, čeprav bo plula približno 2.000 milj daleč.

OSLO — Po dosedanjih prijavah in po podatkih širše ankete sodijo norveški turistični strokovnjaki, da bo letos preživelo v tujini vsaj del počitnic okoli pol milijona Norvežanov, kar pomeni, da bo potoval vsak sedmi prebivalec.

MOSKVA — Na polotoku Kola so postavili sovjetski geologi vrtalno napravo, s katero bodo skušali prodreti do 15 km globoko v notranjost zemeljske skorje. Vzorci iz vrtine naj bi dali podatke o nastanku rud.

BRUSELJ — Še pred skupščinskimi volitvami (23. maja) bodo v Belgiji uvedli obvezne šoferske izkaznice. Doslej je smel brez šoferskega izpita sesti za avtomobilsko krmilo vsak Belgijec, ki je dopolnil 18 let. V prihodnje bodo morali kandidati za voznike na teoretično preizkušnjo. — Sredi Bruslja so uvedli tako imenovane »modre pasove«: na njihovem območju smejo avtomobilisti puščati svoja vozila le s posebnim dovoljenjem in samo za eno uro.

OSLO — Za 20-obletnico osvoboditve bo izdala norveška poštna uprava 8. maja dve spominski znamki s pribitkom v korist »Boereia«, doma vojaških vojnih invalidov.

STOCKHOLM — Strokovnjaki za bolnišnice in za bolniško nego z vsega sveta bodo prišli v Stockholm, kjer bo od 20. do 25. junija 14 zborovanje mednarodne zveze bolnišnic in zdravstvenih ustanov. Posebej bodo obravnavali mentalno zdravje, najprimernejše metode za zdravljenje zunanjih pacientov — tistih, ki so sicer v zdravstveni negi bolnic, vendar ne zasedajo bolniških postelj — in centralizacijske probleme gospodarskih oddelkov bolnišnic (kuhinj ipd.).

MOSKVA — Upokojenec dr Nikander Petrovski je dvajset let zbiral priimke sovjetskih prebivalcev. Pomagalo mu je 1500 prilożnostnih sodelavcev. Izid nenavadnega imenika, ki bo vseboval okoli 50.000 priimkov, je napovedan za prihodnje leto.

NEW YORK — Ženski zapori v New Yorku so prenapolnjeni, zato je policija začasno najela neki hotel. V njem bodo živele zaradi manjših kaznivih dejanj zaprte ženske, dokler ne bodo zgrajeni osrednji zapori.

SAN FRANCISCO — Farmarji iz Downeya v Kaliforniji so sporočili, da lahko posodijo za letošnje tekmovanje v molži same koze, ne pa tudi krav. Utemeljitev: krave so se že tako navadile na mehke molzne stroje, da jih ni mogoče izpostavljati trdim prijemom tekmovalcev.

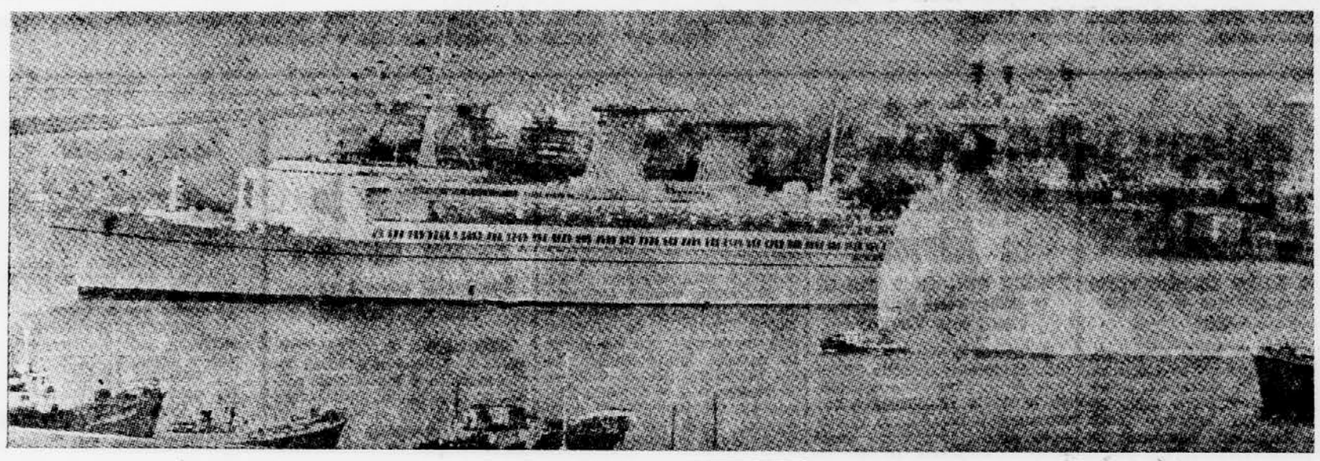

Cvetice na jubilejni razstavi

V belgijskem mestu so se sestali vrtnarji iz desetih dežel

BRUSELJ — Najdražja med cveticami, ki jih premore svet, je te dni cvetela v Gentu: milijon belgijskih frankov (20.000 dolarjev) je vredna bromelija nove, z večkratnim križanjem in s potrpežljivo nego pridobljene vrste. Izvedenci so njenemu gojitelju napovedovali nagrado za najboljši vrtnarski dosežek že pred zaključkom mednarodno znane razstave »Floralies gantoises« ali »Gentse Floralien«.

Mesto Gent je tokrat petindvajsetič praznovalo svoje cvetlično slavje. Okoli tristo vrtnarjev in njihovih združenj v desetih deželah je spremenilo veliko dvorano »Floralies« (površina 26.000 kvadratnih metrov) sredi gentskega parka v čudovit vrt cvetoče narave. V mavrični pestrosti se je pred očmi strmečih obiskovalcev razgrnila bogata lepota vseh tistih rastlin, ki v bolj ali manj skromnem obsegu krasijo okenske police, vrtičke pred hišami in balkone naših domov.

Ne samo amarilis, v množici drugih so se tudi imenitne hortenzije iz Toursa in nizozemski tulipani potegovali za občudujoče poglede gostov in za čim ugodnejšo oceno mednarodne strokovne komisije. Posebno mesto so zavzemale orhideje, kraljice vseh cvetlic, ki so že od leta 1883 stalna in vsem tekmicam nakljub poglavitna mikavnost gentske cvetlične razstave.

»Gentse Floralien« so za strokovne kroge — iz njihovih vrst je bilo skoraj 80 odstotkov letošnjih obiskovalcev — mednarodna stična točka gojiteljev cvetic s stalnimi odjemalci. Podatek, da je prišlo na razstavo ob srebrnem jubileju približno milijon gostov, ponazarja obseg letos navezanih poslovnih stikov. Neposredna prodaja v Gentu ne prihaja v poštev, gojitelji cvetja se zgolj seznanjajo in razpravljajo o izkušnjah.

Mnogo hvale in slave so v Gentu tudi letos požele azaleje. »Kljub veselju ob vsej tej krasoti se v zavest amaterskega gojitelja nujno prikrade vsaj malo zavisti,« povzemamo po nekem belgijskem listu. »Kako je mogoče pričarati iz semena v zemlji pravcato eksplozijo belih in rožnatih, svetlo in temno rdečih cvetov? Na 60 cm visokih debelcih ždijo tesno drug ob drugem veliki lijakasti cvetovi. Te azaleje so stare pet do deset let, vsako drugo leto se razcvetejo v enaki krasoti, je ponosno zatrjeval gojitelj. Ob teh mogočnih cvetovih se nehote spomniš skorajda krmežljavega grmiča v loncu doma, darila za predlanski rojstni dan. Kljub skrbni negi ne cvete ... Gojitelj pa ni hotel izdati skrivnosti svojega uspeha.«

H. S.

Nadomestek za proteinsko hrano

Proteinov primanjkuje skoraj po vsem svetu. Sedaj je britanski kemik Norman Wingate Pirie začel to važno hranivo pridobivati iz listja in trav. Preizkus s proteinskim ekstraktom, ki ga je Pirie izvedel za avstralsko vlado na Novi Gvineji, je pokazal, da more dokaj preprost stroj pripraviti iz ene tone listja dovolj izvlečka za dnevne potrebe 3000 ljudi. Brez dodatkov ima ekstrakt približno tak okus kot čaj. Prebivalci Nove Gvineje so ga zelo cenili; v dolgih vrstah so čakali, da so jim ga razdelili.

Kokošja bitka

Na neki farmi v italijanski provinci Forli je prišlo do spopadov med kokošmi. Na bojnem polju jih je obležalo dnevno kakih sto. Medtem ko so se kokoši borile za hrano, so razbile približno po pet tisoč jajc na dan. Kokoši so postale tako napadalne zato, ker so se premalo gibale. Gojitelj je potem nekaterim nataknil na kljune nekakšna očala, tako da niso mogle več razločno gledati. Odkar nosijo kokoši očala, je na farmi mir

Prva pot »Michelangela«

Konec maja bo zaplula še druga potniška ladja

GENOVA — Pred dnevi je krenil »Michelangelo« na svojo prvo plovbo po zahodnem Sredozemlju in do Kanarskih otokov. »Michelangelo« je nova italijanska potniška ladja, ki bo ob koncu maja dobila posestrino »Raffaello«. Obe sta ponos italijanske trgovske mornarice, ki se bo tako spet odločneje vključila v konkurenčni boj na potniških progah čez Atlantik.

»Michelangelo« ima 43.000 BRT, dolg je 275 metrov in bo dosegel hitrost 27 vozlov. Na krovu je 720 mož posadke, ladja lahko sprejme 1800 potnikov. »Michelangelo« in »Raffaello« bosta vozila na redni progi med Sredozemskim morjem in Severno Ameriko. Na prvo pot preko Atlantika bo »Michelangelo« odrinil 12. maja, »Raffaello« pa 10. junija. Od Genove do New Yorka bosta ladji prevozili 4000 morskih milj ter bosta pristali v Cannesu, Neaplju in Gibraltarju. Potovanje bo trajalo sedem dni, kar je dan manj kot doslej. Na tako imeno i »sončni progi« bo imela ladijska družba »Italia« odslej največje in najhitrejše ladje.

Obe ladji sta zgrajeni iz nevnetljivega materiala. Po radijskem telefonu bosta imeli zvezo z vsemi kontinenti. Na obeh ladjah bo dnevno izhajal časopis v italijanskem in angleškem jeziku, opremljen s slikami, ki jih bodo dobili po radijski zvezi s kopnega. Dalje imata ladji lastno televizijsko omrežje, po šest kopališč, po eno kino dvorano s 500 sedeži, otroško igrišče, po tri knjigarne, po eno telovadnico in ambulanto. Električna centrala na vsaki ladji bi zadostovala za večje mesto. Iz morja bodo dnevno pridobili z destilacijo milijon litrov sladke vode.

Spet pravda za leoparde

Krznarji so protestirali

FRANKFURT — V Frankfurtu razpravljajo o leopardovi koži. Združenje krznarjev je pripravilo tiskovno konferenco, da bi ob tej priložnosti jasno povedali, da je Grzimek govoril »tjavdan«, ko je omenjal nevarnost, da bodo leopardi izumrli zaradi velike potrošnje krzna.

Ravnatelj frankfurtskega živalskega vrta Grzimek je nedavno omenil, naj bi ženske ne nosile krznenih plaščev, predvsem ne leopardovega krzna, ker bodo lovci na kožuhe sicer to mačko popolnoma iztrebili. Opomba se je zdela krznarjem nevarna.

Na konferenci so pojasnili, da dobivajo krzna leopardov iz Tajske, Indije, Cejlona, Pakistana in Kitajske, ne pa iz zelo pogosto omejanih afriških držav. Razen tega vsaj v Keniji ni nevarnosti, da bi leoparda iztrebili. Sploh pa — tako zagotavljajo krznarji — so letne kvote za odstrel določene ter je treba imeti za izvoz krzna posebo dovoljenje.

DELO naročite na Vaš počitniški naslov

Za dobro voljo

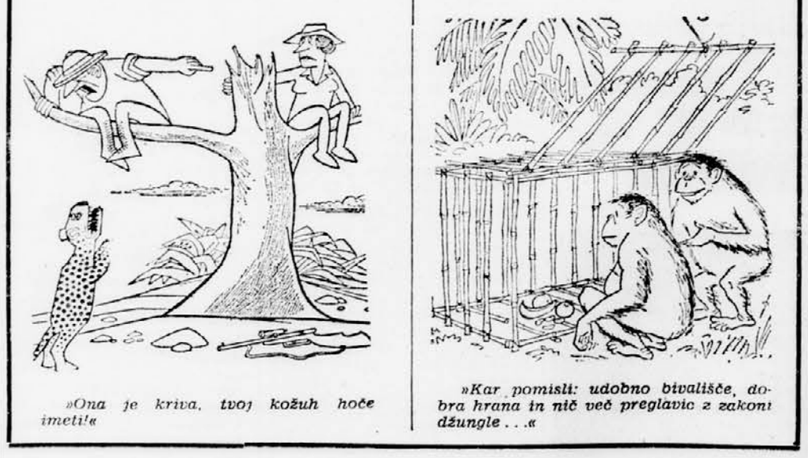

»Ona je kriva, tvoj kožuh hoče imeti!«

»Kar pomisli: udobno bivališče, dobra hrana in nič več preglavic z zakoni džungle ...«

Križanka

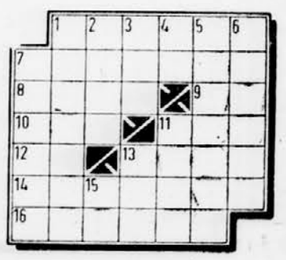

VODORAVNO: 1. **malezijski premier (Tunku Abdul),** 7. **življenjska pot, napredovanje v službi,** 8. **najbolj tragična oseba v starogrški dramatiki,** 9. **začetnici popularnega češkega skladatelja (»Prodana nevesta«),** 10. **močna svetloba, žar,** 11. **zasledovanje divjačine,** 12. **avtomobilska oznaka Turčije,** 13. **vojaška formacija v obliki pravokotnika,** 14. **močno razstrelivo,** 16. **nagnjenost, poševnost.**

NAVPIČNO: 1. **gumica za brisanje,** 2. **verski reformator iz 1. stoletja, začetnik arianizma,** 3. **trenutek, moment,** 4. **osebni zaimek,** 5. **tekočina za škropljenje drevja,** 6. **priporočilo,** 7. **nemški pisatelj (Hermann, »Kopernik in njegov svet«),** 11. **srbsko moško ime,** 13. **klica, poganjek,** 15. **kratica mednarodne humanitarne organizacije.**

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. **klt,** 4. **mig,** 7. **Azikive,** 9. **obrazec,** 10. **Saone,** 11. **largo,** 14. **Pasteur,** 16. **alk,** 17. **RAI,** 18. **dia,** 19. **Ems.**

C. W. HARRISON

Mrzlica na meji

2. nadaljevanje

Sonce je vrglo senco na oglati obraz, glas je zvenel odločno, da bi marsikomu vsilil svojo voljo: »O klopih govoriš. Ti ne pobijajo teksaške živine in tudi ne prenašajo živinske mrzlice v Kansas. Vi norci ste si vso reč izmislili samo zato, da bi lahko na račun živinske karantene pobirali carino! Imenitna misel, tale vaša bodeča žica! Prekleto, zaradi carine, zaradi petih centov od vsakega repa! Reve malopridne!«

Široko je zamahnil s svojo veliko roko. Kavboji so prisluhnili.

»Andy, Bide in ti, Curly! Popazite malo na tegale fanta! Če bo delal zgago, krepko poprimite. Tako, Jess, zdaj pa škarje v roke in preščipni bodečo ograjo!«

2

Bexlerjeva previdnost je bila vselej bolj šibka ovira za njegovo razdražljivost. V teh nekaj trenutkih, ko je naglo tehtal in preudarjal, ni zagrešil napake, ni podcenjeval tega Racea Micklerja, ki si je zasluženo pridobil veljavo in nečeden sloves vzdolž živinorejskih poti. Bexler je vedel, da se Mickler ne pomišlja pritiskati na petelina. Vedel je, da skuša ta mož vsakomur vsiliti svojo voljo, pa čeprav se zgodi najhujše. Pogled na Micklerjeve kavboje ga je poučil, da se tudi ti trudijo, da bi bili vsaj približno gospodarjevega kova.

Tudi sebe je poznal Hugh Bexler. Vedel je, da ne more brzdati svoje jeze, če ji samo za hip dovoli prosto pot. Naglo je pretehtal položaj: če mu uspe zmesti tiste tri ...

Zasukal je svojega konja in zdrvel z njim proti svetlolasemu živinorejcu in Teksasa. Ko je Bexlerjev konj od strani trčil ob Micklerjevega rjavca, je Hugh Bexler videl, kako je Micklerjeva roka poprijela in dvignila samokres. Ognjen jezik je švignil skozi vzbuh črnega dima. Bexler je bolj čutil, kakor pa slišal svinec, ki mu je švignil tik mimo obraza. Z bliskovito kretnjo je mahnil po roki, ki je držala samokres, na, pa so se prsti njegovih rok oklenili Micklerjevega zapestja. Njegov konj se je vzpel in odskočil. Sunek je potegnil Micklerja iz sedla, takrat pa je popustil tudi Bexlerjev prijem. Race Mickler je z obrazom navzdol ploskoma padel v travo. Glasno je jecnil, trdo srečanje z rušo mu je iztisnilo sapo iz prsi.

Kavboji z ranča R ob žičnati ograji so se zmedli. Bexler je slišal glas: »Počisti, Bide! Prekleto, potegni že!«

Bexler se je zasukal v sedlu. Race Mickler se je po vseh štirih kobacal po prahu in redki travi, njegova velika pest je še vedno stiskala samokres. Bolno bled je bil njegov obraz, ko se je mož krčevito trudil, da bi spravil vsaj malo, vsaj malo zraka v svoja otrpla pljuča; izbuljene so bile njegove oči, v njih sta se mešala strah in bes. Končno je spravil noge pod se, skušal je vstati.

Vsaj nekaj trenutkov moram biti v Micklerjevi neposredni bližini, je vedel Hugh Bexler, kajti sicer dobim pošiljko svinca iz rok kavbojev pri ograji. Izkoristil je tiste sekunde, ko so se kavboji skušali spraviti v ugodnejši položaj in so se zapletala stremena in so trkale ostroge in so topotala kopita.

Še vedno ga pol brez sape je Mickler dvignil roko s samokresom in sprožil. Bexler se je z glavo navzdol vrgel iz sedla. V skoku je od strani z ramenom trčil v Micklerja in se z vso težo zavalil nanj. Hip po padcu se je zasukal, s trdim prijemom je potegnil Micklerja k sebi v travo in prah, trenutek potem pa je njegova desnica že potegnila samokres iz tulca. Kovinska muha z ostrim vrhnjim robom na cevi samokresa je Micklerja popraskala po hrbtu. Lastnik rančarskega žiga R je postal tarča, ki bi je nihče ne mogel zgrešiti.

»Ukaži svojim psom, naj se umirijo, Race!« je Hugh Bexler rekel Micklerju. Njegov glas je bil visok, skorajda boleče oster od besa, ki je izbruhnil v vsej silovitosti. »Izpusti krepelce, mož! Ne repenči se, saj menda vidiš, da naravnost siliš v smrt!«

Slišal je, kako je Mickler sunkovito zajel sapo. Prsti so popustili, velika pest se je odprla, samokres s šestimi luknjami v bobenčku je padel v prah.

Čeprav je Bexler vedel in videl, da meri cev njegovega samokresa naravnost v Micklerjevo hrbtenico, še vedno ni bil povsem prepričan, da mu je uspelo spodnesti mogočnega živinorejca iz Teksasa. Nekaj neukrotljivo divjega je bilo v rančarjevi drži. Njegova roka je sicer izpustila samokres, vendar to še ni pomenilo niti vdaje, kaj šele poraz. Ne, veliki Teksačan je bil iz povsem drugačnega testa, da bi kar tako vrgel puško v koruzo.

Na kolenih je bil, nato je njegova noga ujela trdna tla. Opotekaje se je vstal. Bexler se je dvignil tik za njim. Vedel je, da mora biti tesno ob njem, če hoče ostati živ. Možje z ranča R so tačas že nekoliko raztegnili svojo vrsto; v kolobarju so obdali oba moža na tleh. Bexler jih je preletel s pogledom: v vseh desnicah je opazil samokrese, v očeh so se bliskale strele, Bexler se je zavedal, da ga utegnejo vsak hip zasuti s svincem.

Rekel je, kar se le da mirno: »Spravite krepelca, fantje! Predstave je konec.«

Nekdo je tiho zaklel. »Za vraga, striček,« je zinil, »menda vendar še ne misliš spustiti zavese!«

Hugh Bexler je potegnil z muho svojega samokresa po Micklerjevem hrbtu. »Reci jim, naj bodo pametni, prijatelj. Čudne misli obhajajo te tvoje fante. Mislim, da bi lahko bil! manj izzivalno oholi, saj konec koncev vidijo, s čim te praskam po hrbtu.«

Jess, ki naj bi bil preščipnil karantensko ograjo, je robantil v neukrotljivem besu: »En sam dedec proti nam! En sam mož z motno lesketajočo se kositrno zvezdo!«

Center za sodobno oblačenje in opremo

razpisuje delovno mesto

KURIRJA-KE

pomožnega pisarniškega uslužbenca

Nastop službe je mogoč takoj ali po dogovoru. —

Osebni prejemki po pravilniku zavoda. Ponudbe sprejema Center za sodobno oblačenje in opremo, Ljubljana, Beethovnova ul. 10-II, p. p. 375. 4028

POČITNIŠKI DOM
Zveze borcev NOV Ljubljana
Banjole pri Puli

potrebuje za novo sezono od 1. junija do 30. septembra (za honorarno delo)

- **3 kuhinjske pomočnice** ali kuhinjske delavke
- **snažilko**
- **točajko za bife**
- **nekaj študentk za strežbo**
- **2 študenta** za vratarsko službo.

Nagrade po dogovoru. —

Zglasite se osebno ali pismeno na naslov: Počitniški dom zveze borcev — Ljubljana, Komenskega 7-I 4027

Trgovsko podjetje PETROL, Ljubljana

razpisuje prosto delovno mesto

POMOČNIKA upravnika poslovalnice Koper

POGOJ: ekonomska izobrazba z nekaj prakse.

Ponudbe pošljite na naslov: PETROL, Ljubljana ali PETROL, poslovalnica Koper. 4023

Nudimo postranski zaslužek

upokojencem in upokojenkam, trgovskim uslužbencem, trafikantom in drugim po vsej Sloveniji.

Prijavite se pismeno na »ED-8«, poštni predal 101, Ljubljana. 4030

TAKOJŠNJA DOBAVA!

SUPERAVTOMAT 270

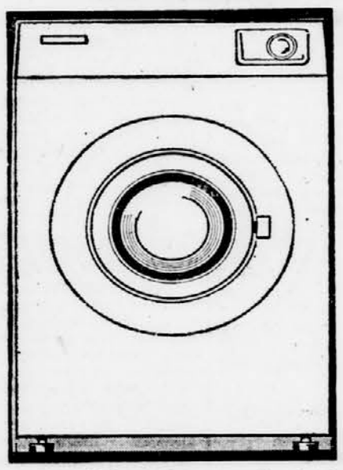

IDEALNI PRALNI STROJ TOVARNE GORENJE

(sistem A. Zanussi - REX)

VAM TAKOJ DOBAVIMO PROTI PLAČILU 180 DOLARJEV ALI USTREZNEGA ZNESKA DRUGE KONVERTIBILNE VALUTE.

ZA DEVIZE PO ZNATNO ZNIŽANIH CENAH DOBAVLJAMO TUDI VSAKOVRSTNI GRADBENI MATERIAL IN DRUGO BLAGO.

Zahtevajte ponudbe in izkoristite priložnost!

„JADRAN" EXPORT - IMPORT SEŽANA

RAZPISNA KOMISIJA PRI

TOVARNI SANITETNEGA MATERIALA DOMŽALE

razpisuje

po členu 78. temeljnega zakona o organih upravljanja delovno mesto:

DIREKTORJA

POGOJI:

končana II. stopnja tekstilne ali ekonomske fakultete s 4-letno prakso ali — končana I. stopnja tekstilne ali ekonomske fakultete s 6-letno prakso ali — srednja tekstilna šola z 10-letno prakso na vodilnem delovnem mestu v gospodarskih organizacijah. Za vse kandidate je potrebna praksa v tekstilni stroki.

Razpis velja do 25. maja 1965

Ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o strokovnosti in delovni praksi pošljite na naslov: Razpisna komisija pri Tovarni sanitetnega materiala Domžale.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Osebni dohodki po pravilniku.

4034

LJUBLJANA OB OSVOBODITVI MAJA 1945 — Včeraj opoldne so v počastitev 20-letnice osvoboditve v zgornjih prostorih Mestnega muzeja v Ljubljani odprli razstavo »Ljubljana ob osvoboditvi maja 1945«. Fotografije prikazujejo zadnje vojaške operacije za osvoboditev Ljubljane, prihod osvoboditeljev v Ljubljano, člane prve slovenske vlade in zborovanja ter prvi prihod maršala Tita v Ljubljano. Razstavljenih je tudi nekaj majskih plakatov in izvodov »Slovenskega poročevalca«.

IGRA NARAVE IN KRUTA REALNOST — Pod bleščečimi tropskimi sončnimi žarki odsevata v vodni gladini senci dveh ameriških vojakov, ki patruljirata v okolici ameriške baze v Da Nangu, kjer so spopadi z vietnamskimi partizani vse pogostejši. Foto: AP

DEMONSTRACIJE V SYDNEYU — Študenti sydneyske univerze so izkoristili praznični dan za demonstracije pred ameriškim konzulatom. Protestirali so proti ameriški zahtevi, da bi Avstralija s svojimi vojaškimi enotami podprla ameriško angažiranje v Vietnamu, in zahtevali pogajanja. Tako kot večina drugih azijskih držav tudi Avstralija ne kaže prevelike vneme za podpiranje ZDA v Vietnamu. Foto: AP

Nadaljevanje s prve strani

Dvetretjinska

ze. Vojaška junta še vedno pritiska na začasnega predsednika, oslombo pa ima v ameriških vojaških silah. To da vojaški junti je delovanje onemogočeno, ker so bile njene čete potisnjene v zaledje ameriških bojnih črt. Poročajo, da jim namerava ameriško poveljstvo »odpreti vhod« v St. Domingo, da bi lahko prevzele oblast. Tako vlada zdaj v St. Domingu neko zatišje, o katerem pa so mehiški opazovalci mnenja, da utegne biti njegov pravi namen, povzročiti demobilizacijo na strani upornikov in omogočiti desničarskemu generalu Wessinu, da se ustoliči v St. Domingu.

Na dominikanskih tleh je zdaj okrog 27.000 ameriških vojakov, poleg 12.500 pripadnikov pehote tudi 7000 »marincev«. Razen tega je na ameriških bojnih ladjah v dominikanskih teritorialnih vodah tudi okrog 8000 mornarjev.

Bivši ustavni predsednik Juan Bosch, ki iz sosednjega Portorica spremlja razvoj dogodkov, je izjavil danes v intervjuju za »New York Times«, da se ne misli vrniti v svojo deželo. Ostro je kritiziral ameriško intervencijo.

Ameriški »potujoči veleposlanik« Averell Harriman je danes prispel v Santiago kot osebni odposlanec predsednika Johnsona, da bi čilskemu predsedniku Freiu razložil stališče ameriške vlade glede dominikanske krize. Izjavil je — kakor poroča Tanjug iz Ria de Janeira — da ZDA ne priznavajo vlade polkovnika Caamana. Trdil je, da »uporniške sile v St. Domingu nadzorujejo samo manjši del mesta«. Obtožil je »mednarodni komunizem«, da skuša napraviti iz Dominikanske republike »novo Kubo«.

Harriman je kot osebni Johnsonov odposlanec obiskal že Kolumbijo, Peru, Brazilijo in Argentino, danes pa potuje še v Ekvador.

ČTK, češkoslovaška časopisna agencija, je odločno zavrnila trditev ameriškega zunanjega ministra Deana Ruska, da so med pripadniki domoljubnih sil v Dominikanski republiki ljudje, ki so se izvežbali v CSSR in drugih državah.

Val ogorčenja

Francisca Caamena - Denoa, vendar o tem še niso sprejeli dokončnega sklepa. Zunanji minister Couve de Murville pa je povedal, da je francoski veleposlanik v St. Domingu navezal stike s predstavniki Caamanove vlade, pri čemer je še dejal, da to vlado, kakor kaže, podpira dominikanski parlament.

Današnji »New York Times« piše v uvodniku, da »ZDA niso vsemogočne, toda predsednik Johnson govori tako, kakor da so«. List poudarja, da problema ni mogoče rešiti s silo. Sporazum o prenehanju bojev v St. Domingu bo brez vrednosti, če bodo ZDA skušale vsiliti Dominikanski republiki vlado, ki bi bila njim po volji.

Ne oziraje se na javno mnenje v Washingtonu trdijo, da so v uporu v St. Domingu aktivno sodelovali komunisti. V Washingtonu so objavili celo seznam teh ljudi, ki so »pripravljali tla za prevzem oblasti«. Nekateri washingtonski listi so že prej ugotavljali, da skuša ameriška vlada za vsako ceno najti kakšne podatke, ki bi »dokazovali«, da so »v upor zapleteni komunisti«, s čimer hoče upravičiti vojaško intervencijo.

Kritiki ameriške zunanje politike se približujejo tudi ugledni britanski listi, med njimi »New Statesman«, ki piše: »V Vietnamu in Dominikanski republiki so se predsednik Johnson in njegovi svetovalci zatekli k vojaškim metodam, ker jim manjka volje ali pa niso sposobni da bi reševali probleme po diplomatski poti, kar ta dva problema tudi terjata.« Podobno obsojajo ameriško agresijo tudi vodilni listi, politične stranke in organizacije v mnogih drugih državah po svetu.

Britanija za združitev EGS in EFTA

STRASBOURG, 6. maja. - (AP.) Britanska laburistična vlada je danes na zasedanju evropske posvetovalne skupščine v Strasbourgu zahtevala vzpostavitev »enotne in demokratične Evrope« ob popolni udeležbi Velike Britanije. To je poglavitni cilj britanske politike, je izjavil britanski državni sekretar Walter Padley. Združena Evropa — je dejal — mora biti čvrsto vključena v atlantsko partnerstvo. Koristen korak na poti do enotne in demokratične Evrope bi bil, če bi ustanovili evropski skupni trg, ki bi zajemal članice EGS in članice EFTA kakor tudi druge evropske države, ki bi se želele pridružiti.

Represalije proti kmetom v Nikaragvi

CIUDAD MEXICO, 6. maja (Tanjug). Oblasti Nikaragve so zadnje dni z ostrimi represalijami nastopile proti kmetom brez zemlje in kmetijskim delavcem, ki so zasedli zapuščena posestva latifundistov. V departmajih Chontalea, Rivas de Jinotega in drugih so kmete z vojaštvom pregnali z zemlje, ki so jo bili zasedli. Po vesteh iz Manague so zaprli 50 kmetov brez zemlje, ki so jih obtožili »subverzivnega komunističnega delovanja«.

V Nikaragvi ima 0,7 odstotka lastnikov v svojih rokah 32,8 odstotka obdelovalne zemlje.

Obnovljen sporazum med Jugoslavijo in Marokom

RABAT, 6. maja (MAP) — Gospodarski delegaciji Jugoslavije in Maroka sta davi v Rabatu podpisali dokumente, na podlagi katerih je obnovljen sporazum o trgovini, tehničnem sodelovanju in kreditih. Dokumente o razgovorih, ki so se začeli v Rabatu 23. aprila, sta podpisala v maroškem ministrstvu za zunanje zadeve vodja jugoslovanske delegacije, pomočnik zveznega sekretarja za zunanjo trgovino Atanas Atanasijevski in državni sekretar v maroškem ministrstvu za trgovino in industrijo Baredin Senusi.

Jugoslovanska gospodarska delegacija je davi odpotovala v Casablanco in Tanger, od koder se bo vrnila v Beograd.

Letalo treščilo na tla

SANTA CRUZ DE TENERIFE, 6. maja. — Po vesteh časopisnih agencij je sinoči treščilo na tla potniško letalo »Super Constellation« španske letalske družbe Iberia, in sicer tik pred pristankom na letališču Los Rodeos pri Santa Cruzu na Kanarskih otokih. Po še nepotrjenih vesteh je bilo v letalu od 40 do 50 potnikov in članov posadke. Letalo je priletelo iz Madrida in bi moralo pristati na Kanarskih otokih. Po prvih podatkih je bilo ubitih okrog 25 ljudi. Druge, ranjene potnike so prepeljali v bolnišnico v Santa Cruzu. Preiskava o nesreči je v teku.

Italijanski socialisti grajajo vladno politiko

RIM, 6. maja (Tanjug). Italijanska socialistična stranka je ostro obsodila ameriško oboroženo intervencijo v Dominikanski republiki. V resoluciji, ki jo je soglasno sprejela na seji direkcija stranke, je rečeno, da »ZDA ne morejo računati na kakšno solidarnost Italije«. O stališču socialistične direkcije kakor tudi o razpravi, ki se je na seji direkcije razvila o mednarodnih problemih, sta danes obvestila italijanskega premiera Alda Mora generalni sekretar socialistične stranke de Martino in njegov namestnik Brodolini.

V obširni razpravi o mednarodnih problemih so poudarili, da bi morala socialistična stranka močneje pritisniti na vlado, da bi ta sprožila avtonomne mirovne pobude. Ostro so kritizirali vladno zunanjo politiko. ZDA so z agresijo v Vietnamu in v Dominikanski republiki poteptale vsa načela koeksistence — je izjavil član direkcije Santi. Mnogi člani direkcije so tudi zahtevali, naj socialistična stranka sproži o ameriški agresiji razpravo med strankami levega centra in v sami vladi.

Direkcija je na koncu sklenila sklicati zasedanje centralnega odbora, ki bo razpravljal o mednarodni politiki in o domačih gospodarskih problemih.

Spet bombni napad v Italiji

MILAN, 6. maja (Reuter). Fašistični elementi so sinoči vrgli bombo v poslopje deželnega združenja borcev odporniškega gibanja proti fašizmu v Milanu. Eksplozija je napravila precej škode na poslopju. Nihče ni bil ranjen. Policija je uvedla preiskavo.

Diaz Ordaz odprl zasedanje CEPAL

CIUDAD MEXICO, 6. maja. (Tanjug.) — Tu se je danes začelo 11. zasedanje ekonomske komisije OZN za Latinsko Ameriko (CEPAL). Zasedanje je začel mehiški predsednik Diaz Ordaz, ki se je v krajšem govoru pred več kot 400 vladnimi predstavniki latinskoameriških, evropskih, azijskih in afriških držav zavzel za hitrejši gospodarski razvoj in integracijo. Med opazovalci sta tudi jugoslovanski veleposlanik v Mehiki Dalibor Soldatić in svetnik v stalni misiji pri OZN Mirčeta Cvorović.

Makarios na pogajanjih v Atenah

Upa, da bo ciprsko vprašanje rešeno v okviru OZN

ATENE, 6. maja (Tanjug). Danes je prispel v Atene ciprski etnarh Makarios. Spremljata ga zunanji minister Kikrianu in notranji minister Jorgadzis. Makarios se bo pogovarjal z grško vlado o najnovejšem razvoju ciprskega položaja. Na atenskem letališču je povedal novinarjem, da ga je napotil v Atene najnovejši razvoj dogodkov na Cipru. V zadnjih mesecih se je položaj nekoliko zboljšal. Makarios pa je obsodil stališče turške vlade, ki skuša zmanjšati mednarodni pomen tistega, kar je bilo doseženo glede ciprskega problema. Turška vlada hoče, da o njem ne bi razpravljali v OZN. Turška vlada še naprej grozi, a tokrat ne samo Cipru, temveč tudi Grčiji. Makarios je obžaloval, da bodo izgnali patriarhijo iz Istanbula. Ciper pa ne bo klonil pred turškimi grožnjami. Makarios upa, da bo ciprsko vprašanje rešeno v okviru OZN, na podlagi samoodločbe ciprskega ljudstva.

Po prihodu v Atene je Makarios s spremljevalcem takoj odšel na sejo političnega sveta grške vlade. Seji je predsedoval premier Papandreu.

Poziv zveze preganjanih pod fašizmom

BONN, 6. maja (TASS). Vodstvo zahodnonemške antifašistične organizacije, zveze preganjanih pod fašizmom, je danes objavilo sporočilo, ki v njem poziva prebivalstvo Zvezne republike, naj se na dan 8. maja spominja 20-letnice, odkar je bila zlomljena nacistična nadvlada v Nemčiji. Vodstvo zveze obsoja izjave predstavnikov bonskih uradnih krogov iz nekaterih profašističnih organizacij, ki si prizadevajo odvrniti prebivalce Zahodne Nemčije od tega, da bi proslavljali 8. maj.

Sporočilo nadalje poudarja, da še vedno niso bili kaznovani mnogi krivci nacističnih zločinov. Zveza preganjanih pod fašizmom zahteva, da vse doleti zaslužena kazen.

Kdo širi revijo »Revolution in Africa«

Peking trdi, da s tem ni v nikakršni zvezi — Tako tudi Tirana

PEKING, 6. maja — Kitajska časopisna agencija Hsinhua je uradno demantirala, da bi imela LR Kitajska kaj skupnega z izdajanjem in razpečavanjem periodične revije »Revolution in Africa« v afriških deželah. Ta revija, ki so jo razpečavali v Tanzaniji, Keniji, Etiopiji, Gambiji, Somaliji in drugih afriških deželah, je s svojimi članki zbudila nezadovoljstvo in ogorčenje afriške javnosti. Govorilo se je, da izhaja revija v Tirani.

V sporočilu agencije Hsinhua je rečeno, da omenjeno revijo »izdajajo in tiskajo imperialisti ter jo razpečavajo po Afriki«. V »popolnoma ponarejenih propagandnih člankih« zavestno skušajo popačiti politiko LR Kitajske do Afrike. »Mračni smoter tega falzifikata je, otopiti ost antiimperialističnega boja afriških narodov in spodkopati prijateljske odnose med afriškimi državami in Kitajsko.«

V sporočilu je povedano, da je tudi albanska zveza novinarjev razglasila omenjeno revijo za falzifikat in sporočila, da revija ne izhaja v Albaniji.

Moritaki odpotoval

BEOGRAD, 6. maja (Tanjug). Predsednik japonskih organizacij preživelih prebivalcev Hirošime in Nagasakija in član vodstva japonskega kongresa proti atomski in vodikovi bombi prof. Ičiro Moritaki je odpotoval danes iz Beograda, kjer se je mudil na tridnevnem obisku kot gost Jugoslovanske lige za mir, neodvisnost in enakopravnost narodov.

Prof. Moritakija so sprejeli med njegovim bivanjem v Beogradu predsednik zveznega odbora SZDL Lazar Koliševski, sekretar CS ZSJ Rafael Tabor in direktor inštituta za mednarodno politiko in gospodarstvo Leo Mates. Prof. Moritaki je imel tudi razgovore v Jugoslovanski ligi, ki sta se jih udeležila njen predsednik Lazar Mojsov in generalni sekretar Erih Koš.

Še ni sklepa o Rodeziji

NEW YORK, 6. maja. — Sovjetski predstavnik v varnostnem svetu Fedorenko je sinoči predložil amandmaje k osnutku resolucije varnostnega sveta o Rodeziji. Velika Britanija naj prepreči volitve v Južni Rodeziji in ukrene vse potrebno, da bo dežela dobila neodvisnost in da bo imela oblast večina. V Rodeziji živi 217.000 belcev ter štirje milijoni Afričanov. Le-ti pa sploh ne sodelujejo v oblasti.

Ameriški predstavnik Stevenson pa se je strinjal z britanskim pojasnilom, po katerem britanska vlada »ni pristojna«, da prekliče volitve, ki se začno jutri, niti da ukine rodezijsko ustavo.

Delegacije se tudi na nadaljnjih enournih posvetovanjih niso mogle sporazumeti in uskladiti stališča, tako da bo drevi nova seja.

Kontingenti za sejem Alpe-Adria

TRST, 6. maja (Po telefonu) — Italijansko ministrstvo za zunanjo trgovino je te dni odobrilo blagovne spiske in kontingente za IV. mednarodni sejem blagovne menjave Alpe-Adria, ki ga bodo odprli sredi maja v Ljubljani. Odobreni kontingent za blagovno menjavo med Jugoslavijo in Italijo v okviru sejma znaša 1 miljardo 750 milijonov lir. Na seznamu blaga, ki ga bodo jugoslovanska podjetja v okviru odobrenega kontingenta lahko izvozila v Italijo, so med drugim mesne konzerve, konji za delo in klanje, sveže svinjsko meso, govedo in goveje meso, ovce, sadje, zelenjava, gobe, mlečni izdelki, les in lesni izdelki, pohištvo, usnjena galanterija in drugo. V seznamu blaga, ki ga bo mogoče v okviru kontingenta uvoziti iz Italije v Jugoslavizo, p so na prvem mestu oprema, stroji in rezervni deli, gume, farmacevtski izdelki, barve in laki, kemikalije, fotografski material in drugo. Po določilih italijanskega zunanjega ministrstva se je takoimenovane zunanjetrgovinske operacije lahko udeležujejo le tista podjetja, ki imajo svoj sedež v enem izmed središč Furlanije Julijske krajine, se pravi v Trstu, Gorici in Vidmu. D. K.

Domači bombaž je zopet cenjen

Ugodnejši pogoji za povečanje pridelka

STRUMICA, 6. maja (Tanjug). V Makedoniji bodo letos zasejali z bombažem približno 9000 ha ali 2000 ha več kakor lani. To so sklenili na zadnjem sestanku poslovnega združenja za pridelovanje bombaža in sviloprejk »Jugopamuk« v Strumici. Zadnja leta je bila industrija za predelavo bombaža v glavnem usmerjena v uvoz. Zaradi neugodne odkupne cene je zanimanje kmetijskih organizacij in zasebnih proizvajalcev za pridelovanje bombaža padlo. Zdaj pa nastajajo ugodnejši pogoji za povečanje domačega pridelka bombaža. Omejitev uvoza je spodbudila predelovalno industrijo, da se je začela bolj zanimati za domači trg.

V poslovnem združenju poudarjajo, da bo povečanje pridelka bombaža odvisno od zvišanja premij pridelovalcem. V naši deželi ima na primer kilogram bombaža enako ceno kakor 3.7 kg pšenice, vtem ko se v sosednih deželah to razmerje giblje od 4.9 do 6.6 kg pšenice za kilogram bombaža. Pridelovalci zahtevajo uskladitev cen bombaža z drugimi kmetijskimi pridelki, kar bo spodbudilo naraščanje pridelka bombaža, ki nam ga primanjkuje. Že letos bo v Makedoniji 89 kmetijskih organizacij in mnogo zasebnih kmetov pridelovalo bombaž.

V Djerdapu gradijo novo progo in ceste

BUKAREŠTA, 6. maja (Tanjug). Na romunskem bregu djerdapske soteske so začeli graditi novo železniško progo in ceste, ki bodo zamenjale dosedanje, ker jih bo zalilo bodoče djerdapsko jezero. Prebiti bodo morali več predorov ter zgraditi več mostov. Zato bodo uporabljali sodobno gradbeno mehanizacijo, da bo graditev čimprej končana.

Naši strokovnjaki pri melioracijah nilske delte

KAIRO, 6. maja (Tanjug). Skupina kakih 50 jugoslovanskih strokovnjakov opravlja raziskovalna dela za melioracijo 56.000 fedanov zemlje na severu nilske delte in vzhodno od nje v smeri Sueškega prekopa. Dela opravljajo v okviru sporazuma, ki ga je združenje »Ingra« sklenilo z upravo za melioracije ministrstva za kmetijstvo ZAR.

Raziskovalna dela bodo končana zadnje dni letošnjega poletja, potem pa bodo sestavili generalni projekt del za melioracije 56.000 fedanov in ga izročili investitorju, upravi za melioracije ZAR. Glavna dela bodo zajela velike površine, ki jih bodo usposobili za obdelavo in za zgraditev celih vasi z vsemi sodobnimi napravami. Ta dela se bodo začela prihodnjo jesen. Računajo, da bo delalo pri tem kakih sto jugoslovanskih strokovnjakov ter več tisoč egiptovskih delavcev in strokovnjakov. Ta velika javna dela odpirajo široke možnosti za neposredno tehnično pomoč Egiptu pri šolanju tehničnih kadrov.

Ta dela sodijo v okvir načrta ZAR, po katerem bodo v prihodnjih sedmih letih usposobili za obdelovanje blizu 2 milijona fedanov zemlje. Vrednost del v El Mulaku in El Zauiji znaša približno 40 milijonov dolarjev, od tega bo Jugoslavija kreditirala približno 17 milijonov.

Na Bahreinih vre

Vse hujši odpor proti britanskim kolonizatorjem

KUVEJT, 6. maja (TASS). Zaporniki na otoku Hivar, na Bahreinskem otočju, so včeraj napadli britansko obalno stražo, si vzeli orožje in patruljni čoln ter odpluli z otoka, prepolnega političnih zapornikov. Ob tej priložnosti se je vnelo hudo streljanje, pri čemer je bilo več britanskih okupacijskih vojakov ubitih ali huje ranjenih.

V poznih večernih urah so na ulicah mnogih bahreinskih krajev spet nastale močne protestne demonstracije zaradi britanske okupacije. Demonstranti so zahtevali, da okupacijske oblasti ustavijo represivne ukrepe proti stavkajočim, ki zahtevajo, da jim priznajo javne svoboščine in dovolijo ustanoviti poklicne in sindikalne organizacije.

Britanske kolonialne oblasti pa s hudimi represalijami zatirajo stavkovno gibanje na Bahreinskem otočju. Zapori so prepolni ljudi, tako da so jih več internirali na manjše otoke tega arhipelaga.

Nacionalna fronta naprednih sil Bahreina, ki je njeno delovanje sicer prepovedano, je objavila razglas in v njem pozvala prebivalstvo arhipelaga, naj nadaljujejo boj proti zatiralcem. Ta edina množična politična organizacija je navezala najtesnejše odnose z delavci sosednjega Kuvejta, ki podpirajo vsa prizadevanja za ukinitev britanskih vojaških oporišč v tem delu sveta in za osvoboditev političnih zapornikov na Bahreinskem otočju.

Neredi v tem arhipelagu so se začeli že pred šestimi tedni. Prvi so začeli stavkati delavci petrolejskih polj, najbogatejših na Srednjem vzhodu. Britanske oblasti so surovo odgovorile, to pa je sprožilo splošen odpor, ki je zajel mnoge otoke.

Jutri program radia in televizije

DELO

rtv

Prihodnji teden, v četrtek, 11. maja, bo mladim dvojčkoma Iri, odkar se je prvič javil ovojem poslušalcem Radia Maribor. Njuni Jubilej praznujemo tudi z današnjo oddajo otroškega strogaja, na kateri predstavljamo ostroški stolp RTV postavljen na Pohorju nad Mariborom.

maj od 9 do 15

Telegrami

PROSLAVE NA NIZOZEMSKEM — HAAG. Na Holandskem so slovesno proslavili dvajsetletnico osvoboditve. Zahodnonemški vojaki iz baze v Bjudelu dva dni niso smeli iz vojašnic v uniformah.

DELEGACIJA KPI PRI ULBRICHTU — BERLIN. Prvi sekretar CK ESP Nemčije Ulbricht je sprejel delegacijo KPI, ki jo vodi generalni sekretar Luigi Longo: Delegacija je prišla na proslavo ob 20-letnici zmage nad fašizmom.

NUJEN SESTANEK — BAGDAD. Svet arabske lige je zahteval, naj bi sklical nujen sestanek arabskega gospodarskega sveta, če bi Bonn priznal Tel Aviv.

SASAKI IZVOLJEN — TOKIO. Za novega predsednika socialistične stranke Japonske so izvolili Kodza Sasakija. Prejšnji — Dziotar Kavakami — je odstopil zaradi bolezni.

KAMBONA ZA AKCIJO PROTI SMITHU — DAR ES SALAM. Zunanji minister Tanzanije Kambona je pozval vlade afriških dežel, naj začno konkretno akcijo, če bo rasistična Smithova vlada v Južni Rodeziji enostransko razglasila neodvisnost.

BURGIBA (MLAJŠI) SE JE VRNIL IZ ZDA — TUNIS. Tunizijski zunanji minister Habib Burgiba ml. se je vrnil v Tunis z desetdnevnega obiska v ZDA. Povedal je, da so bili njegovi pogovori z ameriškimi predstavniki glede financiranja štiriletnega plana uspešni.

POŽAR NA POLJSKEM — VARŠAVA. Velikanski požar je uničil del vasi Taszmenica v lublinskem vojvodstvu. Zgorelo je 65 stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopij. Človeških žrtev ni bilo.

ODLIKOVANI FRANCOZI — MOSKVA. Prezidij vrhovnega sovjeta ZSSR je odlikoval 25 francoskih državljanov za zasluge v drugi svetovni vojni.

ALŽIRIJA ŠIRI TRGOVINSKE ODNOSE — ALŽIR. Alžirska gospodarska delegacija je odpotovala na obisk v Kamerun, Mali, Gvinejo, Gano, Kongo (Brazzaville) in Mavretanijo, da bi se dogovorila za razširitev trgovine in gospodarskega sodelovanja.

AJUB KHAN POVABLJEN V BRITANIJO — LONDON. Tu so uradno objavili, da je pakistanski predsednik Ajub Khan sprejel vabilo britanske kraljice, naj obišče London. Prispel bo 19. oktobra.

70-LETNICA PRVE RADIJSKE POSTAJE V ZSSR — MOSKVA. Tu praznujejo 70 let, odkar je začela delovati prva radijska postaja na današnjem ozemlju Sovjetske zveze. Zdaj širijo predvsem mrežo UKV postaj, ki jih ima že 130 mest, TV postaj pa je že 500.

KONGRES PROTI KOLONIALIZMU — CIUDAD MEXICO. V Havani na Kubi zaseda mednarodni študentovski kongres proti kolonializmu v Latinski Ameriki.

BREŽNJEV SPREJEL GANSKO DELEGACIJO — MOSKVA. Prvi sekretar CK KP Sovjetske zveze Leonid Brežnjev je včeraj sprejel delegacijo Gane.

Pa še to

SRAMOTILNI STEBER ZA DEBELE — Neka organizacija v St. Louisu (ZDA) sprejema samo člane, ki si žele shujšati. Kdor kak teden ne zgubi predpisane količine svoje teže, ga postavijo ob sramotilni steber ter mu dajo na prsi napis: »Sem mastna svinja«. Kazen ni pogosta, ker se je člani zelo boje.

Vreme 6. MAJA 1965

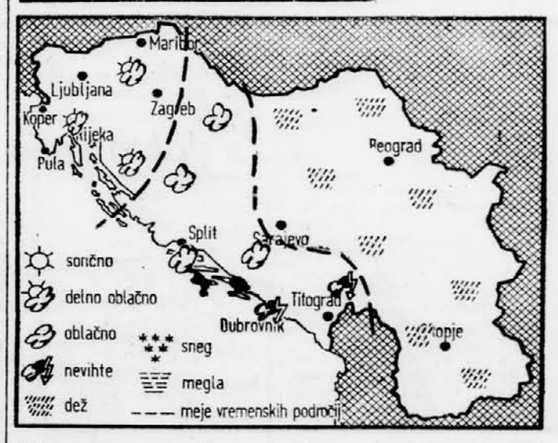

Temperature

	ob 07	13
Ljubljana	7	18
Planica	1	13
Lesce	—	—
Maribor	10	17
Slov. Gradec	6	11
Novo mesto	7	17
Koper	13	16
Kredarica	—6	—4
Reka	13	17
Pulj	10	15
Split	12	14
Dubrovnik	12	10
Zagreb	9	16
Beograd	7	11
Sarajevo	7	9
Skopje	10	11
Titograd	12	14
Celovec	4	—
Gradec	7	—
Dunaj	10	12
Milano	14	22
Genova	15	21
Zürich	6	10
Münchon	6	6
Benetke	8	—

Prognoza

STANJE

Frontalne motnje so se umaknile nad vzhodni Balkan. Nad zahodno Evropo se je zgradilo področje visokega zračnega pritiska. Nad naše kraje še nadalje doteka ob severozahodnih vetrovih hladen zrak.

NAPOVED

Ponoči in jutri pretežno jasno, le popoldne prehodno zmeren razvoj kopastih oblakov. Najnižje nočne temperature med 0 in 5, v Primorju 9, najvišje dnevne do 18 stopinj C.

V izpostavljenih legah nevarnost slane.

NAPOVED ZA DRUGE KRAJE JUGOSLAVIJE

Ob Jadranu pretežno jasno, v notranjosti popoldne plohe ali nevihte.

„S TV 6 v Ljubljano"

Po poteh partizanskih kurirjev

Ljubljana, 6. maja — Letos ob 20. obletnici osvoboditve bodo priredili bivši partizanski kurirji že tradicionalni partizanski pohod, tokrat »S TV 6 v Ljubljano«. Zbrali se bodo v soboto, 8. maja, v Ljubljani v ulici Moše Pijada, odkoder se bodo z avtobusi odpeljali do Opčic pri Dolenjskih Toplicah. Tam bo ob 11. uri odkritje spominskega obeležja, ki ga je izdelal akademski kipar Stane Kržič. V Opčicah bo tudi sprejem pionirskega odreda »TV 15« ter sprejem in predaja Kurirčkove pošte.

Po tej slovesnosti se bodo partizanski kurirji odpeljali v Semič, kjer bodo ob 18. uri položili venec k spomeniku padlim borcem, zvečer pa se bodo s tamkajšnjimi domačini srečali ob tabornem ognju. V nedeljo, 9. maja se bodo zjutraj odpeljali nazaj v Ljubljano, do spominskega obeležja »Ob žici« na Rudniku, odkoder bodo prikorakali ob 11. uri na Trg revolucije, kjer jih bodo Ljubljančani slovesno sprejeli.

Ekskurzija jamarjev

Jamarski klub »Železničar« je pred dnevi pripravil meddruštveno ekskurzijo v Željnske jame pri Kočevju. Ekskurzije se je udeležilo 30 članov raznih slovenskih jamarskih klubov. Ogledali so si jamo, ki je znana po arheoloških najdbah, in tudi ob tej priložnosti odkrili nekaj neolitskih predmetov. Seznanili so se tudi z delom kluba »Železničar«, ki že več let intenzivno raziskuje kraške pojave na Kočevskem.

Ekskurzija je imela velik pomen zlasti za zbližanje klubov, zakaj delo v različnih klubih je doslej potekalo precej nepovezano, kar pa nikakor ne bi koristilo 4. mednarodnemu speleološkemu kongresu, ki bo jeseni v Ljubljani in Postojni. Do takrat pa bodo slovenski jamarji izvedli več takih medklubskih ekskurzij, na katerih se bodo temeljito seznanili z delom posameznih klubov in s področji, kjer ti klubi delajo.

Prihodnjič bodo jamarji gostje kluba iz Idrije, ki jim bo predstavil znamenito aragonitno jamo na Idrijskem.

zj-

Splavitev motornega čolna »M-23«

Koper, 6. maja — Na malem potniškem pomolu so danes dopoldne splavili motorni čoln M 23 za potrebe pomorske milice in s tem počastili 13. maj — praznik službe notranje varnosti.

Potem ko je inšpektor milice kapetan Viktor Belcijan raportiral pred pripadniki pomorske milice, je vodja medobčinske uprave za notranje zadeve Koper podpolkovnik Viktor Zajc na kratko orisal razvoj pomorske milice in njene naloge. Te so danes zlasti v tem, da varuje pomorska milica življenje ljudi na morju in da po potrebi rešuje ponesrečence. To nalogo stopnjuje dejstvo, da je v obalnih mestih vedno več registriranih čolnov in inozemskih jadrnic.

F. M.

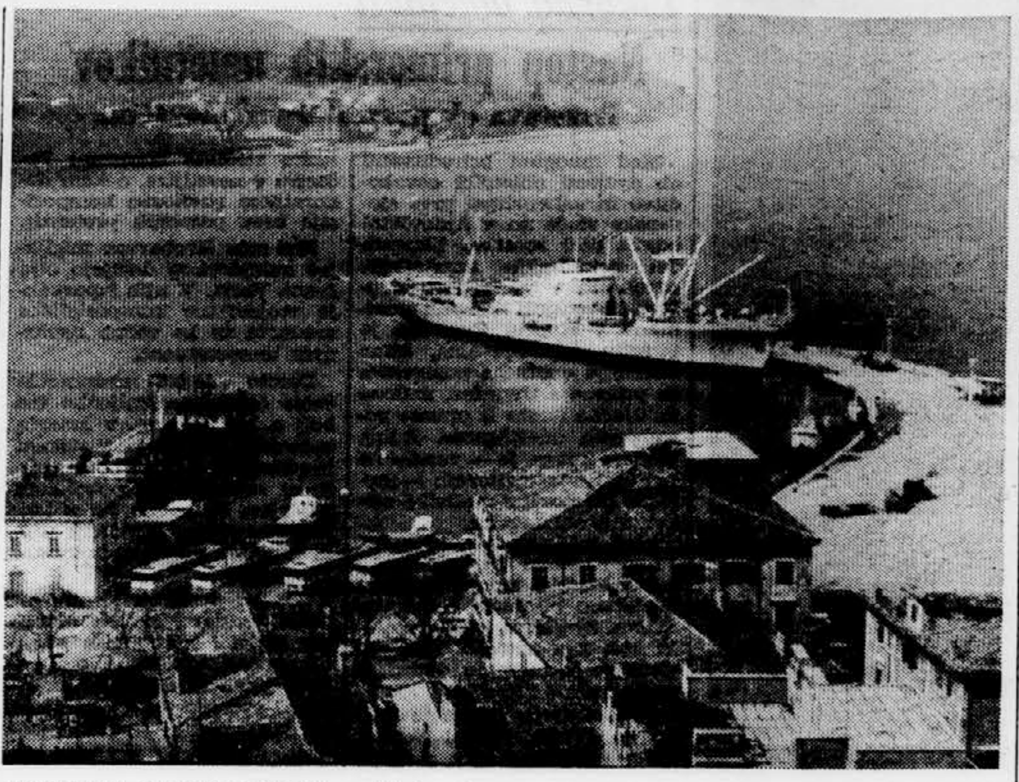

KOPRSKA RAZGLEDNICA — Kadar je novo tovorno pristanišče polno zasedeno, se ustavijo večje tovorne ladje tudi v starem, potniškem prometu namenjenem pristanišču. V ozadju novo naselje Žusterna s hotelom. Foto: Frenk

Brezbrižnost ali neznanje

S posveta o nezaželenih pojavih v koprski občini

Posvetovanje o družbeno negativnih pojavih in kriminalu, ki je bilo pred kratkim v Kopru, je obširno osvetlilo te pojave v gospodarskem in družbenem življenju, ki nam povzročajo ne le gospodarsko, marveč predvsem moralno politično škodo. Gre za hujše in lažje oblike gospodarskega kriminala, ki so mu botrovali brezbrižnost, neznanje, v nekaterih primerih celo bojazen tistih, ki bi ga lahko vsaj omilili, če že ne preprečili in zatrli.

V naših delovnih kolektivih še vedno zaposlujejo na odgovornih mestih ljudi, ki so bili obsojeni zaradi poneverb, zlorab, ponarejanj listin, podkupovanja, grabežev in izigravanja samoupravnih organov.

Večkrat gre za veliko brezbrižnost, ki pa povzroča družbenemu premoženju veliko škodo. O tem pričajo tudi primeri, ki so jih pred kratkim odkrili:

Ni dolgo tega, ko je nekdo iz nekdanjega trgovskega podjetja Imex iz Kopra pisal pismo obsojenemu Francu Švabu, nekdanjemu direktorju Imexa iz Kopra, in mu zagotavljal, da ga bo, ko bo prišel na prostost, vsestransko podprl in naj ne bo v skrbeh za primerno službo.

V Izoli na tamkajšnji občinski skupščini so zaposlili uslužbenko, ki je bila obsojena zaradi več poneverb in tatvin, vendar so jih kljub temu zaupali poslovanje z denarjem. Kmalu je spet vzela več kot milijon dinarjev. Ko so jo odkrili in zaslišali, je dejala: »Upala sem, da me ne bodo odkrili in sem zato znova jemala denar«.

Sodišče obravnava zdaj osumljenca, ki se je vrnil iz tujine, kjer je bil zaradi tatvin večkrat zaprt, a so mu vendarle zaupali odgovorno mesto šefa v podjetju. V pičlih treh mesecih si je prisvojil več kot 1,200.000 dinarjev.

Takih primerov je še mnogo, še več primerov pa ni odkritih zaradi brezbrižnosti in lahkomiselnosti. Tam, kjer ni stalnega in učinkovitega nadzorstva ter družbeno premoženje slabo varujejo ali imajo slabo evidenco o knjigovodskem in blagajniškem poslovanju, so najboljši pogoji za gospodarski kriminal.

Zato bi morali v skladu s priporočilom zvezne skupščine ustvariti v delovnih skupnostih takšne odnose in nadzorstvo, da bo družbeno premoženje zavarovano ter da bo vsak, ki je nagnjen k negativnim ali celo kaznivim dejanjem, naletel na splošno obsodbo. Zlasti samoupravni organi in družbeno-politične organizacije v delovnih in teritorialnih skupnostih, ki so jih nekateri vodilni uslužbenci že večkrat izigrali, ko so jim neresnično prikazovali finančno poslovanje in razne kupčije v tujini in doma, bi morali bolj učinkovito ščititi družbeno premoženje.

B. A.

Zanimanje za ribolov v Posočju

Najbolj se priglašajo italijanski gosti

Na Bovškem sta bili po tri dni že dve skupini italijanskih športnih ribičev iz Firenc. V kratkem pričakujejo ribiče iz Zahodne Nemčije. Tudi v Kobaridu je turistično društvo izdalo kakih sto enodnevnih ribolovnih dovolilnic športnim ribičem iz zamejstva.

V novem hotelu Most na Soči pa so imeli 80-odstotno uporabljene vse zmogljivosti prenočitev, ki so jih zasedli predvsem italijanski športni ribiči, ki so bili razen postrežbe dokaj zadovoljni tudi z dobrim ulovom postrvi v umetnem jezeru.

Dokaj dobri so tudi obeti za glavno turistično sezono, saj imajo na Mostu na Soči, v Kobaridu in na Bovškem že prodane vse prenočitvene zmogljivosti, tako da morajo že odklanjati domače goste, ki se priglašajo iz Vojvodine in od drugod. Za prehodne goste bodo priskrbeli zasebne turistične sobe.

Da bi se tuji in domači gostje počutili čimbolj prijetno, bodo na Tolminskem imeli v sezoni več prireditev, za kar je sklad za pospeševanje turizma v občini namenil 2 milijona dinarjev. Največ turističnih prireditev bodo imeli v Bovcu, kjer bo nastopilo nekaj kvalitetnih domačih in tujih zabavnih folklornih ansamblov. Na Mostu na Soči bodo v septembru v sodelovanju s kajakaškim klubom Soških elektrarn priredili regato na umetnem jezeru.

Za pospeševanje turizma je goriška turistična zveza navezala dobre stike s potovalnimi agencijami v Gorici, Trstu in Vidmu. V prihodnje bo zveza te stike še bolj poglobila.

—JP

Letos »mesec narcis« teden dni pozneje

»Mesec narcis« (z izvolitvijo »mis narcis« v Planini pod Golico nad Jesenicami) bo letos teden dni pozneje kot ponavadi. V Karavankah in njih vznožnih kotanjah leži namreč še globok sneg, na prisojnih jasah pa je šele dobro odlezel in bodo narcise letos kasneje cvetele. Turistično društvo Planina pod Golico, ki pripravlja številne prireditve, je zaradi tega sklenilo organizirati »mesec narcis« od 9. maja dalje.

Razen nekaterih predavanj, gledališke predstave, ki jo pripravlja domača igralska skupina, bodo imeli v maju še več kulturno zabavnih prireditev. Med drugim bodo obiskovalci na zabavni prireditvi 16. maja izbrali tudi »mis narcis«, 23. maja je predviden množični izlet na Črni vrh nad Jesenicami in nekaj drugih zabavnih prireditev.

Nekaj zabavnih prireditev bo tudi na Pristavi nad Javorniškim rovtom, ki jih pripravlja TD Jesenice in kjer so prav tako obsežne jase belih narcis. Spričo tega da obišče narcisna polja pod Karavankami vsako leto na tisoče turistov iz vse države, bodo poskrbeli tudi za varnejši promet z Jesenic v Planinc pod Golico, na nekaterih mestih bodo popravili tudi cesto in pripravili več prostora za parkiranje.

J. P.

Če ni elektrike — zmanjka tudi vode

Nad zajetjem kočevskega vodovoda grade velik rezervoar

Kadar v Kočevju zmanjka elektrike, iz nobene pipe ne priteče voda. Vendar pa je voda sedaj mnogo bolj čista kot prej, ko je bil vodnjak v Podgorski ulici. Ob sušnih dneh se je namreč v kočevskih vodovodnih ceveh znašla tudi voda iz Rinže.

Novo zajetje kočevskega vodovoda je pod Veliko goro. Od tod so speljane cevi do kočevskih rezervoarjev, vendar dva rezervoarja po 500 kubičnih metrov nista nikoli polna. Vso vodo sproti porabijo v tovarnah in gospodinjstvih, zakaj iz zajetja jo črpalke pošiljajo naravnost v cevi. In kadar ni elektrike, črpalke nehajo delati. Kočevje ostane brez vode.

Kmalu pa bo nad zajetjem zgrajen velik rezervoar, v katerem se bo nabralo 700 kubičnih metrov vode. Ta voda bo zaradi tega, ker bo nov rezervoar zgrajen dokaj visoko, odtekala brez prečrpavanja v nižje kočevske rezervoarje, od tod pa šele v omrežje. Zaradi tega v Kočevju potlej, ko bo novi rezervoar zgrajen, pri pipah ne bodo opazili, da je zmanjkalo električnega toka. S tem bo za zdaj kočevski vodovod urejen, vendar pa to še ni vse.

Res je, da je v novem zajetju toliko vode, da je pretok 150 litrov na sekundo, vendar pa je vsa ta voda, zlasti ob deževju, kalna. Zato bodo morali slej ko prej urediti tudi čistilno napravo. Ker voda ni popolnoma čista, jo morajo klorirati, razen tega pa dela zaradi nečistosti težave tudi nekaterim industrijskim podjetjem.

Čistilna naprava je že predvidena, vendar za zdaj zanjo še ni denarja. Stala bo namreč 200 milijonov dinarjev. Toliko pa občinska skupščina za kočevski vodovod ne more odšteti, saj mora skrbeti tudi za številne nove vaške vodovode in obnavljati stare.

Kljub novemu vodovodu in čistilni napravi pa bodo nekatera industrijska podjetja še vedno navezana na industrijsko vodo iz Rinže.

J. VETROVEC

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri

SPLOŠNI BOLNIŠNICI GORICA pri Šempetru

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. za interni oddelek: **ZDRAVNIKA SPECIALIZANTA**
2. za otorinolaringološki oddelek: **ZDRAVNIKA SPECIALISTA ali SPECIALIZANTA**
3. za pediatrični oddelek: **ZDRAVNIKA SPECIALISTA ali SPECIALIZANTA**
4. za ginekološko-porodniški oddelek: **ZDRAVNIKA SPECIALISTA, 2 ZDRAVNIKA SPECIALIZANTA in ZDRAVNIKA ANESTEZISTA**
5. za bolniške oddelke: **20 MEDICINSKIH SESTER** s srednjo strokovno izobrazbo (splošna in otroška smer).

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Ponudbo s kratkim življenjepisom in dokazili o strokovni izobrazbi pošljite na naslov: UPRAVA SPLOŠNE BOLNICE GORICA v Šempetru pri Gorici. — Osebni dohodek je za vsa mesta določen s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov bolnice

SPLOSNA BOLNICA GORICA

4025

Dom tabornikov v Škofji Loki

V Škofji Loki je bila ustanovna skupščina občinske zveze tabornikov. Doslej v občini ni bilo osrednjega organa, ki bi povezoval dosedanje taborniške organizacije. Te so v Gorenji vasi, Poljanah, na Trati in v Škofji Loki. Skupščina je med drugim sprejela delovni program, ki obsega številne prireditve ob 20-letnici osvoboditve. Ustanovili bodo še več samostojnih enot, predvsem v Selški dolini: v Železnikih, Selcih in Češnjici.

Letos bodo taborniki odprli tudi svoj dom tabornikov, ki ga s pomočjo občinske skupščine gradijo v bližini škofjeloškega kopališča. To bo eden najlepših taborniških domov, zgrajenih v zadnjih letih.

R. Č.

V eni sapi: radost in razočaranje

Pred koncem velikega šahovskega turnirja miru v Zagrebu

V nedeljo popoldne si bodo udeleženci prvega »turnirja miru«, prirejenega pod pokroviteljstvom FIDE (mednarodne šahovske zveze), segli ob slovesnem koncu v Zagrebu, še zadnjikrat v roke in se poslovili z besedami: »Na svidenje čez pet let (za zdaj še neznanokje)!« Zmagovalec pa bo prevzel kipec Augustinčićevega konjenika miru, seveda, če bo na zmagovito stopnično stopil en sam najboljši.

Kakor vse kaže, bo ta velika čast morda pripadla — v naše veliko veselje — jugoslovanskemu velemojstru in kandidatu za svetovnega prvaka Bori Ivkovu. Začel je sicer z ničlo (oh, ta Portisch!), potem pa, kakor da ga je ta poraz še prav posebno razhudil, knjižil v naslednjih 16 partijah nič manj ko 12 točk in v osmih zmagovitih partijah primoral h kapitulaciji med drugimi tudi velemojstre Gligorića, Bronsteina, Bisguierja, Larsena (prvega neposrednega tekmeca v pohodu proti šahovskemu Olimpu) in Antošina. In če dodamo še to, da je Ivkov, po Parmovi izjavi, prikazal skupaj s Portischom najboljšo igro, tedaj prav gotovo drži, da je njegov uspeh na vsej črti zaslužen, da pomeni po uspešnem izletu v Južno Ameriko pred 10 leti njegovo ponovno veliko renesanso! Delo v zveznem centru za napredek šaha se že začenja obrestovati.

Drugi (in obenem zadnji), ki nas je razveselil, je slovenski velemojster Parma. Od serije, ki je obsegala osvojitev svetovnega mladinskega prvenstva, osmo mesto na veleturnirju na Bledu in še osvojitev velemojstrskega naslova, je v formi zelo nihal, predvsem pa razočaral zaradi pretiranega in prehitrega remiziranja. Njegov prijatelj Matanović ga je takrat zelo dobro očital, češ da drobnolastniško čuva pridobljeni šahovski status. V Zagrebu je bil to čisto drug fant, kakor da ga je nekaj pičilo. Edini je ostal (vsaj do 17. kola) brez poraza, nanizal je pet vrednih zmag, v niti eni partiji mu ni kazalo sumljivo, remiji pa so bili vseskozi borbeni in največkrat sklenjeni šele, ko so bile vse možnosti za igro na zmago izčrpane Pri tem pa je ostal še fair-borec, saj ni vztrajal pri kontumaciranju Golombeka, ki je, čeprav sam mednarodni šahovski sodnik, zapisal ob kuvertiranju potezo, ki jo je bilo mogoče tolmačiti na dva načina, kar pa ima po pravilih za posledico takojšnjo ničlo. Seveda je Parma partijo tudi brez tega dobil in se še nadalje obdržal v samem vrhu, med takimi asi, kakor so Ivkov, Uhlmann, Petrosjan, Portisch, Bronstein in Larsen. Enakopraven boj z njimi je doslej njegov največji uspeh, njegovo »ponovno rojstvo«, kakor je zapisal beograjski Šport.

Ostali Jugoslovani so bolj ali manj krepko razočarali, predvsem Gligorić in Matanović, dolgo naši prvi ekipni deski. Mar je to že napoved rotacije na teh mestih? Verjetno. Zadovoljen je lahko samo Zagrebčan Marović, ki je iz nacionalnega postal mednarodni mojster, pri tem pa še s svetovnim prvakom Petrosjanom kot botrom.

In tujci? Ti so našemu šahu, če spet izpustimo Ivkova in Parmo, pripravili kar dobro lekcijo, saj jih je na prvih sedmih mestih kar pet. Zadovoljni pa so in niso! Predvsem je nezadovoljen Petrosjan, svetovni prvak, ki tokrat ni blestel v vsem sijaju, pa tudi njegova igra je bila včasih precej bleda. Najbrž trenutna indispozicija, zaradi katere se je podrl njegov stalni igralni koncept: z belimi figurami zmagati, s črnimi remizirati, če ne gre drugače. Toda to pot je z belimi figurami kar trikrat moral pristati na delitev točke, enkrat pa je celo izgubil. In ker ni bilo ustreznega nadomestila s črnimi barvami, je štirikrat večerjal (zaradi »slabega počutja«) kar v sobi namesto v jedilnici. Svojevrstna reakcija! Portisch je predvsem zadovoljen zato, ker je med neposrednimi tekmeci dobesedno kosil in si tako pridobil, če nič drugega, vsaj dobre moralne adute, Bronstein je, kot po navadi, pesnikoval na črnobelih poljanah, Larsen je igral udarno, vendar neuravnovešeno, Uhlmann pa garaško in nabiral točke, zdaj po pravici, zdaj nezasluženo, da bi na kraju morda ponovil uspeh iz Havane 1964 in celo Ivkova obral za prvo mesto. Čakati bo torej treba še dve koli, kajti za zdaj sta v mrtvem teku z ramo ob rami, z 12 točkami ali točko na boljšem pred Parmo, Petrosjanom in Portischom.

FRANČEK BRGLEZ

Ivkov pred končno zmago?

ZAGREB, 6. maja (po telefonu) Rezultati 17. kola mednarodnega šahovskega turnirja miru: Bronstein : Parma remi (15), Gipslis : Gligorić remi (16), Matanović : Minić prekinjeno, Petrosjan : Golombek 1:0 (38), Bertok : Uhlmann prekinjeno, Bisguier : Marović remi (38), Larsen : Padevski remi (26), Udovčić : Portisch remi (26), Filip : Damjanović remi (22) in Antošin : Ivkov 0:1 (30).

Vse kaže, da je prva dirka za Augustinčićevega konjenika miru tak orekoč že odločena. Ivkov se je namreč z današnjo zmago na zadnje vedarle odlepil od Uhlmanna. Zdaj je na čelu kolone sam, z dragocene pol točke pred dosti. Ravno dovolj za končni triumf. Po igri, ki jo je doslej prikazal, bi normalno moral vzdržati . . .

Od dveh zmag, doseženih do prekinitve, je Petrosjanova z Golombekom potekala »normalno«, z običajnim spregledom angleškega internacionalca v peti uri igre Istočasno pa so bili pogledi igralcev osredotočeni na partijo Antošin : Ivkov, v kateri je sovjetski velemojster podlegel v bitki s časom in odličnim nasprotnikom. Igral je tako počasi, da mu je po komaj 10 potezah ostalo le še kakih 35 minut. V ostri poziciji manjkajočih 30 potez seveda ni mogel izvleči. Žrtvoval je kvaliteto, toda črni mu ob velikem in odločilnem časovnem višku, ni ostal dolžan, žrtev kontriral in ga nazadnje postavil pred neubranljiv mat.

Iz množice remijev so omembe vredni le trije (računam, da bo Bertok odščipnil Uhlmannu pol točke). Udovčić je proti Portischu zbral varianto, v kateri se mu pri najboljši volji ni moglo nič hudega zgoditi. Isto velja tudi za Bertoka. Se več. Tako dosledno je igral na remi, da je malo boljšo pozicijo spremenil v končnico, ki je zanj za nianso slabša, vendar skoraj stoodstotno v mejah remija. In nazadnje še remi v neuradnem derbyju dneva Bronstein : Parma. Črni je že v otvoritvi, v veliko Davidovo presenečenje, žrtvoval figuro za dva kmeta. Nastala je izredno ostra pozicija, v kateri je imel Parma, kot so pokazale poznejše analize, možnosti celo za igro na zmago. Vendar si ni upal tvegati, čeprav je bil tudi čas na njegovi strani, saj je Bronstein porabil za 15 potez kar poldrugo uro, on sam pa veliko manj.

Se rezultati prekinjenih partij 16. kola: Damjanović : Udovčić 1:0, Portisch : Larsen 1:0 in Gligorić : Bronstein remi.

Padevski — Bisguier, remi, Marović — Bertok 1:0, Golombek — Matanović 0:1, Bertok — Uhlmann 0:1, Matanović — Minić 1:0.

Vrstni red: Ivkov in Uhlmann po 12 točk, Parma, Petrosjan in Portisch 11, Bronstein 10,5, Larsen 10, Antošin, Filip in Matanović 8,5, Gligorić, Marović, Padevski 8, Damjanović, Gipslis, Minić 7,5, Bisguier 7, Udovčić 5,5, Golombek 4,5, Bertok 3,5 točke

B. PARMA

Po domačih krajih

Trešnjevka : Olimpija 2:2 (1:1)

LJUBLJANA, 6. maja — V prijateljski nogometni tekmi, katere čisti dobiček je bil namenjen za poplavljence v Zagrebu, sta Olimpija in Trešnjevka igrali neodločeno 2:2 (1:1). Tekmo je sodil Zorko iz Ljubljane. Strelci: Kucz oba za Trešnjevko, ter Arslanagič in Kranjc za Olimpijo.

To je bila prava prijateljska tekma, v kateri si moštvi nista kdove kaj prizadevali. Igralci so se varovali vsakršnih tveganj, ki bi povzročila poškodbe. Po odmoru je Olimpija z nekoliko spremenjeno postavo zaigrala živahneje, predvsem po zaslugi madega Škufce na levem krilu. Domačini so zapravili vrsto izrednih priložnosti za zadetek, zlasti vodja napada Zagorc.

AJDOVŠČINA — V počastitev 20-letnice prve slovenske vlade je bila včeraj tukaj nogometna tekma, v kateri je ljubljanska Olimpija premagala kombinirano moštvo Primorja in Nove Gorice s 7:3 (2:1). Strelci: Zagorc in Škufca po 2, Frančeškin in Srbu po 1 in Torlakovič avtogol, za domačine pa Hlede 2 in Uršič 1.

50 avtomobilistov na »Jadranskem rallyju«

— BEOGRAD, 6. maja — Okoli 50 avtomobilistov bo sodelovalo na X. »Jadranskem rallyju«, ki bo v petek, soboto in nedeljo na 2.477 km dolgi progi. Tekmovalci bodo jutri startali v Zagrebu in v nedeljo prispeli čez Pulo, Koper Ljubljano, Beograd, Skopje, Peć, Titograd in Dubrovnik v Split. V konkurenci najboljših vozačev iz Poljske, Madžarske, Češkoslovaške, Bolgarije, ZRN in Avstrije nimajo jugoslovanski avtomobili sti možnosti za visoko uvrstitev.

Pred sestankom Upravnega odbora NZJ

BEOGRAD, 6. maja — Na sestanku novega upravnega odbora Nogometne zveze Jugoslavije, ki bo 8. maja v Beogradu bodo med drugim predlagali za predsednika strokovnega odbora NZJ Rajka Mitića, za predsednika komisije za sestavo in priprave reprezentance pa Aleksandra Tirnanića.

OZTK Maribor zaključila poslovanje

MARIBOR, 6. maja — Včeraj se je zadnjič sestal IO Okrajne zveze za telesno kulturo Maribor, ki je s tem prenehala delovati. Prisotni so ugotovili, da je okrajna zveza v šestih letih dela opravila pomembne naloge pri dvigu telesne vzgoje, posebno še pri vzgoji kadrov, pri organizaciji velikih mednarodnih prireditev, pri čemer so bili od 21 strokovnih odborov najbolj aktivni odbor za rokomet, smučanje in strelstvo ter odbor za splošno telesno vzgojo.

Na seji so soglasno izvolili skupen kadrovski center za območje bivšega mariborskega in celjskega okraja, ki bo nadaljeval delo dosedanjega okrajnega centra. Za predsednika je bil izvoljen Miran Kabaj, na profesionalno mesto upravnika centra pa Drago Čebular.

-sid

BEOGRAD — V nadaljevanju mednarodnega košarkarskega turnirja za ženske je Crvena zvezda premagala Slavijo (Sofija) 48:43, reprezentanca severne Italije pa ekipo Prage 46:41.

ZAGREB — Teniški dvoboj za Davisov pokal med Jugoslavijo in Rodezijo bo v dneh od 13. do 15. tega meseca v Zagrebu.

IVER DNEVA

Nogometna žoga na otokih

To ni na jadranskih otokih, ampak na enem izmed otočičev sredi Oceanije, ki mu pravijo Paroia in je kakih 750 km oddaljen od Tahitija, kjer brez skrbni domačini prav tako radi tekajo za nogometno žogo Ta igra pa je nekoliko prikrojena šegam in navadam . . . Ker na vsej kopnini ni nobenega primernega planega prostora, pod soncem brez drevja pa je vsepovsod silno vroče, so nogometno veselje prenesli v gaje kokosovih palm, ki dajejo prijetno senco. Na gol je mogoče ondi streljati z obeh strani — od spredaj in od zadaj. Igralci v igro »priteguje jo« tudi drevesa — kakor hokejisti leseno ogrado vzdolž ledene ploščadi. Sicer pa je najbolj prepovedano delati »sveče« (udarjati žogo naravnost v visoko kvišku), ker bi padajoča žoga lahko zbijala težke sadove po glavah nogometašev. Za tri take »prestopke« prisojajo tamkaj najstrož jo kazen — enajstmetrovko. Poznavalci pravijo, da so se ti nogometni neugnanci zaradi posebnih terenskih pogojev sil no izpopolnili v neki samosvoji tehniki igranja, ki je nemara še bolj zrela, zlasti pa bolj izdelana kakor kjerkoli v nogometnem svetu.

Kdo pa ve, če nimajo kakšne žoge tudi že na Luni?

ZÜRICH — V tretji odločilni polfinalni nogometni tekmi za pokal evropskih pokalnih prvakov je München 1860 odpravil Torino 2:0 (0:0).

DUBLIN — V kvalifikacijski nogometni tekmi za svetovno prvenstvo je Irska premagala Španijo 1:0 (1:0). Povratno srečanje bo oktobra v Španiji.

Odpoved teniškega dvoboja Norveška : J. Afrika?

OSLO, 6. maja — Norveška organizacija »Akcija proti aperthejdu«, v kateri so skoraj vse mladinske organizacije te države, je poslala teniški zvezi Norveške pismo, v katerem zahteva odpoved teniškega dvoboja Norveška : Južna Afrika v okviru II. kola Davisovega pokala. Predsednica te organizacije Christia Kjelland je izjavila, da bo zaprosila od policijskih oblasti dovoljenje za demonstracije na igrišču, če bo prišlo do dvoboja.

Člani te organizacije so preteklo leto med dvobojem Norveška : Južna Afrika vdrli na igrišče, porušili ograjo in mrežo ter uničili teren, da je moral biti dvoboj prekinjen. Letos bi moral biti dvoboj od 14. do 16. maja.

Dirka »Po Dolnji Avstriji«

DUNAJ, 6. maja — V tretji etapi kolesarske dirke po Dolnji Avstriji je zmagal Christian Frisch s časom 21:47,3 (na kronometer).

Vrstni red Jugoslovanov: 13. Kalan 23:32,5, 34. Pečnik 24:13,1, 38. Hvasti 24:22,7.

Komisija za delovna razmerja pri

ZAVODU ZA STANOVANJSKO GOSPODARSTVO IN POSLOVNE PROSTORE

LJUBLJANA, Kersnikova 6

razpisuje prosta delovna mesta:

2 finančnih knjigovodij
pogoj: popolna srednja šolska izobrazba z nekajletno prakso na tovrstnih delovnih mestih

2 gradbenih tehnikov
pogoj: srednješolska izobrazba s strokovnim izpitom za delo pri vzdrževanju stanovanjskih hiš in poslovnih prostorov

kurirja

snažilke

Osebni dohodek po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov delavcev zavoda

Pismene ponudbe sprejema tajništvo zavoda

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 4096

Francoska šola smučanja

O njej govori Marjan Lavtižar iz Kranjske gore

Med 115 udeleženci nedavnega tečaja Ecole nationale de ski e alpinisme v Chamonixu je bil tudi jugoslovanski smučarski učitelj Marjan Lavtižar iz Kranjske gore, ki je po treh tednih tečaja dobil naziv pripravnika smučarskega učitelja francoske šole. Po vrnitvi iz Francije je kranjskogorski smučar in gorski reševalec v pogovoru nanizal nekaj vtisov iz življenja v tej znani smučarski šoli v Franciji.

— V Chamonix me je vleklo ker me je zanimala francoska šola smučanja in bi bil rad videl v čem se bistveno razlikuje od avstrijske, ki smo jo privzeli pri nas.

V čem je razlika?

— Francozi, razen pri smuku posevno, vselej obremenjujejo obe smuči, kar se močno pozna pri odrsavanju. Po tem se francoska šola predvsem razlikuje od tiste, ki jo učijo v Avstriji.

Kako teče delo v chamoniški smučarski šoli?

— Šola ima lastno zgradbo, v kateri smo bili nastanjeni vsi tečajniki, razen mene sami Francozi. Razdeljene v 11 skupin so nas z avtobusi odvažali vsak dan do gondol, nakar se je na dolgih progah začel praktičen pouk. Prve dni smo imeli samo terenski smuk na 8 do 10 km dolgih progah. Zvečer so bila na sporedu predavanja in strokovni filmi.

Kakšni so pogoji za sprejem v šolo?

— Vsak tečajnik mora biti tekmovalec ali pa mora imeti za seboj vsaj tri tečaje, vrh tega pa mora biti vsakdo, ki je sprejet v šolo, tudi aktiven planinec.

Marjan Lavtižar je skupaj z nekdanjim tekmovalcem Francijem Mrakom učitelj v alpski smučarski šoli v Kranjski gori, ki jo vodi prof. Marjan Jeločnik. Nove skupšnje, ki si jih je nabral v Franciji, bodo prav gotovo koristile razvoju kranjskogorske šole, v kateri je bilo letos 16 otrok od 8. do 13. leta. Zavod v Kranjski gori, ki teži za tem, da bi naj mlajši smučarji spoznali šolo smučanja in temelje tekmovalne zahteve v smuku, slalomu in veleslalomu, bo učence združevala tudi poleti, saj bodo otroci tja do julija dvakrat tedensko na snegu, poleti se bodo pripravljali [illegible], v oktobru pa bodo že spet na belih tleh.

Štafeta mladinskih planinskih odsekov

Tradicionalna štafeta mladinskih odsekov planinskih društev na Gorenjskem bo tudi letos startala z vrha Triglava, nato pa obiskala razne kraje.

Z zasneženega Triglava bodo 9. t. m. — na dan zmage — alpinisti in mladinci prenesli štafetno palico v Krmo. Naslednji dan bo štafeta tekla skozi Mojstrano, Jesenice, Dobravo, Vintgar, Gorje in Bled do Radovljice, kjer bo prenočila. 11. maja bo štafeta nadaljevala pot mimo Begunj do Tržiča in od ondod do Podnarta. 12. maja bo štafeta v Kropi, na Jamniku, v Dražgošah, Selcah in na Starem vrhu. Zadnji dan se bo spustila v Delnice, se povzpela na Lubnik in se v Škofji Loki priključila zvezni štafeti.

J. P.

Planinci ob nedeljah

Planinsko društvo Ljubljana-matica priredi v nedeljo, 9. t. m., enodnevni izlet na Zasavsko goro. Po daljšem času se bomo zopet odpravili v priljubljeni predel — v zgornje Zasavje. V Kresnicah se bomo s čolnom prepeljali čez Savo, nato pa nadaljevali pot skozi vas Verhek na Slivno (870 m) z lepim razgledom in dalje na Vače. Po krajšem postanku v tej vasi, ki je znana po prazgodovinskih grobiščih, se bomo vzpeli na Zasavsko goro (849 m), kjer se bomo v udobnem planinskem domu dobro okrepčali in odpočili. Vračali se bomo skozi Roviše in Leše (ali po želji udeležencev skozi Tirno) na železniško postajo Sava. Odhod iz Ljubljane z vlakom ob 6.40, povratek s Save pa ob 18.10. Skupne hoje je okrog 6 ur, pot pa je lepa in primerna za vsakogar. Cena izleta 420 dinarjev, vodja je Franc Šušteršič.

Vprašanja in odgovori

Izvršba na osebni dohodek delavca

Č. L. — Nezakonski oče je v zaostanku s plačilom preživnine za več mesecev. Do kolikšnega zneska njegovega osebnega dohodka lahko posežeta z izvršbo?

Odgovor: Po 82. čl. temeljnega zakona o delovnih razmerjih je mogoče seči z izvršbo za terjatve iz naslova preživnine največ na polovico čistega delavčevega osebnega dohodka.

Pokojninska doba

B. V. — Od leta 1937 do leta 1947 ste delali v mali podeželski trgovini svojega moža. Ali in ob kakšnih pogojih se vam bo ta čas priznal v pokojninsko dobo?

Odgovor: Če ste imeli predpisano trgovsko izobrazbo, se vam bo po 2. odst. 154. čl. in 1. odst. 156. čl. temeljnega zak. o pokojninskem zavarovanju štel od časa, ko ste delali v trgovini svojega moža pred 15. 5. 1945, v pokojninsko dobo toliko časa, kolikor ste bili v razdobju od 15. 5. 1945 do 31. 12. 1964 v delovnem razmerju s polnim delovnim časom, vendar le ob pogoju, če ste bili po 15. 5. 1945 v takem delovnem razmerju najmanj 5 let. Za vštetje časa, ki ste ga prebili na delu v moževi trgovini po 15. 5. 1945, pa v zakonu ni nobene podlage.

Nagrada vajencev

L. A. — Koliko znaša po novih predpisih nagrada vajencev?

Odgovor: Po 147. čl. temeljnega zakona o delovnih razmerjih nagrade vajencev za čas, dokler ne bodo izdani posebni predpisi o vajencih, ne smejo biti manjše kot 50 odst. oziroma v zadnjem letu učenja ne manjše kot 80 odst. od povprečnega osebnega dohodka nekvalificiranih delavcev v tisti delovni organizaciji. Podlaga za najmanjše zneske nagrad vajencev v delovnih organizacijah, ki ne zaposlujejo nekvalificirane delavce in pri zasebnih obrtnikih, pa je povprečni osebni dohodek nekvalificiranih delavcev v kraju, v katerem je delovna organizacija oziroma samostojni obrtnik. To povprečje ugotavlja pristojni občinski organ.

Dodatek na postrežbo in tujo pomoč vojaških vojnih invalidov

T. E. — Koliko znaša po spremenjenem in dopolnjenem zakonu o vojaških vojnih invalidih dodatek za postrežbo in tujo pomoč?

Odgovor: Po spremenjenem 1. odst. 22. čl. zakona o vojaških vojnih invalidih (Ur. l. SFRJ št. 16/1965) znaša dodatek za postrežbo in tujo pomoč vojaških vojnih invalidov 25.000 din mesečno. Ta zvišani dodatek gre invalidu od 1. januarja 1965. dalje.

Porodniški dopust

N. T. — Koliko traja po novem temeljnem zakonu o delovnih razmerjih porodniški dopust?

Odgovor: Po 73. čl. temeljnega zakona o delovnih razmerjih ima delavka za nosečnost in porod pravico do porodniškega dopusta, ki traja brez presledka 133. dni. Na podlagi zdravniškega izvida lahko delavka nastopi porodniški dopust 45 dni pred porodom, mora ga pa nastopiti 28 dni pred porodom.

Nadomestilo osebnega dohodka

K. Š. — Nadomestilo osebnega dohodka Vam je bilo odmerjeno na podlagi povprečja osebnega dohodka, ki vam je bil izplačan za obračunano trimesečje, preden ste postali začasno nezmožni za delo. Naknadno vam je bila pri zaključnem obračunu izplačana razlika od osebnega dohodka. Ali lahko zahtevate, da se vam znova odmeri nadomestilo z upoštevanjem te razlike?

Odgovor: Že po dosedanji praksi vrhovnih sodišč se naknadno izplačani osebni dohodek oziroma razlika osebnega dohodka ni mogla upoštevati pri izračunu osnove za nadomestilo. Po izrecni določbi noveliranega zakona o zdravstvenem zavarovanju pa je opravljeni obračun nadomestila osebnega dohodka dokončen in se poznejša izplačila osebnega dohodka za isto dobo ne vštevajo v osnovo za nadomestilo.

Dodatek za invalidnost

H. D. — Leta 1963 vam je bila kot delovnemu invalidu I. kategorije invalidnosti pri starosti 53 let priznana invalidska pokojnina na podlagi 22-letne pokojninske dobe. Ali vam bo ob prevedbi invalidske pokojnine priznan dodatek na invalidnost?

Odgovor: Do dodatka na invalidnost niste upravičeni. Po izrecni določbi 2?8. čl. temeljnega zakona o invalidskem zavarovanju ima namreč invalidski upokojenec, če njegova na podlagi pokojninske dobe prevedena invalidska pokojnina na dosega 85 odst. nove pokojninske osnove, poleg pravice do prevedene invalidske pokojnine še pravico do dodatka na invalidnost le, če je postal delovni invalid I. kategorije invalidnosti, preden je dopolnil starost 55 let (upokojenec) oz. 50 let (upokojenka).

Kupon za pravno posvetovalnico „DELA"

UPRAVNI ODBOR

ZDRAVILIŠČA „RADENSKA SLATINA"

v Slatini Radencih

razpisuje prosta delovna mesta za:

1. ZDRAVNIKA SPECIALISTA
2. ZDRAVNIKA SPLOŠNE PRAKSE
3. NOTRANJEGA FINANČNEGA KONTROLORJA

POGOJI:

pod 1. specialist internist
pod 2. opravljen strokovni izpit
pod 3. ekonomska fakulteta ali višja ekonomsko komercialna šola z 10-letno prakso v finančni stroki

Nastop službe lahko s 1. junijem 1965

Ponudbe sprejema splošni sektor zdravilišča.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 4026

Letos »mesec narcis« teden dni pozneje

»Mesec narcis« (z izvolitvijo »mis narcis« v Planini pod Golico nad Jesenicami) bo letos teden dni pozneje kot ponavadi. V Karavankah in njih vznožnih kotanjah leži namreč še globok sneg, na prisojnih jasah pa je šele dobro odlezel in bodo narcise letos kasneje cvetele. Turistično društvo Planina pod Golico, ki pripravlja številne prireditve, je zaradi tega sklenilo organizirati »mesec narcis« od 9. maja dalje.

Razen nekaterih predavanj, gledališke predstave, ki jo pripravlja domača igralska skupina, bodo imeli v maju še več kulturno zabavnih prireditev. Med drugim bodo obiskovalci na zabavni prireditvi 16. maja izbrali tudi »mis narcis«, 23. maja je predviden množični izlet na Črni vrh nad Jesenicami in nekaj drugih zabavnih prireditev.

Nekaj zabavnih prireditev bo tudi na Pristavi nad Javorniškim rovtom, ki jih pripravlja TD Jesenice in kjer so prav tako obsežne jase belih narcis. Spričo tega, da obišče narcisna polja pod Karavankami vsako leto na tisoče turistov iz vse države, bodo poskrbeli tudi za varnejši promet z Jesenic v Planino pod Golico, na nekaterih mestih bodo popravili tudi cesto in pripravili več prostora za parkiranje.

J. P.

Vozne listke bodo prinesli domov

Pri Ljubljana transportu so se odločili, da bodo v letošnji turistični sezoni uvedli nekatere novosti. Tako bodo na primer vozne listke za kolektivne izlete dostavljali v podjetja, posameznim potnikom pa bodo na njihovo željo prinesli vozni listek na dom.

Druga novost so brezplačni prevozi potnikov do avtobusne postaje. Posebni avtomobili bodo vozili potnike in prtljago od doma na avtobusno postajo, prav tako pa tudi na povratku z avtobusne postaje do doma.

Vse te novosti veljajo le za vožnje na sezonskih linijah.

J. V.

PREDSEDNICA DS PODJETJA »JUGOTEKSTIL« IZROČA ANTONU TOMAŽINU ODLOČBO. Foto: S. Busić

Najlepše darilo za 20. obletnico

»Jugotekstil« podaril stanovanje borcu Antonu Tomažinu

Osnovna organizacija Zveze komunistov v ljubljanskem podjetju Jugotekstil je predlagala delavskemu svetu podjetja, da bi v počastitev 20-letnice osvoboditve podjetje iz lastnih sredstev kupilo stanovanje in ga poklonilo kakemu borcu, ki stanovanja nima in tudi nima možnosti, da bi v doglednem času prišel do njega.

Delavski svet je ta predlog soglasno potrdil. Vsi člani so menili, da bodo tako res najlepše proslavili 20-letnico osvoboditve. Takoj so poslali občinskemu odboru Zveze borcev v Šiški sporočilo o svojem sklepu in prošnjo, naj jim posredujejo nekaj naslovov borcev, ki bi stanovanja najbolj potrebovali.

Dobili so štiri naslove in posebej za to sestavljena komisija iz podjetja se je odločila, da dodeli stanovanje Antonu Tomažinu, ki stanuje v Gunclјah št. 1. Včeraj dopoldne so mu že izročili odločbo o dodelitvi stanovanja.

Ob tej priložnosti nam je Anton Tomažin takole pripovedoval o sebi in svojem življenju:

— Sem upokojenec. Delal sem kot voznik tramvaja, ki sem ga vozil dvajset let. Takoj po začetku vojne sem začel delati za OF. Zbiral sem denar in material, nosil obleko, hrano, pošto in časopise in... saj veste, kako je bilo takrat. Leta 1943 so me zaprli in potem internirali v Nemčijo. Zaprt sem bil v Erfurtu v Nemčiji in še zdaj imam policijsko fotografijo od tam. V Erfurtu nisem bil človek, pač pa št. B 88/14. Kasneje sem bil še po drugih zaporih in taboriščih v Nemčiji. Po vojni sem se vrnil v Ljubljano in spet začel delati pri ECZ (sedanji Ljubljanatransport). Leta 1957 sem bil upokojen in zdaj živim z ženo s 27.000 dinarji pokojnine. Z nama živi tudi najina 18-letna hči, sin pa je že poročen.

— V kakšnem stanovanju pa stanujete?

— Stanujemo v Gunclјah št. 1, v stari, razpadajoči hiši, v kateri je vlažno. Vode nimamo, WC tudi ne... Že od leta 1953 imamo na občini prošnjo za stanovanje, pa ni bilo do sedaj še nič. Sam pa tudi nimam denarja. Kar verjeti ne morem, da bom zdaj pri 64 letih v lepem, novem stanovanju.

— Kar verjeti ne moreva, da je to res, — je povedala tudi njegova žena Ivanka in dodala, da je ta dan med najsrečnejšimi v njenem življenju:

— In pomislite: še rojstni dan imam danes. Kdo bi mislil, da bom dobila tako darilo.

— Da, je dejal Anton Tomažin, še zdaj, ko imam že odločbo v žepu, težko verjamem, da je vse to res. Včeraj so mi tovariši iz Jugotekstila povedali o tem in vso noč sem kar hodil in kadil. Nisem mogel spati.

— Ni nam žal, da smo to naredili, je dejal direktor Jugotekstila Bojan Vidmar, — saj je znano, kako malo denarja imajo občine za reševanje teh problemov. Lahko rečem tudi to, da je ta sklep sprejel ves kolektiv tako spontano in soglasno, kot že dolgo nobenega.

Na koncu nam je Anton Tomažin zaupal še to, da bo te dni šel gledat, kako grade blok, v katerem bo stanoval. Njegovo dvosobno stanovanje bo v novem bloku, ki ga grade ob Celovški cesti nasproti Remize.

EVGEN JURIČ

Danes nov „Bar opera“

Prenovitev je Delikateso veljala 28 milijonov din

Kolektiv podjetja »Delikatesa« iz Ljubljane bo danes dopoldne odprl na Cankarjevi cesti svoje znano gostišče »Mesing bar«, ki se bo odslej imenovalo »Bar opera«.

»Bar opera« bo moderno gostišče, kakršna so v tujini znana pod imeni »snack-bar« ali »dnevni bar«. V njem bo gostom na voljo velika izbira hladnih jedil in različnih delikates in seveda velika izbira alkoholnih in brezalkoholnih pijač.

Od prejšnjega »Mesing bara« se bo »Bar opera« razlikoval v marsičem. Predvsem bo precej večji, saj so trgovino z delikatesami, ki je bila poleg prejšnjega lokala, združili s sedanjim lokalom v en prostor. Razen tega so podrli tudi prejšnjo nadetažo, ki je bila v lokalu in je tako novi lokal le v eni etaži.

V »Baru opera« bo 28 sedežev, več miz za stoječe goste in osem metrov dolga točilna miza, kjer bodo izdajali jedila in pijače. Gostom, ki bodo sedli k mizicam, bo stregel natakar, ostali gostje pa si bodo postregli sami. Asortiment jedi in pijač bodo v tem lokalu pripravili po željah gostov.

Načrt za prenovitev lokala je izdelal ing. arh. Jože Mesar, sredstva — potrebnih je bilo kar 28 milijonov dinarjev— pa je v celoti prispevalo podjetje »Delikatesa«.

E. J.

Zanimanje za ribolov v Posočju

Najbolj se priglašajo italijanski gosti

Na Bovškem sta bili po tri dni že dve skupini italijanskih športnih ribičev iz Firenc. V kratkem pričakujejo ribiče iz Zahodne Nemčije. Tudi v Kobaridu je turistično društvo izdalo kakih sto enodnevnih ribolovnih dovolilnic športnim ribičem iz zamejstva.

V novem hotelu Most na Soči pa so imeli 80-odstotno uporabljene vse zmogljivosti prenočitev, ki so jih zasedli predvsem italijanski športni ribiči, ki so bili razen postrežbe dokaj zadovoljni tudi z dobrim ulovom postrvi v umetnem jezeru.

Dokaj dobri so tudi obeti za glavno turistično sezono, saj imajo na Mostu na Soči, v Kobaridu in na Bovškem že prodane vse prenočitvene zmogljivosti, tako da morajo že odklanjati domače goste, ki se priglašajo iz Vojvodine in od drugod. Za prehodne goste bodo priskrbeli zasebne turistične sobe.

Da bi se tuji in domači gostje počutili čimbolj prijetno, bodo na Tolminskem imeli v sezoni več prireditev, za kar je sklad za pospeševanje turizma v občini namenil 2 milijona dinarjev.

Za pospeševanje turizma je goriška turistična zveza navezala dobre stike s potovalnimi agencijami v Gorici, Trstu in Vidmu. V prihodnje bo zveza te stike še bolj poglobila.

—JP

Avtomobil podrl otroka

LJUBLJANA, 6. maja — Franc Lastižar, voznik osebnega avtomobila fiat 600 ljubljanske registracije, je ob 15,15 podrl na cesti v Šentvidu 10-letnega Andreja Bučana, ki je hotel nenadoma prečkati cesto tik pred avtomobilom. Hudo poškodovanega otroka (pretres možganov, poškodbe na zobovju in čeljustni kosti in rane po glavi) so takoj odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

„S TV 6 v Ljubljano“

Po poteh partizanskih kurirjev

Ljubljana, 6. maja — Letos ob 20. obletnici osvoboditve bodo priredili bivši partizanski kurirji že tradicionalni partizanski pohod, tokrat »S TV 6 v Ljubljano«. Zbrali se bodo v soboto, 8. maja, v Ljubljani v ulici Moše Pijada, odkoder se bodo z avtobusi odpeljali do Opčic pri Dolenjskih Toplicah. Tam bo ob 11. uri odkritje spominskega obeležja, ki ga je izdelal akademski kipar Stane Kržič. V Opčicah bo tudi sprejem pionirskega odreda »TV 15« ter sprejem in predaja Kurirčkove pošte.

Po tej slovesnosti se bodo partizanski kurirji odpeljali v Semič, kjer bodo ob 18. uri položili venec k spomeniku padlim borcem, zvečer pa se bodo s tamkajšnjimi domačini srečali ob tabornem ognju. V nedeljo, 9. maja se bodo zjutraj odpeljali nazaj v Ljubljano, do spominskega obeležja »Ob žici« na Rudniku, odkoder bodo prikorakali ob 11. uri na Trg revolucije, kjer jih bodo Ljubljančani slovesno sprejeli.

vezane vloge — KB — višje obresti

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri

SPLOŠNI BOLNIŠNICI GORICA pri Šempetru

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. za interni oddelek:
   ZDRAVNIKA SPECIALIZANTA
2. za otorinolaringološki oddelek:
   ZDRAVNIKA SPECIALISTA ali SPECIALIZANTA
3. za pediatrični oddelek:
   ZDRAVNIKA SPECIALISTA ali SPECIALIZANTA
4. za ginekološko-porodniški oddelek:
   ZDRAVNIKA SPECIALISTA, 2 ZDRAVNIKA SPECIALIZANTA in ZDRAVNIKA ANESTEZISTA
5. za bolniške oddelke:
   20 MEDICINSKIH SESTER s srednjo strokovno izobrazbo (splošna in otroška smer).

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Ponudbo s kratkim življenjepisom in dokazili o strokovni izobrazbi pošljite na naslov: UPRAVA SPLOŠNE BOLNICE GORICA v Šempetru pri Gorici. — Osebni dohodek je za vsa mesta določen s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov bolnice.

SPLOŠNA BOLNICA GORICA

4025

V eni sapi: radost in razočaranje

Pred koncem velikega šahovskega turnirja miru v Zagrebu

V nedeljo popoldne si bodo udeleženci prvega »turnirja miru«, prirejenega pod pokroviteljstvom FIDE (mednarodne šahovske zveze), segli ob slovesnem koncu v Zagrebu, še zadnjikrat v roke in se poslovili z besedami: »Na svidenje čez pet let (za zdaj še neznanokje)!« Zmagovalec pa bo prevzel kipec Augustinčićevega konjenika miru, seveda, če bo na zmagovito stopničino stopil en sam najboljši.

Kakor vse kaže, bo ta velika čast morda pripadla — v naše veliko veselje — jugoslovanskemu velemojstru in kandidatu za svetovnega prvaka Bori Ivkovu. Začel je sicer z ničlo (oh, ta Portisch!), potem pa, kakor da ga je ta poraz še prav posebno razhudil, knjižil v naslednjih 16 partijah nič manj ko 12 točk in v osmih zmagovitih partijah primoral h kapitulaciji med drugimi tudi velemojstre Gligorića, Bronsteina, Bisguierja, Larsena (prvega neposrednega tekmeca v pohodu proti šahovskemu Olimpu) in Antošina. In če dodamo še to, da je Ivkov, po Parmovi izjavi, prikazal skupaj s Portischom najboljšo igro, tedaj prav gotovo drži, da je njegov uspeh na vsej črti zaslužen, da pomeni po uspešnem izletu v Južno Ameriko pred 10 leti njegovo ponovno veliko renesanso! Delo v zveznem centru za napredek šaha se že začenja obrestovati.

Drugi (in obenem zadnji), ki nas je razveselil, je slovenski velemojster Parma. Od serije, ki je obsegala osvojitev svetovnega mladinskega prvenstva, osmo mesto na veleturnirju na Bledu in še osvojitev velemojstrskega naslova, je v formi zelo nihal, predvsem pa razočaral zaradi pretiranega in prehitrega remiziranja. Njegov prijatelj Matanović ga je takrat zelo dobro očital, češ da drobnolastniško čuva pridobljeni šahovski status. V Zagrebu je bil to čisto drug fant, kakor da ga je nekaj pičilo. Edini je ostal (vsaj do 17. kola) brez poraza, nanizal je pet vrednih zmag, v niti eni partiji mu ni kazalo sumljivo, remiji pa so bili vseskozi borbeni in največkrat sklenjeni šele, ko so bile vse možnosti za igro na zmago izčrpane. Pri tem pa je ostal še fair-borec, saj ni vztrajal pri kontumaciranju Golombeka, ki je, čeprav sam mednarodni šahovski sodnik, zapisal ob kuvertiranju potezo, ki jo je bilo mogoče tolmačiti na dva načina, kar pa ima po pravilih za posledico takojšnjo ničlo. Seveda je Parma partijo tudi brez tega dobil in se še nadalje obdržal v samem vrhu, med takimi asi, kakor so Ivkov, Uhlmann, Petrosjan, Portisch, Bronstein in Larsen. Enakopraven boj z njimi je doslej njegov največji uspeh, njegovo »ponovno rojstvo«, kakor je zapisal beograjski Sport.

Ostali Jugoslovani so bolj ali manj krepko razočarali, predvsem Gligorić in Matanović, dolgo naši prvi ekipni deski. Mar je to že napoved rotacije na teh mestih? Verjetno. Zadovoljen je lahko samo Zagrebčan Marović, ki je iz nacionalnega postal mednarodni mojster, pri tem pa še s svetovnim prvakom Petrosjanom kot botrom.

In tujci? Ti so našemu šahu, če spet izpustimo Ivkova in Parmo, pripravili kar dobro lekcijo, saj jih je na prvih sedmih mestih kar pet. Zadovoljni pa so in niso! Predvsem je nezadovoljen Petrosjan, svetovni prvak, ki tokrat ni blestel v vsem sijaju, pa tudi njegova igra je bila včasih precej bleda. Najbrž trenutna indispozicija, zaradi katere se je podrl njegov stalni igralni koncept: z belimi figurami zmagati, s črnimi remizirati, če ne gre drugače. Toda to pot je z belimi figurami kar trikrat moral pristati na delitev točke, enkrat pa je celo izgubil. In ker ni bilo ustreznega nadomestila s črnimi barvami, je štirikrat večerjal (zaradi »slabega počutja«) kar v sobi namesto v jedilnici. Svojevrstna reakcija! Portisch je predvsem zadovoljen zato, ker je med neposrednimi tekmeci dobesedno kosil in si tako pridobil, če nič drugega, vsaj dobre moralne adute, Bronstein je, kot po navadi, pesnikoval na črnobelih poljanah, Larsen je igral udarno, vendar neuravnovešeno, Uhlmann pa garaško in nabiral točke, zdaj po pravici, zdaj nezasluženo, da bi na kraju morda ponovil uspeh iz Havane 1964 in celo Ivkova obral za prvo mesto. Čakati bo torej treba še dve koli, kajti za zdaj sta v mrtvem teku z ramo ob rami, z 12 točkami ali točko na boljšem pred Parmo, Petrosjanom in Portischom.

FRANČEK BRGLEZ

Do konca nejasno

Velemojstrski turnir v Zagrebu

ZAGREB, 6. maja (po telefonu) — Rezultati 18. kola mednarodnega šahovskega turnirja miru: Parma : Ivkov remi (16), Damjanović : Antošin prekinjeno, Portisch : Filip prekinjeno, Padevski : Udovčić 1:0 (41), Marović : Larsen remi (44), Uhlmann : Bisguier prekinjeno, Golmbek : Bertok remi (41), Minić : Petrosjan remi (27), Gligorić : Matanović prekinjeno in Bronstein : Gipslis remi (45).

Heroji so utrujeni! Samo tako si je mogoče razlagati ob petih remijih eno samo zmago po petih urah igranja, čeprav je res, da se utegnete v nadaljevanju še marsikaj zgoditi in morda tudi že odločilno razpleti, kajpak na vrhu. Toda tudi izmed teh petih remijev je bil samo Parmin z Ivkovom salonski, velemojstrski, brez posebnosti, vsi ostali pa izredno živahni in zanimivi.

Recimo partija Minić : Petrosjan! Takšnega preobrata ni videti vsak dan, zlasti ne, če ga pomaga sooblikovati nihče drugi kot sam svetovni prvak. Jugoslovan je bil že nekako okoli 10. poteze toliko kot izgubljen. Toda tedaj je začel slabo igrati še Petrosjan, tako zelo slabo, da je ob sklenitvi premirja bila že njegova pozicija precej sumljiva.

Marović se je rešil v srečanju z Larsenom s pomočjo raznobarvnih lovcev. Bronstein je svojemu sonarodnjaku Gipslisu sicer »odstrelil« kmeta, toda ta je imel nadmočnega skakača proti šibkemu lovcu ter s tem popolnoma izravnal nasprotnikovo materialno prednost. Bertok pa je zaman poskušal oskubiti Golombeka za celo točko, zabeležiti s tem vendarle eno zmago na turnirju in se premakniti z zadnjega mesta.

Edino ničlo do prekinitvi si je dal vpisati Udovčić v časovni stiski, ko je ostal za kvaliteto in kmeta na slabšem. Enaka usoda bo v nadaljevanju dočakala še Koga. Antošin je proti Damjanoviću izgubljen: ima kmeta manj, potem ko ga je Zagrebčan zaradi grobe napake popolnoma nadigral. Tudi Gligoriću ponovno slaba prede, tokrat z Matanovićem. Ponovila se je stara pesem: v boljši poziciji nekoretna žrtev kmeta in zdaj težaven boj za remi, morda celo brezuspešen. Bisguier »tiščiš« Uhlmanna, ima kmeta več, s tem pa kljub malce pasivni poziciji boljše možnosti. Portisch in Filip pa sta prekinila v nejasnem položaju. Beli je bil do časovne stiske v premoči, potem pa se je črni rešil z žrtvijo kvalitete, aktiviral svoje sile in dosegel pozicijo, v kateri so možnosti obojestranske.

Prekinjene partije: Marović : Bertok 1:0, Golombek : Matanović 0:1, Padevski : Bisguier remi, Matanović : Minić 1:0 in Bertok : Uhlmann 0:1.

Vrstni red — Ivkov 12,5, Uhlmann 12 (1), Parma in Petrosjan 11,5, Portisch 11 (1), Bronstein 11, Larsen 10,5 itd.

Zadnje kolo bo na sporedu v soboto, uradni zaključek pa v nedeljo.

B. PARMA

maj !3-eucijiese.S mlh mf m m

Angleški nogometaši prispeli

BEOGRAD, 6. maja. Popoldne so z letalom JAT prispeli iz nam angleški nogometaši, ki bodo v nedeljo 9. t. m. odigrali v Beogradu tekmo z reprezentanco Jugoslavije. Pod vodstvom predsednika mednarodnega komiteja angleške nogometne federacije Collingsa in menažerja Ramseyja je dopotovalo 18 igralcev in 17 novinarjev.

Jugoslavija : Voždovački 7:1

BEOGRAD, 6. maja. V prijateljski nogometni tekmi za trening je reprezentanca Jugoslavije premagala člana II. vezne lige Voždovačkega 7:1 (1:1).

Speedway v Zagrebu

ZAGREB, 6. maja. V proslavo 20. obletnice osvoboditve mesta je bilo mednarodno tekmovanje v speedwayju, na katerem so sodelovali tekmovalci iz SZ, ČSSR, Avstrije, Danske in Jugoslavije. Zmagal je Kurilenko (SZ) s 15 točkami, pred Trofimovom 14, Babičem (Jug) 12, Kuristaljem (SZ) in Kasperjem (SZ) po 11 točk itd.

Dirka »Okrog Sp. Avstrije«

KREMS, 6. maja. V 4. etapi mednarodne kolesarske dirke okrog Spodnje Avstrije je na 145 km dolgi progi zmagal Csenar (Av) s 4:07,07. Plasma našin: 25. Pečnik 4:14,16, 32. Kalan 4:17,07, neditem ko je Hvasti odstopil.

Odpoved teniškega dvoboja Norveška : J. Afrika?

OSLO, 6. maja — Norveška organizacija »Akcija proti aparthejdu«, v kateri so skorai vse mladinske organizacije te države, je poslala teniški zvezi Norveške pismo, v katerem zahteva odpoved teniškega dvoboja Norveška : Južna Afrika v okviru II. kola Davisovega pokala. Predsednica te organizacije Christia Kjelland je izjavila, da bo zaprosila od policijskih oblasti dovoljenje za demonstracije na igrišču, če bo prišlo do dvoboja.

Člani te organizacije so pretekio leto med dvobojem Norveška : Južna Afrika vdrli na igrišče, porušili ograjo in mrežo ter motili igralce, da je moral biti dvoboj prekinjen. Letos bi moral biti dvoboj od 14. do 16. maja.

Novo na tujem

ZURICH — V tretji, odločilni polfinalni nogometni tekmi za pokal evropskih pokalnih prvakov je München 1860 odpravil Torino 2:0 (0:0).

DUBLIN — V kvalifikacijski nogometni tekmi za svetovno prvenstvo je Irska premagala Španijo 1:0 (1:0). Povratno srečanje bo oktobra v Španiji.

VARŠAVA — V povratni košarkarski tekmi za pokal evropskih držav je Poljska premagala ČSSR 57:53 (28:23).

Po domačih krajih

Trešnjevka : Olimpija 2:2 (1:1)

LJUBLJANA, 6. maja — V prijateljski nogometni tekmi, katere čisti dobiček je bil namenjen za poplavljence v Zagrebu, sta Olimpija in Trešnjevka igrali neodločeno 2:2 (1:1). Tekmo je sodil Zorko iz Ljubljane. Strelci: Knez oba za Trešnjevko, ter Arslanagić in Kranjc za Olimpijo.

To je bila prava prijateljska tekma, v kateri si moštvi nista kdove kaj prizadevali. Igralci so se varovali vsakršnih tveganj, ki bi povzročila poškodbe. Po odmoru je Olimpija z nekoliko spremenjeno postavo zaigrala živahneje, predvsem po zaslugi madega Škufca na levem krilu. Domačini so zapravili vrsto izrednih priložnosti za zadetek, zlasti vodja napada Zagorc.

AJDOVŠČINA — V počastitev 20-letnice prve slovenske vlade je bila včeraj tukaj nogometna tekma, v kateri je ljubljanska Olimpija premagala kombinirano moštvo Primorja in Nove Gorice s 7:3 (2:1). Strelci: Zagorc in Škufca po 2, Frančeškin in Srbu po 1 in Torlakovič avtogol, za domačine pa Hlede 2 in Uršič 1.

50 avtomobilistov na »Jadranskem rallyju«

BEOGRAD, 6. maja — Okoli 50 avtomobilistov bo sodelovalo na X »Jadranskem rallyju«, ki bo v petek, soboto in nedeljo na 2.477 km dolgi progi. Tekmovalci bodo jutri startali v Zagrebu in v nedeljo, prispeli čez Pulo, Koper Ljubljano, Beograd, Skopje, Peć, Titograd in Dubrovnik v Split. V konkurenci najboljših vozačev iz Poljske, Madžarske, Češkoslovaške, Bolgarije, ZRN in Avstrije nimajo jugoslovanski avtomobilisti možnosti za visoko uvrstitev.

Pred sestankom Upravnega odbora NZJ

BEOGRAD, 6. maja — Na sestanku novega upravnega odbora Nogometne zveze Jugoslavije, ki bo 8. maja v Beogradu bodo med drugim predlagali za predsednika strokovnega odbora NZJ Rajka Mitića, za predsednika komisije za sestavo in priprave reprezentance pa Aleksandra Tirnanića.

OZTK Maribor zaključila poslovanje

MARIBOR, 6. maja — Včeraj se je zadnjič sestal IO Okrajne zveze za telesno kulturo Maribor, ki je s tem prenehala delovati. Prisotni so ugotovili, da je okrajna zveza v šestih letih dela opravila pomembne naloge pri dvigu telesne vzgoje, posebno še pri vzgoji kadrov, pri organizaciji velikih mednarodnih prireditev, pri čemer so bili od 21 strokovnih odborov najbolj aktivni: odbor za rokomet, smučanje in strelstvo ter odbor za splošno telesno vzgojo.

Na seji so soglasno izvolili skupen kadrovski center za območje bivšega mariborskega in celjskega okraja, ki bo nadaljeval delo dosedanjega okrajnega centra. Za predsednika je bil izvoljen Miran Kabaj, na profesionalno mesto upravnika centra pa Drago Čebular.

-sid

BEOGRAD — V nadaljevanju mednarodnega košarkarskega turnirja za ženske je Crvena zvezda premagala Slavijo (Sofija) 48:43, reprezentanca severne Italije pa ekipo Prage 46:41.

ZAGREB — Teniški dvoboj za Davisov pokal med Jugoslavijo in Rodezijo bo v dneh od 13. do 15. tega meseca v Zagrebu.

Francoska šola smučanja

O njej govori Marjan Lavtižar iz Kranjske gore

Med 115 udeleženci nedavnega tečaja Ecole nationale de ski e alpinisme v Chamonixu je bil tudi jugoslovanski smučarski učitelj Marjan Lavtižar iz Kranjske gore, ki je po treh tednih tečaja dobil naziv pripravnika smučarske ga učitelja francoske šole. Po vrnitvi iz Francije je kranjskogorski smučar in gorski reševalec v pogovoru nanizal nekaj vtisov iz življenja v tej znani smučarski šoli v Franciji.

— V Chamonix me je vleklo ker me je zanimala francoska šola smučanja in bi bil rad videl v čem se bistveno razlikuje od avstrijske, ki smo jo privzeli pri nas.

V čem je razlika?

— Francozi, razen pri smuku poševno, vselej obremenjujejo obe smuči, kar se močno pozna pri odrsavanju. Po tem se francoska šola predvsem razlikuje od tiste, ki jo učijo v Avstriji.

Kako teče delo v chamonijski smučarski šoli?

— Šola ima lastno zgradbo v kateri smo bili nastanjeni vsi tečajniki, razen mene sami Francozi. Razdeljene v 11 skupin so nas z avtobusi odvažali vsak dan do gondol, nakar se je na dolgih progah začel praktičen pouk. Prve dni smo imeli samo terenski smuk na 6 do 10 km dolgih progah. Zvečer so bila na sporedu predavanja in strokovni filmi.

Kakšni so pogoji za sprejem v šolo?

— Vsak tečajnik mora biti tekmovalec ali pa mora imeti za seboj vsaj tri tečaje, vrh tega pa mora biti vsakdo, ki je sprejet v šolo, tudi aktiven planinec.

Marjan Lavtižar je skupaj z nekdanjim tekmovalcem Francijem Mrakom učitelj v alpski smučarski šoli v Kranjski gori, ki jo vodi prof. Marjan Jeločnik. Nove skupšnje, ki si jih je nabral v Franciji, bodo prav gotovo koristile razvoju kranjskogorske šole, v kateri je bilo letos 16 otrok od 8 do 13 leta. Zavod v Kranjski gori, ki teži za tem, da bi najmlajši smučarji spoznali šole smučanja in temelje tekmovalne zahteve v smuku, slalomu in veleslalomu, bo učence združevala tudi poleti, saj bodo otroci tja do junija dvakrat tedensko na snegu, poleti se bodo pripravljali atletsko, v oktobru pa bodo že spet na belih tleh.

Štafeta mladinskih planinskih odsekov

Tradicionalna štafeta mladinskih odsekov planinskih društev na Gorenjskem bo tudi letos startali z vrha Triglava, nato pa obiskala razne kraje.

Z zasneženega Triglava bodo 9. t. m. — na dan zmage — alpinisti in mladinci prenesli štafetno palico v Krmo. Naslednji dan bo štafeta tekla skozi Mojstrano, Jesenice, Dobravo, Vintgar, Gorje in Bled do Radovljice, kjer bo prenočila. 11. maja bo štafeta nadaljevala pot mimo Begunj do Tržiča in od ondod do Podnarta. 12. maja pa štafeta v Kropi, na Jamniku, v Dražgošah, Selcah in na Starem vrhu. Zadnji dan se bo spustila v Delnice, se povzpela na Lubnik in se v Škofji Loki priključila zvezni štafeti.

J. P.

Planinci ob nedeljah

Planinsko društvo Ljubljana-matica priredi v nedeljo, 9. t. m., enodnevni izlet na Zasavsko goro. Po daljšem času se bomo zopet odpravili v priljubljeni predel — v zgornje Zasavje. V Kresnicah se bomo s čolnom prepeljali čez Savo, nato pa nadaljevali pot skozi vas Vrnek na Slivno (870 m) z lepim razgledom in dalje na Vače. Po krajšem postanku v tej vasi, ki je znana po pragzgodovinskih grobiščih, se bomo vzpeli na Zasavsko goro (849 m), kjer se bomo v udobnem planinskem domu dobro okrepčali in odpočili. Vračali se bomo skozi Roviše in Leše (ali po želji udeležencev skozi Tirno) na železniško postajo Sava. Odhod iz Ljubljane z vlakom ob 6.40, povratek s Save pa ob 18.10. Skupne hoje je okrog 6 ur, pot pa je lepa in primerna za vsakogar. Cena izleta 420 dinarjev, vodja je Franc Šuštaršič.

Vprašanja in odgovori

Izvršba na osebni dohodek delavca

Č. L. — Nezakonski oče je v zaostanku s plačilom preživnine za več mesecev. Do kolikšnega zneska njegovega osebnega dohodka lahko posežeta z izvršbo?

Odgovor: Po 82. čl. temeljnega zakona o delovnih razmerjih je mogoče seči z izvršbo za terjatve iz naslova preživnine največ na polovico čistega delavčevega osebnega dohodka.

Pokojninska doba

B. V. — Od leta 1937 do leta 1947 ste delali v mali podeželski trgovini svojega moža. Ali in ob kakšnih pogojih se vam bo ta čas priznal v pokojninsko dobo?

Odgovor: Če ste imeli predpisano trgovsko izobrazbo, se vam bo po 2. odst. 154. čl in 1. odst. 156. čl. temeljnega zak. o pokojninskem zavarovanju štel od časa, ko ste delali v trgovini svojega moža pred 15. 5. 1945, v pokojninsko dobo toliko časa, kolikor ste bili v razdobju od 15. 5. 1945 do 31. 12. 1964 v delovnem razmerju s polnim delovnim časom, vendar le ob pogoju, če ste bili po 15. 5. 1945 v takem delovnem razmerju najmanj 5 let. Za vštetje časa, ki ste ga prebili na delu v moževi trgovini po 15. 5. 1945, pa v zakonu ni nobene podlage.

Nagrada vajencev

L. A. — Koliko znaša po novih predpisih nagrada vajencev?

Odgovor: Po 147. čl. temeljnega zakona o delovnih razmerjih nagrade vajencev za čas, dokler ne bodo izdani posebni predpisi o vajencih, ne smejo biti manjše kot 50 odst. oziroma v zadnjem letu učenja ne manjše kot 80 odst. od povprečnega osebnega dohodka nekvalificiranih delavcev v tisti delovni organizaciji. Podlaga za najmanjše zneske nagrad vajencev v delovnih organizacijah, ki ne zaposlujejo nekvalificirane delavce in pri zasebnih obrtnikih, pa je povprečni osebni dohodek nekvalificiranih delavcev v kraju, v katerem je delovna organizacija oziroma samostojni obrtnik. To povprečje ugotavlja pristojni občinski organ.

Dodatek na postrežbo in tujo pomoč vojaških vojnih invalidov

T. E. — Koliko znaša po spremenjenem in dopolnjenem zakonu o vojaških vojnih invalidih dodatek za postrežbo in tujo pomoč?

Odgovor: Po spremenjenem 1. odst. 22. čl. zakona o vojaških vojnih invalidih (Ur. l. SFRJ št. 16/1965) znaša dodatek za postrežbo in tujo pomoč vojaških vojnih invalidov 25.000 din mesečno. Ta zvišani dodatek gre invalidu od 1. januarja 1965. dalje.

Porodniški dopust

N. T. — Koliko traja po novem temeljnem zakonu o delovnih razmerjih porodniški dopust?

Odgovor: Po 73. čl. temeljnega zakona o delovnih razmerjih ima delavka za nosečnost in porod pravico do porodniškega dopusta, ki traja brez presledka 133. dni. Na podlagi zdravniškega izvida lahko delavka nastopi porodniški dopust 45 dni pred porodom, mora ga pa nastopiti 28 dni pred porodom.

Nadomestilo osebnega dohodka

K. S. — Nadomestilo osebnega dohodka Vam je bilo odmerjeno na podlagi povprečja osebnega dohodka, ki vam je bil izplačan za obračunano trimesečje, preden ste postali začasno nezmožni za delo. Naknadno vam je bila pri zaključnem obračunu izplačana razlika od osebnega dohodka. Ali lahko zahtevate, da se vam znova odmeri nadomestilo z upoštevanjem te razlike?

Odgovor: Že po dosedanji praksi vrhovnih sodišč se naknadno izplačani osebni dohodek oziroma razlika osebnega dohodka ni mogla upoštevati pri izračunu osnove za nadomestilo. Po izrecni določbi noveliranega zakona o zdravstvenem zavarovanju pa je opravljeni obračun nadomestila osebnega dohodka dokončen in se poznejša izplačila osebnega dohodka za isto dobo ne vštevajo v osnovo za nadomestilo.

Dodatek za invalidnost

H. D. — Leta 1963 vam je bila kot delovnemu invalidu I. kategorije invalidnosti pri starosti 53 let priznana invalidska pokojnina na podlagi 22-letne pokojninske dobe. Ali vam bo ob prevedbi invalidske pokojnine priznan dodatek na invalidnost?

Odgovor: Do dodatka na invalidnost niste upravičeni. Po izrecni določbi 208. čl. temeljnega zakona o invalidskem zavarovanju ima namreč invalidski upokojenec, če njegova na podlagi pokojninske dobe prevedena invalidska pokojnina na dosega 85 odst. nove pokojninske osnove, poleg pravice do prevedene invalidske pokojnine še pravico do dodatka na invalidnost le, če je postal delovni invalid I. kategorije invalidnosti, preden je dopolnil starost 55 let (upokojenec) oz. 50 let (upokojenka).

Kupon za pravno posvetovalnico „DELA“

Komisija za delovna razmerja pri

ZAVODU ZA STANOVANJSKO GOSPODARSTVO IN POSLOVNE PROSTORE

LJUBLJANA, Kersnikova 6

razpisuje prosta delovna mesta:

2 finančnih knjigovodij
pogoj: popolna srednja šolska izobrazba z nekajletno prakso na tovrstnih delovnih mestih

2 gradbenih tehnikov
pogoj: srednješolska izobrazba s strokovnim izpitom za delo pri vzdrževanju stanovanjskih hiš in poslovnih prostorov

kurirja
snažilke

Osebni dohodek po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov delavcev zavoda.

Pismene ponudbe sprejema tajništvo zavoda.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 4096

UPRAVNI ODBOR

ZDRAVILIŠČA „RADENSKA SLATINA“

v Slatini Radencih

razpisuje prosta delovna mesta za:

1. ZDRAVNIKA SPECIALISTA
2. ZDRAVNIKA SPLOŠNE PRAKSE
3. NOTRANJEGA FINANČNEGA KONTROLORJA

POGOJI:
pod 1. specialist internist
pod 2 opravljen strokovni izpit
pod 3. ekonomska fakulteta ali višja ekonomsko-komercialna šola z 10-letno prakso v finančni stroki

Nastop službe lahko s 1. junijem 1965.

Ponudbe sprejema splošni sektor zdravilišča.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 4026

LJUBLJANA OB OSVOBODITVI MAJA 1945 — Včeraj opoldne so v počastitev 20-letnice osvoboditve v zgornjih prostorih Mestnega muzeja v Ljubljani odprli razstavo »Ljubljana ob osvoboditvi maja 1945«. Fotografije prikazujejo zadnje vojaške operacije za osvoboditev Ljubljane, prihod osvoboditeljev v Ljubljano, člane prve slovenske vlade in zborovanja ter prvi prihod maršala Tita v Ljubljano. Razstavljenih je tudi nekaj majskih plakatov in izvodov »Slovenskega poročevalca«.

IGRA NARAVE IN KRUTA REALNOST — Pod bleščečimi tropskimi sončnimi žarki odsevata v vodni gladini senci dveh ameriških vojakov, ki patruljirata v okolici ameriške baze v Da Nangu, kjer so spopadi z vietnamskimi partizani vse pogostejši. Foto: AP

DEMONSTRACIJE V SYDNEYU — Študenti sydneyske univerze so izkoristili praznični dan za demonstracije pred ameriškim konzulatom. Protestirali so proti ameriški zahtevi, da bi Avstralija s svojimi vojaškimi enotami podprla ameriško angažiranje v Vietnamu, in zahtevali pogajanja. Tako kot večina drugih azijskih držav tudi Avstralija ne kaže prevelike vneme za podpiranje ZDA v Vietnamu. Foto: AP

Nadaljevanje s prve strani

●

Dvetretjinska

ze. Vojaška junta še vedno pritiska na začasnega predsednika, oslombo pa ima v ameriških vojaških silah. Toda vojaški junti je delovanje onemogočeno, ker so bile njene čete potisnjene v zaledje ameriških bojnih črt. Poročajo, da jim namerava ameriško poveljstvo »odpreti vhod« v St. Domingo, da bi lahko prevzele oblast. Tako vlada zdaj v St. Domingu neko zatišje, o katerem pa so mehiški opazovalci mnenja, da utegne biti njegov pravi namen, povzročiti demobilizacijo na strani upornikov in omogočiti desničarskemu generalu Wessinu, da se ustoliči v St. Domingu.

Bivši ustavni predsednik Juan Bosch, ki iz sosednjega Portorica spremlja razvoj dogodkov, je izjavil danes v intervjuju za »New York Times«, da se ne misli vrniti v svojo deželo. Ostro je kritiziral ameriško intervencijo.

Ameriški »potujoči veleposlanik« Averell Harriman je danes prispel v Santiago kot osebni odposlanec predsednika Johnsona, da bi čilskemu predsedniku Freiu razložil stališče ameriške vlade glede dominikanske krize. Izjavil je — kakor poroča Tanjug iz Ria de Janeira — da ZDA ne priznavajo vlade polkovnika Caamana. Trdil je, da »uporniške sile v St. Domingu nadzorujejo samo manjši del mesta«. Obtožil je »mednarodni komunizem«, da skuša napraviti iz Dominikanske republike »novo Kubo«.

Harriman je kot osebni Johnsonov odposlanec obiskal že Kolumbijo, Peru, Brazilijo in Argentino, danes dopotoval iz Buenos Airesa v Montevideo.

CTK, češkoslovaška časopisna agencija, je odločno zavrnila trditev ameriškega zunanjega ministra Deana Ruska, da so med pripadniki domoljubnih sil v Dominikanski republiki ljudje, ki so se izvežbali v ČSSR in drugih državah.

●●

Val ogorčenja

Francisca Caamena - Denoa, vendar o tem še niso sprejeli dokončnega sklepa. Zunanji minister Couve de Murville pa je povedal, da je francoski veleposlanik v St. Domingu navezal stike s predstavniki Caamanove vlade, pri čemer je še dejal, da to vlado, kakor kaže, podpira dominikanski parlament.

Današnji »New York Times« piše v uvodniku, da »ZDA niso vsemogočne, toda predsednik Johnson govori tako, kakor da so«. List poudarja, da problema ni mogoče rešiti s silo. Sporazum o prenehanju bojev v St. Domingu bo brez vrednosti, če bodo ZDA skušale vsiliti Dominikanski republiki vlado, ki bi bila njim po volji.

Ne oziraje se na javno mnenje v Washingtonu trdijo, da so v uporu v St. Domingu aktivno sodelovali komunisti. V Washingtonu so objavili celo seznam teh ljudi, ki so »pripravljali tla za prevzem oblasti«. Nekateri washingtonski listi so že prej ugotavljali, da skuša ameriška vlada za vsako ceno najti kakšne podatke, ki bi »dokazovali«, da so »v upor zapleteni komunisti«, s čimer hoče upravičiti vojaško intervencijo.

Kritiki ameriške zunanje politike se približujejo tudi ugledni britanski listi, med njimi »New Statesman«, ki piše: »V Vietnamu in Dominikanski republiki so se predsednik Johnson in njegovi svetovalci zatekli k vojaškim metodam, ker jim manjka volje ali pa niso sposobni, da bi reševali probleme po diplomatski poti, kar ta dva problema tudi terjata.«

Britanija za združitev EGS in EFTA

STRASBOURG, 6. maja. - (AP.) Britanska laburistična vlada je danes na zasedanju evropske posvetovalne skupščine v Strasbourgu zahtevala vzpostavitev »enotne in demokratične Evrope« ob popolni udeležbi Velike Britanije. To je poglavitni cilj britanske politike, je izjavil britanski državni sekretar Walter Padley. Združena Evropa — je dejal — mora biti čvrsto vključena v atlantsko partnerstvo. Koristen korak na poti do enotne in demokratične Evrope bi bil, če bi ustanovili evropski skupni trg, ki bi zajemal članice EGS in članice EFTA kakor tudi druge evropske države, ki bi se želele pridružiti.

Represalije proti kmetom v Nikaragvi

CIUDAD MEXICO, 6. maja (Tanjug). Oblasti Nikaragve so zadnje dni z ostrimi represalijami nastopile proti kmetom brez zemlje in kmetijskim delavcem, ki so zasedli zapuščena posestva latifundistov. V departmajih Chontalea, Rivas de Jinotega in drugih so kmete z vojaštvom pregnali z zemlje, ki so jo bili zasedli. Po vesteh iz Manague so zaprli 50 kmetov brez zemlje, ki so jih obtožili »subverzivnega komunističnega delovanja«.

V Nikaragvi ima 0,7 odstotka lastnikov v svojih rokah 32,8 odstotka obdelovalne zemlje.

Kontingenti za sejem Alpe-Adria

TRST, 6. maja (Po telefonu) — Italijansko ministrstvo za zunanjo trgovino je te dni odobrilo blagovne spiske in kontingente za IV. mednarodni sejem blagovne menjave Alpe-Adria, ki ga bodo odprli sredi maja v Ljubljani. Odobreni kontingent za blagovno menjavo med Jugoslavijo in Italijo v okviru sejma znaša 1 milijardo 750 milijonov lir. Na seznamu blaga, ki ga bodo jugoslovanska podjetja v okviru odobrenega kontingenta lahko izvozila v Italijo, so med drugim mesne konzerve, konji za delo in klanje, sveže svinjsko meso, govedo in goveje meso, ovce, sadje, zelenjava, gobe, mlečni izdelki, les in lesni izdelki, pohištvo, usnjena galanterija in drugo. V seznamu blaga, ki ga bo mogoče v okviru kontingenta uvoziti iz Italije v Jugoslavizo, p so na prvem mestu oprema, stroji in rezervni deli, gume, farmacevtski izdelki, barve in laki, kemikalije, fotografski material in drugo. Po določilih italijanskega zunanjega ministrstva se je takoimenovane zunanjetrgovinske operacije lahko udeležujejo le tista podjetja, ki imajo svoj sedež v enem izmed središč Furlanije Julijske krajine, se pravi v Trstu, Gorici in Vidmu. D. K.

Letalo treščilo na tla

SANTA CRUZ DE TENERIFE, 6. maja. — Po vesteh časopisnih agencij je sinoči treščilo na tla potniško letalo »Super Constellation« španske letalske družbe Iberia, in sicer tik pred pristankom na letališču Los Rodeos pri Santa Cruzu na Kanarskih otokih. Po še nepotrjenih vesteh je bilo v letalu od 40 do 50 potnikov in članov posadke. Letalo je priletelo iz Madrida in bi moralo pristati na Kanarskih otokih. Po prvih podatkih je bilo ubitih okrog 25 ljudi. Druge, ranjene potnike so prepeljali v bolnišnico v Santa Cruzu. Preiskava o nesreči je v teku.

Italijanski socialisti grajajo vladno politiko

RIM, 6. maja (Tanjug). Italijanska socialistična stranka je ostro obsodila ameriško oboroženo intervencijo v Dominikanski republiki. V resoluciji, ki jo je soglasno sprejela na seji direkcija stranke, je rečeno, da »ZDA ne morejo računati na kakšno solidarnost Italije«. O stališču socialistične direkcije kakor tudi o razpravi, ki se je na seji direkcije razvila o mednarodnih problemih, sta danes obvestila italijanskega premiera Alda Mora generalni sekretar socialistične stranke de Martino in njegov namestnik Brodolini.

V obširni razpravi o mednarodnih problemih so poudarili, da bi morala socialistična stranka močneje pritisniti na vlado, da bi ta sprožila avtonomne mirovne pobude. Ostro so kritizirali vladno zunanjo politiko. ZDA so z agresijo v Vietnamu in v Dominikanski republiki poteptale vsa načela koeksistence — je izjavil član direkcije Santi. Mnogi člani direkcije so tudi zahtevali, naj socialistična stranka sproži o ameriški agresiji razpravo med strankami levega centra in v sami vladi.

Direkcija je na koncu sklenila sklicati zasedanje centralnega odbora, ki bo razpravljal o mednarodni politiki in o domačih gospodarskih problemih.

Spet bombni napad v Italiji

MILAN, 6. maja (Reuter). Fašistični elementi so sinoči vrgli bombo v poslopje deželnega združenja borcev odporniškega gibanja proti fašizmu v Milanu. Eksplozija je napravila precej škode na poslopju. Nihče ni bil ranjen. Policija je uvedla preiskavo.

Diaz Ordaz odpri zasedanje CEPAL

CIUDAD MEXICO, 6. maja. (Tanjug.) — Tu se je danes začelo 11. zasedanje ekonomske komisije OZN za Latinsko Ameriko (CEPAL). Zasedanje je začel mehiški predsednik Diaz Ordaz, ki se je v krajšem govoru pred več kot 400 vladnimi predstavniki latinskoameriških, evropskih, azijskih in afriških držav zavzel za hitrejši gospodarski razvoj in integracijo. Med opazovalci sta tudi jugoslovanski veleposlanik v Mehiki Dalibor Soldatić in svetnik v stalni misiji pri OZN Mirčeta Cvorović.

Makarios na pogajanjih v Atenah

Upa, da bo ciprsko vprašanje rešeno v okviru OZN

ATENE, 6. maja (Tanjug). Danes je prispel v Atene ciprski etnarh Makarios. Spremljata ga zunanji minister Kikrianu in notranji minister Jorgadzis. Makarios se bo pogovarjal z grško vlado o najnovejšem razvoju ciprskega položaja. Na atenskem letališču je povedal novinarjem, da ga je napotil v Atene najnovejši razvoj dogodkov na Cipru. V zadnjih mesecih se je položaj nekoliko zboljšal. Makarios pa je obsodil stališče turške vlade, ki skuša zmanjšati mednarodni pomen tistega, kar je bilo doseženo glede ciprskega problema. Turška vlada hoče, da o njem ne bi razpravljali v OZN. Turška vlada še naprej grozi, a tokrat ne samo Cipru, temveč tudi Grčiji. Makarios je obžaloval, da bodo izgnali patriarhijo iz Istanbula. Ciper pa ne bo klonil pred turškimi grožnjami. Makarios upa, da bo ciprsko vprašanje rešeno v okviru OZN, na podlagi samoodločbe ciprskega ljudstva.

Po prihodu v Atene je Makarios s spremljevalcem takoj odšel na sejo političnega sveta grške vlade. Seji je predsedoval premier Papandreu.

Poziv zveze preganjanih pod fašizmom

BONN, 6. maja (TASS). Vodstvo zahodnonemške antifašistične organizacije, zveze preganjanih pod fašizmom, je danes objavilo sporočilo, ki v njem poziva prebivalstvo Zvezne republike, naj se na dan 8. maja spominja 20-letnice, odkar je bila zlomljena nacistična nadvlada v Nemčiji. Vodstvo zveze obsoja izjave predstavnikov bonskih uradnih krogov iz nekaterih profašističnih organizacij, ki si prizadevajo odvrniti prebivalce Zahodne Nemčije od tega, da bi proslavljali 8. maj.

Sporočilo nadalje poudarja, da še vedno niso bili kaznovani mnogi krivci nacističnih zločinov. Zveza preganjanih pod fašizmom zahteva, da vse doleti zaslužena kazen.

Kdo širi revijo »Revolution in Africa«

Peking trdi, da s tem ni v nikakršni zvezi — Tako tudi Tirana

PEKING, 6. maja — Kitajska časopisna agencija Hsinhua je uradno demantirala, da bi imela LR Kitajska kaj skupnega z izdajanjem in razpečavanjem periodične revije »Revolution in Africa« v afriških deželah. Ta revija, ki so jo razpečavali v Tanzaniji, Keniji, Etiopiji, Gambiji, Somaliji in drugih afriških deželah, je s svojimi članki zbudila nezadovoljstvo in ogorčenje afriške javnosti. Govorilo se je, da izhaja revija v Tirani.

V sporočilu agencije Hsinhua je rečeno, da omenjeno revijo »izdajajo in tiskajo imperialisti ter jo razpečavajo po Afriki«. V »popolnoma ponarejenih propagandnih člankih« zavestno skušajo popačiti politiko LR Kitajske do Afrike. »Mračni smoter tega falzifikata je, otopiti ost antiimperialističnega boja afriških narodov in spodkopati prijateljske odnose med afriškimi državami in Kitajsko.«

V sporočilu je povedano, da je tudi albanska zveza novinarjev razglasila omenjeno revijo za falzifikat in sporočila, da revija ne izhaja v Albaniji.

Obnovljen sporazum med Jugoslavijo in Marokom

RABAT, 6. maja (MAP) — Gospodarski delegaciji Jugoslavije in Maroka sta davi v Rabatu podpisali dokumente, na podlagi katerih je obnovljen sporazum o trgovini, tehničnem sodelovanju in kreditih. Dokumente o razgovorih, ki so se začeli v Rabatu 23. aprila, sta podpisala v marokškem ministrstvu za zunanje zadeve vodja jugoslovanske delegacije, pomočnik zveznega sekretarja za zunanjo trgovino Atanas Atanasijevski in državni sekretar v marokškem ministrstvu za trgovino in industrijo Baredin Senusi.

Jugoslovanska gospodarska delegacija je davi odpotovala v Casablanco in Tanger, od koder se bo vrnila v Beograd.

Zadnje vesti

Varnostni svet o Južni Rodeziji

NEW YORK, 6. maja (Reuter) Varnostni svet je danes odklonil predlog sovjetske resolucije, ki zahteva, naj Velika Britanija ne prizna jutrišnje volitve v Južni Rodeziji. Večina članov varnostnega sveta je glasovala za predlog resolucije držav Azije in Afrike, ki zahteva, naj London »sprejme nujne ukrepe, da bi preprečil enostranske proglasitve neodvisnosti Južne Rodezije.«

Diskusija v VS o stanju v Dominikanski republiki

NEW YORK, 6. maja (AFP) Varnostni svet je danes nadaljeval diskusijo o stanju v Dominikanski republiki. Pred varnostnim svetom je predlog, ki obsoja ameriško intervencijo in zahteva umik ameriških enot iz Dominikanske republike.

Malezijski predstavnik je dejal, da se ne strinja z intervencijo. Za govorom Čangkajška je sovjetski predstavnik Fedorenko ponovno obsodil ameriško vojaško intervencijo in dodal, da odločitev ameriških držav, da bodo poslale v Dominikansko republiko medameriške sile, predstavlja direktno grožnjo OZN. Samo varnostni svet, je poudaril Fedorenko, lahko pooblasti za sprejemanje vojaških ukrepov v neki državi članici OZN.

Sovjetski veleposlanik je govoril za ameriškim predstavnikom Stevensonom, ki je prebral članom sveta besedilo resolucije OAD, da bodo poslali medameriške sile v Dominikansko republiko. Na predlog urugvajskega delegata bodo glasovali o sovjetskem predlogu resolucije jutri.

Boji blizu Saigona

SAIGON, 6. maja (Reuter) Danes so se južnovietnamske vladne enote spopadle z enotami osvobodilne armade približno 40 km od Saigona. Glavno poveljstvo vladne vojske trdi, da je v teh bojih padlo nad 220 gverilcev, zajeli pa so jih 40. Objavili pa niso, kakšne izgube so imele vladne čete.

Danes se je nadaljeval prevoz ameriških padalcev z Okinave v Južni Vietnam. S 50 transportnimi letali so prepeljali danes 1200 padalcev.

Tukaj so sporočili odločitev Pentagona, da bodo ZDA nadaljevale z bombardiranjem DR Vietnama tudi v obdobju monsumskega deževja. Predstavnik Pentagona je dejal, da so ZDA opremile posebna reaktivna letala z radarskimi napravami, s katerimi bodo lahko bombardirali tudi v najbolj neugodnih pogojih monsumskega deževja.

Šeljepin obljubil pomoč DR Vietnamu

MOSKVA, 6. maja (TASS) Član prezidija CK KP Sovjetske zveze Aleksandar Šeljepin je danes izjavil, da DR Vietnam lahko še dalje računa na potrebno bratsko pomoč zaradi zaščite svoje varnosti. Ko je govoril na slovesnosti v zvezi z 20-letnico osvoboditve Češkoslovaške, je Šeljepin dejal, da mora o enotnosti Vietnama odločiti samo vietnamsko ljudstvo brez kakršnega koli vmešavanja.

V zvezi z novo ameriško vojaško intervencijo v Dominikanski republiki je Šeljepin dejal, da to kaže pripravljenost ZDA na samovoljno ukrepanje zaradi dušitve narodno-osvobodilnih gibanj. Dodal je, da ZDA želijo na ta način opravljati vlogo svetovnega žandarja. Šeljepin je prav tako opozoril na povečano nevarnost, ki jo za mir predstavlja Zahodna Nemčija

Britanska industrija jekla nacionalizirana

LONDON, 6. maja (Reuter) Vlada premiera Wilsona je nocoj zmagala v spodnjem domu, ko so izglasovali zakon o ponovni nacionalizaciji industrije jekla. Za zakon laburistične vlade je glasovalo 310 poslancev, proti pa 306.

V Dominikanski republiki nad 30.000 vojakov ZDA

SAN DOMINGO, 6. maja (AFP) Zunanji minister vlade Francisca Caamana Curi je poslal brzojavko predsedniku de Gaullu, naj uporabi svoj vpliv proti ameriški intervenciji v Dominikanski republiki. Podobne brzojavke je poslal tudi vladam latinskoameriških držav. Minister Curi je poudaril, da je vlada Franscca Caamana demokratska in ustavna.

Ameriške vojaške sile v Dominikanski republiki imajo sedaj več kot 30.000 ljudi in med drugim 275 letal. To je bilo uradno sporočeno.

Protiameriške demonstracije v Buenos Airesu

BUENOS AIRES, 6. maja (AFP) Prva bilanca velikih demonstracij, do katerih je prišlo sinoči in danes v Buenos Airesu, je večje število ranjenih demonstrantov in precejšnja škoda na avtomobilih in trgovinah. V teh demonstracijah proti ameriški intervenciji v Dominikanski republiki je sodelovalo okoli 3000 argentinskih študentov.

Peronistična stranka je objavila sporočilo, s katerim ostro obsoja ameriško vojaško intervencijo v Dominikanski republiki.

ZDA izstrelile vesoljsko ladjo

CAPE KENNEDY, 6. maja (AFP) Danes so iz oporišča Cape Kennedy izstrelili nov tip vesoljske ladje, ki naj bi izvršila razna manevriranja v prostoru in bo zato krožila po štirih različnih orbitah. Ladja je dosegla prvo od predvidene orbite in leti po krožni poti okoli Zemlje na višini 185 km. Poskus s to ladjo je namenjen za vojaške potrebe.

Telegrami

PROSLAVE NA NIZOZEMSKEM — HAAG. Na Nizozemskem so slovesno proslavili dvajsetletnico osvoboditve. Zahodnonemški vojaki iz bare v Bjudelu dva dni niso smeli iz vojašnic v uniformah.

DELEGACIJA KPI PRI ULBRICHTU — BERLIN. Prvi sekretar CK ESP Nemčije Ulbricht je sprejel delegacijo KPI, ki jo vodi generalni sekretar Luigi Longo. Delegacija je prišla na proslavo ob 20-letnici zmage nad fašizmom.

NUJEN SESTANEK — BAGDAD. Svet arabske lige je zahteval, naj bi sklical nujen sestanek arabskega gospodarskega sveta, če bi Bonn priznal Tel Aviv.

SASAKI IZVOLJEN — TOKIO. Za novega predsednika socialistične stranke Japonske so izvolili Kodza Sasakija. Prejšnji — Dziotar Kavakami — je odstopil zaradi bolezni.

KAMBONA ZA AKCIJO PROTI SMITHU — DAR ES SALAM. Zunanji minister Tanzanije Kambona je pozval vlade afriških dežel, naj začno konkretno akcijo, če bo rasistična Smithova vlada v Južni Rodeziji enostransko razglasila neodvisnost.

BURGIBA (MLAJŠI) SE JE VRNIL IZ ZDA — TUNIS. Tunizijski zunanji minister Habib Burgiba ml. se je vrnil v Tunis z desetdnevnega obiska v ZDA. Povedal je, da so bili njegovi pogovori z ameriškimi predstavniki glede finanaciranja štiriletnega plana uspešni.

POŽAR NA POLJSKEM — VARŠAVA. Velikanski požar je uničil del vasi Taszmenica v lublinskem vojvodstvu. Zgorelo je 65 stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopij. Človeških žrtev ni bilo.

ODLIKOVANI FRANCOZI — MOSKVA. Prezidij vrhovnega sovjeta ZSSR je odlikoval 25 francoskih državljanov za zasluge v drugi svetovni vojni.

ALŽIRIJA ŠIRI TRGOVINSKE ODNOSE — ALŽIR. Alžirska gospodarska delegacija je odpotovala na obisk v Kamerun, Mali, Gvinejo, Gano, Kongo (Brazzaville) in Mavretanijo, da bi se dogovorila za razširitev trgovine in gospodarskega sodelovanja.

AJUB KHAN POVABLJEN V BRITANIJO — LONDON. Tu so uradno objavili, da je pakistanski predsednik Ajub Khan sprejel vabilo britanske kraljice, naj obišče London. Prispel bo 19. oktobra.

70-LETNICA PRVE RADIJSKE POSTAJE V ZSSR — MOSKVA. Tu praznujejo 70 let, odkar je začela delovati prva radijska postaja na današnjem ozemlju Sovjetske zveze. Zdaj širijo predvsem mrežo UKV postaj, ki jih ima že 130 mest, TV postaj pa je že 500.

KONGRES PROTI KOLONIALIZMU — CIUDAD MEXICO. V Havani na Kubi zaseda mednarodni študentovski kongres proti kolonializmu v Latinski Ameriki.

BREŽNJEV SPREJEL GANSKO DELEGACIJO — MOSKVA. Prvi sekretar CK KP Sovjetske zveze Leonid Brežnjev je včeraj sprejel delegacijo Gane.

Pa še to:

SRAMOTILNI STEBER ZA DEBELE — Neka organizacija v St. Louisu (ZDA) sprejema samo člane, ki si želé shujšati. Kdor kak teden ne zgubi predpisane količine svoje teže, ga postavijo ob sramotilni steber ter mu dajo na prsi napis: »Sem mastna svinja«. Kazen ni pogosta, ker se je člani zelo boje.

Vreme 6. MAJA 1965

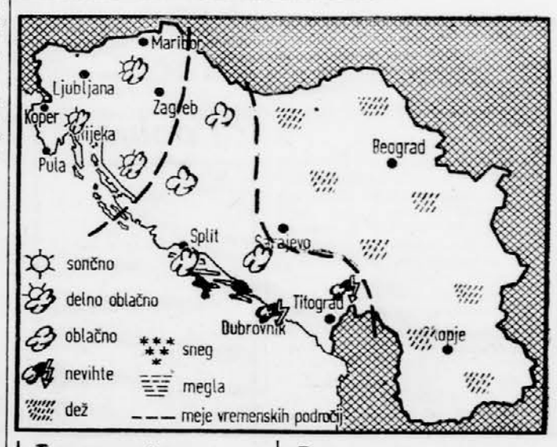

Temperature

	ob 07	13
Ljubljana	7	18
Planica	1	13
Lesce	—	—
Maribor	10	17
Slov. Gradec	6	14
Novo mesto	7	17
Koper	13	16
Kredarica	—6	—4
Reka	13	17
Pulj	10	15
Split	12	14
Dubrovnik	12	10
Zagreb	9	16
Beograd	7	11
Sarajevo	7	9
Skopje	10	11
Titograd	12	14
Celovec	4	—
Gradec	7	—
Dunaj	10	12
Milano	14	32
Genova	15	21
Zürich	6	10
München	6	6
Benetke	8	—

Prognoza

STANJE

Frontalne motnje so se umaknile nad vzhodni Balkan. Nad zahodno Evropo se je zgradilo področje visokega zračnega pritiska. Nad naše kraje še nadalje doteka ob severozahodnih vetrovih hladen zrak.

NAPOVED

Ponoči in jutri pretežno jasno, le popoldne prehodno zmeren razvoj kopastih oblakov. Najnižje nočne temperature med O in 5, v Primorju 9, najvišje dnevne do 18 stopinj C.

V izpostavljenih legah nevarnost slane.

NAPOVED ZA DRUGE KRAJE JUGOSLAVIJE

Ob Jadranu pretežno jasno, v notranjosti popoldne plohe ali nevihte.

Na Bahreinih vre

Vse hujši odpor proti britanskim kolonizatorjem

KUVEJT, 6. maja (TASS). Zaporniki na otoku Hivar, na Bahreinskem otočju, so včeraj napadli britansko obalno stražo, si vzeli orožje in patruljni čoln ter odpluli z otoka, prepolnega političnih zapornikov. Ob tej priložnosti se je vnelo hudo streljanje, pri čemer je bilo več britanskih okupacijskih vojakov ubitih ali huje ranjenih.

V poznih večernih urah so na ulicah mnogih bahreinskih krajev spet nastale močne protestne demonstracije zaradi britanske okupacije. Demonstranti so zahtevali, da okupacijske oblasti ustavijo represivne ukrepe proti stavkajočim, ki zahtevajo, da jim priznajo javne svoboščine in dovolijo ustanoviti poklicne in sindikalne organizacije.

Britanske kolonialne oblasti pa s hudimi represalijami zatirajo stavkovno gibanje na Bahreinskem otočju. Zaprli so prepolni ljudi, tako da so jih več internirali na manjše otoke tega arhipelaga.

Nacionalna fronta naprednih sil Bahreina, ki je njeno delovanje sicer prepovedano, je objavila razglas in v njem pozvala prebivalstvo arhipelaga, naj nadaljujejo boj proti zatiralcem. Ta edina množična politična organizacija je navezala najtesnejše odnose z delavci sosednjega Kuvejta, ki podpirajo vsa prizadevanja za ukinitev britanskih vojaških oporišč v tem delu sveta in za osvoboditev političnih zapornikov na Bahreinskem otočju.

Neredi v tem arhipelagu so se začeli že pred šestimi tedni. Prvi so začeli stavkati delavci petrolejskih polj, najbogatejših na Srednjem vzhodu. Britanske oblasti so surovo odgovorile, to pa je sprožilo splošen odpor, ki je zajel mnoge otoke.

Jutri program radia in televizije